

PATRICK MADRID

PREKVAPILA ICH
PRAVDA

© Patrick Madrid, 1994

© LUC, vydavateľské družstvo Bratislava, 2006

Vydali Redemptoristi - Slovo medzi nami a LÚČ,
vydavateľské družstvo Bratislava,
v roku 2006.

Z anglického originálu *Surprised by truth*, Basilica Press,
San Diego, USA,
preložil Pavol Petrík.

Lektoroval Marián Kováčik.

Jazyková úprava Helena Sališová.

Korektúra textu Mária Vadilová.

Grafická úprava, návrh obálky a sadzba Ľudmila Králiková.

Zodpovedný redaktor Marián Kováčik.

Prvé vydanie. 288 strán.

ISBN 80-7114-589-0

„Ak vytrváte v mojom slove, budete skutočne mojimi učeníkmi a spoznáte pravdu a pravda vás oslobodí“ (Jn 8, 32-33).

Túto knihu venujem sláve a cti Ježiša Krista, preblahoslavenej Panny Márie a Katolíckej cirkvi. Je tiež vyjadrením lásky a vďačnosti mojim rodičom, Bernardovi a Gretchen Madridovcom, ktorí mi dali tie najväčšie dary: život a katolícku vieru. Nech vás Boh odmeni!

Mojej manželke Nancy, našim ôsmim deťom a tiež sestre Judith, OCD. Ďakujem vám za trpezlivosť a povzbudenie. Mám vás rád.

Ďakujem prispievateľom, že mi zverili príbehy svojho obrátenia a ochotne ich tak sprostredkovali ľuďom celého sveta. Modlím sa, aby ich svedectvá o pravde pomohli mnohým prísť ku Kristovi.

Ďakujem Scottovi a Kimberly Hahnovcom, Markovi a Marthe Matiovcom, Gerrymu a Nell Hackbarthovcom a Patrickovi a Rosemary Traskovcom za ich úsilie, aby sa táto kniha dokončila; Gerrymu Gawronskému a Johnovi Gecikovi za ich dôležitú odbornú pomoc a zvlášť ďakujem svojmu kolegovi Karlovi Keatingovi.

PREDHOVOR

Príbehy o obrátení sa rozprávajú tak dlho, ako existuje kresťanstvo. Od Pavlovho svedectva v 2. kapitole *Listu Galaťanom* (porov. Sk 9, 1-9) o jeho stretnutí s Kristom na ceste do Damasku cez Augustínove *Vyznania* až po dnešné časy tisíce ľudí rozprávajú o svojej ceste ku Kristovi a jeho Cirkvi. Ale zdá sa, že vždy chceme vedieť viac. „Čo teda spôsobilo, že ste sa stali katolíkom?" To je otázka, ktorú neúnavne kladieme. A od každého konvertitu počujeme iný príbeh.

Ani jedno svedectvo o obrátení, ktoré budete čítať, sa nepodobá ostatným. Títo ľudia pochádzajú z rôznych prostredí. Sú to vedci, pastori, učitelia, kazatelia a spisovatelia. Majú rôzne povahy. Išli do Ríma po rôznych cestách. Ale názov tejto knihy *Prekvapila ich pravda* zhŕňa každý z týchto príbehov, pretože každý hovorí o horlivom pátraní človeka, ktorý hľadá celú pravdu o Kristovi. Každý opisuje prekvapujúce zistenie, že Kristova pravda - vo Svätom písme, dejinách a logike - sa nachádza v Katolíckej cirkvi.

Keď C. S. Lewis písal knihu o svojej osobnej ceste od ateizmu ku kresťanstvu, jej názov *Prekvapila ho radosť* bol odrazom jeho pocitov, keď zistil, že je kresťanom. Ako spomína v predhovore k nej, svoje svedectvo o obrátení napísal čiastočne ako odpoveď na časté otázky ľudí o dôvodoch jeho obrátenia. Počúvali, a potom povedali: „Skutočne? Aj vy ste to cítili? Vždy som si myslel, že som jediný!" Keď som čítal knihu, ktorú teraz držíte v rukách, v duchu som kládol tú istú otázku: „Skutočne? Aj vy?" Často som premýšľal o svojej vlastnej ceste do Ríma ako o príbehu tajomstva, príbehu hrôzy a príbehu lásky. Niekedy to, že nás prekvapuje pravda, spočiatku znamená, že nám pravda naháňa hrôzu. Naozaj má Katolícka cirkev pravdu?

V nej sa nachádza plnosť pravdy? Táto skutočnosť je neprijemným trápením pre úprimných evanjelikálnych1 protestantov zakorenenejších v Biblii, tých, čo si mysleli a zväčša pre nepochopenie a predsudky sa učili, že katolíci nie sú ani kresťanmi. A okrem vnútorných zápasov sú tu vonkajšie prekážky: neúspešná kariéra, strata zamestnania, výhod, dôchodku a finančnej istoty; odcudzenie od rodiny, priateľov a kolegov. Obrátenie ku katolíckej viere znamená ťažkosti, obetu a často osamelosť. Znamená to nasledovať Ježiša po krížovej ceste.

Prečo je to tak? Kedysi nejaký človek vyčítal Stevovi Woodovi, že sa stal katolíkom „pre peniaze“. „Nie, nie pre peniaze,“ odpovedal Steve. „Ale urobil som to pre bohatstvo.“

Stúpenci evanjelikálnych cirkví v základných bodoch súhlasia s učením M. Luthera, ale nepovažujú sa za jeho nasledovateľov. Za svoju najdôležitejšiu referenciu považujú Bibliu a najmä evanjeliá. Evanjelicálne cirkvi dávajú dôraz na vnútorný prerod človeka prostredníctvom prijatia kresťanskej viery (tzv. znovuzrodenie), prejavujúci sa kvalitatívne novým prístupom k životu, ako aj na intenzívnu misijnú činnosť s týmto spojenú. Za základné meradlo pravdy a správnosti konania považujú aj osobnú skúsenosť a osobný vzťah s Bohom, ktorý vedie človeka v každodenných situáciách.

My konvertiti sme sa stali veľmi bohatými. Dostali sme bohatstvo, ktoré prekonáva aj najsmelšie sny. Aké slová dokážu vyjadriť pocit dieťaťa, ktoré po pobyte v niekoľkých detských domovoch a náhradných rodinách zistí, že stojí na prahu neznámeho domu a hľadá na milujúce tváre členov dávno zabudnutej rodiny? Opäť ho predstavujú jeho Otcovi, všemohúcemu Bohu, a Panne Márii, jeho Matke a Kráľovnej, ktorá stojí s náručou otvorenou na privítanie,

ďalej jeho staršiemu bratovi, kráľovi Ježišovi - uprostred tej slávnej spoločnosti anjelských a svätých súrodencov od neba po zem, ba až pod zem. Dokážete si predstaviť svätejšie privítanie alebo kráľovskejšie stretnutie? Iba málo udalostí dokáže priniesť takú radosť, o akej tu hovoria tieto v minulosti teologicky nevlastné deti, ktoré konečne prišli domov.

Vytrpené bolesti sa nemôžu porovnať so získaným bohatstvom: Najsvätejšia Eucharistia, pápež, magistérium, sviatosti, Panna Mária, svätí - Kristova nádhera, ktorá sa odráža v jeho Cirkvi. „Všetko považujem za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána" (*Flp* 3, 8). Potom sa hrôza mení na prekvapenie a prekvapenie sa mení na radosť, blaženosť, ale aj oheň a túžbu podeliť sa o to všetko s ostatnými ľuďmi. Osamelosť sa stráca, keď nachádzame čoraz viac ľudí, ktorých tiež prekvapila pravda. Keď som čítal o každej z týchto neuveriteľných ciest, smial som sa, plakal, súhlasil som a v podstate som si opäť oživoval svoju vlastnú cestu do Katolíckej cirkvi. V ich slovách som počul ozvenu svojich vlastných zápasov. Opäť som prežíval úzkosti, ktoré som zakúšal na tej osamelej a niekedy desivej ceste obrátenia. Opäť som prežíval hlbokú trvalú radosť z toho, že som prišiel domov.

Ale stačí. Prečítajte si sami tieto príbehy. Sú to modlitbou naplnené evanjeliové, biblické a vieroučné svedectvá ľudí, ktorí zistili, že to, čo kedysi pokladali za „najnebiblickejšiu" Cirkev, je v skutočnosti Cirkev Biblie.

Scott Hahn

ÚVOD

Obrátenie je formou mučeníctva. Znamená to, že seba samého - telo, myseľ, rozum a vieru - odovzdáme Kristovi. Vyžaduje si učenlivosť a ochotu nechať sa viesť k pravde. Pre mnohých sa pravda nachádza tam, kam nechcú ísť (porov. Jn 21, 18-19).

Každý z nás je povolaný prijať toto mučeníctvo. Katolíci, ktorí dostali veľkú výsadu byť členmi Kristovej Cirkvi, sú povolaní každý deň žiť jej učenie a pomocou Božej milosti sa usilovať rásť v čnostiach a svätosti. Aj nekatolíci sú k tomu povolaní, ale najprv musia prijať pozvanie Ježiša Krista vstúpiť do plnosti jeho pravdy - do Katolíckej cirkvi. Pre niektorých tento konkrétny čin odovzdania sa Kristovi - stať sa katolíkom - je radostný a ľahký. Pre iných je desivý a ťažký. Pre mnohých je odporný.

Ale aj mučeníctvo je radostné. Pán Ježiš prisľúbil: „Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život. Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec" (Jn 12, 24-26).

Nasledujúcu starobylú čínsku legendu mám veľmi rád. Je živým obrazom toho, čo znamená odovzdať sa Kristovi. Každý konvertita v tejto knihe tým prešiel na svojej ceste do Katolíckej cirkvi:

Kde bolo, tam bolo, bola jedna nádherná záhrada. Pán záhrady sa prechádzal v chládku dňa. Zo všetkých stromov záhrady bol jeho najmilovanejším krásny a ušľachtilý bambus. Z roka na rok bol ušľachtilejší a krajší.

Uvedomoval si, že ho pán miluje a s potešením sa naň pozerá, ale vždy bol skromný a jemný.

Keď sa do záhrady prišiel hrať vietor, bambus často odložil

bokom svoju dôstojnú vznešenosť a tancoval a veselo sa hral. Hádzal sa a kolísal, skákal a nakláňal sa v radostnej nenútenosti. Tak roztancoval celú záhradu tancom, ktorý veľmi potešoval srdce pána.

Jedného dňa pán prišiel a so zvedavým očakávaním si obzeral bambus. Ten s úctou sklonil svoju veľkú hlavu k zemi a s láskou pozdravil pána. Pán prehovoril:

„Bambus, chcem ťa použiť.“

Bambus s veľkou radosťou dvihol svoju hlavu k oblohe. Nadišiel deň, pre ktorý bol stvorený, deň, pre ktorý po celý čas rástol, deň, v ktorom dosiahne svoje naplnenie a svoj cieľ. Tíško povedal: „Pane, som pripravený. Použi ma, ako chceš.“

„Bambus,“ ozval sa pán vážnym hlasom. „Musím ťa odrezat’.“

Bambus sa striasol od hrôzy. „Odrezat’ ma? Mňa, ktorého si stvoril ako najkrajšieho v celej tvojej záhrade? Mňa chceš odrezat’? Ó, to nie! Použi ma pre svoju radosť, pane, ale prosím, neodrež ma.“

„Milovaný bambus,“ pánov hlas znel ešte vážnejšie. „Ak ťa neodrežem, nemôžem ťa použiť.“

Záhrada stíchla. Vietor prestal dýchať. Bambus pomaly naklonil svoju hrdú a vznešenú hlavu a zašepkal: „Pane, ak ma nemôžeš použiť bez toho, aby si ma odrezal, potom urob, ako chceš, a rež!“

„Bambus, milovaný bambus, budem musieť odrezat’ aj tvoje listy a konáre.“

„Pane, ušetri ma! Odrež ma a moja krása nebude viac žiarit’, ale prečo ma chceš zbaviť aj listov a konárov?“

„Ak ich neodrežem, nemôžem ťa použiť.“

Slnko skrylo svoju tvár. Načúvajúci motýľ so strachom odletel. Bambus sa chvel v strašnom očakávaní a ticho zašepkal: „Pane, rež!“

„Budem ťa musieť rozrezať na dvojce a odrezat’ aj tvoje

srdce, lebo ak to neurobím, nemôžem ťa použiť."

Bambus sa sklonil v žiali až po zem. „Pane," zašepkal, „nuž teda rež a vezmi aj moje srdce!"

Pán záhrady vzal bambus a zrezal ho. Odrezal mu konáre a zbavil ho listov. Rozrezal ho na dvojce a odrezal mu srdce.

Jemne ho zdvihol. Preniesol ho na miesto, kde bol prameň sviežej, iskrivej vody uprostred jeho suchých polí. Jeden koniec zlomeného bambusu dal do prameňa a bambus sa zmenil na žľab, ktorým pritekala voda. Takto pán dômyselne použil svoj milovaný bambus.

Prameň zaspieval na privítanie. Čisté, iskrivé vody radostne tiekli cez kanál bambusového rozrezaného tela na čakajúce polia.

Potom pán zasadil ryžu. Ako čas plynul, sadeničky rástli a dozrievala úroda.

Vtedy bambus, kedysi taký vznešený vo svojej dôstojnej kráse, bol ešte vznešenejší svojou zlomenosťou a pokorou. Jeho krása v minulosti prekypovala životom, ale teraz sa vďaka svojej zlomenosti stal kanálom hojného života pre pánov svet.

Ak nie ste katolíkom, modlím sa, aby vám táto kniha pomohla uvedomiť si, že Katolícka cirkev je Cirkev, ktorú založil Ježiš Kristus a on vás volá, aby ste do nej vstúpili. Privítame vás s otvoreným náručím!

Ak ste katolíkom, dúfam, že táto kniha vás inšpiruje k väčšej horlivosti a láske k našej svätej katolíckej viere a pripraví vás, aby ste sa o túto vieru delili s inými. Radujme sa z Božieho milosrdenstva a láskavosti, keď budeme čítať a uvažovať o týchto svedectvách. V modlitbe budeme myslieť na všetkých, ktorých ešte musí prekvapiť pravda.

Patrick Madrid

PAUL THIGPEN

Jeho otvorené náručie ma privítalo

Keď som ho prvýkrát uvidel, bol som ešte dosť mladý, takže si nepamätám, kde sa to stalo. Spomínam si však, že ten pohľad ma vyľakal: utýraný muž, korunovaný trnám, zaliaty krvou, opustený. Sochár nezakryl žiadnu bolesť; maliar nešetril červenou farbou. Bola to všetka hrôza sveta ukrytá v dreve.

Zvláštne bolo, že ten muž ma pritáhoval. Jeho otvorené náručie ma volalo. Jeho odhalená hrud' sa rozpínala ako útočisko. Chcel som sa ho dotknúť.

Samozrejme, že som vedel, kto to je. Vlastne som vyhral veľkú cenu - Hershey Bar -, lebo som bol prvým škôlkarom v našom malom južanskom presbyteriánskom kostole, ktorý si zapamätal knihy Biblie. A moji rodičia boli na mňa hrdí v to ráno, keď som stál pred zhromaždením a recitoval som dávne veľké výroky Westminsterského vyznania viery: „Hlavným cieľom človeka je oslavovať Boha a radowať sa z neho naveky... ”

V našom kostole bol však kríž na stene prázdny a čistý. O krvi sme čítali, spievali sme o nej, ale neznázorňovali sme ju na stenách a nad verajou dverí.

Ten muž na kríži ma v ďalších rokoch prenasledoval v myšlienkach. Keď som zistil, že spolužiak nosí na krku krížik, poprosil som otca, aby mi tiež dal jeden. Ale on potriasol hlavou a povedal: „To je len pre katolíkov.”

V jeho slovách nebola nijaká zlomyseľnosť. Bolo to pre neho také samozrejmé, ako vedel, že jarmulky sú len pre Židov.

Jedného dňa k nám prišla na návštevu teta z New Yorku. Priniesla nám ukázať zabudnuté veci zákazníkov motelu, v ktorom pracovala. Tentoraz sa s nami o ne aj podelila. Keďže som bol malý chlapec, škatuľka s týmito starými

pokladmi ma fascinovala celé hodiny. Napokon som v nej našiel to, po čom som túžil.

Bol to poškodený sadrový, asi 30 cm dlhý kríž s korpusom. Prstami som prešiel po hladkom povrchu. Nebolo to vzácné dielo, ale jeho detaily boli pozoruhodné. Bol nádherný, no príliš biely, príliš čistý. Našiel som staré vodové farby a s láskou som namaľoval každý kúsok. Celku dominovala červená farba. Potom som ho skryl pod posteľ. Pravidelne som ho však vyberal, aby som sa ho mohol dotýkať a pozeráť sa naň. Kládol som si otázku, prečo by mal byť v nejakom katolíckom dome, a nie u nás.

Nepamätám sa presne, kedy som prišiel o to sadrové telo, ale pravdepodobne to bolo vtedy, keď som sa stal arogantným dvanásťročným ateistom. Učiteľ v škole ma povzbudil, aby som čítal Voltaira, osvietenského racionalistu, ktorý ma presvedčil, že celé náboženstvo je klam. V tom čase ma nebolo treba dlho presviedčať.

Prežíval som adolescentné obdobie vzbury voči rodičom a skepticizmus bol mojou vyvolenou zbraňou. Nepochybné som vyhodil toho muža na kríži spolu s Westminsterským vyznaním viery.

Šesť rokov som sa od neho vzdiaľoval a myslel som si, že smerujem k pravde. Nemal som na výber a musel som s rodinou chodiť do presbyteriánskeho kostola, ale každý týždeň som prejavil svoj tichý vzdor: vždy, keď zhromaždenie recitovalo Apoštolské vyznanie viery, ostal som ticho.

Moje srdce bolo hladné, ale moja hlava sa odvracala od všetkého, čo by mohlo nasýtiť ducha. Začal som sa teda sýtiť duchovnými odpadkami. Vedecký kurz o parapsychológii ma oboznámil s nadprirodzenými silami. Myslel som si, že to sú len nepreskúmané prirodzené sily ľudskej mysle.

Onedlho som už vyvolával duchov, hoci som bol presvedčený, že sú iba mojimi vlastnými psychickými energiami. Dozvedel som sa tak, čo si iní myslia, alebo tiež o udalostiach, ktoré sa diali kdesi ďaleko. Čím väčšiu moc som pociťoval, tým viac som po nej túžil. Začal som experimentovať so seansami, levitáciou a inými okultnými praktikami - to všetko, samozrejme, v mene „vedy“. Chcel som sa stať odborníkom na parapsychológiu.

Z času na čas som vídal toho utýraného muža. Zvyčajne visel za oltárom v kostole mojej katolíckej priateľky. Jeho otvorené náručie má stále volalo. Ale keďže som bol presvedčený, že Boh neexistuje, predstavoval pre mňa len trpiace ľudstvo. V tých bláznivých dňoch sedemdesiatych rokov 20. storočia, keď si americká mládež bola istá, že dokáže premeniť svet, som nechcel, aby mi niečo pripomínalo ľudské utrpenie.

Chceli sme budovať svoju vlastnú jasnú budúcnosť v novom veku Vodnára. Kríž bol nevítaným pozostatkom starého poriadku. Ako dieťa osvietenstva 18. storočia, ktoré sa narodilo len o dve storočia neskôr, som bol presvedčený, že ľudstvo sa dokáže zdokonaľiť pomocou vzdelania. Rozhodol som sa vyskúšať svoju tézu v ľudskom laboratóriu svojej strednej školy.

Naše školské prostredie bolo zvláštnou zmesou nebezpečenstva a príležitostí. Školská rada jednohlasne zmenila černošskú strednú školu na rasovo zmiešanú. Bol to prvý krok desegregácie verejných škôl v našom južanskom meste. Je úžasné, že my, ktorí sme mali predstavu o rasovej harmónii, dokázali sme vybudovať viac, než mnohí kritici očakávali: z chaosu úplne nového študentského celku, ktorý bol zložený z odlišných sociálnych a rasových prostredí, sme vytvorili dobre fungujúce študentské organizácie, ktoré uľahčovali proces integrácie.

V krátkom čase sa čierni a bieli spriatelili a usilovne

pracovali na budovaní spoločenstva. Stali sme sa prvým modelom školy v meste, ktorá po procese desegregácie bola aj rasovo integrovaná - a to všetko bez násilia. Ako predseda študentskej rady a hlavná postava v tejto dráme som si myslel, že moja stratégia „osvietenstva“ potrebná na zmenu sveta bola potvrdená.

Realita však napokon zničila moje starostlivo budované predstavy. Najprv som stratil ilúziu o novom veku Vodnára. Po hromadnom premiestnení študentov po celom meste na konci mojich stredoškolských štúdií, aby sa tak mohol dokončiť proces desegregácie vo všetkých stredných školách, sa zloženie nášho študentského obyvateľstva radikálne zmenilo. Niektorí noví študenti boli militantnými rasistami a robili problémy. Boli to čierni i bieli. Keď pre vzbury začali zatvárať viaceré stredné školy v meste, varovali nás, že nahnevaní študenti z iných škôl chcú preniknúť do našej študentskej organizácie a vyvolať v nej násilie.

V jedno krásne jesenné popoludnie po bejzbalovom stretnutí sa to skutočne stalo. Na našej škole vypukla vzbura a ja som sa tomu bezmocne prizeral. Čierni a bieli priatelia, s ktorými som kedysi zdieľal nádeje pre nový pokojný svet, napadli jeden druhého s nožmi, reťazami a železnými tyčami. Naivne som behal po škole od jednej skupiny k druhej a snažil sa ukončiť bitky a obnoviť pokoj. Pri bitke mi strhli hodinky zo zápästia, ale zázrakom som nebol zranený - aspoň nie telesne. Moja duša však trpela.

Do pamäti sa mi vryl pohľad na istého mladého muža. Zvíjal sa v prachu v tvare kríža, ramená mal rozťahnuté, jeho tvár bola zakrvavená. Drevená hrôza z môjho detstva sa stala skutočnou a ja som trpko plakal, lebo môj sen sa rozplynul. Idol, ktorý som si urobil z ľudstva, sa rozpadol a nič ho už nemohlo dať dokopy.

Potom prišli na rad moje ilúzie o takzvaných psychických silách. V istú bezhviezdnu letnú noc mrazivá démonická sila, ktorá už bola unavená svojou ľudskou hračkou, rozkazovala môjmu telu. Fyzicky ma zatlačila na okraj blízkej rieky, aby ma do nej hodila. Nikdy som sa nenaučil plávať, takže keby ma nedržalo niekoľko svalnatých priateľov, ktorí boli so mnou, bol by som sa utopil. Na druhý deň som povedal svojej učiteľke angličtiny, kresťanke, ktorá sa za mňa modlila, čo sa stalo. Povedala mi, že som sa stretol s diablom.

Smial som sa z nej a posmieval som sa: „Nebud'te taká stredoveká." Ale musel som priznať, že niečo na tom bolo. Nebol to priateľský duch. Moja učiteľka mi dala knihu C. S. Lewisa - a tak som konečne dostal protilieku na Voltairov jed - liek, ktorý ma nasmeroval na Bibliu.

Z nej som sa dozvedel o anjeloch, aj o tých padlých. Našiel som nejasné odkazy na sily, ktoré ma sužovali, a na Zlého, ktorý sa za nimi skrýval, „boha tohto sveta". V Biblii som opäť našiel mnohovečný model vesmíru, prírody i nadprirodzená, ktorý presne zapadal do mojich nedávnych skúseností, ale bol celkom vzdialený parapsychológii a osvietenstvu.

Boli to moje prvé neisté kroky k skutočnosti a ironicky som začal veriť v diabla ešte skôr, než som uveril v Boha. Ale tento obrátený poriadok mojej rodiacej sa viery mal svoj zmysel v Božích úmysloch: nebál som sa Boha, a preto som k bázni pred ním musel dospieť postupne - začal som strachom z démonov. Radosť, s akou som sa vyhlasoval za ateistu, pričom ma neviazali pravidlá nijakého stvoriteľa, sa začala strácať: ak naozaj existuje diabol, ale neexistuje Boh, ktorý by ma pred ním chránil, znamenalo by to veľký problém.

Biblia ma však naučila oveľa viac, než báť sa. Zvlášť v evanjeliách som sa stretol s človekom, ktorého múdrosť a

milosrdenstvo ma priťahovali. Bol to ten istý muž, o ktorom som spieval hymny ako dieťa - muž na kríži, ktorý ma znepokojoval svojím utrpením; odrazu sa stával takým skutočným, že by som to nikdy nebol pokladal za možné. Ved' pred rokmi predstavoval rozprávkového hrdinu: jasnú legendu, ktorá stelesňovala tie najšľachetnejšie ľudské črty, no zostávala len legendou. Teraz vstupoval do dejín, dýchal vzduch a kráčať po pôde planéty, kde som aj ja. Vždy ma pohoršovala myšlienka, že by mohol byť viac než človekom. Ale ukazovali sa mi nové horizonty. Keď už pripustíte existenciu nadprirodzená, nemôžete vylúčiť Boha. Ak existuje Boh, čo mu zabráni, aby neprenikol do prírody? Vedel som, že ak existuje Boh, potom zvyšok príbehu, nech je akokoľvek šokujúci - panenské narodenie, zázraky, vzkriesenie - sa určite stáva možným.

Medzitým som sa pokúšal modliť. Moje prosby boli konkrétne a jasné. Také boli aj rýchle a nepopierateľné odpovede, ktoré som dostal. Dôkazy sa hromadili a hoci ma trochu stiesňovala myšlienka, že sa mám podriaďovať cudzej vôli, časť môjho ja túžila po tomto podriadení.

Čoskoro som spoznal veriacich, ktorých život bol presvedčivým stelesnením evanjelia - alebo aby som použil Mertonovu obľúbenú vetu: „Spoznať som ľudí, ktorých každý skutok mi hovoril niečo o krajine, ktorá bola mojím domovom." Keď ma jeden z nich pozval na malé modlitbové stretnutie, prišiel som, hoci som sa cítil trápne, a takmer celý večer som ticho sedel. Ale opäť som tam šiel ďalší týždeň a ďalší, pretože som cítil, že títo ľudia ma skutočne majú radi a ja som túžil po ich láske.

Mysľou mi vial svieži, nový vánok. Povymetal všetky pavučiny a odpadky, ktoré sa nahromadili za šesť rokov tmy. Kristovo svetlo v mojom vnútri začínalo svietiť. V jeho žiare všetky opotrebované staré argumenty skeptikov čoskoro zhrdzaveli. Čím viac som poznal svet a samého

seba, tým väčšmi som zisťoval, že kresťanská viera dáva všetkému zmysel, a tým väčšmi som túžil stretnúť sa s tým človekom, ktorého nasledovníkov som mal rád.

Hneď po skončení strednej školy na veľkom celonárodnom stretnutí evanjelikálnych kresťanov v Dallase, ktoré organizovalo hnutie Campus Crusade for Christ, prišiel ku mne - nie vo videní ani vo sne, ale v tichej, neotrasiteľnej dôvere, že žije a klope na dvere môjho srdca. Konal som pokánie z toho, že som neveril, a zo všetkých zničujúcich následkov. Vyznal som Bohu, že Ježiš Kristus je jeho Synom, a poprosil som ho, aby sa stal mojím Spasiteľom a Pánom. Moja myseľ konečne dovolila môjmu srdcu veriť Bohu, poslúchať ho a klaňať sa mu.

Keď som začal čítať Bibliu, storočia sa zrazu zhustili a historickú Postavu, ktorá nahradila šľachetnú Legendu, teraz nahradil živý Priateľ. V rukách som držal listy, ktoré mi osobne adresoval. Hoci ich napísal pred dvetisíc rokmi, doručili mi ich domov v tej chvíli. Tieto listy boli také aktuálne, že sa zdalo, akoby bol atrament ešte mokrý. Čítal mi myšlienky, dal mi rozpoznať moje hriechy, rozpovedal môj príbeh, preskúmal hĺbku mojej bolesti.

Bol som v úžase. Poprosil som ho, aby ma naplnil samým sebou.

O dva mesiace neskôr som sedel sám v našom presbyteriánskom kostole. Bolo už neskoro večer po skončení bohoslužby. Otvoril som Bibliu a v nej knihu *Skutky apoštolov* - nikto ma neupozornil, že je to kniha, ktorá zapalaťuje - a čítal som o sviatku Turíc. Nikdy ma neučili o krste Duchom Svätým alebo o jeho daroch. Ale povedal som Bohu, že ak to, čo sa stalo prvým veriacim v ten dávny deň, sa môže stať v tento večer aj mne, tak po tom veľmi túžim. A bol som ochotný sedieť tam celú noc, pokým sa to nestane.

Nemusel som dlho čakať. Náhle zo mňa začala vychádzať

záplava slov v jazyku, ktorý som sa nikdy neučil. Potom ma zaplavila radosť, ktorá ma naplňovala celý týždeň. Krst Duchom Svätým bol pre mňa krstom v smiechu. Tešil som sa ako blázon celé dni nad týmto sladkým Božím vtipom. Bolo to vyslobodenie z pút osvietenstva. Táto iracionálna - alebo by som mal povedať para racionálna - skúsenosť mi otvorila oči pre oblasti, ktoré prevyšovali moje chápanie. Mal som pred očami tajomstvo. Celé roky rozum bral na seba masku boha môjho života, ale teraz som pochopil, čím rozum skutočne je: len služobníkom, hoci skvostne oblečeným.

Toto uvedomenie mi dobre slúžilo v ďalších rokoch, keď som na univerzite v Yale študoval náboženstvo. Veľká, novogotická knižnica na tejto škole najlepšie ilustruje ducha, s ktorým som sa tam stretol: na stene vysoko nad výpožičným pultom je úžasný obraz poznania - alebo možno múdrosti, hoci som zriedka počul jej hlas v triedach tejto vysokej školy. Bola zosobnená ako kráľovná, ktorá je na tróne vysoko nad úbohými smrteľnými študentmi, a hoci my prváci sme mali pokušenie pokľaknúť, ja som bol oddaný inému Pánovi.

Počas ďalších dvadsiatich rokov moja viera rástla, upevňovala sa ako jadro povolání, ktoré ma stravovali: pokračoval som v štúdiách teológie a slúžil ako misionársky evanjelizátor v Európe, pomocný kazateľ v charizmatickom zbore a ako spisovateľ a redaktor pre niekoľko kresťanských vydavateľov.

Boli to dobré roky, roky, keď sa prehlboval môj vzťah k Bohu, ktorého som kedysi opustil. Dal mi milovanú kresťanskú manželku a dve deti, ktoré sa naučili hľadať jeho tvár od útleho veku. Ale napokon prišiel čas na ďalšie obrátenie v mojom živote - a ďalší krst radosti.

Večná túžba

Pána som našiel alebo skôr Pán našiel mňa v evanjelikálnom kresťanskom spoločenstve. Naučil som sa premýšľať v kategóriách tohto spoločenstva, hovoriť jeho jazykom, prijímať jeho názory, zachovávať jeho tradície. Bol to pre mňa životodarný prameň, miesto úžasnej milosti a slávy: tam som sa naučil žiť sa Písmom, oslavovať Pánovu prítomnosť, hlásať cestu svätosti, radovať sa zo spoločenstva s tými, ktorí sú mu oddaní.

Ale v tichých chvíľach som niekedy cítil istú túžbu. Objavila sa v srdci vždy, keď som počul nahrávku pokojného gregoriánskeho spevu alebo Schubertovo vrúcne *Ave Maria*.

Táto túžba vo mne prepukla, keď som navštevoval veľké európske katedrály - bol som pokorný, keď som videl ich veľkolepú architektúru a zbožnosť všetkých tých zabudnutých svätých, ktorí s námahou dvíhali tieto kamene k nebu.

Cítil som túto túžbu, keď som čítal *Vyznania* svätého Augustína, *Dialóg* svätej Kataríny a *Temnú noc duše* svätého Jána z Kríža. Boli to viac než knihy - boli to dvere do spoločenstva so svätými, ktorí ich napísali. Keď som tieto knihy čítal, cítil som ich prítomnosť. Dokonca som zistil, že sa s nimi rozprávam, hoci moje teologické vzdelanie mi hovorilo, že takéto rozhovory nie sú dovolené. Túto túžbu som cítil najväčšmi vtedy, keď som ticho kľáčať vo svätyniach katolíckych chrámov. Svätostánok a oltár ma priťahovali. A niekedy som plakal pre túžbu, ktorú som v sebe cítil, keď som zdvihol svoj zrak a uzrel ho, ako tam visí, zničený a zakrvavený. Po toľkých rokoch ma jeho otvorené náruče stále volalo.

Ale moja myseľ sa búrila voči takejto príťažlivosti. Tie otvorené slová z dávnej doby sa vždy vracali a tlmili moju túžbu: „To je len pre katolíkov.“

Výsledkom bolo dlhé, smädné putovanie z jednej protestantskej tradície do druhej: presbyteriáni, baptisti, metodisti, episkopálni, klasickí letniční, nezávislí charismatici. Každá mi ponúkala niečo solídne, každá ma naučila dôležité lekcie pre život s Bohom. Ale skôr či neskôr som musel priznať, že ani jedna z nich nebola domovom.

Samozrejme, stretával som sa Katolíckou cirkvou. Moja priateľka z detstva a jej rodina a aj iní priatelia vzbudzovali vo mne úctu voči katolíckej viere. Charizmatická obnova mi ukázala, koľko spoločného môžem mať s katolíckymi veriacimi. Dokonca som na univerzite napísal esej o katolíckom charizmatickom spoločenstve na Rhode Islande. Dvaja dobrí priatelia, evanjelikáli z InterVarsity, univerzitnej skupiny, do ktorej som patril, sami vstúpili do Cirkvi a mňa to podnietilo, aby som sa pýtal prečo.

Ale v mojej mysli boli tak hlboko zakorenené protestantské spôsoby myslenia, že som pokladal za nemožné uvažovať o svojej ceste von. Dedičstvo Voltaira a osvietenstvo siahalo ďalej, než som si predstavoval: veľmi som dôveroval tomu, čo možno slovne vyjadriť. Podozrieval som všetko, čo slovne vyjadriť nemožno. Vedel som, že Božia pravda sa môže zjaviť len pomocou knihy. Ale mohla by Božia sila skutočne prebývať v tej zaprášenej relikvii, Božia prítomnosť v krehkej oplátke, Božia autorita v ľudskom pápežovi?

Moje srdce a hlava opäť zápasili.

Dokonca môj krst Duchom Svätým vo mne zasial semeno sviatostného pohľadu na svet - myslím si, že väčšina charizmatikov má ten istý pohľad na svet, len keby o tom vedeli. Moje stretnutie s para racionálnymi jazykmi a nevysvetliteľné zázraky ma zrazu priviedli k tajomstvu Boha a pokarhali ma za to, že som mal sklon spoliehať sa len na rozumové chápanie pri hľadaní pravdy.

Letničná skúsenosť tiež potvrdila, že byť človekom znamená mať telo a city, ako aj rozum: že Božia milosť sa môže udeliť vo forme telesného i vnútorného uzdravenia a že bohoslužba sa netýka len mysle, ale aj citov, postojov tela a aj okázalosti. Ako charizmatik som dokonca zistil, že Boh môže mocne pôsobiť prostredníctvom vyslovenej modlitby, pomazania olejom, vkladania rúk, liturgického odevu (porov. 2 Kr 13, 20-21; Lk 8, 43-44; Sk 19, 11-12; Jak 5, 13-15).

Všetky tieto skúsenosti ma presvedčili, že to Boh oblieka telesné do duchovného, ľudské do božského, prirodzené do nadprirodzeného, obyčajné do tajomstva. Skrátka pochopil som, že Turíce boli záležitosťou ducha, ktorý ovplyvnil telo. Charizmatická viera bola nevyhnutne sviatostnou vierou. Ale potreboval som viac než sviatostnú skúsenosť, ešte viac než večnú túžbu, aby som prekonal intelektuálne pohorie, ktoré stálo medzi mnou a Katolíckou cirkvou.

Boh vedel, čo som potreboval. Priviedol ma teda k doktorandskému štúdiu historickej teológie, kde som našiel mapy, ktoré mi pomohli preskúmať tieto zradné výšiny - mapy, ktoré nakreslili tí, ktorí prešli túto cestu predou mnou.

Mená tvorcov týchto máp neprekvapujú: svätý Augustín, kardinál John Newman, G. K. Chesterton, Thomas Merton a mnohí ďalší. Ale niekoľko ľudí, ktorí úplne neprekonali tieto teologické pohoria, stálo ako Mojžiš na vrchole a ukazovali mi správnym smerom - muži ako John Williamson Nevin a predovšetkým C. S. Lewis.

Lewis kedysi napísal, že dávno predtým, než sa jeho rozum obrátil na kresťanskú vieru, jeho predstavivosť pokrstili spisy škótskeho románopisca Georgea Macdonalda. V mojom prípade dávno predtým, než sa môj rozum obrátil na katolícku pravdu, moju predstavivosť posvätili Lewisove spisy.

Prekvapil ma príspevok svätého Augustína k môjmu obráteniu. Už pred rokmi ma uchvátili jeho *Vyznania*. Nárek môjho srdca sa podobal vzdialeným, slabým ozvenám jeho túžob spred stáročí. Ale keď už získal moju dôveru, uchvátil ma: o čosi neskôr, keď som nevinne čítal jeho polemiku proti donatistom o zle schizmy, náhle som si uvedomil, že som bol moderným, protestantským donatistom - a on ma karhal za to, že ostávam oddelený od Ríma.

Postupne každá otázka, ktorú som mal o katolíckej viere, dostala odpoveď. Podobne ako väčšina konvertitov, ktorí museli spočiatku prekonať vieroučné prekážky, zistil som, že mnohé problémy sa vyriešili, keď som konečne pochopil skutočne katolícky postoj k spornej záležitosti, a nie jej nesprávne protestantské pochopenie. Toto zistenie bývalí protestanti dobre poznajú. Myslím si, že všetci sme sa museli naučiť, že úcta k Panne Márii nie je klaňaním sa; že pápež sa nepokladá za neomylného v každom výroku, ktorý vysloví.

Zároveň som začal nachádzať a prekonávať protestantské „filtre“, s ktorými som čítal Bibliu. Už som sa viac nemohol pridržať doslovného výkladu biblického textu, a pritom interpretovať Ježišove slová o jeho tele a krvi obrazne.

Nemohol som ani ignorovať jeho jasný výrok, že postaví svoju Cirkev na svätom Petrovi a dá mu kľúče od kráľovstva.

Niektoré záhady sa vyriešili nie vďaka spisom veľkých kresťanských učiteľov alebo novým prístupom k Biblii, ale vďaka veľkým kresťanským drámam v cirkevných dejinách, ktoré podľa môjho názoru sú teológiou, ktorá učí pomocou príkladov.

U niektorých štúdiu kresťanského správania počas storočí so všetkými jeho úskaliami vedie k pochybnostiam, ľahostajnosti a dokonca ateizmu. Vidia, ako sa cirkevné koncily hádajú pre malichernosti, pápeži hromadia

bohatstvo, biskupi plodia deti, mnísi žijú v blahobyte. A keď to s hrôzou vidia, strácajú vieru. Ale pre mňa sa dejiny Cirkvi stali jedným dlhým potvrdením dvoch skutočností: univerzálnosti hriechu a zvrchovanosti milosti.

Jedným z kameňov úrazu na mojej ceste boli príliš viditeľné chyby v súčasnom katolicizme. Niektorí moderní „katolícki“ teológovia, ktorých som čítal, mali napríklad viac spoločného s Marxom alebo Freudom než s Augustínom alebo Tomášom Akvinským. Stretol som sa s mníchmi, ktorí rozprávali ako budhisti, a s mníškami, ktoré „získavali silu“ prostredníctvom pohanského kultu bohyne.

Ale toto pohoršenie som prekonal, keď som konečne pripustil, že nijaké kresťanské spoločenstvo sa nikdy ani len nepriblížilo k tomu, aby bolo dokonalé. Videl som, že problémy Katolíckej cirkvi sa opakujú v dejinách všetkých skupín, ktoré ju zavrhlí a ktoré sľubovali, že nikdy nebudú ako ona. Pripomenuli mi dospievajúcu dcéru, ktorá prisahá, že nikdy nebude ako jej matka, ktorú odmieta - ale napokon bude taká ako ona napriek svojmu sľubu.

Bol to jednoducho historický dôkaz Pavlovho tvrdenia, ktorý moji protestantskí učitelia vždy veľmi radi citovali: „Všetci zhrešili a chýba im Božia sláva“ (*Rim 3, 23*). Naučil som sa, že každá odpadlícka skupina opäť neúprosne šla po nesprávnych stopách katolíckej tradície, pretože nech už má Cirkev akékoľvek problémy, nie sú to výlučne rímske problémy. Sú to všeobecne ľudské problémy.

Keď som sa na to pozeral z dlhodobého hľadiska, žasol som nad zvrchovanou Božou milosťou. Tie isté rozhádzané koncily, ktoré protestanti brali na ľahkú váhu, prejavili tú najúžasnejšiu múdrosť, keď vytvorili vyznanie viery, ktoré obstálo v skúške času. Títo lakomí pápeži požehnávali mužov a ženy blaženej chudoby, ktorých výrazná svätosť zahanbila ich nedbalých bratov a sestry. U Jána Pavla II., v

hrdinstvo Cirkvi vo východnej Európe, v charismatickej obnove a iných životodarných hnutiach som videl znamenia Božej milosti napriek vážnym útokom na Cirkev zvnútra i zvonku.

Zároveň som videl, že Rím ostal duchovným jadrom gravitácie pre cirkvi, ktoré sa od neho oddelili. Akokoľvek sa snažia oddeliť, vždy nachádzajú svoju cestu späť: keď sa suché, prísne učenie Kalvína o predurčení stalo neznesiteľné, obrátili sa k Wesleymu pre ľudskejší - a katolíckejší - pohľad. V *Hnutí svätosti* našli niečo z katolíckej tradície askézy a skutkov milosrdenstva. V turíckom hnutí znovu objavili zmysel pre sviatosť a tajomstvo.

Aj naša sekulárna spoločnosť, ktorá sa vo veľkej miere zrodila vďaka logickým záverom protestantských názorov, sa stále snaží obnoviť užitočné katolícke tradície, ktoré zavrhol. Ako kedysi poznamenal G. K. Chesterton, akékoľvek katolícke prvky, ktoré protestanti vyhodili zo svojich kostolov, moderný svet opäť zaviedol, pretože bez nich nedokáže žiť. Ale vždy ich priniesol v nižšej forme. Napríklad namiesto spovednice máme teraz psychoanalytičku pohovku, ktorá však neposkytuje bezpečie spovednice. Namiesto slávneho spoločenstva so svätými, ktorí nám pomáhajú na našej ceste do neba, teraz máme špiritistov, ktorí sa zahrávajú s démonmi, čo nás zvádza do pekla.

Napriek celému tomuto zmätku som pochopil, že Rím ostáva solídnym teologickým meradlom pre tých, ktorí sa od neho oddelili. Keď aj tie najstaršie denominácie podľašli duchu doby v jednej dôležitej otázke za druhou, Katolícka cirkev ostala pevná v otázkach týkajúcich sa posvätnosti života, charakteru sexuality, nadprirodzených základov viery, podstaty Boha a identity Krista. Dnes tak ako včera *Veritatis Splendor* - nádhera pravdy, ako ju Svätý Otec tak

vhodne nazval, vyžaruje z Ríma: „Svetlo svieti v tme a tma ho nepremohla.“

Keď som čítal Erazma a Newmana a študoval som dejiny liturgie, pomohlo mi to pochopiť, že primitivistický predpoklad, ktorý je základom protestantských názorov na Cirkev, sa vážne mýlil aspoň v dvoch veciach. Po prvé, Erazmus a Newman učili, že Cirkev je dozrievajúcim organizmom, ktorého životnosť je stáročná - nie je to archeologická expedícia, ktorá vždy hľadá fosílie, aby sme mohli rekonštruovať pôvodné zloženie. Vyzvali ma brániť protestantský názor, že by sme mali túžiť po zárodku, a nie po zrelom organizme, ale keď som preštudoval dejiny Cirkvi, zistil som, že tento názor sa brániť nedá.

Po druhé, keď som študoval dejiny židovskej a kresťanskej liturgie, zistil som, že aj keby sme sa mohli vrátiť k „pôvodnej“ kresťanskej skúsenosti, táto skúsenosť by nepripomínala väčšinu protestantských, zvlášť charizmatických cirkví dnešnej doby. Zbory, ktorých členom som bol, väčšinou tvrdili, že opäť našli „novozákonný“ model prísne spontánnej bohoslužby, miestneho riadenia a učenia, ktoré je založené „len na Biblii“. Ale zistil som, že raná Cirkev bola v skutočnosti pri bohoslužbe liturgická, pri riadení hierarchická a viac než miestna. Závisela od posvätnej Tradície, ktorá zahŕňala Písmo, ale siahala aj ďaleko za Písmo.

Slovom, všetky neľahké cesty a obchádzky cirkevných dejín viedli napokon k tomu istému mestu na siedmich kopcoch. Keď som zložil svoje doktorandské skúšky, vedel som, že musím vstúpiť do Cirkvi. Moje srdce a moja myseľ už boli katolícke. Keby som sa odvrátil od Ríma, blúdil by som a bol by som smädný po celý zvyšok svojho života.

Ďalší krst radosti

Vrchol prišiel raz ráno, keď som počul o smrteľnej chorobe starého známeho. Pýtal som sa seba samého: „Keby si zistil,

že zomieraš, čo by si urobil?" Odpoveď, ktorá mi prišla na um, ma prekvapila svojou náhlosťou a istotou: „Vstúpil by som hneď do Katolíckej cirkvi." Bol čas na skutky.

Ale cesta vpred nebola taká hladká. Moja široká rodina a mnohí priatelia boli z toho zmätení, hoci ma láskavo podporovali. Stratil som dôležité obchodné vzťahy s kolegami v evanjelickom vydavateľskom svete, ktorí si mysleli, že „ma niekto zviedol". Vzdal som sa svojej pastoračnej činnosti a spojenia so sieťou duchovných, kde som slúžil ako člen rady.

Oveľa citlivejšia bola situácia doma. Napriek mnohým rozhovorom o tejto záležitosti manželka stále pokladala to, že sa stanem katolíkom, za zvláštne. Napokon sme našli dohodu: ak bude chodiť so mnou na OICA (*Ordo Initiationis Christianae adultorum - Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života*) a bude ma podporovať v tom, o čom som vedel, že to musím urobiť, potom na ňu nebudem vyvíjať nijaký nátlak a budem rešpektovať jej rozhodnutie o Cirkvi. Zveril som ju do Božej milosti a orodovaniu svätej Anny, jej patrónky ako ženy v domácnosti a patrónky farnosti, kde sme bývali.

Keď sme išli do kostola svätej Anny, aby sme zistili, čo robiť ďalej, stretli sme sa s kňazom, ktorý stelesňoval to najlepšie, čo znamená byť kresťanom a katolíkom. Otec Gerald Conmey, muž veľkej radosti a láskavosti, ktorý bol upriamený na Krista a bol jeho obrazom, si hneď získal moju rodinu. Jeho veľká úcta k Písmu sa prejavovala v našom štúdiu. Uistoval manželku, že sa nebudeme dotýkať nebezpečných teologických záležitostí.

Onedlho sa k môjmu rozhodnutiu pridala aj rodina. Moja manželka a ja sme boli birmovaní, moja dcéra prijala prvé sväté prijímanie, môj syn sa dal pokrstiť a všetci sme boli konečne prijatí do Katolíckej cirkvi - a to v ten istý deň. S veľkou radosťou som sa pri tejto príležitosti ponáhlal kúpiť

každému krížik.

Popoludní pred tým nezabudnutelným dňom som šiel autom domov sám z obchodného rokovania. Premýšľal som o nejakom vydavateľskom projekte. Zrazu ma zaliala záplava radosti. Zaklonil som hlavu a smial sa. Bol to hlboký smiech až k slzám. Smiech vyslobodenia a úľavy, ktorý som nezažil od toho dňa pred dvadsiatimi rokmi, keď ma vo vnútri očistil Duch Svätý.

„Svätý Augustín!“ zvolal som cez okno auta. „Idem domov! Svätý Tomáš! Idem domov! Svätá Katarína! Idem domov!“ A smial som sa, pokým ma neboleli líca, plakal som, pokým ma neboleli oči.

Možno mi Boh umožnil prejsť týmto novým krstom v takej zvláštnej chvíli, aby som ušetril rodinu od rozpakov, ktoré by cítili, keby som vybuchol počas obradu na druhý deň. V každom prípade, keď prišiel čas, aby som šiel dopredu po pomazanie olejom, stále som sa radoval, no bol som pokojný. Keď som tam stál, pozrel som sa za oltár na muža na kríži.

A jeho otvorené náručie ma privítalo.

MARCUS PRODI

Čo je pravda?

Som bývalý protestantský kazateľ. Podobne ako mnohí iní, ktorí kráčali po ceste do Ríma cez krajinu s názvom protestantizmus, nikdy som si nemyslel, že jedného dňa sa obrátim na katolícku vieru.

Podľa temperamentu a vzdelania som bol skôr pastorom než vedcom, takže príbeh o mojej ceste do Katolíckej cirkvi možno nemá technické podrobnosti, akými sa zaoberajú teológovia a z ktorých sa tešia niektorí čitatelia. Ale dúfam, že tento príbeh presne vysvetlí, prečo som urobil to, čo som urobil, a prečo si z celého srdca želám, aby všetci protestanti konali podobne.

Nebudem príliš podrobne hovoriť o svojich prvých rokoch. Poviem len, že ma vychovali dvaja milujúci rodičia vo formálne evanjelikálnom protestantskom dome. Prešiel som skúsenosťami, z ktorých sa skladá detstvo a dospievanie typického amerického dieťaťa narodeného v období populačného boomu. Učili ma milovať Ježiša, chodiť v nedeľu do kostola a s hrdosťou vzdávať hold americkej zástave. Robil som aj hrubé chyby, ktoré robili iné deti mojej generácie. Ale po období vzbury v puberte som ako dvadsaťročný zažil radikálne opätovné obrátenie k Ježišovi Kristovi. Odvrátil som sa od zvodov sveta a vážne som sa začal modliť a študovať Bibliu.

Ako mladý dospelý som sa opäť odovzdal Kristovi. Modlil som sa, aby mi pomohol splniť to poslanie v živote, ktoré pre mňa vybral.

Rodičia ma naučili vytrvalosti a usilovnosti. Moja matka s veľkými ťažkosťami privádzala deti na tento svet. Kým som sa narodil, sedemkrát potratila. Som vďačný svojim rodičom, že boli odhodlaní mať deti napriek zdanlivo

neprekonateľným prekážkam. Ochota rodičov statočne trpieť a prekonávať bolestné prekážky pre vzájomnú lásku bola pre mňa silným svedectvom o potrebe zmyslu pre povinnosť a vytrvalosť, ak máme skutočne žiť kresťanským životom.

Čím viac som sa modlitbou a štúdiom usiloval nasledovať Ježiša a podriaďiť svoj život jeho vôli, tým väčší som cítil veľkú túžbu úplne odovzdať svoj život do jeho služby. A ako sa prvé slabé lúče svitanie postupne objavujú na tmavom horizonte, tak začalo rásť moje presvedčenie, že Pán ma volá do služby kazateľa.

Toto presvedčenie bolo ešte silnejšie počas štúdia na vysokej škole a počas niekoľkých zamestnaní v oblasti techniky. Napokon som už nedokázal ignorovať toto volanie. Bol som presvedčený, že Pán chce, aby som sa stal kazateľom. Zanechal som svoju prácu a zapísal som sa na Teologický seminár Gordona-Conwella na predmestí Bostonu. Dosiahol som titul magistra teológie a krátko potom ma ordinovali za protestantského duchovného.

Môj šesťročný syn John Mare nedávno spamäti recitoval sľub skauta, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť, že sa vynasnažím zo všetkých síl plniť si povinnosti voči Bohu a svojej vlasti, pomáhať v každom čase svojim blízkym a dodržiavať skautský zákon." Tento úprimný chlapčenský sľub dost' pekne zhŕňa moje vlastné dôvody, pre ktoré som sa vzdal svojej odbornej kariéry a slúžil oddane Pánovi v službe na plný úväzok. Svoje nové pastoračné povinnosti som bral vážne. Chcel som ich vykonávať správne a verne, aby na konci života, keď sa postavím pred Boha, mohol som počuť z jeho úst tie najdôležitejšie slová: „Výborne, dobrý a verný sluha." Keď som si zvykol na dost' príjemný život protestantského kazateľa, cítil som sa šťastný a vyrovnaný so sebou a s Bohom - myslel som si, že som konečne prišiel do cieľa. Ešte som však nebol v cieli.

Čoskoro som sa ocitol pred zmätočnými teologickými a administratívnymi otázkami. Boli tu exegetické dilemy - ako správne vykladať ťažké biblické pasáže a aj liturgické rozhodnutia, ktoré by ľahko mohli rozdeliť zbor. Moje štúdiá v seminári nestačili na to, aby som sa orientoval v tejto spleti možností.

Chcel som byť dobrým pastorom, ale nedokázal som nájsť dôsledné odpovede na svoje otázky ani u svojich priateľov kazateľov, ani v „príručkách“ na poličke, ani u vedúcich predstaviteľov mojej presbyteriánskej denominácie. Akoby sa očakávalo, že každý pastor si utvorí svoju vlastnú mienku a nájde odpoveď na tieto otázky.

Táto mentalita typu „znovu a znovu objavuj koleso“, ktorá je podstatou pastoračného prístupu v protestantizme, ma veľmi znepokojovala. „Prečo by som mal opäť objavovať koleso?“ pýtal som sa podráždene. „A čo kresťanskí kazatelia v minulosti, ktorí riešili tie isté otázky? Čo robili oni?“ Oslobodenie protestantizmu od „človekom vytvorených“ zákonov, dogiem a tradícií Ríma, ktoré „spútavali“ kresťanov celé stáročia (takto sme sa samozrejme v seminári učili pozerat' na „triumf reformácie nad rímskou Cirkvou), začala vyzerat' väčšmi ako anarchia než skutočná sloboda.

Nedostal som odpovede, ktoré som potreboval, hoci som sa neustále modlil o duchovné vedenie. Myslel som si, že som vyčerpal svoje možnosti, a nevedel som, na koho sa mám obrátiť. Nepokoj, ktorý vo mne vzbudzovali nezodpovedané otázky, bol však prozreteľnostný. Bola to príprava na odpovede, ktoré mi ponúkla Katolícka cirkev. Keby mi totiž bolo všetko jasné, určite by som nebol schopný alebo ochotný skúmať veci na hlbšej úrovni.

Trhlina v mojom obrannom systéme

V starovekom svete sa mestá stavali na kopcoch. Okolo

miest boli hrubé hradby, ktoré chránili obyvatel'ov proti votrelcom. Keď útočiaca armáda obkľúčila mesto, tak ako Nabuchodonozorova armáda obkľúčila Jeruzalem (porov. 2 Kr 25, 1-7), obyvatelia boli v bezpečí, pokým vydržali zásoby jedla a vody a kým ich hradby odolali útokom katapultových striel alebo tých, ktorí podkopávali hradby. Ale ak sa hradby prelomili, mesto bolo stratené.

Bol som ochotný uvažovať o tvrdeniach Katolíckej cirkvi v dôsledku trhliny v hradbách reformovanej protestantskej teológie, ktoré obkolesovali moju dušu. Takmer štyridsať rokov som sa usiloval budovať tieto hradby, kameň po kameni, aby som chránil svojej protestantské presvedčenie. Tieto hradby som budoval z osobných skúseností, zo štúdia v seminári, prostredníctvom vzťahov alebo mojich úspechov a zlyhaní v duchovnej službe. Maltou, ktorá držala tieto kamene na mieste, boli moja protestantská viera a životné postoje. Moje hradby boli vysoké a hrubé. Myslel som si, že sú aj odolné voči všetkému, čo by ich mohlo chcieť rozrušiť.

Ale keď sa malta drobila a kamene sa začali posúvať, hoci spočiatku nebadane, ale neskôr veľmi rýchlo, začal som sa znepokojovať. Zo všetkých síl som sa snažil nájsť dôvod, prečo mi čoraz viac chýba dôvera voči protestantskému učeniu.

Nevedel som, čo by mohlo nahradiť moje kalvínske presvedčenie, ale pochopil som, že moja teológia nebola neporaziteľná. Čítal som ďalšie knihy a radil som sa s teológmi, aby som opravil svoje hradby, ale nedarilo sa mi. Často som uvažoval o úryvku z *Knihy prísloví* 3, 5-6: „Dôveruj celým svojím srdcom Pánovi a nespoliehaj sa na svoj um! Na všetkých svojich cestách myslí na neho a on ti bude rovnať chodníky." Toto poučenie ma prenasledovalo i utešovalo, keď som sa snažil vyriešiť vieroučný zmätok a procedurálny chaos v protestantizme.

Reformátori obhajovali názor, že jednotlivec môže súkromne vykladať Bibliu. Vo svetle úryvku z *Knihy prísloví* 3, 5-6 som čoraz menej súhlasil s týmto názorom. Protestanti, ktorí veria Biblii, tvrdia, že naozaj postupujú podľa poučenia z tohto úryvku tak, že hľadajú Pánovo vedenie. Problém spočíva v tom, že existujú tisíce rôznych vieroučných ciest, na ktorých si protestanti myslia, že ich vedie Pán. A ich učenia sa veľmi odlišujú podľa denominácie.

Pýtal som sa teda: „Ako poznám, čo je Božia vôľa pre môj život a pre ľudí v mojom zbore? Ako si môžem byť istý, že to, čo kážem, je správne? Ako poznám, čo je pravda?" V zmysle vieroučného chaosu, ktorý existuje v protestantizme - každá denominácia sa opiera o učenie, ktoré je založené na interpretácii človeka, ktorý ju založil -, štandardné protestantské hrdé tvrdenie: Verím len tomu, čo hovorí Biblia, začalo znieť akosi prázdno. Sústredil som sa teda len na Bibliu, aby som našiel pravdu, ale reformované učenie, ktoré som zdedil od Jána Kalvína, v mnohom protirečilo učeniu mojich luteránskych, baptistických a anglikánskych priateľov.

Ježiš v evanjeliách vysvetľoval, čo znamená byť pravým učeníkom (porov. Mt 19, 16-23). Je to viac než čítať Bibliu a byť zapísaný v zozname členov cirkvi alebo pravidelne navštevovať nedeľné bohoslužby. Hoci tieto veci sú dobré, sami osebe nerobia z človeka pravého Ježišovho učeníka. Byť učeníkom Ježiša Krista znamená radikálne sa rozhodnúť milovať a poslúchať Pána každým slovom, skutkom i postojom a snažiť sa prejavovať jeho lásku iným ľuďom. Ježiš povedal, že pravý učeník je ochotný vzdať sa všetkého, dokonca aj svojho života, ak je to nevyhnutné, aby nasledoval Pána.

Bol som hlboko presvedčený o tejto skutočnosti. Keď som sa pokúšal uviesť to do praxe vo svojom živote (nie vždy

úspešne), snažil som sa vysvetliť aj ľuďom v zbore, že každý kresťan sa má usilovať stať sa takým učeníkom. Bolo iróniou, že moja protestantská teológia spôsobila, že som nebol schopný volať ich k radikálnemu učeníctvu a oni neboli schopní zachytiť a počúvnuť toto volanie.

Mohli by sme sa pýtať, prečo sa musím zmeniť, ak pre spásu je potrebné len svojimi ústami vyznať, že Ježiš je Pán, a uveriť v srdci, že ho Boh vzkriesil z mŕtvych (porov. *Rim* 10, 9). Zaiste by som mal zmeniť svoj hriešny život. Mal by som sa usilovať páčiť sa Bohu. Ale ak to neurobím, záleží vôbec na tom? Moja spása je zaistená!

Jeden novinár v New Yorku chcel napísať článok o tom, čo ľudia pokladajú za najúžasnejší vynález 20. storočia.

Vyrazil do ulíc, pýtal sa náhodných ľudí a získal rôzne odpovede: lietadlo, telefón, automobil, počítače, jadrová energia, cesty do vesmíru a antibiotiká. Odpovede boli podobné, pokým jeden chlapík neuviedol nečakanú odpoveď:

„Je to jasné. Najúžasnejší vynález bola termoska.“

„Termoska?“ pýtal sa novinár so zdvihnutým obočím.

„Samozrejme. Udržiava teplé veci teplé a studené veci studené.“

Novinár žmurkol. „No a nemyslíte si, že je úžasné, že termoska vie, ktoré veci sú teplé a ktoré sú studené?“

Táto anekdota mala pre mňa zmysel. Keďže mojou povinnosťou a túžbou bolo učiť môj zbor pravdu o Ježišovi Kristovi, čoraz častejšie som sa pýtal: „Ako viem, čo je pravda a čo nie je pravda?“

Každú nedeľu som stál na kazateľnici a vysvetľoval som svojmu stádu Písmo. Vedel som, že v okruhu dvadsiatich kilometrov od môjho kostola sú desiatky ďalších protestantských pastorov a všetci veria, že len Biblia je smerodajná, pokiaľ ide o vierouku a praktický kresťanský život. Každý ale učil niečo iné, než som učil ja. „Je moja

interpretácia Písma správna, alebo nie?" pýtal som sa.

„Možno jeden z tých iných pastоров má pravdu a ja tu zavádzam týchto ľudí, ktorí mi dôverujú.“

Vedel som a bolo to bolestné presvedčenie, že jedného dňa zomriem a budem stáť pred Pánom Ježišom Kristom, večným Sudcom, a budem sa musieť zodpovedať nielen za svoje činy, ale aj za to, ako som viedol ľudí, ktorých mi dal, aby som ich viedol ako pastor. „Kážem pravdu, alebo blud?“ neustále som sa pýtal Pána. „Myslím si, že mám pravdu, ale ako to môžem vedieť s istotou?“

Táto dilema ma prenasledovala.

Začal som skúmať každý aspekt svojej služby a reformovanej teológie od bezvýznamných až po tie dôležité.

Teraz sa pozerám s rozpačitým úsmevom na to, ako som sa trápil počas tých ťažkých dní neistoty. V istej chvíli som dokonca zápasil s pochybnosťami, či mám nosiť kňazský golierik, alebo nie. Keďže pre presbyteriánskych kazateľov neexistuje záväzný predpis o kňazskom oblečení, niektorí nosia golierik, iní obleky, ďalší rúcha a sú aj takí, čo nosia zmes toho všetkého. Istý priateľ kazateľ mal kňazský golierik v priechodku svojho auta len pre prípad, že keď si ho založí, získa tým nejakú výhodu: „Napríklad nebudem musieť zaplatiť pokutu za rýchlosť,“ zdôveril sa raz so svojím vypočítavým plánom. Rozhodol som sa nenosiť kňazský golierik. Počas nedeľných bohoslužieb som nosil jednoduché čierne rúcho na obleku.

Keď išlo o formu a obsah nedeľnej liturgie, každá cirkev mala svoje vlastné názory na to, ako by to malo byť, a každý pastor mohol urobiť to, čo chcel a čo bolo rozumné.

Bez povinných denominačných smerníc, ktoré by ma viedli, som robil to, čo robili všetci pastori: improvizoval som.

Hymny, kázne, výber čítaní z Písma, účasť na zhromaždení zboru, vykonávanie obradu krstu, manželstva a Pánovej večere boli hrou na experimentovanie. Trasiem sa pri

spomienke na jednu konkrétnu nedeľu, keď som sa snažil urobiť mládežnícku bohoslužbu zaujímavejšou a „prítlačlivejšou“. Vyslovil som Pánove slová konsekrácie: „Toto je moje telo, toto je moja krv, toto robte na moju pamiatku“ nad kalichom nealkoholického šampanského a misou zemiakových lupienkov. Bolo to jediný raz, čo som urobil takúto hlúposť.

Teologické otázky ma trápili najviac. Pamätám sa, že som stál pri nemocničnej posteli človeka, ktorý zomieral po srdcovom záchvate. Jeho zmätená manželka sa ma spýtala: „Pôjde manžel do neba?“ Z úst som dokázal vypustiť len určité zbožné, ale neurčité uistenie typu: Musíme dôverovať Pánovi. Možno ju to utešilo, ale jej otázka so slzami v očiach ma trápila. Ako reformovaný pastor som veril v učenie Jána Kalvína o predurčení a vytrvaní svätých. Tento muž odovzdal svoj život Kristovi, bol znovuzrodený a veril, že je jedným z Božích vyvolených. Ale bolo to naozaj tak? Veľmi ma znepokojovalo, že bez ohľadu na to, ako úprimne si myslel, že je predurčený pre nebo (je zaujímavé, že všetci, ktorí kážu učenie o predurčení, pevne veria, že sami sú jednými z vyvolených), a bez ohľadu na to, ako úprimne tí okolo neho verili, že je predurčený, možno nešiel do neba. A čo ak tajne „upadol“ do ťažkého hriechu a žil v stave vzbury voči Bohu vo chvíli, keď ho prekvapil srdcový záchvat? Reformovaná teológia mi hovorila, že ak je to tak, potom tohto úbohého človeka oklamala falošná istota. Myslel si, že je znovuzrodený a predurčený pre nebo, i keď vlastne vôbec nebol znovuzrodený a bol na ceste do pekla. Kalvín učil, že Pánovi vyvolení vytrvajú - musia vytrvať v milosti a voľbe. Ak človek zomiera v stave vzbury voči Bohu, tým dokazuje, že nikdy nebol jedným z vyvolených. Kládol som si otázku: „Čo je to za absolútnu istotu?“ Považoval som za ťažké podať jasné a spoľahlivé odpovede na otázky týkajúce sa spásy človeka, ktoré mi farníci kládli.

Každý protestantský pastor, ktorého som poznal, mal iné kritériá, ktoré pokladal za „nevyhnutné“ pre spásu. Ako kalvín som veril, že ak človek verejne prijme Ježiša ako svojho Pána a Spasiteľa, je spasený milosťou skrze vieru. Ale hoci som týmito dobre znejúcimi slovami utešoval iných, trápil ma svetský a niekedy veľmi hriešny životný štýl niektorých zosnulých členov môjho zboru. Po niekoľkých rokoch svojej duchovnej služby som začal pochybovať o tom, či mám pokračovať.

Pozrite sa na vrabcov

Raz ráno som vstal pred svitaním. Vzal som si skladáciu stoličku, svoj zápisník a Bibliu a šiel som na tichú lúku pred kostolom. Túto časť dňa, keď vtáci spevom zobúdzajú svet, som mal najradšej. Často som žasol, koľko vtákov je tu skoro ráno. A akú majú obdivuhodne krátku pamäť! Každý deň začínajú svoju jednoduchú existenciu symfóniou chvály pre Pána, ktorý ich stvoril. Vôbec sa nezaoberajú starosťami alebo plánmi. Niekedy uvažujem o vrabcoch a meditujem o jednoduchosti ich života.

Sedel som pokojne uprostred orosenej lúky a čakal som na východ slnka. Čítal som pritom Písmo a rozmýšľal som o tom, čo ma trápilo. Svoje starosti som predkladal Pánovi. Biblia ma upozorňovala, aby som sa nespoliehal na svoj rozum. Rozhodol som sa teda dôverovať Bohu, že ma povedie.

Uvažoval som o tom, že zanechám pastoračnú službu, a videl som tri možnosti. Buď sa stanem vedúcim služby pre mládež vo veľkom presbyteriánskom zbore, ktorý mi ponúkol túto úlohu, alebo úplne opustím pastoračiu a vráťim sa do práce v technickej oblasti. Tretia možnosť spočívala v tom, že sa vráťim do školy a dokončím svoje vedecké vzdelanie v odbore, ktorý mi umožní získať lepšie zamestnanie. Prijali ma totiž na štúdium molekulárnej

biológia na Štátnej univerzite v Ohio. Premýšľal som o týchto možnostiach a prosil som Boha, aby viedol moje kroky. „Počuteľný hlas by bol skvelý," usmieval som sa, keď som zatvoril oči a čakal som na Pánovu odpoveď. Nevedel som, v akej forme príde odpoveď, ale prišla onedlho.

Moje vidiny sa náhle skončili, keď veselo štebotajúci vrabec preletel okolo mňa a pustil mi svoj výkal na hlavu! „Čo mi hovoríš, Pane?" zvolal som s trápením Jóba. Trilkovanie vtákov bola jediná odpoveď. Nebol tu hlas z neba (ani smiech), len zvuky prírody, ktorá sa prebúdzala na obilnom poli v Ohio. Bolo to Božie znamenie alebo len poznámka brata vtáčika na adresu mojich trápení? Znechutený som zložil stoličku, schmatol Bibliu a šiel domov.

Neskôr v ten deň, keď som manželke Marilyn povedal o troch možnostiach, o ktorých som uvažoval, a o príhode s vtáčikom, zasmiala sa a zvolala so svojou typickou múdrosťou: „Zmysel je jasný, Marcus. Boh ti hovorí: „Ani jedna z týchto možností!""

Hoci som dával prednosť menej ponížujúcemu spôsobu komunikácie, vedel som, že nič sa nedeje náhodou a že ani vrabce, ani ich výkaly nepadajú na zem bez toho, aby o tom Boh nevedel. Považoval som to prinajmenšom za vtipný pokyn od Boha, aby som ostal v pastorácii.

Vedel som však, že moja situácia nie je v poriadku.

Rozhodol som sa teda, že potrebujem väčšiu cirkev s väčším rozpočtom a väčším počtom tých, čo slúžia. Myslel som si, že potom určite budem šťastný. Vzdal som sa svojho pôvodného miesta v zmysle: väčšie je lepšie. Veril som, že to bude liek pre moje nespokojné srdce. Do šiestich mesiacov som našiel cirkev, ktorá sa mi páčila, a jej veľmi veľký zbor ma asi mal rád. Ponúkli mi miesto staršieho pastora s administratívnym personálom a rozpočtom, ktorý bol desaťkrát väčší než ten, ktorý som mal v

predchádzajúcej cirkvi. Bola to silná evanjelikálna cirkev s mnohými členmi, ktorí sa aktívne zaujímali o štúdium Svätého písma a laickú službu. Mal som radosť, keď som každú nedeľu kázal pred týmto veľkým a osvedčeným zborom. Spočiatku som si myslel, že som vyriešil svoj problém, ale už po mesiaci som si uvedomil, že tomu tak nie je. Môj zmätok a nespokojnosť ešte viac narástli.

Počas kázne som videl zdvorilé úsmevy, ale uvedomoval som si skutočnosť, že pre mnohých ľudí v zbore sa moje horlivé povzbudenie žiť čnostne kĺzalo po maske nábožnosti ako kvapky vody po horúcej platni. Mnohí hovorili: „Skvelá kázeň! Skutočne ma obohatila!“ Ale cítil som, že v skutočnosti si mysleli: „Je to pekné pre iných ľudí, pastor - pre hriešnikov. Ale ja som už došiel do cieľa. Moje meno je už v nebeských knihách. Nemusím si robiť starosti o tieto veci, ale určite s vami súhlasím, pastor, že musíme hovoriť všetkým hriešnikom, aby sa zmierili s Bohom.“

Jedného dňa som stál pred miestnym duchovenstvom ako hovorca skupiny pastorov a laikov, ktorí bránili názor, že keď používame rodičovské oslovenie Boha v spoločnej modlitbe, mali by sme ho nazývať „Otec“, nie „matka“ alebo „rodič“. Bránil som tento názor a odvolával som sa na Bibliu a kresťanskú tradíciu. Na svoje počudovanie som si uvedomil, že časť, ktorú som zastupoval, bola v menšine, a zápasili sme v prehratej bitke. Túto otázku nevyriešilo dobre zdôvodnené odvolanie sa na Sväté písmo alebo cirkevné dejiny, ale hlasovanie - väčšina hlasujúcich boli liberáli, ktorí podporovali neutrálne oslovenie Boha. Na tomto stretnutí som prvýkrát zakúsil anarchistický princíp, ktorý je v jadre protestantizmu.

Títo liberáli (žalostne sa mýlili, keď chceli zredukovať Boha na funkcie „stvoriteľa“, „vykupiteľa“ a „posväťiteľa“ namiesto osôb Otca, Syna a Ducha Svätého) boli len dobrými protestantmi. Jednoducho šli po ceste protestu,

ktorú im načrtli ich teologickí predkovia Martin Luther, Ján Kalvín a ostatní reformátori. Títo liberálni protestanti sa odvolávali na zásadu reformácie: „Neprijmem nijaké učenie, ak neuverím, že je správne a biblické," keď protestovali proti mužským menám pre Boha. Zrazu som si uvedomil, že sa pridžmam protestantizmu v celej solipsistickej sláve jeho prirodzeného prostredia: protestu. „V akej cirkvi som?" sklúčene som sa pýtal, keď sa hlasovalo a moja strana prehrala.

Asi v tom čase ma Marilyn ako riaditeľka centra pre ohrozené tehotenstvá vyzvala, aby som sa vyjadril k nášmu názoru na vykonávanie potratov, ktorý bol odlišný od postoja našej presbyteriánskej denominácie; tá s potratmi súhlasila. „Ako môžeš byť pastorom v denominácii, ktorá schvaľuje zabíjanie nenarodených detí?" pýtala sa.

Vedúci predstavitelia denominácie podľašli tlaku radikálnych feministických, homosexuálnych, pre potratových a iných extrémistických nátlakových skupín v denominácii a (hoci by sa zdalo, že členovia jednotlivých zborov mohli byť proti potratom) zaviedli prísne liberálne smernice pri prijímaní nových pastorov.

Keď ma manželka upozornila na skutočnosť, že časť darov, ktoré môj zbor posielal Všeobecnému zhromaždeniu presbyteriánov, sa použila na financovanie potratov, a ja ani môj zbor s tým nemôžeme nič urobiť, bol som šokovaný.

Marilyn a ja sme vedeli, že musíme opustiť našu denomináciu, ale kam pôjdeme? Táto otázka viedla k ďalšej: Kde nájdem prácu ako pastor? Kúpil som si knihu, kde boli podrobnosti o všetkých hlavných kresťanských denomináciách, a začal som skúmať niekoľko denominácii, ktoré ma zaujali.

Čítal som zhrnutia vierouky a myslel som si: „Toto je pekné, ale nepáči sa mi ich názor na krst," alebo „toto je v poriadku, ale ich názor na dobu konca sveta je príliš

ustráchaný," alebo „toto znie presne ako to, čo hľadáme, ale nevyhovuje mi ich štýl bohoslužby". Keď som preskúmal každú možnosť a nenašiel som to, čo by mi vyhovovalo, nespokojne som zavrel knihu. Vedel som, že opúšťam presbyteriánstvo, ale nevedel som, do ktorej „správnej" denominácie pôjdem. Zdalo sa, že v každej je niečo nesprávne. „Je príliš zlé, že si nemôžem vytvoriť svoju vlastnú ‚dokonalú' cirkev," myslel som si zasnene.

Asi v tom čase mi zavolať priateľ z Illinois. Aj on bol presbyteriánskym pastorm a dopyčul sa, že chcem zanechať presbyteriánsku denomináciu.

„Mare, nemôžeš zanechať cirkev!" karhal ma. »Nikdy nesmieš zanechať cirkev. Máš záväzky voči cirkvi. Nemalo by záležať na tom, že niektorí teológovia a pastori sa mýlia. Musíme ostať v cirkvi a pracovať na obnove zvnútra! Musíme za každú cenu zachovať jednotu!"

„Ak je to pravda," pokúsil som sa odpovedať, „prečo sa protestanti oddelili od Cirkvi?"

Nevedel som, odkiaľ prišli tie slová. Vo svojom živote som nikdy nepremýšľal o tom, či reformátori urobili dobre, keď sa oddelili od Katolíckej cirkvi. Podstatnou charakteristikou protestantizmu je úsilie o obnovu prostredníctvom rozdelenia a drobenia na malé časti. Mottom

Presbyteriánskej cirkvi je: reformovaná a vždy reformujúca sa. (Mali by sme dodať: a reformujúca sa a reformujúca sa a reformujúca sa a reformujúca sa, atď.).

Mohol som odísť do inej denominácie. Vedel som, že by som mohol prejsť do ďalšej, keď nebudem spokojný, alebo môžem ostať tam, kde som, a robiť si po svojom. Ani jedna možnosť sa mi nezdała správna. Rozhodol som sa teda, že opustím pastoračnú službu, pokým nevyriešim tento problém. Zdalo sa, že najľahší spôsob, ako si od toho všetkého oddýchnuť, je návrat do školy. Zapísal som sa teda na štúdium molekulárnej biológie na Case Western Reserve

University.

Chcel som spojiť svoje vedecké a teologické vzdelanie a venovať sa bioetike. Myslel som si, že titul PhD. z molekulárnej biológie mi získa lepšie postavenie medzi vedcami než titul z teológie alebo etiky. Okrem toho na získanie titulu PhD. z teológie alebo etiky sa vyžadovali znalosti latinčiny a nemčiny. Ako tridsaťdeväťročný som si myslel, že moje mozgové bunky už príliš zostarli pre tento druh duševného vypätia.

Na clevelandskú vysokú školu som cestoval asi hodinu a počas ďalších ôsmich mesiacov som mal dosť času, aby som premýšľal a modlil sa.

Čoskoro som sa naplno venoval výskumnému projektu génového inžinierstva. Spočíval v tom, že sme vyberali a rozmnožovali ľudskú DNA z homogenizovaných obličiek. Tento program bol veľmi náročný, ale mal som ho rád, hoci v porovnaní so zložitosťou aminokyselín a biochemických cyklov sa trápenie s latinským časovaním a pádovými koncovkami v nemčine zrazu zdalo oveľa ľahšie.

Tento projekt ma fascinoval a desil zároveň. Tešil som sa z intelektuálnej stimulácie vedeckého výskumu, ale videl som tiež, že výskumné laboratórium môže byť odľudštené.

Genetické tkanivo z mŕtvol zosnulých pacientov na Clevelandskej klinike posielali do nášho laboratória na výskum DNA. Zaujala ma skutočnosť, že toto tkanivo pochádza z ľudí - mám a otcov, detí a starých rodičov, ktorí kedysi žili, pracovali, smiali sa a milovali, ale teraz boli mŕtvi. V laboratóriu tieto pekne očíslované nádoby s tkanivom boli len skúmavkami s „látkou“, pokusným „materiálom“, ktorý sme jednoducho vzali ľuďom, ktorým kedysi patrili.

Napísal som esej o etických problémoch, ktoré sú spojené s transplantáciou tkaniva plodov, a začal som prednášať kresťanským skupinám o nebezpečenstvách a prínosoch

súčasnej biotechnológie. Zdalo sa, že všetko ide podľa plánu, aspoň pokým som si neuvedomil, že skutočným dôvodom, prečo som sa vrátil do školy, nebolo to, aby som získal titul. Dôvodom bola možnosť kúpiť si miestne clevelandské noviny *The Plain Dealer*.

Raz v piatok ráno po dlhej ceste autom do Clevelandu som raňajkoval a krátil som si čas pred vyučovacou hodinou. Snažil som sa nezadriemať. Obyčajne som niečo študoval, ale v to ráno som urobil niečo nezvyčajné: kúpil som si *The Plain Dealer*. Keď som vložil mincu do automatu na noviny, vôbec som nevedel, že som prišiel na dôležitú križovatku a že som sa vydal na cestu, ktorá ma vyvedie z protestantizmu do Katolíckej cirkvi (a domnievam sa, že keby som vtedy bol býval vedel, kam táto cesta vedie, šiel by som inou cestou). Listoval som novinami s malým záujmom. Našiel som malý inzerát, ktorý ma upútal: „Katolícky teológ Scott Hahn bude prednášať v nedeľu popoludní v miestnej katolíckej farnosti.“

Káva mi zabehla. Katolícky teológ Scott Hahn? To nemôže byť Scott Hahn, ktorého som poznal. V osemdesiatych rokoch 20. storočia sme spolu chodili na Teologický seminár Gordona-Conwella. Vtedy to bol prísny kalvín, bol proti katolíkom, bol najprísnejším na vysokej škole! Bol som v skupine intenzívneho štúdia kalvinizmu, ktorú Scott viedol, ale kým on s ďalšími celé hodiny skúmali Bibliu ako detektívi, ktorí sa snažia odhaliť každý uhol každého teologického záveru, ja som hral basketbal.

Hoci som Scotta nevidel od promócií roku 1982, počul som fámy, že sa stal katolíkom. Veľmi som o tom nepremýšľal. Buď tie reči boli falošné a vymyslel ich niekto, koho urážala hĺbka Scottovho presvedčenia (alebo žiarlil), alebo sa Scott zbláznil. Rozhodol som sa, že pocestujem hodinu a pol autom, aby som zistil, ako to je. Vôbec som nebol pripravený na to, čo som zistil.

Príliš veľké vzdelanie ťa pobláznilo!

Bol som nervózny, keď som zastal na parkovisku pri veľkej neogotickej stavbe. Nikdy som nebol v katolíckom kostole a nevedel som, čo mám čakať.

Rýchlo som vstúpil do kostola. Obišiel som nádoby so svätenou vodou a pokračoval som uličkou. Nebol som si istý, aký je správny postup, aby som sa dostal do lavice. Vedel som, že katolíci sa ukláňajú alebo skláňajú alebo urobia nejaký úklon smerom k oltáru skôr, než vojdú do lavice, ale ja som len vošiel do lavice a sadol som si. Bol som šťastný, že ma nespoznali ako protestanta.

Keď ma ani po niekoľkých minútach žiadny uvádzač s nemilosrdnou tvárou nechytí za plece a neukázal prstom na dvere so slovami: „Pane, odíďte. Všetci vieme, že nie ste katolíkom,” začal som sa cítiť uvoľnene a hľadel som na zvláštny, ale nepopierateľne nádherný interiér kostola.

O pár minút Scott vyšiel na pódium a svoju prednášku začal modlitbou. Keď urobil znamenie kríža, vedel som, že je skutočne katolíkom. Zabolelo ma srdce. „Úbohý Scott,” povzdychol som si vo vnútri. „Katolíci ho dostali svojimi šikovnými argumentmi.” Pozorne som počúval jeho prednášku o Poslednej večeri pod názvom *Štvrtý kalich* a usilovne som sa snažil nájsť omyly v jeho názoroch. Ale nemohol som nájsť žiadne. (Scottova prednáška bola taká dobrá, že som väčšinu z nej prebral do svojej kázne počas bohoslužby so svätým prijímaním.)

Keď hovoril, na každom kroku používal Sväté písmo, aby podporil katolícke učenie o omši a Eucharistii. Uvedomil som si, že mi pri jeho slovách behajú po tele zimomriavky. Katolícke učenie mi vysvetľoval tak, ako som to nikdy nepokladal za možné - z Biblie! Keď vysvetľoval omšu a Eucharistiu, necítil som nič urážlivé alebo cudzie. Na konci svojej prednášky, keď Scott vyzval k radikálnemu obráteniu ku Kristovi, vravel som si, že možno len predstiera

obrátenie, aby mohol preniknúť do Katolíckej cirkvi a obnoviť duchovne mŕtvych katolíkov.

Netrvalo dlho a zistil som, ako to je. Keď poslucháči dotlieskali, šiel som dopredu, aby som zistil, či ma spozná. Tlačilo sa okolo neho mnoho ľudí a kládli mu otázky. Stál som pár metrov od neho a študoval som jeho tvár, keď odpovedal so svojím typickým šarmom a presvedčením veľkému zástupu ľudí. Áno, bol to ten istý Scott, s ktorým som chodil do seminára. Teraz nosil fúzy a mal veľkú bradu (bola to veľká zmena v porovnaní so seminárnym obdobím, keď bol hladko oholený), ale keď sa obrátil mojim smerom, jeho oči zaiskrili a kývol mi na pozdrav.

O chvíľu sme boli spolu, podali sme si ruky. Ospravedlňoval sa, či sa ma nejako nedotkol. „Nie, vôbec nie!“ uisťoval som ho, keď sme sa smiali od radosti, že sa opäť vidíme. Po niekoľkých minútach spoločenského rozhovoru o manželke a rodine som vyslovil jednu myšlienku.

„Myslím si, že to, čo som počul, je pravda. Prečo si vyskočil z lode a stal sa katolíkom?“ Scott mi krátko vysvetlil svoj zápas, ako našiel pravdu o katolíckom učení (zástupy ľudí pozorne počúvali, keď hovoril o svojom obrátení), a navrhol mi, aby som si kúpil kazetu o jeho obrátení, ktorá sa rýchlo rozpredávala vo vestibule.

Vymenili sme si telefónne čísla a opäť podali ruky. Šiel som do zadnej časti kostola, kde som našiel stolík s kazetami o katolíckej viere, ktoré vytvorili Scott a jeho manželka Kimberly, ako aj kazety Steva Wooda, ďalšieho konvertitu na katolícku vieru, ktorý študoval v seminári Gordona-Conwella. Kúpil som si všetky kazety a knihu, ktorú mi Scott odporúčal, *Katolícke učenie a fundamentalizmus* od Karla Keatinga.

Skôr než som odišiel, zastal som v zadnej časti kostola a chvíľu som pozoroval zvláštne, ale príťažlivé znaky katolicizmu, ktoré ma obklopovali: ikony a sochy,

vyzdobený oltár, sviece a tmavé spovednice. V tej chvíľke ticha som sa pýtal, prečo ma Boh zavolať na toto miesto. Potom som vyšiel na chladný nočný vzduch. V hlave mi prúdilo množstvo myšlienok a srdce mi zaplavili zmätočné pocity.

Šiel som do reštaurácie s rýchlym občerstvením, kúpil som si obloženú zemiľu na dlhú cestu domov a do prehrávača som vložil Scottovu kazetu o obrátení. Chcel som zistiť, kde urobil chybu. Ešte som nebol ani na polceste domov, keď ma emócie tak premohli, že som musel zájsť autom na okraj diaľnice a urobiť si poriadok v hlave.

Hoci Scottova cesta do Katolíckej cirkvi bola odlišná od mojej, otázky, ktoré sme riešili, boli v podstate rovnaké. A odpovede, ktoré našiel a ktoré mu tak významne zmenili život, boli veľmi presvedčivé. Jeho svedectvo ma presvedčilo, že nemôžem ignorovať dôvody svojej rastúcej nespokojnosti s protestantizmom. Odpovede na moje otázky, ako tvrdil, sa nachádzajú v Katolíckej cirkvi. Veľmi ma to zaujalo.

Myšlienka, že Boh ma volá do Katolíckej cirkvi, ma vydesila i potešila. Chvíľu som sa modlil. Hlavu som si oprel o volant. Skôr, než som naštartoval auto a pokračoval v ceste, usporiadal som si myšlienky.

Na druhý deň som otvoril knihu *Katolícke učenie a fundamentalizmus* a celú som ju prečítal. V noci som skončil poslednou kapitolou. Keď som sa pripravoval na nočný odpočinok, vedel som, že mám problém! Bolo mi jasné, že dve ústredné dogmy protestantskej reformácie, *sola scriptura* (len Písmo) a *sola fide* (ospravedlivenie len skrze vieru) stáli na veľmi nepevnom biblickom základe, a to znamenalo, že ja tiež.

Dostal som tak väčšiu chuť a začal som čítať katolícke knihy, zvlášť raných cirkevných otcov. Ich spisy mi

pomohli pochopiť pravdu o dejinách Cirkvi pred reformáciou. Nekonečné hodiny som diskutoval s katolíkmi. Pojem *ospravedlivenie* je definovaný v *Katechizme Katolíckej cirkvi* (č. 1987) takto: Milosť Ducha Svätého má moc nás ospravedliť, čiže zbaviť nás hriechov a udeliť nám „Božiu spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista" (*Rim* 3, 22) a skrze krst. a protestantmi. Veľmi som sa usiloval vystaviť katolícke tvrdenia tým najtvrdším biblickým argumentom, ktoré som mohol nájsť. Marilyn, ako asi tušíte, sa nepotešila, keď som jej povedal o svojom zápase s tvrdeniami Katolíckej cirkvi. Hoci mi spočiatku povedala: „Aj to prejde," napokon sa sama začala zaujímať o to, čo sa učím, a začala sama študovať.

Keď som čítal jednu knihu za druhou, hovoril som jej o jasnom a zdravom učení Katolíckej cirkvi, ktoré som objavoval. Dost' často sme spolu prišli k záveru, že názory Katolíckej cirkvi dávajú väčší zmysel a viac zodpovedajú Svätému písmu než všetko, čo sme našli v širokej škále protestantských názorov. Katolícke postoje, s ktorými sme sa stretli, mali hĺbku, historickú silu, filozofickú dôslednosť. Pán pracoval na úžasnej premene v našom živote, povzbudzoval nás na tejto ceste, kde sme spoločne kráčali krok za krokom.

Popri sladkom ovocí Katolíckej cirkvi, ktoré sme požívali, neminuli nás ani trpké skúsenosti. Stretol som sa s kňazmi, ktorí pokladali za zvláštne, že uvažujem o vstupe do Katolíckej cirkvi. Mysleli si, že obrátenie nie je nevyhnutné. Stretli sme sa s katolíkmi, ktorí vedeli málo o svojej viere. Ich životný štýl nebol v súlade s morálnym učením ich Cirkvi. Keď sme chodili na omše, cítili sme sa nevítaní a nikto nám nepomohol. Ale napriek týmto prekážkam, ktoré boli na našej ceste do Cirkvi, naďalej sme študovali a modlili sa, aby nás Pán viedol.

Keď som si vypočul desiatky kaziet a preštudoval mnoho

kníh, vedel som, že viac nemôžem ostať protestantom. Pochopil som, že protestantská odpoveď na obnovu Cirkvi bola nebiblická. Ježiš sa modlil za jednotu medzi svojimi nasledovníkmi a Pavol i Ján vyzývali svojich nasledovníkov, aby sa držali pravdy, ktorú prijali. Nemali dovoliť, aby ich rozličné názory rozdelili. Ako protestanti sme sa tak dali uniesť svojou slobodou, že sme nadradili osobný názor nad učiteľskú autoritu Cirkvi. Verili sme, že každý sa natoľko otvorí vedeniu Ducha Svätého, že úprimne hľadajúci človek sa dostane k pravému významu Písma. Katolícka odpoveď na tento názor spočíva v tom, že poslaním Cirkvi je vyučovať s neomylnou istotou. Kristus prisľúbil apoštolom a ich nástupcom: „Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal" (*Lk 10, 16*). Aj prvotná Cirkev tomu verila. Raz ma pri štúdiu dejín Cirkvi zaujal presvedčivý úryvok:

„Apoštoli prijali evanjelium pre nás od Pána Ježiša Krista a Ježiša Krista poslal Boh. Kristus je teda od Boha a apoštoli sú od Krista. Toto usporiadanie je teda podľa Božej vôle. Apoštoli dostali poučenie, úplne verili udalosti vzkriesenia nášho Pána Ježiša Krista, utvrdili sa vo viere na základe Božieho slova a s istotou Ducha Svätého vyšli hlásať radostnú zvesť, že prichádza Božie kráľovstvo. Hlásali to na vidieku a v mestách. Prvých konvertitov po osvedčení Duchom pomazali za biskupov a diakonov budúcich veriach. Nebola to novinka: o biskupoch a diakonoch sa písalo už dávno predtým. Sväté písmo hovorí: „Ustanovím ich biskupov v spravodlivosti a ich diakonov vo viere" (Klement Rímsky, *List Korint'anom* 42, 1-5, okolo roku 80 po Kristovi).¹

Niektorí patristickí odborníci (napríklad W. A. Jurgens a J. A. T. Robinson) datujú tento list do roku 80 po Kristovi, hoci tradične sa tento list datuje do roku 96 po Kristovi.

Stručná diskusia o argumentoch pre skoršie datovanie sa nachádza v knihe Williama Jurgensa *The Faith of the Early Fathers (Viera prvých otcov)*. Collegeville: Liturgical press, 1970, zv. 1, 6-7. 5)

Ďalší citát z diel cirkevných otcov, ktorý mi pomohol prelomiť stenu mojich protestantských predsudkov, bol výrok Ireneja, biskupa v Lyone:

„Keď teda máme také dôkazy, nie je nevyhnutné hľadať u iných pravdu, ktorú sme dostali od Cirkvi. Lebo apoštoli, ako bohatý muž v banke, uložili v Cirkvi čo najvernejšie všetko, čo sa týka pravdy, a každý, kto chce, môže čerpať z jej vody života. Lebo ona je bránou do života, pričom všetci ostatní sú zlodejmi a lupičmi. Preto je určite nevyhnutné vyhýbať sa im a pritom veľmi usilovne sa starať o veci, ktoré patria Cirkvi, a pridŕžať sa tradície pravdy. Čo teda? Ak by tu bol spor o nejakú otázku, nemali by sme sa obrátiť k tým najstarším cirkvám, kde boli apoštoli veľmi dobre známi, a čerpať od nich to, čo je jasné a isté v súvislosti s tou otázkou? Čo keby nám apoštoli nezanechali svoje spisy? Nebolo by nevyhnutné nasledovať tradíciu, ktorú odovzdali tým, ktorým zverili tieto cirkvi?" (*Proti bludom* 3, 4, 1, okolo roku 180).

Študoval som príčiny reformácie. Katolícka cirkev v tej dobe zúfalo potrebovala obnovu, ale Martin Luther a ostatní reformátori si vybrali nesprávnu, nebiblickú metódu riešenia problémov, ktoré videli v Cirkvi. Správna cesta bola a stále je tá, o ktorej mi hovoril môj presbyteriánsky priateľ: neodchádzaj z Cirkvi, nenarúšaj jednotu viery; pracuj na skutočnej reforme založenej na Božom pláne, nie na ľudskom, a snaž sa o to s pomocou modlitby, pokánia a dobrého príkladu.

Už som nemohol ostať protestantom. Keby som to urobil, znamenalo by to, že musím poprieť Kristove prisľúbenia, že bude viesť a chrániť svoju Cirkev a že pošle Ducha Svätého,

aby ju viedol v celej pravde (porov. *Mt* 16,18-19; 18, 18; 28, 20; *Jn* 14, 16. 25; 16, 13). Ale nevedel som si predstaviť, že sa stanem katolíkom. Tak dlho ma učili, aby som opovrhoval „rímskou cirkvou". Hoci som intelektuálne zistil, že katolicizmus je správny, mal som problémy zbaviť sa citových predsudkov voči Cirkvi.

Kľúčovým problémom bolo psychologické prispôsobenie sa zložitosti katolíckej teológie. Protestantizmus je jednoduchý: uznaj, že si hriešnik, konaj pokánie za svoje hriechy, prijmi Ježiša ako svojho osobného Spasiteľa, dôveruj mu, že ti odpustí, a budeš spasený.

Nadalej som študoval Sväté písmo a katolícke knihy. Veľa hodín som diskutoval s protestantskými priateľmi a kolegami o ťažkých témach, napríklad o Márii, modlitbe k svätým, odpustkoch, očistci, celibáte kňazov a Eucharistii. Napokon som si uvedomil, že najdôležitejším problémom bola autorita. Celý tento problém, ako vykladať Sväté písmo, ostáva neriešiteľný, ak neexistuje spôsob, ako s neomylnou istotou vedieť, ktorý výklad je správny.

Učiteľská autorita Cirkvi sa sústredila v učiteľskom úrade Petrovho stolca. Ak by som dokázal prijať toto učenie, vedel som, že môžem dôverovať Cirkvi aj vo všetkých ostatných bodoch učenia.

Čítal som knihy otca Stanleyho Jaka *Kľúče kráľovstva* a *Na tejto skale* a dokumenty II. vatikánskeho koncilu a predchádzajúcich koncilov, zvlášť Tridentského. Starostlivo som študoval Sväté písmo a spisy Kalvína, Luthera a ostatných reformátorov, aby som si overil katolícke argumenty. Vždy znova som sa utvrdil v tom, že protestantské argumenty proti Petrovmu primátu jednoducho neboli biblické ani historické. Bolo zjavné, že biblický bol katolícky postoj.

Duch Svätý doslova odstránil moje posledné proti katolícke predsudky, keď som si prečítal hlavné dielo Johna Henryho

Newmana *Esej o vývine kresťanského učenia*. Moje námietky sa vyparili, keď som si prečítal dvanásť strán v strede tejto knihy. Newman tam vysvetľuje postupný vývin pápežskej autority. „To, že pápežská autorita bola neformálne uznaná v druhom storočí, je menším problémom než to, že Cirkev formálne uznala učenie o Najsvätejšej Trojici až vo štvrtom storočí. Články viery sa definovali až potom, keď ich niektorí spochybnili.“

Asi rok a pol som študoval katolícke tvrdenia. Počas tohto obdobia sme študovali spolu s Marilyn. Delili sme sa o svoje obavy, nádeje, ale aj problémy, ktoré nás sprevádzali na ceste do Ríma. Každý týždeň sme chodievali na svätú omšu. Cestovali sme autom do farnosti, ktorá bola dosť ďaleko od nášho mestečka (môj bývalý presbyteriánsky kostol bol menej než kilometer od nášho domu), aby sme sa vyhli sporom a zmätku, ktorý by nepochybne nastal, keby moji bývalí farníci zistili, že skúmam „Rím“.

Postupne sme si zvykli robiť to, čo na svätej omši robia katolíci (samozrejme, okrem svätého prijímania).

Vieroučne, citovo a duchovne sme sa cítili pripravení formálne vstúpiť do Cirkvi, ale museli sme prekonať ešte jednu prekážku.

Keď som sa zamiloval do Marilyn, bola už rozvedená po krátkom manželstve. V tom čase to pre nás ani pre našu denomináciu neznamenalo nič vážne. Nebol to problém, pokiaľ sme sa necítili pripravení vstúpiť do Katolíckej cirkvi. Vtedy sme sa dozvedeli, že to nebude možné, kým Marilyn nedosiahne anulovanie svojho prvého manželstva. Spočiatku sme si mysleli, že Boh sa s nami zahráva! Potom sa naše prekvapenie zmenilo na hnev. Zdalo sa nám to nespravodlivé a pokrytecké. Mohli sme spáchať akýkoľvek iný hriech, akokoľvek zvrhlý, a jednou svedčbou by sme boli očistení pre vstup do Cirkvi, ale pre túto jednu chybu náš vstup do Katolíckej cirkvi uviazol na mŕtvom bode.

Potom sme si však pripomenuli, čo nás priviedlo na toto miesto našej duchovnej púte: mali sme dôverovať celým srdcom Bohu a nespoliehať sa na svoj rozum. Bolo potrebné, aby sme verili, že on nás bude usmerňovať. Cítili sme, že toto je posledná skúška vytrvalosti, ktorú nám Boh poslal.

Marilyn sa teda podujala na ťažký proces skúmania platnosti svojho manželstva a čakali sme na jeho anuláciu. Naďalej sme chodievali na svätú omšu. Bolelo nás srdce, keď ľudia okolo nás šli dopredu, aby prijali nášho Pána v Najsvätejšej sviatosti, a my sme zostali sedieť v lavici. Tým, že sme nemohli prijímať Eucharistiu, naučili sme sa vážiť si úžasnú výsadu, ktorú Ježiš udeľuje svojim milovaným, keď prijímajú jeho Telo, Krv, dušu a božstvo v Najsvätejšej sviatosti. Počas tých omší sme si uvedomili Božie prisľúbenie v Písme: „Pán... šľahá každého, koho prijíma za syna“ (*Hebr 12, 6*).

Po ôsmich mesiacoch čakania sme sa dozvedeli, že Marilynino manželstvo bolo anulované. Bez ďalších odkladov nás s veľkým nadšením a slávnostne prijali do Katolíckej cirkvi a uzavreli sme sviatostné manželstvo. Cítili sme sa neuveriteľne dobre, že sme konečne doma, kam sme patrili. Ticho som plakal od radosti a vďačnosti na prvej svätej omši, keď som mohol ísť dopredu spolu so svojimi katolíckymi bratmi a sestrami a prijať Ježiša vo svätom prijímaní.

V modlitbe som sa veľakrát pýtal Pána: „Čo je pravda?“ Odpovedal mi vo Svätom písme slovami: Ja som cesta, pravda a život.“ Som šťastný, že teraz ako katolík nielenže poznám Pravdu, ale môžem Ježiša prijímať v Eucharistii.

Niekoľko slov na vysvetlenie

Myslím si, že je dôležité, aby som na záver spomenul myšlienku Johna Henryho Newmana, ktorá bola kľúčová v procese môjho obrátenia ku Katolíckej cirkvi. Napísal, že

„dobre poznať dejiny znamená prestať byť protestantom". Tento jeden riadok je zhrnutím kľúčového dôvodu, prečo som zanechal protestantizmus, obišiel som Pravoslávnu cirkev a stal som sa katolíkom.

Newman mal pravdu. Čím viac som čítal dejiny Cirkvi a Sväté písmo, tým menej som mohol ostať protestantom. Videl som, že Katolícku cirkev založil Ježiš Kristus a všetci ostatní, ktorí si chcú nárokovať názov „pravá cirkev", musia ustúpiť. Katolíkom som sa stal vďaka Biblii a dejinám Cirkvi proti svojej vôli (aspoň spočiatku) a na moje veľké prekvapenie. Naučil som sa aj to, že obrátený Newmanov výrok je rovnako pravdivý: nepoznať dobre dejiny znamená stať sa protestantom.

Preto my katolíci musíme vedieť, prečo veríme tomu, čo učí Cirkev, ako aj poznať dejiny, ktoré sú za týmito pravdami našej spásy. Musíme pripraviť seba samých a svoje deti, aby sme boli stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto nás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je v nás (porov. 1 Pt 3, 15). Keď budeme odvážne žiť a ohlasovať svoju vieru, mnohí budú počuť Krista, ako hovorí skrze nás, a spoznajú v Katolíckej cirkvi pravdu v celej jej plnosti. Nech vás Boh žehná!

JAMES AKIN

Triumf a tragédia

Rozlomil som v ruke kúsok kukuričného chleba a opatrne som ho vložil do úst zomierajúcej manželke. Renée nespokojne ležala na chrbte na nemocničnej posteli, trpela v pokročilom štádiu rakoviny hrubého čreva, čo sme zistili len pred mesiacom. Zjedla niekoľko ďalších kúskov kukuričného chleba, ktorý som pre ňu lámal. Potom povedala, že viac nevládze; nechal som ju teda odpočívať. Keď prišiel náš farár, rozprávali sme sa chvíľu vo vedľajšej miestnosti. Správy o zdravotnom stave manželky neboli dobré. Lekári Renée načrtli tri komplikácie, pre ktoré by mohla v krátkom čase zomrieť. Prvá by spôsobila okamžitú smrť, druhá o týždeň a tretia o pár týždňov. Lekári povedali, že má ešte šancu zareagovať na chemoterapiu a mohla by možno žiť niekoľko mesiacov, dokonca i niečo vyše pol roka, ale rok by bol zázrakom. Rozprávali sme sa o urýchlení môjho vstupu do Katolíckej cirkvi pre naliehavý zdravotný stav Renée. Nemal som veľa času.

Narodil som sa roku 1965 v Corpus Christi v Texase a vyrastal som vo Fayetteville v štáte Arkansas. Mama a otec ma brávali do miestnej Kristovej cirkvi až do piatich alebo šiestich rokov, ale neskôr ju prestali navštevovať. Ďalej ma vychovávali mimo akejkolvek cirkvi. To neznamenal, že som sa nezaujímal o náboženstvo - práve naopak. Keď som mal trinásť alebo štrnásť rokov, začal som čítať Bibliu, ale len tie časti, kde sa hovorilo o „posledných časoch“. V dôsledku toho, čo som čítal v Biblii, som sa začal báť. Myseľ mi zaplavili strašné obrazy Božej pomsty a súdu bez toho, aby ich vyvážilo posolstvo o úžasnej Božej milosti a milosrdenstve. To ma dohnalo do ďalšej fázy môjho náboženského vývinu: do hnutia New Age. Kráčať som týmto smerom, pretože filozofia New Age tvrdí, že peklo

neexistuje. V New Age ľudia veria v reinkarnáciu a v to, že prostredníctvom mnohých životov sa staneme dokonalými. New Age bolo preto pre mňa príťažlivé. Navyše prevteľovanie znamenalo odvážne dobrodružstvo, možnosť dostať sa na exotické miesta a stať sa exotickým človekom. Najpodstatnejšie však bolo to, že viera v prevteľovanie mi umožnila uniknúť pred peklom.

Bol som prívržencom New Age asi päť rokov. V prvom ročníku vysokej školy som sa však rozišiel s hnutím New Age a začal som sa pohybovať na území nikoho, medzi náboženstvami. V tom čase som veril v Boha, ale neveril som, že niekto o ňom niečo vie alebo pozná jeho vôľu. Jedinou istotou v mojom osobnom náboženstve v tom čase bol intenzívny odpor voči kresťanom, ktorých som sa naučil nenávidieť už na strednej škole. Aj pohľad na človeka s kresťanským spôsobom správania ma rozčuľoval. Až oveľa neskôr som našiel kazateľa, ktorý podľa môjho názoru pôsobil dostatočne nekresťanský na to, aby som ho dokázal počúvať.

Bol veľmi ukecaný. Dr. Gene Scott bol kazateľom v nočnom televíznom vysielaní a veľkým propagátorom posledných časov. Býval v južnej Kalifornii. Objavil som ho v jednom nočnom televíznom programe, kde ma veľmi zaujal. Nevyzeral ako typický, uhladený kazateľ južanských baptistov. Rozprával o Bohu, ale nosil kožené bundy a kovbojské klobúky. Mal dlhé biele vlasy a bradu, fajčil cigary a nezdráhal sa vo vysielaní použiť tvrdšie slová. Vôbec to nebol typický televízny evanjelizátor. Po pol roku môjho skrytého záujmu som mu zavolať a stal som sa členom jeho cirkvi. Bola to prvá cirkev, do ktorej som vstúpil.

Gene Scott ma fascinoval určitý čas, ale keď jeho organizácia začala mať problémy a jeho program takmer úplne stiahli z vysielania, rozhodol som sa, že si nájdem inú

náboženskú príslušnosť. Napokon som spoznal konzervatívnu denomináciu, Presbyteriánsku americkú cirkev (PCA). Keď som sa stal obdivovateľom Gena Scotta, dychtivo som čítal knihy o teológii. Veľmi som túžil vstúpiť do kresťanskej služby na plný úväzok ako pastor alebo profesor seminára. Bola tu však jedna prekážka: moje manželstvo.

Renée

Svoju budúcu manželku Renée Humphreyovú som stretol na večierku krátko po tom, čo som sa stal kresťanom.

Spriatelili sme sa, hoci bola katolíčkou, ktorá prijala mnohé prvky učenia New Age. Keby sme sa stretli o rok neskôr, keď som už bol silným evanjelikálom, nebol by som s ňou nadviazal známosť.

Renée bola malou ženou s tmavými vlasmi a tmavými očami. Bola vášnivou čitateľkou, ale zaujímali ju väčšími dejiny a literatúra než teológia a filozofia. Aj keď sa v tých oblastiach vzdelávala sama, vedela o dejinách viac než mnohí ľudia s vysokoškolskými titulmi v tomto odbore. Niekedy bolo ťažké pozerat' s ňou televíziu. Ukázala na obrazovku a povedala: „Tento štýl obliekania sa zaviedol až tridsať rokov po tomto príbehu.“

Renée mala melancholickú povahu, pravdepodobne pre slabé zdravie. Od strednej školy ju trápili zdravotné Problémy. Keď sa prvýkrát objavili, nedostala podľa jej názoru primeranú lekársku starostlivosť, čo spôsobilo, že získala silnú fóbiu z lekárov a injekčných ihliel. Táto fóbia jej opakovane bránila vyhľadať primeranú liečbu. Jej najväčším zdravotným problémom bola vredovitá kolika, ktorá jej ustavične dráždila hrubé črevo. Tento stav jej oslaboval chrbtové svaly. Stavce chrbtice stláčali nervy, ktoré vysielali náhle a silné bolesti do jej nôh. Aj vtedy, keď nemala bolesti v nohách, chodila zhrbená. Často však vôbec

nemohla chodiť. Keď sme sa zosobášili, ako prvé sme kúpili hliníkovú pomôcku na chodenie. Takúto pomôcku používajú starší ľudia a Renée ju potrebovala už ako dvadsaťťiročná.

Ešte pred svadbou som musel s Renée vyriešiť zopár vecí: jej vieru v New Age a jej katolicizmus. Keďže tak rada a veľa čítala, dal som jej preštudovať kresťanskú knihu o prevteľovaní. Vďaka tej knihe uznala, že toto učenie je falošné. „Skvelé," myslel som si. „Jeden problém sme vyriešili, na rade je ďalší."

Mal som radosť, že už nebola prívrženkyňou New Age. Zostávalo mi ešte presvedčiť ju, aby nebola katolíčkou. Veľmi mi na tom záležalo. Nemohol som si dovoliť oženiť sa s rímskokatolíčkou, lebo som plánoval, že sa stanem protestantským pastorom alebo profesorom v seminári. Možno by som našiel niekoho, kto by ma ordinoval napriek tomu, že mám manželku katolíčku, ale uvedomil som si, že od novozákonných duchovných sa vyžadovalo, aby mali rovnakú náboženskú vieru ako ich rodiny. Napríklad v *Liste Títovi* (1,6) čítame, že deti starších sa musia vychovávať v kresťanskej viere.

Po dobrej skúsenosti s prvou knižkou som sa rozhodol použiť rovnakú stratégiu a požičal som Renée knihu, ktorej autor sa snažil postaviť Vatikán do zlého svetla. Keď ju prečítala, prestala sa označovať za katolíčku a začala o sebe hovoriť ako o anglikánke. Hoci som nedosiahol, aby sa úplne odcudzila katolíckej viere, bol som spokojný. Mojm cieľom bolo, aby sa stala členkou tej istej denominácie ako ja, ale zatiaľ stačilo, že je anglikánkou. Myslel som si, že jej záujem o anglikánsku vieru bude len prechodným štádiom pred vstupom do evanjelikálneho hnutia. Mýlil som sa. Keď bola Renée anglikánkou, zosobášili sme sa a krátko po našej svadbe sa Renée opäť vrátila do Katolíckej cirkvi. Keďže sme už boli manželia a obava, že ma stratí, bola preč,

mohla sa opäť stať katolíčkou. To celkom prekazilo moje plány. Musel som sa vzdať nádeje, že budem kazateľom, pričom to bolo jediné, čo som chcel v živote dosiahnuť. Musel som zanechať svoju predstavu učiteľa Božieho slova. To vyvolalo napätie v našom inak šťastnom manželstve. Bolo to ešte ťažšie, keď Renée zistila niečo, čo som už vedel, ale radšej som to nikdy nespomínal: naše manželstvo nebolo platné pred Katolíckou cirkvou. Renée preto nemohla prijímať sviatosti. To jej spôsobovalo veľa bolesti a vyvolalo medzi nami ešte väčšie napätie. Nechcela ma opustiť a ja som nebol ochotný oženiť sa v Katolíckej cirkvi. Navyše Renée nemala vodičský preukaz a ja som odmietol chodiť s ňou na omšu. Preto sa nemohla takmer nikdy zúčastniť na svätej omši. No situácia sa začala postupne meniť. Keď som sa stal kresťanom, intenzívne som študoval teológiu a v Biblii som začal objavovať úryvky, ktoré ma znepokojovali. Prekvapila ma napríklad šokujúca „katolicita“ istých veršov. Robili mi problém Kristove výroky, že apoštoli majú moc zväzovať a rozväzovať (Mt 16, 18 a 18, 18) a majú moc odpúšťať hriechy (Jn 20, 21-23). Nevedel som, ako chápať tieto úryvky. Jednoducho som ich preskočil a chcel som sa im venovať neskôr. Neskôr pri štúdiu som dospel k záveru, že Ježiš mal na mysli presne to, čo povedal: jeho kňazi skutočne majú moc odpúšťať a zadržať hriechy. Musel som si priznať, že katolíci majú pravdu v súvislosti so sviatosťou zmierenia a presbyterianizmus sa v tomto bode jednoducho nezhodoval so Svätým písmom.

Veľmi mi pomohla prednáška Leona Holmesa. Leon chodieval do „môjho“ protestantského kostola skôr než ja. Stal sa však katolíkom a odsťahoval sa aj so svojou rodinou do Little Rocku. Napísal prednášku o Panne Márii a poslal ju priateľom vo Fayetteville. Bol som jedným z tých, ktorí ju čítali. Hoci v tom čase som si myslel, že môžem vyvrátiť

väčšinu toho, čo povedal, jedna časť v tej prednáške ma zaujala.

Leon napísal: „Väčšina katolíckych zvláštností, ktoré kritizujú naši evanjelikálni bratia, má svoje korene v tom, že berú Písmo doslova." Toto tvrdenie šokovalo moju protestantskú citlivosť. „Čo to znamená? Katolíci berú Bibliu doslova tam, kde ich protestanti kritizujú?" pýtal som sa. Táto myšlienka ma prekvapila. „Ako to vôbec môže povedať? Každý predsa vie, že nie katolíci, ale protestanti berú Bibliu doslova!"

Leon podporil svoje šokujúce tvrdenie citátom týchto veršov: „Ježiš im povedal: ‚Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život'“ (Jn 6, 53); „Toto je moje telo..." (Lk 22, 19); „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva" (Jn 3, 5); „Neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení?" (Rim 6, 3); „Krst... vás zachraňuje..." (1 Pt 3, 21); „Komu ich (hriechy) zadržíte, budú zadržané" (Jn 20, 23); „A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev... " (M116, 18). Myslel som si, že si poradím s väčšinou týchto veršov, ale nevedel som, ako vyvrátiť katolícky výklad 1 Pt 3, 21 a Jn 20, 23. Najviac ma prekvapila myšlienka, že katolícka teológia sa opiera o doslovný výklad Biblie. Táto myšlienka vo mne zotrvala a trápila ma.

Napokon zohrala výraznú úlohu v mojom vstupe do Katolíckej cirkvi.

Začal som mať problémy aj s dvomi základnými doktrínami protestantizmu: *sola fide*, tvrdenie, že sme spasení len skrze vieru, a *sola scriptura*, tvrdenie, že kresťania sa majú riadiť v otázkach učenia a praktického života len Bibliou.

Tá prvá bola pre mňa problematická, lebo som si začal

všímať isté úryvky v Písme, ktoré protirečili tomuto učeniu. Napríklad v *Liste Rimanom* (2, 7) apoštol Pavol hovorí svojim čitateľom, že Boh odplatí „večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť". V *Liste Galaťanom* Pavol hovorí svojim čitateľom, že tí, ktorí sejú pre ducha tým, že robia dobre všetkým, od Ducha zožnú žatvu večného života (porov. *Gal G*, 6-10). Zvlášť bolo pozoruhodné, že som tieto verše našiel v *Listoch Rimanom* a *Galaťanom*. Sú to listy, na ktorých protestanti zakladajú učenie o ospravedlivení len skrze vieru.

Tieto verše neznamenajú, že si zaslúžime svoju spásu skrze dobré skutky, vysvetlenie, ktoré mnohí protestanti nesprávne pripisujú Katolíckej cirkvi, ale znamenajú, že jednoduchá formula „len viera" nie je primeraným opisom toho, čo Biblia učí o spase. Tieto a iné úryvky ukazujú, že v dôsledku Božej milosti sme schopní konať skutky lásky, ktoré sa páčia Bohu a ktoré sa slobodne rozhodne odmeniť. Jednou z týchto odmien, vlastne prvoradou odmenou, je dar večného života.

Bola tu ešte otázka, ako vysvetliť také úryvky, ako napríklad v *Liste Rimanom*, kde Pavol hovorí, že „človek je ospravedlnený skrze vieru bez skutkov podľa zákona" (*Rim* 3, 28), ale to ma až tak netrápilo, keďže som z prvých dní čítania Biblie vedel, že Pavol hovorí v *Liste Rimanom* a *Galaťanom* o Mojžišovom zákone. Preto toľko času venoval dokazovaniu, že nie je nevyhnutné dať sa obrezať, aby sme boli spasení - obriezka je jedným z kľúčových obradov Mojžišovho zákona. To, čo hovorí Pavol, je absolútne pravdivé: sme ospravedlnení skrze vieru bez skutkov Mojžišovho zákona.

Bolo by to ešte zrejmejšie pre čitateľov Biblie, keby prekladatelia používali hebrejské slovo Tóra pre zákon, čo je názov prvých piatich kníh Biblie, ktoré obsahujú

Mojžišov zákon. Pavol teda povedal: „Lebo si myslíme, že človek je ospravedlnený skrze vieru bez skutkov Tóry" (*Rim* 3,28). Môžeme to dokázať, keď sa pozrieme na ďalší verš: „Vari je Boh len Bohom Židov? A nie aj pohanov? Veru, aj pohanov" (*Rim* 3, 29). Keby Pavol nemal na mysli „skutky Tóry", potom by táto otázka a jej odpoveď bola nezmyselná. Pavol vetou „skutky zákona" hovorí o niečom, čo majú Židia, ale pohania nemajú: Mojžišov zákon. Vysvetľuje to v ďalšom verši: „Lebo je len jeden Boh, ktorý ospravedlní obrezaných z viery a neobrezaných pre vieru" (*Rim* 3, 30). Teda „skutky zákona", o ktorých hovorí Pavol v 28. verši, sa vzťahujú na Židov, nie pohanov. Jedným z nich je obriezka (porov. *Rim* 3, 29-30).

To znamená, že židovské zákony o obriezke, obradnej čistote, predpisy o „kóšer" stravovaní a židovský kalendár sviatkov sú úplne irelevantné pre našu spásu, lebo sme teraz pod novým zákonom Krista. Kresťania nemusia dodržiavať rituálny Mojžišov zákon. Je dôležité dodržiavať „Kristov zákon" (*Gal* 6, 2), ktorý je zhrnutý ako „viera činná skrze lásku" (*Gal* 5, 6).

Vo svojom *Prvom liste* Peter zdôrazňuje sviatostný spôsob, akým nám Boh dáva svoju milosť. Hovorí sa tam, že „Božia trepezlivosť za Noemových dní vyčkávala, kým sa staval koráb, v ktorom sa zachránili z vody len niekoľkí, celkom osem ľudí. To je predobraz krstu, ktorý teraz vás zachraňuje. Nie tým, že odstraňuje telesnú špinu, ale vyprosuje u Boha čisté svedomie pre zmŕtvychvstanie Ježiša Krista" (*1 Pt* 3, 20-21). Význam Petrovho tvrdenia: „Krst vás teraz zachraňuje" je jasný z kontextu tohto úryvku. Hovorí tu o sviatosti krstu vodou, lebo skrze vodu sa zachránilo osem ľudí. Krst nás nezachraňuje tým, že odstraňuje telesnú špinu. Samotný fyzický účinok vyliatia vody v krste nie je dôležitý. Dôležité je pôsobenie Ducha Svätého skrze krst, lebo ním „vyprosuje... čisté svedomie u

Boha" (čiže vykonávame krstné pokánie) a zachraňuje nás „zmŕtvychvstanie Ježiša Krista".

Začal som vyhľadávať tento sviatostný princíp v Biblii. V Starom a Novom zákone sú prípady, keď Boh používa fyzické prostriedky, aby udelil milosť. Takým pozoruhodným príkladom je prípad ženy s krvotokom: „Keď sa dopočula o Ježišovi, prišla v zástupe zozadu a dotkla sa jeho šiat. Povedala si totiž: ‚Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdraviem.‘ A hneď prestala krváčať a pocítila v tele, že je z choroby vyliečená. Ježiš hneď poznal, že z neho vyšla sila. Obrátil sa k zástupu a spýtal sa: ‚Kto sa to dotkol mojich šiat?‘ Jeho učeníci mu vraveli: ‚Vidíš, že sa na teba tlačí zástup, a pýtaš sa: Kto sa ma dotkol?‘ Ale on sa obzeral, chcel vidieť tú, čo to urobila. Žena, vediac, čo sa s ňou stalo, prišla so strachom a chvením, padla pred neho a povedala mu celú pravdu. A on jej povedal: ‚Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Choď v pokoji a buď uzdravená zo svojej choroby‘" (Mk 5, 27-34).

Tento úryvok obsahuje všetky prvky sviatostného princípu: vieru ženy, fyzické prostriedky (dotyk Ježišových šiat) a nadprirodzenú silu, ktorá vyšla z Ježiša. Keď k nemu prišla žena a s vierou sa dotkla jeho šiat, vyšla Božia sila a žena bola uzdravená. Takto pôsobia sviatosti. Boh používa fyzické znamenia (vodu, olej, chlieb, víno, vkladanie rúk) ako prostriedky svojej milosti, ktorú prijímame vo viere. Tomáš Akvinský hovorí, že nie sme len duchovné bytosti, ale aj fyzické stvorenia, a preto je vhodné, aby nám Boh dal svoj duchovný dar milosti skrze fyzické prostriedky.

Neskôr som zistil, že aj Martin Luther to uznával. Vo svojom *Krátkom katechizme* povedal, že krst „spôsobuje odpustenie hriechov, oslobodzuje od smrti a diabla a udeľuje večnú spásu všetkým, ktorí veria". Je smutné, že ignoroval biblické dôkazy pre päť zo siedmich sviatostí (ponechal len

krst a Pánovu večeru) a mnohí protestanti stratili dokonca Lutherov názor na sviatosti ako prostriedky milosti a zanechali biblické učenie, že „krst vás teraz zachraňuje“. Boh niekedy dáva spásanosnú milosť aj mimo krstu (porov. Sk 10, 44-48), ale ustanovil, že krst bude normatívnym prostriedkom, prostredníctvom ktorého prichádzame k nemu a stávame sa členmi jeho Cirkvi. Peter povedal zástupom v deň Turíc: „Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Ducha Svätého“ (Sk 2, 38). Pavlovi povedali pri jeho krste: „A teraz - čo čakáš? Vstaň, daj sa pokrstiť, zmy svoje hriechy a vzývaj jeho meno“ (Sk 22, 16). Aj protestantské učenie *sola scriptura* ma začalo znepokojsť, keď som sa pýtal, ako môžeme s istotou vedieť, ktoré knihy patria do Biblie. Určité knihy Nového zákona, napríklad synoptické evanjeliá, sú spoľahlivými historickými rozprávami o Ježišovom živote, ale existuje veľa novozákonných kníh (napríklad *List Hebrejom*, *Jakubov list*, *Druhý Petrov list*, *Druhý a. Tretí Jánov list*, *Júdov list* a *Kniha zjavenia*), o ktorých autorstve a kanonickom postavení sa v ranej Cirkvi diskutovalo. Napokon sa Cirkev rozhodla v ich prospech a zaradila ich do kánonu inšpirovaných kníh. Pochopil som, že ja - človek, ktorý žije dvetisíc rokov po napísaní týchto listov, nemám nijakú možnosť dokázať, že tieto diela sú skutočne apoštolské. Jednoducho som musel prijať vyjadrenie Katolíckej cirkvi. To znamenalo, že pokiaľ išlo o určenie toho, čo je Sväté písmo - musel som dôverovať Cirkvi, keďže som zo samotného Písma nemohol dokázať, ktoré knihy patria do Biblie. Ale uvedomil som si, že keď sa pozerám na Cirkev ako na autentického a spoľahlivého svedka kánonu, porušujem princíp *sola scriptura*. Teória „len Biblia“ popierala teda samu seba, keďže nám nedokázala povedať,

ktoré knihy patria do Biblie a ktoré nie!

Moje štúdium dejín Cirkvi ukázalo, že kánon Biblie sa ustálil až asi tristo rokov po smrti posledného apoštola. Ak by som tvrdil, že Cirkev vykonala svoju prácu a presne vybrala tie správne knihy pre Bibliu, znamenalo by to, že Cirkev urobila neomylné rozhodnutie tristo rokov po apoštolskej dobe. Keď som to prijal, mohol som tiež uveriť, že Cirkev urobila aj neskoršie neomylné rozhodnutia a že môže urobiť takéto rozhodnutia aj dnes.

Asi rok alebo dva po prečítaní Leonovej prednášky o Márii som si prečítal knihu katolíckeho autora, ktorý v časti o pápežovi uviedol dlhý citát zo 16. kapitoly *Matúšovho evanjelia*. V tomto úryvku Kristus hovorí: „Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev.“ Až doteraz som si vždy myslel, že skalou, na ktorej je vybudovaná Cirkev, je zjavenie - zjavenie, že Ježiš je Kristus. Vždy som vedel dobre obhájiť tento postoj. Keď som očami prechádzal po tomto úryvku, prvý raz som si všimol štruktúru textu, ktorá jasne poukazuje na Petra, ktorý je tou skalou.

Ježiš v Mt 16, 17-19 hovorí Petrovi: (a) „Blahoslavený si Šimon, syn Jonášov,“ (b) „Ty si Peter,“ a (c) „Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva.“ Prvý výrok je jasne povzbudením, niečím, čo vyzdvihuje Petra a vyvyšuje ho. Kristus ho vyhlasuje za blahoslaveného, lebo mal zvláštne zjavenie od Boha. Aj tretí výrok je povzbudením: Kristus vyhlasuje, že dá Petrovi kľúče od nebeského kráľovstva. To je určité blahoslavenstvo, niečo, čo zveľbuje a vyzdvihuje Petra. A ak Kristov prvý a tretí výrok sú pre Petra povzbudením, aj druhý výrok v bezprostrednom kontexte musí byť povzbudením.

To bol problém, pretože aby som obránil názor, že Peter nie je skalou, na ktorej je postavená Cirkev, musel som sa odvolať na malý rozdiel v gréckom texte medzi slovom,

ktoré sa používa pre Petra (Petros) a slovom, ktoré sa používa pre skalu (petra).

Podľa štandardného proti katolíckeho výkladu petros znamená „kamienok“, pričom petra znamená „veľká skala“. Výrok: „Ty si Peter (Petros)“ by sme teda mali vykladať ako niečo, čo zdôrazňuje Petrovu bezvýznamnosť. Evanjelikáli vykladajú Kristov výrok takto: „Ty si kamienok, Peter, ale ja vybudujem svoju Cirkev na tejto veľkej skale, ktorou je zjavenie mojej identity.“

Problém s týmto výkladom, ktorý priznávajú mnohí protestantskí odborníci na Bibliu¹, spočíva v tom, že hoci petros a petra majú tieto významy v starobylej gréckej poézii, v prvom storočí, keď sa písalo Matúšovo evanjelium, tento rozdiel vymizol. V tej dobe tieto dve slová znamenali to isté: skalu. Ďalší problém spočíva v tom, že keď Ježiš oslovil Petra, nehovoril po grécky, ale po aramejsky, čo je príbuzný jazyk hebrejčiny. V aramejčine neexistuje rozdiel medzi týmito dvomi slovami, ktoré sa po grécky prekladajú ako petros a petra. Obidve slová sú kepha. Preto Pavol často hovorí o Petrovi ako o Kéfasovi² (pórov. 1 Kor 15, 5; *Gali*, 9).

Napríklad D. A. Carson to priznáva vo svojom komentári Matúšovho evanjelia v diele *The Expositor's Bible Commentary*, redaktor Frank Gaebelin (Grand Rapids : Zondervan, prvé vydanie). Cephas je grécky prepis aramejského Kephass (niekedy sa uvádza Kephá alebo Kepa). Evanjeliá obsahujú veľa hebrejských a aramejských slov a výrazov, ktoré sa prepísali do gréčtiny kvôli nežidovským čitateľom. Pozri napríklad Jánovo použitie hebrejských a aramejských výrazov Mesiáš a Kéfas v *Jn* 1, 41-42. Tento výrok vrhá svetlo na údajný rozdiel vo význame slov Petros a petra v *Mt* 16,18. *Jn* 1,41 hovorí, že nové meno Šimona, syna Jonášovho, bude Kephass (masívna skala), čo sa prekladá „Peter“ (Petros).

Kristus vlastne povedal: „Ty si Kepha a na tejto kepha postavím svoju Cirkev." Ale aj keby slová petros a petra mali odlišný význam, protestantské chápanie dvoch odlišných „skál" by nezapadalo do kontextu.

Druhý výrok pre Petra by ho zmenšoval alebo minimalizoval a poukazoval by na jeho bezvýznamnosť, takže Ježiš by vlastne hovoril: „Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov! Ty si bezvýznamný kamienok. Tu sú kľúče od nebeského kráľovstva!" Takýto nesúrodý sled výrokov by bol nielen zvláštny, ale aj nevysvetliteľný. (Mnohí protestantskí odborníci to uznávajú a snažia sa poprieť očividný význam tohto úryvku, hoci ich vysvetlenia nie sú pravdepodobné.)

Tiež som si všimol, že tri po sebe nasledujúce Pánove výroky o Petrovi sa skladajú z dvoch častí, pričom tá druhá vysvetľuje vždy prvú časť výroku. Peter bol „blahoslavený", pretože „ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach" (17. verš). Význam zmeny mena „Ty si Peter (Skala)" sa vysvetľuje v prisľúbení: „Na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu" (18. verš). Účel kľúčov sa vysvetľuje v Ježišovom poverení: „Čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi" (19. verš). Keď budeme pozorne čítať tieto tri výroky a budeme venovať pozornosť bezprostrednému kontextu a vzájomnej súvislosti, uvidíme, že Peter bol tou skalou, o ktorej Ježiš hovoril.

Tieto a iné úvahy mi ukázali, že štandardné proti katolíckej výklady tohto textu pri starostlivom biblickom skúmaní neobstoja. Prostredný výrok o Petrovi by museli celkom vytrhnúť z kontextu. Prišiel som teda k záveru, že Peter je skutočne tou skalou, na ktorej Ježiš vybudoval svoju Cirkev. Myslím si, že k tomu príde každý nezaujatý čitateľ, ktorý si všimne gramatickú a literárnu štruktúru tohto textu.

Ak Peter bol tou skalou, o ktorej hovoril Ježiš, znamená to, že bol hlavným apoštolom (grécky text ukazuje, že len Peter dostal túto výsadu a len on dostal zvláštnu moc, ktorú symbolizujú kľúče od nebeského kráľovstva. Ostatní učeníci mali vo všeobecnejšom zmysle Petrovu moc zväzovať a rozväzovať [pórov. Mt 18, 18]). Ak bol Peter hlavným apoštolom, po Ježišovom vystúpení do neba by sa bol stal pozemskou hlavou Cirkvi, podriadenou Kristovmu nebeskému kral'ovaniu.

A ak Peter bol pozemskou hlavou Cirkvi, tento úrad sa zhodoval s najzákladnejšou definíciou úradu pápeža. Z toho vyplýva, že katolíci majú pravdu, keď hovoria, že Peter bol prvým pápežom. Či Kristus zamýšľal, aby tu boli ďalší pápeži, to bola otázka, na ktorú som ešte hľadal odpoveď. Ale už som poznal dosť na to, aby som vedel, že budem musieť opätovne preskúmať katolícku teológiu. Ak majú katolíci pravdu v tejto otázke, mohli by ju mať aj v iných. Znepokojovalo ma aj moje presvedčenie, že majú pravdu v otázke sviatosti zmierenia.

Povoľujem

Vedel som, že mám pred sebou veľa teologického skúmania. Ďalší rok som teda začal intenzívne študovať katolícke učenie. V tom čase som už nebol taký tvrdý voči katolicizmu. Vozil som autom svoju manželku na svätú omšu a bol som ochotný oženiť sa s ňou v Cirkvi. Otec MarkWood nás zosobášil 1. decembra 1991. Obrad sa konal vo farnosti, kam chodila Renée. Bohoslužba bola veľmi jednoduchá (mali sme dvoch svedkov, manželkinu sestru a synovca) a trvala len päť minút. Hoci môj svadobný obrad bol ten najkratší, na akom som sa kedy zúčastnil, mal pre nás veľký význam.

Renée vedela, že môj názor na katolicizmus sa zmenil, ale stále som v sebe pociťoval rôzne teologické protirečenia. Rozhodol som sa, že jej zatiaľ nepoviem o svojom rozhodovaní sa pre vstup do Katolíckej cirkvi. Keď sme už toho toľko prežili, nechcel som v nej kruto vzbudzovať nádeje a potom ju sklamať v prípade, že by som narazil na nejaké podstatné protirečenie. V januári 1992 som povedal Renée tajomstvo, ktoré som pred ňou ukrýval. Bola šťastná, hoci je iróniou, že som sa tešil viac než ona.

Keď sa blížilo Pôstne obdobie, začal som plánovať, že vstúpim do Cirkvi na Veľkonočnú vigíliu. Nebolo to možné, ale počas príprav som povedal svojim protestantským priateľom o svojom smerovaní. Prijali túto správu celkom pokojne. Základy sa už vlastne položili, keď sa Leonova rodina a veľa ľudí z mojej cirkvi stalo katolíkmi.

Trápil som sa však nad tým, že ľudia by si mohli myslieť, že konvertujem do Cirkvi preto, aby som sa zapáčil manželke, keďže bola katolíčkou. No nebolo to tak. Keby jej katolícka viera z ľudského hľadiska mala nejaký vplyv na môj život, spôsobila by, že by som opovrhoval Cirkvou. Katolícky apologet Scott Hahn mi raz povedal, že ho prekvapilo, že som sa nevzdal skúmania teológie ani po sklamaní, že sa musím vzdať svojej kariéry pre katolícku vieru Renée. Našťastie moji protestantskí priatelia ma dobre poznali a vedeli, že nevstupujem do Katolíckej cirkvi pre svoje manželstvo.

Potom sa stalo niečo, čo mi navždy zmenilo život. Koncom júna 1992, krátko po svojich dvadsiatych siedmich narodeninách, Renée ochorela. Spočiatku sme si mysleli, že sa jej vrátila kolika, keďže príznaky boli rovnaké: strata chuti do jedla, pravidelné bolesti čriev a všeobecná slabosť. Nech už to bolo čokoľvek, vyvolalo to v jej tele reakciu, ktorá spôsobovala ukrutnú bolesť chrbtových svalov a bolesti hlavy.

Via Dolorosa

Renée bola pripútaná na lôžko takmer hned', ako začali bolesti čriev. Nemohla jesť a bola príliš slabá, aby chodila. Keď sa začali bolesti chrbta a hlavy, dokázala len ležať a plakať. Pamätám sa na dni, keď som ležal na posteli vedľa nej, keď kričala od bolesti, a ja som pritom šepkal slová, aby som jej pomohol ventilovať frustráciu a bolesť z toho, čo sa s ňou deje.

Nemohli sme nájsť lekárov, ktorí by odstránili bolesti. Trochu jej pomohol chiropraktik a masér. Jedného dňa pri masáži jej terapeut našiel veľkú hrču na krku, hned' nad ľavou kľúčnou kosťou. Nikdy predtým sme si tú hrču nevšimli a boli sme presvedčení, že musela vzniknúť veľmi rýchlo.

Na druhý deň sme vzali Renée na vyšetrenie. Urobili röntgenové vyšetrenie, počítačový tomograf, ultrazvuk, biopsie a endoskopiú. V jej tele nenašli len jednu hrču. Všade ich boli desiatky - v lymfatických uzlinách, v pľúcach, v pečeni a v hrubom čreve. Jeden nádor v jej hrubom čreve mal veľkosť bejzbalovej lopty. Ukázalo sa, že má pokročilé štádium zhubnej rakoviny hrubého čreva.

Chirurg, ktorý nám to oznámil, nemal veľmi citlivý prístup. Renée nemohla chodiť, preto som si požičal invalidný vozík a odviezol ju do jeho kancelárie, kde musela sedieť zhrbená, lebo od vyčerpania nedokázala sedieť vzpriamene. Keď lekár konečne prišiel, venoval nám len pár minút. Renée sa musela vzpriamiť, keď jej lekár kontroloval obväz na ramene, kde jej robili biopsiu krku. Bola hladná a nevyspatá. Plakala, keď jej lekár odtrhol lepiacu pásku na obvaze. Pamätám sa na jej dlhé, hnedé vlasy, ktoré boli obyčajne jej najkrajšou ozdobou. Teraz ich mala prílepené slzami na kožu. Keď lekár preskúmal ranu, stroho nám povedal: „Obávam sa, že tu prebieha zhubný proces.“

Po tomto krátkom a nemilosrdnom stretnutí s chirurgom sa Renée opäť zhrbila na svojej stoličke. Snažila sa vzchopiť a spracovať jeho krutý výrok. Ako omráčený som ju tlačil cez dvor na prvé z niekoľkých stretnutí s odborníkom na rakovinu. Hoci sme naňho museli nekonečne dlho čakať, uľavilo sa nám, keď sme zistili, že má oveľa citlivejší prístup k svojim pacientom. Skôr než vošiel do miestnosti, zavolať som ho potichu bokom a požiadal som ho, aby nehovoril o predpokladanej dĺžke jej života. Na túto tému ešte nebola pripravená. Lekár povedal, že to nebude problém, pretože on sám ešte nevie, ako dlho môže žiť. Z toho rozhovoru som si zvlášť zapamätal, že som spomenul úspešnú operáciu pápeža Jána Pavla II., ktorému odstránili nezhubný nádor na črevách vo veľkosti pomaranča. Renée nemala také šťastie ako pápež.

Strávila v nemocnici týždeň, počas ktorého podstúpila chemoterapiu. Potom sme ju na pár dní vzali domov, kým sa musela znova vrátiť do nemocnice. Bolo to nevyhnutné, lebo zariadenie, ktoré používali na chemoterapiu, spôsobovalo krvnú zrazeninu v jej ruke. Keď sa Renée vrátila do nemocnice, zdravotné sestry sa obávali, aby nedostala zápal pľúc, lebo nedokázala sedieť. Zápal pľúc by bol zvlášť nebezpečný, keďže chemoterapia z predchádzajúceho týždňa zabíjala jej biele krvinky potrebné na boj s takou chorobou.

Bolo to ťažké. Nevedeli sme, ako dlho bude Renée žiť.

Podľa jej lekára mohla okamžite zomrieť na krvnú zrazeninu alebo o týždeň na zápal pľúc, v lepšom prípade o pár týždňov či mesiacov na rakovinu. Uvedomil som si, že všetko išlo veľmi rýchlo. Zavolať som na faru a nechal som odkaz kňazovi. Ešte v tú noc prišiel do našej nemocničnej izby. Rozprával som sa s ním o zdravotnom stave Renée a o mojom vstupe do Cirkvi.

Asi pred týždňom som mu povedal, že som pripravený vstúpiť. Už dlhší čas som bol viac-menej vedomostne pripravený. Keď sme zistili, že Renée má nevyliciteľnú rakovinu hrubého čreva, začal som cítiť, že Boh mi hovorí, aby som to viac neodkladal a že teraz je čas urobiť tento krok. Vážny zdravotný stav mojej manželky nerozhodol o tom, či vstúpim do Katolíckej cirkvi, ale bol odpoveďou na moju otázku, kedy do nej vstúpim. Veľmi som jej chcel dať tento dar, keď budeme obidvaja spojení v jednej Cirkvi a v jednej viere ešte pred jej smrťou.

Rozprával som sa s kňazom v piatok v noci. Plánovali sme môj vstup do Cirkvi na ďalšiu nedeľu. Ale v sobotu ráno sa stav Renée veľmi zhoršil. Povedali mi, že kedykoľvek môže prestať dýchať. Hneď po príchode lekára ju mali premiestniť na jednotku intenzívnej starostlivosti.

Zavolať som otca Wooda a povedal mu, že sa musíme poponáhľať. Chcel som vstúpiť do Cirkvi hneď. Nemohol som už čakať do druhého dňa. Povedal mi, že príde.

Medzitým ma lekár informoval, že zápal pľúc, ktorého sa zdravotné sestry tak obávali, nie je príčinou problémov s dýchaním. Renée sťažovali dýchanie početné malé nádory v pľúcach.

Hoci jej dlhodobé vyhliadky sa nezlepšili, nebola v bezprostrednom ohrození života, ako sme si mysleli. Lekár odhadoval, že bude žiť ešte pár týždňov. Táto správa mi dodala odvahy. Obával som sa, že zomrie hneď, alebo o pár dní. Takto sme aspoň mali trochu viac času, aby sme sa pripravili na rozlúčku, o ktorej sme vedeli, že čoskoro nastane.

Krátko potom Renée dostala svoju prvú dávku morfia. Keď prišiel náš kňaz, medzi štyrmi očami mi udelil sviatosť zmierenia. Potom v Reninej nemocničnej izbe použil skrátenú formu obradov a prijal ma do Cirkvi. Podmienečne ma pokrstil a následne pobirmoval. Keď dal Renée

pomazanie chorých, podal nám Eucharistiu, ktorú priniesol z bohostánku v našej farnosti. Moja manželka a ja sme prijímali spoločne prvý a posledný raz. Delili sme sa o kúsky z tej istej hostie. Hoci Renée prijala Eucharistiu aj na druhý deň, ja som pri tom nebol.

Keďže Renée dostala injekciu morfia tesne pred príchodom otca Wooda, počas môjho vstupu do Cirkvi bola veľmi ospalá. Ale vedela, čo sa deje, a snažila sa zúčastniť na obrade podľa svojich najlepších možností, napríklad aj tým, že s vypätím všetkých síl prijala Eucharistiu. Potom som ju objal a povedal jej, že som členom Katolíckej cirkvi. Na jej tvári bol krásny pokojný úsmev - úsmev, ktorý trval dlho.

Raz v noci mi Renée prejavila možno tú najväčšiu náklonnosť, akú som v živote zažil. Bol som v nemocničnej čakárni, keď prišla manželkina matka a povedala mi, že Renée ma chce vidieť. Šiel som teda za ňou. Bola zoslabnutá a malátna, ale chcela, aby som jej zabezpečil ďalšiu dávku morfia. To mohla urobiť jej matka alebo ktokoľvek iný. Stačilo stlačiť tlačidlo a zavolať zdravotnú sestru. Ale aj vo svojom polo vedomom stave sa Renée spoliehala na mňa. Bolo by prirodzené, keby upadla do detinského stavu a prosila by o pomoc matku, ale ona sa držala mňa. Hoci bola malátna a ubolená, myslela si: „James je tu. James sa o mňa postará. Zabezpečí to, čo potrebujem.“ Keď som si to uvedomil, opäť mi zovrelo srdce bolesťou, že ju stratím.

Keď bola už niekoľko dní na morfiu, zdalo sa mi, že príliš veľa spí. Bdela len chvíľu, kým požiadala o ďalšiu dávku morfia a potom opäť zaspala. Obával som sa, že prespí zvyšok svojho života a ja nebudem mať príležitosť vážne sa s ňou porozprávať skôr, než zomrie. Zúfalo som sa modlil k Bohu, aby som mal aspoň dvadsať minút času a mohol jej pred smrťou povedať určité veci.

Boh mi tých dvadsať minút dal a medzi dvomi dávkami

morfia sme sa mohli porozprávať. Šepkal som jej, ako veľmi ju milujem a ako veľmi ju milujú aj ostatní. Povedal som, že keď zomrie, bude sa môcť pozrieť do mojej mysle a uvidí, ako veľmi som ju miloval. Rozplakal som sa. Na jej prosbu som si položil hlavu na posteľ vedľa nej a ona mi nemotorne dala ruku okolo hlavy, aby ma potešila. Veľmi ma to povzbudilo. Cítil som, že Renée a ja sme pripravení na jej odchod.

Na druhý deň som okolo pol jedenástej telefonoval Scottovi Hahnovi. V čase môjho hľadania a obrátenia sme sa spriatelili cez telefón. Chystal sa modliť pred Najsvätejšou sviatosťou o jedenástej. Požiadal som ho teda o modlitbu, aby Renée vnútorne odpovedala na to, čo som jej hovoril, aby pokojne zomrela bez ďalšieho bolestného oživovania jej utrápeného tela. Scott sa šiel modliť pred Eucharistiou o jedenástej a Renée zomrela asi desať minút po jedenástej. Ako som si neskôr uvedomil, Scott sa pred Ježišom modlil presne za to, čo sa dialo práve v tom čase - bola to Božia zhoda okolností, ktorá bola pre mňa nesmiernou útechou. Na konci sa mi Renée pozrela rovno do očí. Ubezpečil som ju, že všetko bude v poriadku, len nech dôveruje Bohu, a že ju veľmi milujem. Potom som ju na rozlúčku pobožkal na pery.

Verím, že Boh nás spojil, aby dal každému dary. Dal som jej dar oslobodenia z hnutia New Age a na konci som jej pomohol prijať dar večného života. Vďaka Renée som objavil dar katolíckej viery, lebo naše manželstvo ma pohlo študovať katolícku teológiu usilovnejšie, než by som to robil z iných dôvodov. Hoci som chcel poznať toto učenie preto, aby som Renée odviezol z Cirkvi, práve toto štúdium ma priviedlo k poznaniu, že katolícka viera je vierou Biblie. Renée mi stále dáva dary. Pred smrťou som jej dal zoznam prosieb, za ktoré má orodovať, keď bude na „druhej strane“. Teraz, keď už je s Kristom, hoci ešte nemusí s ním byť plne

zjednotená, môže sa prihovárať za mňa účinnejšie než tu na zemi.

Utešuje ma, že Renée sa za mňa modlí. Vždy sa môžem spoľahnúť na túto orodovníčku v čase núdze, ktorá okrem iného prosí Boha, aby mi ukázal, ako mu môžem najlepšie slúžiť v jeho svätej, Katolíckej cirkvi počas zvyšných dní môjho života.

STEVE WOOD

Cesta márnotravného syna

Sedeli sme na kovových skladacích stoličkách. Triasli sme sa od zimy pod vlnenými dekami a pozerali sme sa cez okná budovy. Hoci som prišiel včas na stredajšiu bohoslužbu, tento malý kostol na okraji Costa Mesa v Kalifornii bol už celkom plný. „Zvláštne," pomyslel som si. „Vo svojom domácom kostole na Floride som mohol prísť na nedeľnú bohoslužbu neskoro a ľahko by som si našiel miesto v prednom rade." Tu som bol na stredajšej bohoslužbe a podarilo sa mi nájsť len miesto pred budovou. Kazateľa, ktorého som sledoval cez bočné okná, som počul len vďaka dobrému ozvučeniu celého priestoru.

Kostol bol plný mladých ľudí, ktorí boli oblečení v džínsoch a tričkách a mali dlhé vlasy. Nemohol som uveriť tomu, čo som videl. Tento kostol bol plný mládeže v štýle hippies, ktorá spievala chvály Ježišovi a študovala Bibliu!

Bolo to veľmi odlišné od toho, na čo som bol zvyknutý. Bol som nadšený, že to môžem zažiť. V ten deň, keď som prvýkrát navštívil Calvary Chapel, nemal som ani tušenia, že som svedkom kultúrneho prevratu na začiatku 80. rokov 20. storočia. Z Calvary Chapel mal vzniknúť celosvetový jav. Mala sa stať jednou z „materských cirkví" toho, čo bude čoskoro známe ako „Ježišovo hnutie".

Do Calvary Chapel som sa dostal cestou márnotravného syna. Na konci 70. rokov 20. storočia ma zachytili rebelské vetvy antikultúry, ktoré viali na vysokých školách. Na strednej škole som vyhľadával neviazaný život a toto užívanie nabralo obrátky na Floridskej univerzite. Stal som sa členom toho najdivokejšieho spolku na vysokej škole, kde sa veľa pilo. Ale to neuspokojilo moju túžbu po vzrušení. Niekoľkí z nás teda založili podspolok v rámci nášho spolku a nazvali sme ho „berserkeri".

Po istom čase som cítil, že pôžitkárstvo a pitky nemohli priniesť uspokojenie, ktoré moja generácia zúfalo hľadala. Bol som na vysokej škole, aby som sa pripravil na skvelú kariéru a dosiahol finančný úspech, ktorý bol podstatou amerického sna. To však pre mňa nebolo veľkou motiváciou. Chýbalo mi niečo podstatné. Nevedel som, kam smerujem v živote alebo aký zmysel má moja existencia mimo obmedzeného sveta každodenných prednášok, sporadického štúdia a morálnej špiny našich pivných večierkov v spolku. Ale keďže som bol dosť triezvy na to, aby som si aspoň nejasne uvedomil, že na Floridskej univerzite nenachádzam odpovede na veľké otázky života, rozhodol som sa zanechať školu.

Vietnamská vojna bola v plnom prúde. Keď som prestal študovať, mal som dve možnosti - vstúpiť do armády (a vybrať si, kde budem slúžiť) alebo sa nechať povolať do armády. Prihlásil som sa teda do námorných záloh. Počas mojej aktívnej služby prekvitala antikultúra dokonca aj v armáde. Na našej lodi bola marihuana takmer taká bežná ako cigarety. Mnohí sme sa pozerali na rockový festival vo Woodstocku ako na úsvit novej doby. Pokladali sme sa za „generáciu Woodstocku“. Chceli sme voľnosť od jalového materializmu, vojny, ťahov konzervatívnej politiky a kresťanských morálnych tabu - naivne sme si mysleli, že je to dedičstvo pomýlenej generácie našich rodičov. Táto ničota vo mne prebudila hlbšie túžby po zmysle a ciele života. Začal som sa zamýšľať nad otázkou: „Existuje duchovný zmysel môjho života?“ Cítil som, že to musím zistiť.

Odpoveď som začal hľadať vtedy, keď sa naša loď vrátila do domovského prístavu v Norfolku v štáte Virginia. Vo voľnom čase som začal študovať rôzne východné náboženstvá a osvietenské praktiky na Inštitúte Edgara Caycea vo Virginia Beach. Keď sa moji kolegovia na lodi

dozvedeli o mojich nových záujmoch, vyslúžil som si prezývku „Vesmírny muž“. Bol som presvedčený, že naplnenie dosiahnem uvoľnením svojej karmy, keď prejdem do vyššej formy vedomia.

Priateľ, ktorý slúžil ako môj osobný guru, mi povedal, že skôr, než sa môžem dostať na vyššiu úroveň vedomia, musím preskúmať kresťanstvo. Namietal som: „Chodil som do nedeľnej školy.“ Uistil ma, že do kresťanskej rodiny som sa narodil nie bezdôvodne. Musel som študovať kresťanstvo, aby som sa potom mohol dostať do „dôležitejšieho“ náboženstva. Keď som prekonal svoj počiatočný odpor, rozhodol som sa študovať Bibliu.

To ma bezprostredne postavilo pred otázku: ktorú Bibliu? Vybrať som si mohol z množstva rôznych prekladov. Niektoré mali len Nový zákon. Iné obsahovali Nový i Starý zákon. Na Cayceovom inštitúte boli dokonca aj vydania, ktoré tvrdili, že sa v nich nachádzajú aj stratené a utajené knihy Biblie. Ktorá bola tá pravá? Keď som si mal vybrať, rozhodol som sa meditovať pred rôznymi Bibliami v kníhkupectve Cayceovho inštitútu a potom si kúpiť tú, ktorá mi dá najlepšie „impulzy“.

Vybral som si nový anglický preklad Starého a Nového zákona. Keď som platil pri pokladni, predavačka ma požiadala, aby som sa pomodlil skôr, než túto Bibliu budem čítať. „Dobre,“ odpovedal som zdvorilo, ale v skutočnosti som to nemyslel vážne. Na počudovanie mi nechcela dať Bibliu, kým som jej nesľúbil, že budem prosiť Boha o pomoc, aby som ju pochopil. Trochu nesmelo som to na jej naliehanie sľúbil a svoj sľub som dodržal. Keď som prišiel domov, vyslovil som vrúcnu modlitbu skôr, než som začal čítať.

Na moje počudovanie sa mi zdalo, že Písmo sa otvára môjmu chápaniu. Cítil som, ako keby ku mne Boh hovoril osobne skrze jednotlivé stránky. Oveľa viac som si začal

vážiť kresťanstvo. Uveril som, že Ježiš je ten, skrze ktorého nájdem pravé osvietenie. Tvrdil, že je „svetlom sveta“. Svojim nasledovníkom prisľúbil „svetlo života“. Chcel som nasledovať Ježiša Krista, ale nebol som si istý ako. Nemusel som dlho čítať Bibliu, aby som zistil, že som hriešnik a potrebujem Kristovo odpustenie. Dvakrát som sa kajal za svoje hriechy a súkromne som ich vyznával Bohu, ale necítil som rozdiel. V tom čase mi kolega na lodi dal malú červenú Bibliu, ktorú niekto stratil alebo vyhodil. Boli v nej biblické úryvky, ktoré poukazovali na našu hriešnosť a na to, že Kristus sľubuje, že nás očistí od našich hriechov a budeme belší než sneh. Bola tam aj krátka modlitba pokánia a viery.

Úprimne som vyslovil túto modlitbu a zaplavila ma vlna usvedčenia z mojich minulých hriechov. Uvedomil som si realitu a závažnosť svojich rokov vzbury, tvrdohlavosti a nevďačnosti voči Bohu. Vydesil som sa, keď som si uvedomil svoju hriešnosť, a pýtal som sa, či Boh môže vôbec odpustiť takému človeku, ako som ja. Prosil som o odpustenie a zveril som sa jeho milosrdenstvu. Šiel som spať s otázkou, či ma Boh vôbec prijme.

Keď ma pred svitaním zobudilo zvonenie, vstal som z postele ako nový človek. Cítil som sa ľahšie. Ťarcha mojej viny bola preč. Srdce mi naplnila obrovská radosť z nového života. Vedel som, že mám odpustené hriechy! Boh ma prijal!

Pri raňajkách v jedálni si môj najlepší priateľ Jack všimol moje nezvyčajné správanie. Bol prekvapený, keď uvidel na mojej tvári široký úsmev. „Steve, pre naše priateľstvo ťa prosím, aby si vyhodil do mora drogy, ktoré užívaš.“ - „Nie som ,na' ničom,“ odpovedal som. Potom som mu nadšene opísal svoje stretnutie s Ježišom. Rozprával som mu o pokání a o modlitbe za odpustenie, ako aj o neuveriteľnom

pocíte radosti a voľnosti. Jack sa začal dusiť a vyvrátil praženicu. Pozeral sa na mňa s údivom.

Keď sme už boli na mori, kolegovia z lode si všimli moju zmenu. Mysleli si, že drogujem, a preto mám takú „veľmi dobrú náladu". Skupinka námorníkov ma obstúpila a chceli, aby som sa s nimi podelil o svoje tajné zásoby. Neverili mi, keď som im vysvetlil, že túto zmenu vo mne spôsobil Ježiš. Jeden mi dokonca pohrozil päšťou. Dlhو ma sledovali, aby zistili, kde ukrývam zásoby drog.

Pýtali sa ma, čo je so mnou, až dovtedy, kým v časopise *Time* nevyšiel na titulnej stránke článok o „Ježišovej revolúcii". Ja (a ako som sa čoskoro dozvedel, aj väčšina mojich kolegov) som si prečítal tento článok a pozorne som sa pozeral na tváre tých, ktorí „našli Ježiša". Tento článok hovoril o stovkách mladých prívržencov hippies v Kalifornii, ktorí mali podobné skúsenosti obrátenia ako ja. Po lodi sa rýchlo rozniesla správa: „Wood je Ježišov blázon!" Väčšina chlapov považovala moju novo nájdenú vieru v Ježiša za smiešnu a niektorí sa mi vulgárne posmievali vždy, keď som okolo nich prešiel. Ale ich posmech ma netrápil. Utvrdzovalo ma to skôr v tom, že som sa rozhodol správne.

Trvalo dvadsaťjeden rokov, kým som pochopil, že vo svojom živote hľadám Ježiša. Teraz bola predо mnou má otázka. Kde nájdem Ježišovu Cirkev? Nikdy som si nemyslel, že odpoveď na túto otázku budem hľadať d'alších dvadsať rokov. Začal som chodiť do kostolov v Norfolku a Virginia Beach a hľadal som „ozajstnú" cirkev. Keďže ma vychovali ako presbyteriána, najprv som chodil do presbyteriánskeho kostola. Našiel som cirkev, ktorá sa málo odlišovala od súčasnej kultúry, lebo sa snažila držať krok s dobou a byť „otvorená". Ale hľadal som niečo iné, niečo skutočne „antikultúrne".

Navštevoval som iné hlavné protestantské cirkvi, dokonca aj

Letničnú cirkev „svätých tanečníkov“. Nemal som dostatočné znalosti o kresťanstve, aby som ich správne zhodnotil. Mohol som len pozorovať veriacich pri bohoslužbe. Myslel som si, že ak je Ježiš skutočne prítomný v tomto zhromaždení, bude mať silný vplyv na život týchto ľudí. Bol som sklamaný tým, čo som zistil. Pamätám sa, že som čakal na bohoslužbu v istom kostole a počul som, ako dve ženy diskutujú o novom účese inej ženy. Nezдалo sa, že by Ježiš mal na ne veľký vplyv.

Môj priateľ guru, ktorý mi navrhol, aby som čítal Bibliu, mi porozprával o svätom Františkovi z Assisi. Povedal, že svätý František dôsledne žil kresťanstvo a že má stále svojich nasledovníkov, ktorí žijú v kláštoroch. Keď ma mali prepustiť z námorníctva, šiel som do telefónnej búdky s hrstkou mincí. Po niekoľkých telefonátoch sa mi konečne podarilo nájsť františkánsky kláštor. Nadšene som sa predstavil ako Ježišov nový oddaný nasledovník a vysvetlil som, že po prepustení z námorníctva chcem vstúpiť do kláštora. Na druhom konci telefónnej linky som vybadal prekvapenie. Muž mi vysvetlil, že musím byť katolíkom, ak chcem vstúpiť do kláštora. Keďže denominačné nálepky nemali pre mňa veľký význam, povedal som: „V poriadku, som katolík. Môžem prísť?“ Bol veľmi prekvapený. Odpovedal, že musím byť katolíkom aspoň jeden rok, a to ma sklamalo. Myslel som si, že som práve našiel skupinu oddaných kresťanov. Poďakoval som mu, ale povedal som, že nemôžem čakať rok, aby som mohol nasledovať Ježiša.

Cesta do Ríma cez Costa Mesa

Vrátil som sa na Floridu. Nevedel som, čo urobím s hľadaním pravej cirkvi. Na Floride som zašiel za priateľom z Floridskej univerzity. Obidvoch nás opantala ničota antikultúry a na univerzite sme stratili ilúzie o svojej kariére. Zanechali sme vysokú školu a vstúpili do námorných záloh.

On bol v Kalifornii a mal duchovnú skúsenosť, ktorá sa veľmi podobala tej mojej, až na jednu výnimku. Našiel veľmi dynamickú cirkev. Porozprával mi o Calvary Chapel v Costa Mesa. Po jeho povzbudení som prešiel tritisíc míľ, aby som túto cirkev spoznal. Roku 1971 som teda pricestoval do Costa Mesa a rýchlo som sa zapísal na školu Božieho zhromaždenia na ulici, kde bola Calvary Chapel. Konečne som mohol začať študovať náboženstvo. Mal som pocit, akoby som vstúpil do zasľúbenej zeme.

Calvary Chapel podobne ako mňa priťahovala aj mnohých iných, pretože ponúkala bohoslužby, ktoré sa výrazne odlišovali od bohoslužieb iných protestantských cirkví. Rozdiel, ktorý som si okamžite všimol, spočíval v tom, že Calvary Chapel bola vzrušujúca. Zažívala obrovský rast vďaka evanjelizácii.

Prostredníctvom evanjelizačných programov Calvary Chapel evanjelium oslovilo mladých a stovky ľudí naň odpovedali. Našli nový zmysel života, keď sa rozhodli nasledovať Ježiša. Cirkev sa musela presťahovať do veľkého cirkusového stanu, pričom budovali novú svätyňu. Na rozdiel od iných cirkví, ktoré som navštevoval, v Calvary Chapel sa sedadlá v prvom rade zaplnili ako prvé. Aj strhujúce chvály a spevy v Calvary Chapel sa veľmi odlišovali od nudného spevu v mnohých hlavných protestantských cirkvách.

Najhlbší dojem v Calvary Chapel vzbudzoval spev. Pamätám si na nedeľné ráno, keď som priviedol svoju matku a strýka na nedeľnú bohoslužbu. Zdráhali sa a nebolo im príliš príjemné ísť do cirkvi, ktorá sa zhromažďuje v cirkusovom stane. Ale keď videli radostné tváre a počúvali vrúcne spevy počas chvál, táto bohoslužba ich veľmi dojala. Ďalší dôvod, prečo Calvary Chapel bola takým magnetom pre mladých ľudí, spočíval v tom, že táto cirkev mala veľa biblických hodín. V Calvary Chapel ste mohli študovať

Bibliu takmer každý večer v týždni. Dodnes, hoci veľmi nesúhlasím s veľkou časťou jeho teológie, som veľmi vďačný pastorovi Chuckovi Smithovi za jeho systematické biblické vyučovanie. Vo veľkej miere vzbudil vo mne hlbokú lásku k Svätému písmu a silnú túžbu študovať ho. Vždy v nedeľu večer vyučoval z niekoľkých kapitol a celú Bibliu prešiel za dva roky. Nikdy som si neprestal vážiť jasné, vrúcne a pochopiteľné biblické vyučovanie pastora Smitha.

V Calvary Chapel som získal prvú skúsenosť služby. Pracoval som s deťmi. Za niekoľko mesiacov som bol zodpovedný za najrýchlejšie rastúcu nedeľnú školu a službu pre deti v južnej Kalifornii. O niekoľko mesiacov neskôr som začal slúžiť pre dospelých. Bol to čas, ktorý prinášal odmeny, a táto skúsenosť bola veľmi cenná. Po niekoľkých rokoch ma pozvali vyučovať jeden semester na biblickej škole Calvary Chapel, ktorá pripravovala nových pastоров.

Tu som si so smútkom uvedomil, že nemôžem ostať v Calvary Chapel. Jednoducho som nemohol súhlasiť s pastorovými názormi na proroctvo. Chuck Smith a iní vedúci v Calvary Chapel podporovali učenie o „tajnom vytrhnutí“, čiže o zvláštnom vzkriesení a nanebovzatí, ktoré je vyhradené len pre znovuzrodených kresťanov. Smith učil, že „tajné vytrhnutie“ sa stane 1007 rokov pred koncom ľudských dejín. Keď som sa naučil novozákonnú gréčtinu, videl som, že biblický text nepodporuje Smithovo učenie o „tajnom vytrhnutí“. Aj moje štúdium dejín ranej Cirkvi ukázalo, že prví kresťania nezdievali myšlienku Calvary Chapel o „tajnom vytrhnutí“. To ma trápilo.

Calvary Chapel sa pýši tým, že je „nedenominačná“ a vyhýba sa obmedzeniam písaného vyznania viery. Ale naučil som sa, že nedenominačné cirkvi môžu byť oveľa prísnejšie než cirkvi, ktoré majú vyznanie viery. Teraz

nazývam nenedominačné cirkvi „nenedominačnými denomináciami“. Nepísané vyznanie viery v nenedominačných cirkvách sa skladá z toho, čomu verí pastor. Beda členovi cirkvi, ktorý prekročí čiaru a nesúhlasí s pastorm.

Rozhodol som sa opustiť Calvary Chapel a vrátil som sa na Floridu, aby som tam pôsobil v Ježišovom hnutí. Začal som s vyučovaním Biblie na plážach a na vysokých školách, pracoval som v projektoch evanjelizácie mladých, viedol som službu vo väzniciach, organizoval som inštitút biblických štúdií pre dospelých. Stal som sa pastorm mládeže v istej charismatickej cirkvi a roku 1978 ma v tejto cirkvi ordinovali do duchovnej služby.

V tom istom roku som spoznal Karen a oženil som sa s ňou. Cirkv, v ktorej som slúžil, v tom čase prežívala silnú nejednotu. Bola to jedna z najneprijemnejších skúseností môjho života. Otvorilo mi to oči, aby som videl, že rozdelenia v cirkvi sú ustavične sa opakujúce skúsenosti nezávislých cirkví a protestantizmu ako takého. Túžba po stabilite a jednote cirkvi sa do môjho srdca zasiala ako semeno.

Cítil som sa pripravený pokračovať v teologických štúdiách. S Karen som sa presťahoval do Massachusetts, aby som sa mohol zapísať na Teologický seminár Gordona-Conwella. Počas štúdií som mal veľkú túžbu nájsť odpoveď na teologický problém krstu detí. Karen bola tehotná. Čakali sme prvé dieťa a chceli sme sa rozhodnúť, či ho dáme pokrstiť ako dieťa, alebo nie. Calvary Chapel ma naučila, aby som sa zriekol krstu detí ako „nebiblického“. Odmietol som ho teda, hoci mňa pokrstili ako dieťa. Mal som dojem, že niektoré protestantské skupiny krstili deti len preto, lebo si ponechali ešte niektoré prvky rímskeho katolicizmu, ktoré mali zanechať pri reformácii. Ale v seminári som študoval pod vedením protestantských teológov, ktorí mali hlbokú

osobnú zbožnosť voči Kristovi a verili v krst detí. Keď sa malo narodiť naše dieťa, táto otázka, ktorá nikdy nebola pre mňa veľmi dôležitá, teraz sa stala prvoradou. Čochvíľa som sa mal stať otcom a chcel som sa správne rozhodnúť ohľadom krstu.

Práve v tom čase som mal možnosť rozprávať sa s mojimi reformovanými - presbyteriánskymi priateľmi, ktorí ma upozornili na dôležitosť zmluvy v Biblii. Zmluva je zvláštny vzťah, ktorý má Boh so svojím ľudom. Z tohto pohľadu som videl rôzne starozákonné zmluvy - napríklad s Adamom, Noemom, Abrahámom a Dávidom - spolu s novou zmluvou, ktorá sa vysvetľuje v Novom zákone. Majú spoločnú dejovú líniu, ktorá sa vinie od *Knihy Genezis* po *Knihu zjavenia*. Pochopil som, že ako Starý a Nový zákon vrhajú svetlo jeden na druhý, tak aj staré zmluvy nám pomáhajú pochopiť novú zmluvu.

Starý zákon jasne hovoril, že je nevyhnutné dať deťom veriacich zmluvné znamenie obriezky. Nový zákon povedal, že krst nahrádza obriezku ako znamenie členstva a vstupu do novej zmluvy. Ak deti prijali toto zmluvné znamenie v Starom zákone, myslel som si, že určite by mali prijať toto znamenie aj v novej zmluve.

Po ukončení seminára som sa vrátil na Floridu, aby som založil vlastný zbor. Naďalej som zápasil s otázkou krstu detí, ale po niekoľkých mesiacoch som bol presvedčený, že krst detí je nielen správny, ale aj dôležitý. Pokrstil som teda svoje dievčatko, keď malo trinásť mesiacov. Keď som pochopil, že učenie proti krstu detí nie je správne a že historickejšie formy cirkví, Protestantská a Katolícka, mali pravdu v tejto otázke, bol to pre mňa bod zlomu. Toto historické kresťanské učenie, ktoré som predtým odmietal, ma pokorilo. To ma viedlo k tomu, aby som zaujal nový postoj voči „skúsenejším“ formám cirkvi. Jedným z plodov tohto posunu v názoroch bolo to, že môj nový zbor sa chcel

spojiť s evanjelikálnou presbyteriánskou denomináciou. Ďalej som sa venoval rastúcej rodine a pastoračnému vedeniu nového zboru. Ako pastor svojho vlastného zboru som mal slobodu vyskúšať niektoré inovácie, ktoré by sa nikdy neujali v zabehnutom denominačnom prostredí. Predstavil som svojmu zboru niečo, čo zmenilo môj pohľad na cirkev a na kresťanskú bohoslužbu: týždenné slávenie Pánovej večere.

Väčšina presbyteriánov slávi Pánovu večeru každé tri mesiace alebo nanajvýš každý mesiac. Na základe Nového zákona a historických štúdií som bol presvedčený, že v prvotnej Cirkvi bola modelom každotýždenná Pánova večera. Zdráhanie protestantov pravidelne sláviť Pánovu večeru som pokladal za nešťastné ovocie protestantskej reformácie, ktorá príliš reagovala na „omyly“ Katolíckej cirkvi. Bolo ironické, že na prednej časti nášho stola na prijímanie boli vyryté Ježišove slová: "Toto robte," ale my sme to nerobili pravidelne. Zmenili sme teda našu bohoslužbu. Som presvedčený, že Pán použil túto malú liturgickú zmenu, aby ma pripravil na väčšie teologické zmeny, ktoré pre mňa naplánoval.

Počas pôsobenia v Calvary Chapel som mal veľmi prízemný názor na sviatosti. Bol som takmer proti sviatostiam. Ale keď som zistil pravú úlohu krstu a Pánovej večere v kresťanskej bohoslužbe a živote, začal som si vážiť aj úlohu Cirkvi. Práve vtedy som urobil niečo vskutku „nebezpečné“. Začal som čítať priamo raných cirkevných otcov. Študoval som dejiny prvotnej Cirkvi, ale príliš veľkú časť týchto dejín som študoval z pohľadu, ktorý obmedzovali protestantské učebnice dejín. Bol som šokovaný, keď som v spisoch kresťanov z prvého, druhého a tretieho storočia objavil, ako veľmi si vážili Cirkev a liturgiu, čo sa odlišovalo od názorov typického evanjelikálneho protestanta. Bohoslužba a riadenie ranej Cirkvi nevyzerali ako to, čo som videl v

Calvary Chapel alebo vo svojom zbore. Vyzeralo to ako niečo viac, ako niečo katolícke.

Svedectvo dejín

Keď som študoval apoštolských otcov, prvých cirkevných otcov, moje presbyteriánske presvedčenie sa veľmi narušilo. Slovo „presbyterián“ pochádza z *presbyteros*, čo je grécke slovo pre staršieho. Názov Presbyteriánskej cirkvi odráža učenie, že Cirkev majú spravovať starší, a nie biskupi. Ale moje štúdiá ukázali, že ranú Cirkev viedli biskupi. Dejiny ranej Cirkvi svedčia o tom, že apoštoli kládli ruky na mužov a ustanovovali ich ako biskupov. Keď som sa stal presbyteriánskym duchovným, myslel som si, že moje hľadanie Cirkvi sa skončilo. Ale dejiny Cirkvi ma nútili ísť ďalej. Pastoračné povinnosti mi neumožňovali otvorene hovoriť o mojej ceste k plnšiemu vyjadreniu cirkvi.

Našťastie mal som Karen, ktorej som mohol povedať o svojom presvedčení. Kráčali sme po tejto ceste vo dvojici, ale nepoznali sme svoj cieľ. Mysleli sme si, že máme dve možnosti pre historickejšie a biblickejšie vyjadrenie cirkvi: Episkopálnu cirkev alebo evanjelikálne krídlo Pravoslávnej cirkvi. Hoci Rímskokatolícku cirkev vedú biskupi, bola to pre nás nepredstaviteľná možnosť.

Náš odpor voči Katolíckej cirkvi bol ešte taký silný, že túto možnosť sme úplne vylúčili. Rímsky katolicizmus sa priečil mojej evanjelikálnej duchovnej citlivosti. Hlavný odpor voči katolicizmu pramenil z presvedčenia, že Katolícka cirkev vedie milióny ľudí do pekla pre svoje učenie o spásе. Myslel som si, ako mi to hovorili mnohí protestanti od Calvary Chapel po seminár, že Katolícka cirkev popiera, že človek je spasený len vďaka milosti. Keďže Biblia jasne hovorí, že spása je skrze milosť, nie skrze skutky, a keďže som si myslel, že Katolícka cirkev učí, že spása je skrze skutky, osudovo sa podľa môjho názoru mýlila. Vôbec som nevedel,

že Katolícka cirkev sústavne odmietala myšlienku spásy skrze skutky a učila, že spása pochádza len z nezaslúženého Božieho daru milosti. Keď mi neskôr vysvetlili katolícky postoj, žasol som, ako často ho protestantskí kritici nesprávne predstavujú a zosmiešňujú.

Ale skôr, než som skúmal otázku spásy, musel som najprv odpovedať na základnejšiu teologickú otázku, ktorá ma už dlho trápila. Prišla mi na um roku 1986, keď som si uvedomil, že jednoducho nemôžem dať do biblickej skladačky dva kúsky.

Prvý kúsok skladačky bola Kristova veľkňazská modlitba, ktorá sa nachádza v *Jn 17, 1-26*, zvlášť veta: „No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno... aby boli jedno, ako sme my jedno - ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno..." (*Jn 17, 20-23*). V tejto modlitbe, ktorú Ježiš prednášal Otcovi v noci pred svojím ukrižovaním, modlil sa za viditeľnú nadprirodzenú jednotu vo svojej Cirkvi. Zaujalo ma, že Pán kladie veľký dôraz na jednotu svojej Cirkvi, čo ilustruje aj jeho opakovanie vety „aby boli jedno“.

Druhý kúsok skladačky bol v *Jakubovom liste*: „Veľa zmôže naliehavá modlitba spravodlivého" (*Jak 5, 16*). Tu bol problém: Ježiš je dokonale spravodlivý. Stále znova som sa pýtal, prečo sa jeho modlitba za jednotu Cirkvi neuskutočnila? Ako mohol byť protestantizmus jeho cirkvou, keď protestantizmus nebol nič iné než rozpad; rozdelenie, nie zjednotenie; hrozivý nárast drobiacich sa, súťažiacich denominácii, pričom mnohé z nich sa maskujú pod názvom „nedenominačné". Nejednota a vieroučný chaos v protestantizme ma veľmi znepokojoval. Zistil som, že nedokážem recitovať Nicejské vyznanie viery bez toho, aby mi slová „Verím v jednu, svätú, katolícku a apoštolskú cirkev" nanovo nekládli túto mučivú otázku.

Katolík, ktorý číta toto svedectvo, povie, že odpoveď na skladačku je ľahká. Existuje jedna, zjednotená a viditeľná Cirkev. Je to Katolícka cirkev. Existuje od dôb, keď ju Kristus založil pred dvetisíc rokmi. Ale ako evanjelikálny protestant som pokladal za nemysliteľné, aby Katolícka cirkev bola tým chýbajúcim kúskom do skladačky. Podľa môjho názoru Katolícka cirkev vôbec nebola skutočnou kresťanskou cirkvou. Calvary Chapel ma učila, že Katolícka cirkev sa už dávno úplne odklonila od kresťanského evanjelia, keď prestala učiť, že človek je spasený len skrze milosť. Nevidel som dôvod diskutovať o tomto názore. Moje tvrdohlavé odmietanie vôbec uvažovať o Katolíckej cirkvi sa zmäkčilo roku 1986, keď sa stalo niečo nepredstaviteľné. Scott Hahn a Gerry Matatics, dvaja najmúdrejší a najhorlivejší antikatólicki priatelia zo seminára, uvažovali o tom, že sa stanú katolíkmi. Keď som sa to dozvedel, bol som taký prekvapený, že som tomu nemohol uveriť! Rýchlo som sa stretol s Gerrym a na moje prekvapenie mi povedal, že Scott je už stratený prípad. Čoskoro sa stane katolíkom. Uľavilo sa mi, že Gerry sa až tak veľmi nepošmykol na šikmej ploche do Ríma a dúfal som, že je ešte ochotný počúvať rozum. V seminári sme boli priateľmi. Pokladal som za svoju kresťanskú povinnosť zachrániť ho pred zovretím Ríma. Odhodlane som mu chcel predstaviť všetky rímske omyly, ktoré si možno nevšimol. Po telefóne sa naše priateľstvo opäť oživilo. V seminári mi pomohol s otázkou krstu detí. Teraz bol čas, aby som mu to oplatil. Počas našich dlhých rozhovorov som zistil, že tajne súhlasím s mnohými jeho dôvodmi, prečo chce prejsť k „vyššiemu“ cirkevnému prostrediu. Ale naliehal som na Gerryho, aby uvažoval o inej možnosti než o Katolíckej cirkvi. Nepočúval moju radu. Aj on v tú jar konvertoval do Katolíckej cirkvi. Bol som v rozpakoch z týchto dvoch odklonov od

„biblického kresťanstva". Dokázal som sa abstraktne pozerat' na biblické argumenty v prospech katolíckej viery, ktoré mi Scott i Gerry uviedli, ale držal som si ich od tela. Ale keď títo dvaja tvrdí antikatólicki evanjelikáli skutočne konvertovali na katolícku vieru, vedel som, že musím čestne uvažovať o tom, že Rím má možno pravdu. To mi otvorilo celú novú oblasť skúmania. Začal som čítať desiatky kníh na túto tému. Stále znova a znova Katolícka cirkev mala odpovede na všetky moje biblické námietky. Kľúče, ktoré som hľadal, začali zapadať na svoje miesto.

Katolícka cirkev má biskupov, ktorí tvrdia, že majú apoštolskú postupnosť a môžu ju potvrdiť biblicky i historicky. Katolícka cirkev, na rozdiel od protestantizmu, má viditeľnú vieroučnú jednotu tak ako prvotná Cirkev, o ktorej som horlivo čítal. Katolícka cirkev má Eucharistiu v centre svojej bohoslužby. Tieto pravdy ma znepokojovali, ale vznikali aj iné otázky. A čo Mária? A čo spása skrze skutky? A čo svätá omša a očistec a modlitby k svätým? Podľa môjho názoru tieto vieroučné prvky popierali dokončené Kristovo dielo na kríži. Veľmi nesprávne pochopenie katolíckej vierouky mi stále bránilo priblížiť sa ku Katolíckej cirkvi. Ale jeden rozmer Katolíckej cirkvi ma veľmi priťahoval.

V tomto období hľadania pravej Cirkvi som sa intenzívne zapojil do pro-life hnutia. Každý, kto sa angažuje v pro-life hnutí, tu nájde katolíkov. Keď som pracoval s organizáciou Operation Rescue (Záchranná operácia), videl som výnimočnú kresťanskú zbožnosť v živote katolíkov, s ktorými som sa stretával a pracoval. To na mňa urobilo väčší dojem než vieroučné argumenty. Keď som bol vo väzenskej cele s katolíkmi, pomohlo mi to spoznať ich ako svojich duchovných priateľov. Vedel som, že prežívame najväčší holokaust nevinných ľudských životov, najkrvavejší útok na Božie kráľovstvo v ľudských dejinách

a katolíci stoja bok po boku so mnou a inými evanjelikámi, ktorí bojujú proti tejto hrôze. Začal som chápať, že katolíci určite nie sú Božími nepriateľmi.

Roku 1986 som už desať rokov bojoval s extrémistami, ktorí boli za potraty, a nevidel som veľký úspech. Bol som otvorený pre odpovede, ktoré sa týkali základných príčin holokaustu potratu. Katolícki pro-life predstavitelia dávali jasné a presvedčivé odpovede. Vysvetľovali, že táto hrôza je priamym dôsledkom sexuálnej revolúcie. Tá zas bola priamym dôsledkom antikoncepcnej revolúcie. Poukázali mi na tragickú „náhodu“, že v 70. rokoch 20. storočia prišla antikoncepcná pilulka a sexuálna revolúcia.

Bol som šokovaný, keď mi ukázali, že až do roku 1930 každá vetva protestantského kresťanstva rozhodne odsudzovala umelú kontrolu pôrodnosti. Odvtedy všetky protestantské denominácie kapitulovali a teraz to dovoľujú, ba niektorí to dokonca aj podporujú. Pýtal som sa, prečo len Katolícka cirkev zastáva iný názor v tejto dôležitej oblasti? Prečo protestantské cirkvi podľahli filozofii plánovaného rodičovstva?

Niekoľko rokov pred vstupom do Katolíckej cirkvi som od istého priateľa počul varovanie o potratovom účinku „antikoncepcnej“ pilulky. Spočiatku som nechápal, že táto pilulka dokáže zničiť nevinný ľudský život krátko po počatí. Trvalo mi asi rok, kým som pochopil, že spôsobuje nespočítateľný počet usmrtení v maternici.

Pri svojej prvej návšteve v katolíckej diecéze vo Floride som sa rozprával s riaditeľkou organizácie Respect Life (Rešpektuj život) o potratovom charaktere tejto pilulky. Chcel som sa o tom presvedčiť. Chcel som vedieť, či je pravda, že tisíce ľudí, dokonca aj úprimní pro-life kresťania, ktorí z nevedomosti používali túto pilulku, chemicky potratia malé, vyvíjajúce sa deti.

Po stretnutí s touto katolíckou zástankyňou života som vedel, že budúcnosť boja proti potratom nebude na klinikách, ale v liekoch. Na konci 80. rokov 20. storočia dobre známa potratová pilulka RU-486 sa šírila ako „pilulka kontroly pôrodnosti druhej generácie“.

Mnohé formy takejto pilulky slúžia ako potratový prostriedok pred zahniezdením (čiže táto pilulka spôsobuje chemickú reakciu, ktorá bráni dieťaťu usadiť sa v maternici svojej matky po počatí; dieťaťu sa teda nedostáva výživa a zomiera). RU-486 je potratová pilulka po usadení - vytlačí dieťa z jeho miesta, keď sa usadilo v maternici svojej matky.

V katolíckom učení o kontrole pôrodnosti a antikoncepcii som videl riešenie, ako sa dostať ku koreňu holokaustu potratu a ako dosiahnuť víťazstvo v boji proti potratom. Hovorím „videl som“ odpoveď, lebo som ju sám nedokázal prijať, keďže pochádzala z Katolíckej cirkvi. Potreboval som ďalšie postrčenie, aby som prekonal svoje protikatolícke predsudky. Toto „postrčenie“ prišlo vo forme teologickej krízy v mojej pastoračnej službe.

Ako pastor som videl bolesť a spustošenie, ktoré rozpad manželstva prinášal manželským párom a zvlášť ich deťom.

Keď som študoval a uvažoval, pochopil som, že Sväté písmo učí o nerozlučiteľnosti manželského zväzku.

Skúmanie dejín mi ukázalo, že učenie starovekej Cirkvi bolo rovnaké. Z prvej ruky som sa presvedčil, že výnimka pre Kristovu normu o nerozlučiteľnosti manželstva sa rozrastie na tisíce výnimiek, čo spôsobí, že „norma“ sa napokon stratí.

Táto kríza prišla počas kázne, keď som hovoril o starozákonnej *Knihe proroka Ozeáša*. Ozeáš bol prostredníctvom svojej nevernej ženy a rozpadnutého manželstva prorockým obrazom odpadnutia Izraela.

Najjasnejší obraz, ktorý Boh mohol dať svojmu odpadlému

ľudu, aby zobrazil ich pravý duchovný stav, bol obraz cudzoložnej manželky. Kresťanské učenie o manželstve nie je okrajovou otázkou, ako si to mnohí myslia. Od *Knihy Genezis* po *Knihu zjavenia* Boh používa manželstvo ako obraz svojho zmluvného vzťahu k Cirkvi. Preto mnohí proroci opisovali odvrátenie ľudu od Zmluvy ako cudzoložstvo.

Musím si vybrať

Keď som si pripravoval kázeň o *Knihe proroka Ozeáša*, bol som znepokojený. V tejto knihe Pán pôsobivo hovorí proti neverným manželským partnerom. Uvedomil som si, že som čoraz väčšmi presvedčený o nerozlučiteľnosti manželstva. Vedel som, že musím otvorene hovoriť o tejto téme, ktorá sa mnohých ľudí neprijemne dotýkala.

Predtým som dokázal ignorovať toto presvedčenie - keby som ho totiž uviedol do svojej pastoračnej praxe, malo by to obrovský dosah na môj život a na tých, ktorým slúžim.

Mnohí v mojom zbore boli nebiblický rozvedení a opäť zosobášení. Je mi smutno, keď o tom hovorím, lebo niektorí sa so mnou radili a ja som schvaľoval ich rozhodnutie.

Na moje prekvapenie kázeň prebiehala pokojne. Nikto neodišiel. Cítil som, že som v nej bol verný svojmu presvedčeniu bez toho, aby som odhaľoval konkrétne prípady v zbore, ktoré by v tomto denominačnom prostredí nebolo možné dať do poriadku. Myslel som si, že napätie pominulo. Počas prinášania darov som si sadol, aby som si pripravil myšlienky na Pánovu večeru. Potom nasledovalo päť najintenzívnejších minút môjho života.

Náhle som počul varovanie ohľadom Pánovej večere. Pavol povedal: „Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a

pije odsúdenie."

Moje srdce zaplavilo usvedčenie a žiaľ. Cítil som, ako mi Boh hovorí, že v tejto situácii nemám právo vysluhovať Pánovu večeru. Uvedomil som si, že ako pastor už naďalej nemôžem prehliadať nebiblické manželstvá vo svojom zbore. Duch Svätý ma pobádal tým najsilnejším spôsobom, aby som okamžite prestal vysluhovať Pánovu večeru. Pomyslel som si: „Dobre, budem počas niekoľkých týždňov o tom premýšľať." Ale v hĺbke svojho vnútra som cítil, že som prišiel na dôležitú križovatku svojho duchovného života. Vedel som, že Boh prechádza okolo a hovorí mi: „Pod' teraz, alebo nikdy."

V mysli som premýšľal, aké dôsledky bude mať to, keď počúvnem. „Mám manželku a päť detí, ktoré musím živiť. Ak to teraz verejne urobím, nielenže budem nezamestnaný, ale budem ‚nezamestnateľný‘ ako protestantský duchovný. To nie je moje zamestnanie, to je moja kariéra, moje povolanie. Viac než dvadsať rokov svojho života som investoval do prípravy na službu protestantského duchovného. Ako môžem vyhodiť celý tento čas a úsilie a odísť zo svojej služby?" Chcel som sa o tom porozprávať najprv s Karen, ale Boh to nedovolil. Jeho volanie bolo veľmi priame. Zdalo sa, že hovorí: „Urob to teraz!"

Vstal som a šiel k stolu prijímania. Ospravedlnil som sa svojmu zboru a povedal som, že dnes nedokážem vysluhovať Pánovu večeru. Reakciou zboru bolo šokujúce ticho a zmätené pohľady. Každý sa pýtal, prečo je ich pastor „nepripravený", aby im podal prijímanie. Čo urobil?

Vyslovil som požehnanie, odišiel som zo svätyne rovno do kancelárie. Neobzeral som sa, ale vedel som, že za mnou idú starší zboru. Nemusel som im dlho vysvetľovať svoje pohnútky. Pred niekoľkými mesiacmi som požiadal, aby odo mňa nevyžadovali asistenciu pri ordinácii akéhokoľvek muža, ktorý je rozvedený a opäť ženatý, a povedal som im o

svojom presvedčení ohľadom nerozlučiteľnosti manželstva. Teraz som vysvetľoval, že toto presvedčenie sa zmocnilo môjho svedomia a služby. Vedel som, že nemôžem pokračovať v ceste, ktorá umožňuje rozvedeným a opäť zosobášeným jednotlivcom pôsobiť v cirkvi, ako keby sa nič nestalo. Povedal som im, že už nemôžem vodiť za nos ani seba, ani tých ľudí, a tváriť sa, akoby bolo všetko v poriadku.

Súhlasili so mnou, že moja služba v tejto cirkvi sa skončila. Ja som však vedel, že to bola moja posledná služba protestantského duchovného.

V ten deň som šiel domov veľmi smutný a ustarostený. Bol som bez pastoračnej služby a bez prostriedkov pre svoju rodinu. Bol som človekom bez cirkevného domova. Keď som Karen vysvetlil, čo sa stalo, ďakoval som Bohu za úžasnú manželku, ktorú mi dal. Bola si plne vedomá neistej cesty, ktorú sme mali pred sebou, ale vyslovila mi svoju bezpodmienečnú podporu. Na rozdiel od pútnika v knihe *Cesta pútnika* mal som výsadu putovať do Nebeského mesta so svojou manželkou.

O niekoľko dní neskôr som z poličky vytiahol dokumenty II. vatikánskeho koncilu a pokoncilové dokumenty. Povedal som si: „Som zvedavý, čo Katolícka cirkev hovorí o manželskom zväzku.“ Otvoril som *Familiaris consortio* (O úlohách kresťanskej rodiny v dnešnom svete) pápeža Jána Pavla II. Prekvapila ma múdrosť tejto knihy, jej vernosť Kristovmu učeniu a pastoračná príťažlivosť. Hneď ma to zaujalo. Bolo to také dobré, že som sa začal zaujímať, čo iné ešte hovorí Katolícka cirkev. Teraz som bol otvorený pre úprimné skúmanie katolíckeho učenia. Od Gerryho Matatics, Scotta Hahna a dobre známej organizácie pre apologetiku Catholic Answers (Katolícke odpovede) som dostal v hojnej miere knihy a kazety, ktoré vysvetľovali a

bránili katolícke učenie.

Niekoľko mesiacov predtým, než sa to stalo, zavola som Gerrymu a požiadal ho o katolícke materiály o manželstve, rozvode a opätovnom manželstve. Odpovedal na moju požiadavku prorockou poznámkou: Je len otázkou času, kedy tvoje názory na manželstvo ovplyvnia tvoje chápanie náuky o Cirkvi." Presne to sa stalo. Chcel som zistiť, ako úprimní protestantskí teológovia, biblickí bádatelia a pastori mohli prehliadnuť to, čo Kristus učil o nerozlučiteľnosti manželstva.

Potom ma to zasiahlo. Protestanti nevidia skutočnosť, že rozvod a opätovné manželstvo je nezákonné, pretože samotný protestantizmus je nezákonným rozvodom od Cirkvi. Ako v prípade Ozeáša pravý duchovný stav Božieho ľudu Zmluvy sa odrážal v manželstve. V Katolíckej cirkvi možno bolo niekoľko oblastí, ktoré v čase reformácie potrebovali zmenu, ale problémy v rámci Cirkvi, podobne ako problémy v rámci manželstva, si nezaslúžia rozvod. Niekoľko týždňov po odchode z pastoračnej služby ma odsúdili na šesťdesiat dní väzenia za účasť na protestnej akcii na potratovej klinike. Povedal som Karen, že som sa vo väzení vrúcne modlil, aby som našiel pravú Cirkev. Na zvláštne povolenie mi advokát prinášal do väzenia katolícke teologické knihy. Myslel som si, že odpoveď príde vo forme myšlienky. Na moje veľké prekvapenie ma navštívil katolícky biskup z diecézy Venice, najdôstojnejší John J. Nevins. Počas svojej návštevy pozval mojich pro-life priateľov a mňa ako zvláštnych hostí na svätú omšu organizácie Respect Life v Katedrále zjavenia Pána, ktorá sa mala konať po našom prepustení. S radosťou som prijal toto pozvanie. Keď sa na to spätne pozerám, vidím, že jeho návšteva bola dramatickou odpoveďou na moju modlitbu pri hľadaní Cirkvi.

Diecéza zariadila, aby sa kňaz súkromne stretol s Karen a so mnou, keď sme skúmali Katolícku cirkev. Na prvé stretnutie som šiel bez Karen, aby som položil počiatočné otázky.

Otec Schevers sa v úvodnom rozhovore spýtal, kam som chodil do seminára. „Pravdepodobne ste o tom nikdy nepočuli,“ povedal som. „Chodil som do seminára Gordona-Conwella v Massachusetts.“ Usmial sa a povedal, že toto miesto dobre pozná. Učil tam celé roky.

Vysvetlil mi, že seminár Gordona-Conwella bol kedysi katolíckou školou pre chlapcov, ktorú viedli karmelitáni. Karmelitáni sa modlili, aby mladí muži na ich škole dostali povolanie. Napokon sa však počet zapísaných zmenšil a oni boli nútení školu predať. Noví majitelia boli protestantskí zakladatelia seminára Gordona-Conwella.

Boh často odpovedá na modlitby so zmyslom pre humor. Predstavujem si ho ako staromódneho operátora v telefónnej ústrední, ktorý počúva všetky tieto modlitby o povolania. Dobrí karmelitánski otcovia mali v úmysle určité spojenia, ale Boh s úsmevom odpojil káble a zapojil ich do iných zástrčiek. Zariadil, aby tento evanjelikálny seminár pripravil niektorých najprotikatolíckejších študentov, o ktorých vedel, že v budúcnosti konvertujú na katolicizmus. A títo konvertiti teraz slúžia ako apologéti, profesori teológie a vedúci organizácie pro-life.

Evanjelikáli po celej krajine sú prekvapení, prečo absolventi seminára Gordona-Conwella konvertujú na katolícku vieru. „Chýba azda niečo v rozvrhu hodín?“ pýtajú sa mnohí. Nie. V podstate my konvertiti z evanjelikálnej viery sme ovocím modlitieb týchto verných karmelitánskych kňazov.

Od polovice roku 1990 sme s Karen venovali obrovské množstvo času štúdiu Katolíckej cirkvi a modlitbe o Pánovo vedenie. My a našich päť detí (šieste dieťa bolo v lone matky) sme boli pripravení vstúpiť do Cirkvi. A tak 1. júla v Katedrále zjavenia Pána nás biskup John Nevins formálne

prijal do Katolíckej cirkvi. Podarilo sa nám to! Po dvadsiatich rokoch hľadania Cirkvi, ktorú založil Ježiš Kristus, som ju našiel. Srdcia sme mali plné radosti a napätia. Hoci katolícke spoločenstvo nás privítalo s otvorenou náručou, mnohí naši evanjelikálni priatelia a rodina nepochopili alebo neschvaľovali naše rozhodnutie stať sa katolíkmí. Ale my sme vedeli, že sme urobili ten správny krok.

Odvtedy dúfame a modlíme sa, aby nás nasledovali do Cirkvi aj ostatní protestanti. Niektorí to už urobili. Jeden z bývalých starších v mojej cirkvi s celou svojou rodinou konvertoval niekoľko mesiacov po mne. V ďalších rokoch sa obrátili aj ďalší priatelia a mnohí iní sú otvorení a stále hľadajú. Zistili sme, že katolícka viera sa nezískava len tak po prvom rozhovore. Väčšina mojich evanjelikálnych priateľov, ktorí sa snažili presvedčiť ma, aby som zmenil názor, ešte neprečítala ani jednu knihu, ktorú napísal katolík a ktorá vysvetľuje katolícku vieru. Veľa protestantov preštudovalo desiatky, dokonca stovky kníh o teológii, dejinách Cirkvi a Písme, ale nikdy si neprečítali ani jednu knihu o katolíckej viere, ktorú napísal katolík. Bez dôsledného skúmania si myslia, že katolícka viera nie je správna.

Na mojej ceste z Costa Mesa ostal ešte jeden prekvapujúci krok. Dostal som pozvanie ísť do Ríma na stretnutie s pápežom. Keď som opustil pastoračnú službu, na plný úväzok som vstúpil do služby pro-life na Floride. Povzbudil ma k tomu Randall Terry, zakladateľ organizácie Operation Rescue. Tridsať dní pred konvertovaním našej rodiny som dostal „nečakanú“ ponuku od istého podnikateľa, že zaplatí moje výdavky na cestu do Ríma spolu s Randym na stretnutie s pápežom. Táto ponuka ma prekvapila a okamžite som ju prijal.

Asi o rok neskôr Randy Terry a ja sme sedeli v lietadle do Ríma, kde sme sa zúčastnili na medzinárodnom pro-life stretnutí, ktoré organizovala Pápežská rada pre rodinu vo Vatikáne. Predstavitel'ov pro-life prijal na osobitnej audiencii pápež Ján Pavol II.

Pripomenul nám, že „rodina je svätyňou života“, a upozornil nás, že náš svet prijal „kultúru smrti“, ktorá „spôsobuje veľké množstvo úmrtí, čo nemá obdobu v ľudských dejinách“. Táto kultúra smrti, povedal, sa musí zmeniť.

„Prvá dôležitá štruktúra, ktorá to dokáže, je určite rodina.“

Rodina sa musí stať centrom našej činnosti pre život.

Jednoduchosť a múdrosť pápežových slov ma dojala a inšpirovala. Každý z nás mal potom možnosť osobne sa stretnúť s pápežom. Pristúpil som k Svätému Otcovi s veľkou radosťou v srdci a poprosil som ho, aby požehnal ružence pre moju rodinu. Urobil to a udelil svoje apoštolské požehnanie aj mne a mojej rodine. Toto stretnutie zanechalo vo mne hlboký dojem.

Vrátil som sa z Ríma a uvažoval som o požehnaní, ktoré udelil Svätý Otec mojej rodine. Uvažoval som o jeho výzvach o potrebe rodinného apoštolátu, ktoré sa tak zhodovali s mojím presvedčením o rodine a manželstve, vďaka ktorému som začal študovať náuku Katolíckej cirkvi. Cítil som povolanie posilniť krehkú modernú rodinu pevným základom, ktorý spočíva v praktickom aplikovaní katolíckych právd. Rozhodol som sa založiť nový apoštolát pod názvom Family Life Center, International. Naším cieľom je podporovať a posilňovať rodinu, manželskú zmluvu, posvätnosť nevinného ľudského života a historickú kresťanskú vieru. Našou príručkou je *Familiaris consortio*. Bola cesta z Costa Mesa do Ríma len mojou osobnou záležitosťou, alebo som sa veľmi poponáhľal do Katolíckej cirkvi? Hoci sa v novinách prestalo písať o Ježišovom hnutí už asi pred desiatimi rokmi, toto hnutie pokračuje ďalej.

Tisíce ľudí mojej generácie zažíva ovocie dramaticky zmeneného života: pokánie, hlbokú lásku k Bohu, oslobodenie od závislostí a hriešneho spôsobu života a mimoriadne milosti. Niektoré účinky tohto vyliatia Ducha Svätého v mojej generácii si ľudia ešte plne neuvedomili. Pri vstupe do nového milénia kresťanstvo stálo pred jedným zo svojich najväčších problémov v dejinách. Moderné médiá vytvorili pre kresťanstvo epitaf. Boli si takí istí, že Cirkev čoskoro zomrie. V polovici 70. rokov 20. storočia obálka časopisu *Time* ohlasovala, že „Boh je mŕtvy“. Ale o pár rokov neskôr *Time* písal o jeho prekvapujúcom vzkriesení v Ježišovom hnutí.

Intenzívne túžby a hľadanie 70. a 80. rokov 20. storočia sa len čiastočne naplnili v prvej fáze Ježišovho hnutia. Ja a tisíce iných ľudí v tomto hnutí sme našli naplnenie skrze hlboko osobný vzťah ku Kristovi. Ale v našom vzťahu ku Kristovi je ešte ďalší rozmer, ktorý nájdeme len vo vzťahu k Cirkvi, ktorú založil pred dvetisíc rokmi. Plnosť Kristovho bohatstva sa nachádza v tom, že máme osobný vzťah k nemu a spoločne máme vzťah k jeho Telu, Katolíckej cirkvi. Modlím sa, aby moji priatelia, márnotratní synovia toho búrlivého obdobia, spustili druhú fázu Ježišovho hnutia, keď všetci pôjdu po ceste domov do Ríma.

BOB SUNGENIS

Od kontroverzie k úteche

Moje obrátenie ku Katolíckej cirkvi sa začalo nesprávnym telefónnym číslom. Môj priateľ Gerry Hoffman pravidelne volal inému priateľovi Bobovi Swinsonovi. Bobovo meno bolo v Gerryho adresári vedľa môjho a on omylom vytočil moje číslo. Istý čas som pracoval s Gerrym a Bobom vo Family Radio, evanjelikálnej rozhlasovej sieti v Oaklande v štáte Kalifornia. Keď som odišiel z Family Radio, dlho som sa s Gerrym nestretol, preto využil túto príležitosť, aby mi porozprával, čo má nové vo svojom živote.

Bol som prekvapený, keď mi povedal, že vážne premýšľa o tom, že sa stane katolíkom. „Katolíkom?!" nahnevane som si pomyslel. „Gerry je znovuzrodený kresťan, ktorý verí v Bibliu. Ako vôbec môže uvažovať o vstupe do Katolíckej cirkvi, do Cirkvi, ktorá je taká nebiblická?" S ľútosťou som si spomenul, že Bob už konvertoval do Katolíckej cirkvi, a to ešte posilnilo môj nepokoj.

Gerry s nadšením vysvetľoval učenie Katolíckej cirkvi. Bol som zdesený, keď som ho počul vychlaľovať katolicizmus, a chcel som ho presvedčiť, že by urobil strašnú, možno odsúdeniahodnú chybu, keby pokračoval na tejto ceste do Ríma. Keďže Gerry bol mojím priateľom, rozhodol som sa počúvať ho desať minút a potom som chcel zdvorilo ukončiť rozhovor. Ale po chvíli som celkom zabudol na svoj plán.

Ako evanjelikálny protestant som sa často rozprával s katolíkmi a dokazoval som im z Biblie, prečo ich presvedčenie je „nebiblické". Obyčajne stačilo vyvolať pochybnosti o takých otázkach, ako je uctievanie Márie alebo očistec či svätá omša, a ich katolícke argumenty boli v koncoch. Podobne ako mnohí protestanti som používal Bibliu na „vyvrátenie" katolíckeho presvedčenia. A ak som

nemal naporúdzi biblický verš, ktorý som mohol použiť, vždy som mohol použiť otázku: „Kde sa to hovorí v Biblii?“ a tým som ich umlčal. Víťazoslávne som sa usmieval, keď sa mi katolíci snažili zbytočne vysvetľovať, prečo sa slová „očistec“ alebo „nepoškvrnené počatie“ v Biblii nevyskytujú. Môj rozhovor s Gerrym bol však iný. Hoci som mu dal niektoré štandardné námietky voči katolíckemu učeniu, jeho odpovede z nejakého dôvodu zo mňa nerobili víťaza. Vlastne jeho vysvetlenia spôsobili, že som viac počúval, ako útočil.

Ako by povedali tí, ktorí ma v tom čase poznali, nezvykol som takto reagovať v rozhovore o politike alebo náboženstve - zvlášť o náboženstve. Ďalšiu hodinu som s Gerrym diskutoval o katolíckom učení a on neprestajne siahahal po citátoch zo Svätého písma, aby ma presvedčil, že toto učenie je správne. Žasol som nad silou jeho biblických argumentov.

Gerry pravdepodobne povedal Bobovi o našom rozhovore, lebo o pár dní som dostal od každého z nich škatuľu katolíckych materiálov. Prosili ma, aby som si to preštudoval a uvažoval o katolicizme. To bol duchovný útok „dvoch na jedného“. Snažil som sa byť zdvorilý a sľúbil som im, že si tie knihy prečítam - ale v skutočnosti som to vôbec nemal v úmysle, aj keď ma ich slová zaujali. (No Pán mal pre mňa iné plány.)

Spočiatku som tie knihy len prelistoval. Bol som trocha zvedavý, čo Katolícka cirkev môže povedať na obranu svojho učenia. Ale po chvíli som sa začítal pozorne a neskôr som ich už nemohol odložiť. Pristihol som sa, že si hovorím: „To dáva zmysel“ alebo „Nemôžem uveriť, že som to predtým nevidel.“ Netrvalo dlho a prešiel som celý stoh kníh. Pri každej ďalšej som bol nesmierne zvedavý, ako jej autor vysvetlí katolícku vieru. A potom tu boli kazety. Prekvapili ma svedectvá o obrátení, ktoré hovorili o

podobnej situácii, akú som prežíval: militantní proti katolícki evanjelikáli stratili pôdu pod nohami v dôsledku presvedčivých biblických dôkazov učenia Katolíckej cirkvi. Ale najviac ma znepokojovalo to, že títo evanjelikáli konvertovali na katolícku vieru.

Scott Hahn, bývalý presbyteriánsky duchovný, ktorý konvertoval na katolícku vieru, mi zvlášť pomohol. Jeho príbeh o obrátení, ako mnohí zistili, je jedným z najfascinujúcejších a najpodnetnejších svedectiev, aké som počul. Zistil, že pojem *sola scriptura* (formálny princíp reformácie: Biblia je jediná neomylná autorita pre kresťanov) je tak zakorenený v protestantskom myslení, že väčšina ho pokladá za samozrejmosť bez akýchkoľvek solídnych dôkazov. Hahnovo štúdium Svätého písma ho priviedlo k záveru, že *sola scriptura* je nielen nehistorický a nefungujúci princíp, ale je aj nebiblický. Veľmi presvedčivo argumentoval tým, že to vôbec nie je pojem, ktorý by mal aspoň minimálnu biblickú podporu. *Sola scriptura* sa v Biblii ani explicitne, ani implicitne nenachádza.

Ak v Písme nenájdeime základné učenie protestantizmu, dôsledky sú preň zničujúce: Ak sa v Biblii neučí o *sola scriptura*, potom je to princíp, ktorý vyvracia sám seba. Ako tvrdil Martin Luther, Ján Kalvín a iní reformátori, ak je *sola scriptura* mylná, protestantizmus ako teologická odpoveď na Katolícku cirkev je tiež mylný, keďže je založený na myšlienke, že Biblia je jediné neomylné pravidlo viery pre Cirkev.

Keď som si to uvedomil, prekvapilo ma to. Začal som sám študovať Sväté písmo. Prešiel som Starý aj Nový zákon, aby som zistil, kde učí o *sola scriptura*. Po usilovnom štúdiu a starostlivom preskúmaní početných evanjelikálnych komentárov a diel o autorite Biblie som s hrôzou zistil, že neexistuje absolútne žiaden biblický dôkaz pre protestantské tvrdenie, že Biblia je jediným neomylným sprievodcom pre

kresťanskú vierouku a praktický život. Celý život som študoval Bibliu a ohlasoval evanjelikálny protestantizmus ako „pravdu“, ktorú svet tak veľmi potrebuje počuť. Bol som známy v mnohých protestantských kruhoch - na moje veľké osobné uspokojenie - ako „biblický Bob“. Keď mal niekto otázku o vierouke alebo chcel niečo nájsť v Biblii, zvyčajne som mal odpoveď poruke. Tentoraz som však nevedel odpovedať. V období dospievania som nikdy v ničom nevynikal. Bol som človekom, ktorý sa „rozumie do všetkého, ale nie je odborníkom v ničom“. To sa zmenilo na vysokej škole po mojom intenzívnom duchovnom zážitku pri čítaní Biblie. Keď sme sa raz s kamarátom prechádzali okolo budovy, kde som býval na pôde Univerzity Georgea Washingtona, ukázal som na okno svojej izby, kde som bol „spasený“. V ten deň som svoj život odovzdal Kristovi a rozhodol som sa venovať svoj život štúdiu Písma. Bola to oblasť, v ktorej som bol odborníkom.

Moje rané roky

Od kolísky ma vychovávali v katolíckom náboženstve, ale podobne ako mnohí iní, ani ja som nemal čas alebo motiváciu skutočne pochopiť katolícku vieru. Chodil som do katolíckej základnej a strednej školy, biskup ma pobirmoval a dokonca som si istý čas myslel, že budem kňazom. Ale keď som bol prvákom na vysokej škole a neobmedzoval ma formálne katolícky domov, robil som to, čo mnohí v mojej situácii: Kamarátil som sa s nesprávnymi ľuďmi a rýchlo som odišiel z Cirkvi. Čoskoro som zistil, že blúdím bez cieľa, a to nebol sľubný začiatok pre študenta medicíny, ktorý chcel ísť v šľapajach otca a stať sa lekárom. Jedného dňa som sa s priateľom na vysokej škole výnimočne rozprával o Ježišovi - hovorím výnimočne, lebo v tom čase som zriedkakedy myslel na Ježiša a jeho nároky

voči mne. Akosi sme sa dostali k téme druhého príchodu a môj priateľ tvrdil (čo sa mi vtedy zdalo zvláštne), že Ježiš sa „ožení“, keď sa vráti na zem. Nepoznal som teológiu, preto som so záujmom uvažoval o tejto pozoruhodnej myšlienke. Keď som o tejto hypotéze povedal svojmu spolubývajúcemu Billovi Bryanovi, ktorý vyrastal v kresťanskej rodine, zasmial sa nad touto myšlienkou a odsekol, že ak chcem naďalej šíriť toto vymyslené tvrdenie o Ježišovi, mal by som to najprv dokázať z Biblie. Vytiahol svoj Nový zákon z poľičky a požiadal ma, aby som mu ukázal, kde Biblia učí o tejto novej myšlienke. Prijal som jeho výzvu, vzal som si Bibliu a začal čítať. Začal som evanjeliami a rýchlo som prechádzal od jedného podobenstva k druhému. Z dôvodov, ktoré som vtedy nechápal, ma táto duchovná kniha začala veľmi priťahovať. Ježišov príbeh ma uchvátil. A hoci som nikde nenašiel úryvok, kde by sa hovorilo, že sa Ježiš pri svojom druhom príchode oženie, Pán použil túto epizódu, aby vo mne zapálil lásku k jeho písanému slovu, ktorá už nikdy nezanikla.

V to leto roku 1974 som prečítal Nový zákon. Ježiš ma fascinoval. Zvlášť ma priťahovala jeho múdrosť a dôvtipnosť. Keď Ježiša zdanlivo podchytili v reči jeho odporcovia, odpovedal slovami: „Dajte cisárovi, čo je cisárovo a Bohu, čo je Božie,“ alebo: „Ten, kto je bez hriechu, nech prvý hodí kameň.“ Len mimoriadny človek mohol v tej chvíli vymyslieť takéto úžasné odpovede. Ale srdce mi napokon prenikla Ježišova láska a milosrdenstvo. Dojímal ma, keď som čítal o láske, ktorú prejavoval iným, dokonca aj vtedy, keď zomieral. Videl som, že sa stará o druhých viac než o seba. Hoci som si predtým myslel, že takéto altruistické vzťahy existujú len v rozprávkach, vo svojom srdci som vedel, že Ježiš Biblie nebol rozprávkou. Začal som chápať, že Ježiš bol skutočným človekom a mal nároky na môj život, ktoré som nemohol ignorovať. Vedel

som, že ak prijmem jeho vládu nad mojím životom, budem musieť zmeniť svoj život a žiť pre neho, nie pre seba. To ma desilo a zároveň tešilo.

O niekoľko mesiacov, raz v nedeľu večer v januári 1975 som sedel sám vo svojej internátnej izbe a čítal som Bibliu.

Uvažoval som o Ježišových slovách v *Matúšovom*

evanjeliu: „Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké" (Mt 11, 28). Keď som čítal tento úryvok, zrazu som cítil, ako keby to Ježiš hovoril priamo mne a pozýval ma prísť k nemu. Neskôr som sa dozvedel, že obrátenie svätého Augustína sa začalo podobne. Keď Augustín raz popoludní premýšľal o duchovných veciach, počul hlas malého chlapca, ktorý hovoril: „Tolle et lege" („Vezmi a čítaj"). Cítil, že má vziať Bibliu, ktorú mu dala jeho matka Monika. Prečítal teda niekoľko veršov z Písma a prvýkrát v živote ho naplnilo vedomie úžasnej Božej prítomnosti. Prijal Krista, dal sa pokrstiť ako katolík a stal sa jedným z najväčších biskupov a teológov Cirkvi.

Podobne ako Augustín som v tú noc šiel spať s pocitom, že Ježiš ma pozýva svojimi slovami z *Matúšovho evanjelia*.

V ten večer som odovzdal svoj život Kristovi. Bol som emocionálne vyčerpaný z tohto stretnutia s Ježišom a napokon som zaspal. Keď som sa na druhý deň ráno zobudil, vedel som, že sa stalo niečo úžasné: Boží Duch vstúpil do môjho života, v ktorom sa niečo veľmi rozhodne zmenilo. Stále nedokážem nájsť tie správne slová, aby som opísal, aká intenzívna duchovná a emocionálna skúsenosť to pre mňa bola.

Moji priatelia z vysokej školy a iní, ktorých som poznal, nemohli uveriť, ako som sa zmenil. Chcel som nasledovať prvých kresťanov, o ktorých som čítal v Novom zákone.

Začal som teda rozdávať svoj majetok a usiloval som sa o svätú dokonalosť, o ktorej Ježiš hovoril v evanjeliu: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj, čo máš a rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi“ (Mt 19, 21). Moji kamaráti z vysokej školy boli príjemne prekvapení, keď dostali veľkú časť môjho skromného majetku. Nechápal som celkom, čo sa deje, ale jedno som vedel určite: Ježiš mi dal zakúsiť svoju prítomnosť. Miloval som ho a miloval som Bibliu, ktorá ma učila o jeho živote.

Niekoľko mesiacov som naďalej chodieval do neďalekého katolíckeho kostola vo Washingtone. V tom čase som nechcel zisťovať, či Katolícka cirkev je pravou Cirkvou. Chcel som len poznať čo najlepšie Ježiša. Často som sa postil a modlil a vášnivo som čítal Bibliu. Začal som hľadať kresťanskú rozhlasovú stanicu. Raz v sobotu večer som našiel kontaktný rozhlasový program, kde moderátor odpovedal na otázky súvisiace s Bibliou. Bol som nadšený. Túžil som prijať akúkoľvek informáciu o Biblii a kresťanstve, akú som mohol nájsť.

V programe sa hovorilo aj o istej dogme Katolíckej cirkvi. Moderátor informoval svojich poslucháčov, že táto konkrétna katolícka dogma je „nebiblická“ a na podporu svojho tvrdenia ponúkol niekoľko veršov. Naivne som súhlasil s jeho argumentmi a bez toho, aby som si to vtedy uvedomil, urobil som prvý krok na ceste od Katolíckej cirkvi. Odrazu som zatúžil byť ako tento učiteľ - pracovať v rozhlase a odpovedať na otázky ľudí o Biblii. (Vôbec som vtedy nevedel, že o sedem rokov sa moja túžba vyplní a budem mať dokonca vlastný kontaktný rozhlasový program.)

Onedlho som stretol niekoľko dobrosrdečných protestantov. Keď zistili, že som katolík, vysvetľovali mi, že Katolícka cirkev je príliš zakorenená v nezmyselných obradoch a narušených tradíciách, a preto sa vzdialila od Biblie.

Presvedčili ma, že to, čo v skutočnosti hľadám, je jednoduchá viera - „biblická“ viera: len ja, Ježiš a Biblia, ktorú som nemohol praktizovať v rámci obmedzení katolicizmu. S novozískanou láskou k Ježišovi a Biblii som odmietol Katolícku cirkev. Myslel som si, že táto Cirkev predtým „skrýva“ Ježiša - a protestantskí priatelia ma podnecovali, aby som tomu uveril. Moje slabé väzby s Katolíckou cirkvou sa dali ľahko preťať ostrým nožom ich protikatolíckych argumentov. Cítil som, že už nie som katolíkom.

Prijal som protestantský recept na večné šťastie a začal som kráčať po ceste k tomu, čo podľa môjho vtedajšieho názoru malo byť živým vzťahom k Ježišovi. Neuvedomoval som si, že každý krok ma viedol ďalej od jeho Cirkvi. A nielenže som sa vzdŕaľoval od Cirkvi, ale ako to už býva, pod vplyvom horlivej starostlivosti svojich novonájdenných protestantských priateľov som začal veľmi nenávidieť katolicizmus. Prijal som ich názor, že Katolícka cirkev je podvod a diabolské odchylenie sa od pravdy, ktoré vedie duše preč od Krista. Chytá ich do bahna obradov, predpisov a nebiblických ľudských tradícií. Teraz si s hanbou spomínam na to, že som sa veľmi ľahko dal nahovoriť, aby som zanechal Cirkev. Považoval som katolicizmus za niečo, čo nielenže treba odmietnuť, ale sa aj aktívne proti tomu postaviť v domnienke, že táto Cirkev učí falošne o Ježišovi a spáse.

Zanechal som Katolícku cirkev a ďalších sedemnást rokov ako horlivý evanjelikálny protestant som si o sebe myslel (ako mnohí protestanti), že som Dávid, ktorý odvážne bojuje proti obrovskému katolíckemu Goliášovi. Zoči-voči storočiam katolíckych koncilov a pápežských vyhlásení a tradícií som bojoval vyzbrojený len Bibliou. Pevne som veril, že táto zbraň zničí podvody Katolíckej cirkvi.

Ale Boh ma sledoval a čakal na správnu chvíľu, aby potlačil moju vzburu, napravil moje nesprávne chápanie a priviedol ma naspäť do svojej Cirkvi. To, čo kedysi biskup Fulton Sheen povedal o antikatólikoch, platilo aj pre mňa: „Na svete neexistuje ani sto ľudí, ktorí nenávidia Katolícku cirkev, ale existujú tisíce ľudí, ktorí nenávidia to, čo si nesprávne predstavujú pod Katolíckou cirkvou.”

Keď som sa zoznamoval s protestantizmom, prešiel som tvrdou školou. Hneď som sa stretol s poľutovaniahodným dedičstvom rozdelenia, ktoré nám zanechali protestantskí reformátori. V každej denominácii, ktorú som navštívil, som našiel veľa rôznych vieroučných článkov, ktorým som mal veriť. Verný menu „protestant” som napokon zanechal jednu denomináciu za druhou pre nezhody v učení.

Moje samoštúdium Biblie - štúdium, ktoré trvalo niekoľko hodín denne, väčšinu dní týždňa, ďalších sedem rokov - mi pomohlo, aby som sa stal biblickým vševedkom. To mi však ani trochu neľahčilo hľadanie pravdy. Vo svojej samolúbosti som prešiel do ďalšej denominácie, hneď ako som narazil na učenie, ktoré som nepokladal za „biblické”. Počas štúdia na vysokej škole som nebýval doma, ale neznamenal to, že som nebol v kontakte s rodinou s priateľmi. Občas sme sa stretli, no nemal som k nim dobrý vzťah. Nemohli pochopiť môj novoobjavený duchovný život. Našiel som si prácu recepcného v malých hoteloch, kde počas nočnej smeny nebol veľký ruch, aby som nerušene mohol študovať Bibliu.

Neskôr, keď som sa oženil a vybudoval si úspešnú kariéru obchodníka, naďalej som pokračoval v štúdiu Biblie.

Nazhromaždil som si osemnásť Biblií. Vo väčšine z nich mám obrovské množstvo poznámok a odkazov, ktorými som usporadúval to, čo som študoval. Vymyslel som si systém skladajúci sa z viac než stovky symbolov. Označoval som si nimi jednotlivé verše, a to mi pomáhalo pri výklade.

Ako protestant som napísal knihu s názvom *Odmeny v nebi*. Kritizovala katolícky a niekedy protestantský pojem nebeských zásluh za skutky, ktoré sme vykonali na zemi. Poslal som rukopis rôznym vydavateľom a čakal som na kladnú odpoveď. Práve vtedy mi Gerry omylom zatelefonoval. Veril som, že Biblia je najvyššou autoritou a ako väčšina protestantov som bol presvedčený, že Boh ma zvlášť požehnal, aby som pochopil jej význam. Najprv som študoval na Washingtonovom biblickom kolégiu vo Washingtone. Tam som sa naučil, čo znamená byť „fundamentalistom“. Zdalo sa, že každý je tam šťastný a duchovný. Myslel som si, že som našiel nebo na zemi, aspoň pokým som nezačal spochybňovať niektoré doktríny, ktoré boli príznačné pre tento konkrétny prúd fundamentalizmu.

Títo ľudia tvrdili, že prorocké časti Biblie by sa mali vykladať z pohľadu súčasnosti. Napokon si vytvorili všetky možné bláznivé a šokujúce výklady budúcich udalostí vo svete. Často som videl, že ich metódy vykladania Biblie boli nedôsledné. Vykladali doslova len tie úryvky, ktoré podporovali ich výmysly. Keď som rázne poukazoval na tieto chyby, vzniklo napätie medzi mnou a fakultou, čo ma prinútilo už po roku opustiť túto inštitúciu.

Vrátil som sa na svoju pôvodne vybranú vysokú školu, Univerzitu Georgea Washingtona, a zmenil som svoj lekársky odbor na teológiu. Stále som sa hneval na teologickú krátkozrakosť fundamentalistov, preto som opäť nastúpil do školy s miernym nadšením.

Rýchlo som sa dostal do sporov so svojimi profesormi, ktorí prijali „liberálnu“ protestantskú teológiu - čo je presný opak línie fundamentalizmu a uspokojuje ešte menej. V liberálnom protestantizme sa ťažko niečo berie v Biblii doslova. Skôr sa to odsúva do oblastí mýtov a legend. Ale

vydržal som a napokon som v teológii získal titul bakalára. Veľmi ďakujem zosnulému evanjelikálnemu teológovi Francisovi Schaefferovi, s ktorým som si dopisoval. Pomohol mi bezpečne preplávať cez plytčiny liberalizmu. Vtedy som to nechápal, ale Schaeffer bol veľmi blízko ku katolicizmu, hoci si to neuvedomoval. Raz sa mi zdôveril, že má rád a veľmi obdivuje Matku Teréziu a dokonca s ňou príležitostne spolupracoval.

Jeho syn Frank to tiež hovoril (pórov. Christianity Today. Franky Schaeffer chides Evangelicals, október 1993).

Neskôr som pokračoval v štúdiách vo Westminsterском teologickom seminári vo Philadelphii. Bola to bašta konzervatívnej reformovanej teológie a ako by sme mohli správne očakávať, bola to aj bašta antikatholicizmu. Keďže som nebol úplne presvedčený o tom, že militantná kalvínska teológia, ktorú prijal Westminsterský seminár, je správna, naďalej som viedol teologické diskusie s profesormi a spolužiakmi.

Ale všetci sme sa zhodli v tom, že Katolícka cirkev je falošnou formou kresťanstva. Prečítal som veľa kníh, ktoré napísal slávny profesor na Westminsteri - zosnulý holandský teológ Cornelius Van Til, a neustále som sa stretával s jeho narážkami na „romanistov“, čo bol hanlivý výraz pre katolíkov. Samozrejme som to prijal s radosťou a obdivom.

Počas svojho štúdia vo Westminsterском seminári som bol svedkom nepríjemnej udalosti, ktorá sa stále ozýva v mysliach mnohých reformovaných protestantov. Je známa ako „Shepherdov problém“. Profesor Norman Shepherd, ktorý v seminári dvadsať rokov vyučoval systematickú teológiu, začal hlásať názor, že dobré skutky sú „nevyhnutné“ pre spásu. Tieto „romanistické“ vyhlásenia vyvolali poplach na fakulte aj medzi študentmi. V dôsledku

toho viedli s týmto zblúdeným profesorom proces, ktorý sa podobal procesu vyšetrovania herézy. Shepherd bol presvedčený, že protestanti počnúc od reformátorov nesprávne vykladajú mnohé jasné odkazy o nevyhnutnosti dobrých skutkov v *Jakubovom liste* a v evanjeliách. V triede som s profesorom Shepherdom viedol vášnivé diskusie o tejto otázke. Napadol som jeho názor ako názor, ktorý „kompromituje“ evanjelium a jadro reformácie. Myslel som si, že sa zapredal romanistom. Mnohí iní mali rovnaký názor ako ja. Shepherd napokon vylúčili z jeho učiteľského miesta a poslali ho do akademického zabudnutia. Ale žasol som, že ho podporovala malá, no pozoruhodná časť fakulty a študentov. Vo Westminsterском seminári bolo cítiť „katolícke“ myslenie, čo ma veľmi znepokojovalo. Hoci som dokázal vyvrátiť Shepherdove názory, stále ma neuspokojoval klasický protestantský názor na spásu. Ukončil som Westminsterský seminár s pocitom neistoty v tejto otázke.

Keď som získal titul magistra teológie, prijal som miesto ako biblický učiteľ vo Family Radio v Oaklande v štáte Kalifornia. Uvedomil som si, že môj sen sa splnil - mal som vlastný kontaktný program v rozhlase. Odpovedal som na otázky poslucháčov o Biblii. Okrem toho som vyučoval viac než tisíc študentov v korešpondenčných kurzoch a v našej miestnej škole pre vzdelávanie dospelých. (Študentka Brigitta sa napokon stala mojou manželkou.) Vytvoril som svoj vlastný kurz pod názvom *Súčasný otázky*. Riešil som v ňom hlavné kontroverzné otázky v protestantizme, napríklad glosoláriu - hovorenie v jazykoch, zázraky, rozvod a opätovné manželstvo, úloha žien v cirkvi, antikoncepcia, predurčenie a slobodná vôľa a biblický výklad. Napísal som aj niekoľko 50-75-stranových brožúrok pre Family Radio, kde som vysvetľoval biblickú pravdu o týchto témach podľa môjho chápania. Nezarobil som tým veľa peňazí, no

neprekážalo mi to. Vo svojom živote som konal „Pánovo dielo“.

Po dvoch rokoch radostnej a náročnej práce vo Family Radio sa stalo niečo, čo otriaslo mojím celoživotným snom stať sa učiteľom Biblie. Šlo o ďalší vieroučný spor. Keď som sa ponáral hlbšie do Biblie, všimol som si, že niektoré veci, ktoré sa vyučovali vo Family Radio, nie sú „biblické“. Povedal som o svojich ťažkostiach prezidentovi a hlavnému teológovi vo Family Radio Haroldovi Campingovi. Moje názory neprijal najlepšie. To bol prvý z niekoľkých sporov, ktoré sme mali pre jeho chybný a niekedy priam bizarný spôsob výkladu Písma. Napätie medzi nami sa zväčšovalo. Vedel som, že moje dni vo Family Radio sú spočítané. Skutočne, moje nezhody s Campingom o pár mesiacov neskôr vyústili do môjho prepustenia.

Hoci som očakával, že za nejaký čas opustím Family Radio, opustiť vlastný rozhlasový program a písanie kníh - dve zamestnania, z ktorých som mal nesmiernu radosť - bolo pre mňa veľmi ťažké. Mnoho rokov som sníval o vyučovaní Biblie a už po dvoch rokoch práce vo Family Radio sa tento sen rozplynul. Trápil som sa, že svoje poznatky nemôžem využiť v praxi, ale teraz vidím, že Boh mal pre mňa pripravený lepší plán. Keď som zanechal Family Radio, bol to symbol môjho postupného ústupu od solipsizmu a vieroučného zmätku protestantizmu. Bol to prvý krok na mojej dlhej a náročnej ceste späť do Katolíckej cirkvi. Keď som odišiel z Family Radio, rozhodol som sa prerušiť prácu v oblasti teológie a vykonávať svetskú prácu. Chcel som nájsť cirkev, kam by som s rodinou chodieval. Moja manželka Brigitta vyrastala v prísnom holandskom kalvínskom dome. Dobré som vychádzal s jej rodinou, keďže sme mali spoločnú reformovanú teológiu. Snažili sme sa nájsť si domov v presbyteriánskej cirkvi, ale naďalej nás prenasledovali vieroučné kontroverzie.

Presbyteriáni sú v protestantských kruhoch známi ako „rozdelené P-éčka“ pre všetky tie frakcie, ktoré sa vytvorili z rôznych výkladov Biblie. Vždy, keď som sa pustil do sporov, situácia sa vyostrila. Počas ďalších piatich rokov sme vystriedali päť rôznych presbyteriánskych cirkví. Zakaždým sme odišli pre nesúhlas s pastorovým výkladom Biblie. Všimol som si, že mnohí protestanti dopredu čakajú ďalšie rozdelenie v ich cirkvi. V protestantských cirkvách nie je zriedkavé, že v jednej generácii dôjde dvakrát alebo trikrát k rozdeleniu.

V istej cirkvi, do ktorej sme chodili, ma zvolili za staršieho a moju manželku menovali do výboru pre voľbu pastora. Videli sme vnútorné fungovanie a intrigy, ktoré prebiehali v typickej protestantskej cirkvi. Táto skúsenosť nám otvorila oči. Každý mal svoj program a celé litánie biblických veršov na podporu svojich názorov. V takejto nezávislej biblickej cirkvi nebola nijaká jasná autorita, a preto bolo prijateľné všetko.

Kalich trpezlivosti pretiekol, keď táto cirkev rozhodovala o novom pastovi. Väčšina starších dávala prednosť novej generácii protestantského duchovného, ktorý sa viac sústreďuje na „naliehavé potreby“ a dočasný úspech než na prísny autentický kresťanský život. Tento druh „kresťanstva v štýle Madison Avenue“ prevládal v mnohých evanjelikálnych cirkvách. Bol som v nesúhlasiacej menšine. Argumentoval som tým, že nový pastor by mal pomáhať svojmu stádu, ako sa vysporiadať s hriechom a utrpením. Nemal by sa zaoberať tým, aby sa ľudia cítili dobre. V dôsledku tohto sporu sme s Brigittou zanechali túto cirkev. Boli sme znechutení povrchným druhom evanjelikálneho kresťanstva, ktoré sme videli všade okolo seba. Stále sme hľadali pravdu. Vstúpili sme do malej živej denominácie - Boston Crossroads Movement v Kristovej cirkvi. Podobne ako tí, s ktorými som sa stretával na

biblickom kolégiu, aj naši priatelia z tejto cirkvi boli mladí, šťastní a duchovní. S Brigittou sme tam veľmi dobre zapadli a vybrali nás do vedenia. Keď sa pozerám späť na túto skúsenosť, vidím, že Boh použil čas, ktorý sme strávili v bostonskej Kristovej cirkvi, na náš ďalší krok do Ríma. Kristova cirkev je jednou z niekoľkých protestantských denominácií, ktorá učí o krstnom znovuzrození. Ale keďže som pochádzal z reformovaného presbyteriánskeho prostredia, bol som presvedčený, že krst bol len symbolom. Nikdy som si nepredstavoval, že by som prijal iný názor. Títo ľudia ma podnietili, aby som opäť študoval túto otázku a povzbudili ma, aby som bral Bibliu „doslova“. Začal som skúmať túto tému, a to dosť intenzívne. V dôsledku biblických dôkazov som nielen zmenil svoj názor a prijal učenie o krstnom znovuzrození, ale napokon som napísal dlhú prednášku, v ktorej som toto učenie obhajoval. Trochu ma trápi, že túto prácu stále používa Kristova cirkev. Pod vplyvom tejto skúsenosti sa začala meniť moja viera. Prenasledovali ma myšlienky, že hoci dobre poznám Bibliu, mohol som sa veľmi myliť vo svojom chápaní toho, čo Biblia učí. „Ak som sa tak dlho úplne mylil v učení o krste,“ pýtal som sa, „aké iné omyly som počas tých rokov vyčítal z Biblie?“ Hoci som kapituloval v učení o krstnom znovuzrození, bol som si istý, že nezmením svoj názor na krst detí. Pevne som v to veril - toto učenie bolo hlboko zakorenené v mojej psychike. Kristova cirkev sa ma snažila presvedčiť, že krst detí je „nebiblický“, ale neúspešne. Keď ma zvolili do vedenia v Kristovej cirkvi, moje neústupčivé presvedčenie o krste detí sa stalo vážnym problémom. Vedenie miestnej cirkvi, do ktorej sme chodili, začalo na mňa tlačiť, aby som odmietol učenie, o ktorom som vedel, že je pravdivé. To viedlo k napätiu a sporom v ďalších súvisiacich otázkach. Musel som opustiť ďalšiu cirkev pre vieroučný spor.

Potom sme na pozvanie dlhoročných protestantských priateľov, ktorí spolu s nami odišli z Kristovej cirkvi, krátko chodili do ich nezávislej biblickej cirkvi. Tu som však našiel tie isté pokrytecké postoje a vieroučné nezhody, ktoré som videl v mnohých iných fundamentalistických skupinách. Je ironické, že táto konkrétna cirkev bola domovom jedného z najväčších kritikov katolicizmu Jamesa G. McCarthyho. On je autorom videofilmu pod názvom *Katolicizmus: Kríza viery*, v ktorom sa snažil odhaliť všetky zlé v Katolíckej cirkvi, aby „zachránil“ katolíkov. Brigitta a ja sme boli členmi jeho cirkvi len dva mesiace, ale teraz vidím, prečo Boh chcel, aby sme urobili túto „zastávku“ skôr, než prideme domov do Ríma. (Moja niekdajšia známosť s Jimom McCarthyom mi umožnila nadviazať s ním komunikáciu teraz, keď som katolíkom. Píšem si s ním a poukazujem na omyly a rozpory v jeho videu.) Po duchovnej skúsenosti podobnej Augustínovmu obráteniu som začal ako devätnásťročný prosieť Boha o manželku. Osem rokov som sa modlil na tento úmysel trikrát denne. Povedal som Bohu všetky zvláštne vlastnosti, ktoré som chcel, aby mala moja manželka. Pamätám sa, že som sa konkrétne modlil o niekoho krásneho vnútorne i navonok a o niekoho, kto miluje Boha nadovšetko, vrátane mňa. Som veľmi rád, že Boh odpovedal na moje modlitby tak, ako sa mi ani nesnívalo. Brigitta je všetko, čo som chcel mať v manželke. Jednou z jej veľkých vlastností je vernosť - akoby ju zosobňovala. Počas mojich „protestov“ proti protestantizmu bola na mojej strane. Hoci som jej duchovný život prevrátil hore nohami, keď sme prechádzali dvermi mnohých protestantských denominácií, dôverovala mi celou svojou bytosťou. Ale nenasledovala ma slepo. Na každej našej teologickej križovatke Brigitta sama skúmala tieto otázky. Pozorne si vypočula obidve strany príbehu a potom si vytvorila názor.

Katolicizmus bol zvlášť ťažkým krokom pre Brigittu, pretože musela preštudovať a odpovedať na množstvo vieroučných otázok.

Keď spracovala základné otázky (*sola scriptura*, autorita Cirkvi, mariánske dogmy a cirkevný zákaz antikoncepcie), začala sa uvoľňovať. Hoci sa ešte musela veľa naučiť o katolíckej viere, cítila, že je konečne „doma“. Jej tvár každý deň žiari láskou k Bohu, novou vďačnosťou a láskou k jeho Cirkvi. Pred svojím obrátením na katolícku vieru sme uvažovali, že prvý raz v našom manželstve použijeme antikoncepciu. Vďaka tomu, že sme našli múdrosť katolíckeho učenia o tejto téme, sme požehnaní naším štvrtým dieťaťom Augustínom Jozefom.

Práve v tomto období môjho života Pán viedol Gerryho Hoffmana, aby mi „omylom“ zatelefonoval. Teraz to nepokladám za náhodu. Hoci som bol stále v bahne svojho protestantského antikaticizmu, znechutilo a hnevalo ma, že toľko rokov „prebehujem z cirkvi do cirkvi“. Ukázalo sa, že evanjelikalizmus je len preludom žiarivého teologického kamelota, ako som si ho predstavoval pred všetkými tými rokmi, keď som sa stal „znovuzrodeným“.

Stále som miloval Ježiša, ale bol som pripravený vzdať sa hľadania jeho Cirkvi. Keď som už tak dlho hľadal a vždy som sa sklamal, stratil som nádej, že nájdem Cirkev, o ktorej povedal, že ju nikto nepremôže (porov. Mt 16, 18), Cirkev, o ktorej povedal, že bude s ňou do konca sveta (porov. Mt 28, 20).

Ale Pán ma zachránil z tohto blúdenia. Aká to nebeská irónia, že sa rozhodol použiť bývalých evanjelikálnych antikatólikov - Gerryho Hoffmana, Boba a Júliu Swensonovcov, Scotta a Kimberly Hahnovcov, Thomasa Howardsa, Johna Henryho Newmana a iných -, aby mi ukázali cestu naspäť do Ríma.

Keď som lúskal stohy katolíckych kníh, ktoré mi poslal Bob

a Gerry, ako prvý som opäť preskúmal protestantský koncept *sola scriptura*, čiže tvrdenie, že len Biblia je našou autoritou. Bolo to ako facka, keď som si uvedomil pravdu katolíckeho tvrdenia, že *sola scriptura* je falošná doktrína, tradícia ľudí. Svoj život som venoval Biblii (a *sola scriptura*). Keď som študoval katolícke argumenty proti *sola scriptura*, inštinktívne som vedel, že celá diskusia medzi katolicizmom a protestantizmom sa týka autority. Každá doktrína, ktorej veríme, je založená na autorite, ktorú prijímame. Rozhodol som sa otestovať túto teóriu reformátorov, keď som požiadal mnohých protestantských odborníkov a pastorov, aby mi pomohli nájsť *sola scriptura* v Biblii. Nebol som príliš prekvapený, keď som zistil, že nikto mi nedokázal podať presvedčivú odpoveď. Poukázali na verše, ktoré hovorili o pravdivosti a neomylnosti Biblie, ale nemohli mi ukázať žiaden verš, ktorý otvorene učil, že Písmo je našou jedinou, formálne dostatočnou autoritou. Je zaujímavé, že niektorí z nich boli natoľko úprimní, aby priznali, že Biblia nikde neučí o *sola scriptura*. Túto pozoruhodnú skutočnosť doplnili názorom, že Biblia nemusí učiť o *sola scriptura*, aby toto učenie bolo pravdivé. Videl som však, že tento názor nebol hodnoverný. Ak sa v Biblii neučí o *sola scriptura* - teda o myšlienke, že Biblia je formálne postačujúca pre kresťanov, *sola scriptura* je mylný koncept, ktorý vyvracia sám seba. Keď som študoval Sväté písmo vo svetle katolíckych materiálov, ktoré som dostal, pochopil som, že Biblia vlastne poukazuje na rozhodujúce slovo Cirkvi vo všetkých vieroučných otázkach (porov. 1 Tim 3, 15; Mt 16, 18-19; 18, 18; Lk 10, 16). Malo to veľký význam najmä v praktickom živote. Keďže len ten, kto chápe a správne interpretuje informáciu, môže pôsobiť ako autorita, je jasné, že hoci Biblia obsahuje Bohom vdýchnuté zjavenie, nemôžeme ju považovať za

jedinú a poslednú „autoritu“. Pochopenie a výklad jej obsahu totiž závisí od ľudského faktoru. Tiež som si uvedomil, že Biblia nás upozorňuje na ťažké a zmätočné informácie, ktoré obsahuje a ktoré môžu podliehať rôznym vymysleným a mylným interpretáciám (porov. 2 Pt 3, 16). Po celé tie roky blúdenia v teologickej púšti protestantizmu som cítil, že niečo nie je v poriadku, ale nevedel som to pomenovať. Teraz konečne zapadali jednotlivé časti skladačky na svoje miesto. Čím viac som o tom premýšľal, tým väčšmi som si uvedomoval, že teória *sola scriptura* bola veľkou ujmou pre kresťanstvo. Najlepšie to dokazuje samotný protestantizmus: veľké množstvo súperiacich, rozhádaných denominácií, ktoré už samotnou povahou „protestu“ a „spochybňovania“ nekonečne rozmnožujú chaos a protirečenia.

Moja sedemnášťročná skúsenosť s protestantskými biblickými odborníkmi mi dokonale objasnila jedno: *sola scriptura* je prikrášlený výraz pre „*sola ego*“. Mám tu na mysli to, že každý protestant má svoj vlastný výklad Svätého písma a, samozrejme, je presvedčený o jeho nadradenosti nad ostatnými výkladmi. Každý šíri svoj vlastný názor a domnieva sa (ak priamo netvrdí), že Duch Svätý ho osobne k nemu priviedol.

Ako protestant som veľmi obdivoval Martina Luthera a Jána Kalvína za ich odvahu vykladať Bibliu podľa svojho. Dnes si myslím, že títo moji hrdinovia boli pravdepodobne veľmi inteligentní, ale aj veľmi pyšní a vzdorovití. Keď som si prečítal zopár odborných životopisov týchto dvoch reformátorov, uvedomil som si, že v seminári nám nikdy nehovorili veľa o ich osobnom živote. To spôsobilo, že som zaujal ešte skeptickejší pohľad na reformátorov a reformáciu ako takú.

Uvedomujem si, že v Katolíckej cirkvi sú problémy. Cirkev v každej dobe musela znášať rany svetáckych, hriešnych a

heretických členov. V súčasnosti Cirkev zápasí s ničivými silami liberalizmu, ktorý ovplyvnil časť Cirkvi zvlášť v USA. Ale musíme si uvedomiť, že poblúdenie jej členov neneguje autenticnosť Katolíckej cirkvi ako pravej Kristovej Cirkvi. Musíme rozlišovať medzi tým, čo sa koná v mene katolicizmu, a tým, čo Katolícka cirkev oficiálne učí. Vzdorovití členovia by nás nemali prevapíť. Biblia varuje, že mnohí v Cirkvi budú hrešiť a budú skazení, hoci si zachovávajú zdanie duchovnosti. Ako sám Ježiš povedal, pšenica bude rásť s kúkoľom, pokým nepríde súdiť svet. Mnohí protestanti sa čudujú, že napriek týmto závažným problémom Katolícka cirkev má tajuplnú schopnosť prekonať búrky sporov, heréz a schiziem. Často sa hovorilo, že Rím sa čoskoro zrúti, ale on stále stojí. Keď som študoval dejiny Cirkvi, videl som, že zo všetkých cirkví (diecéz), ktoré sa spomínajú v Novom zákone, okrem Jeruzalema stále existuje len cirkev v Ríme. Okrem veľkých biskupstiev v Korinte, Efeze, Filipách, Solúne, Kolosách a v oblasti Galácie nám Nový zákon pripomína menej dôležité cirkvi, ktoré už dnes neexistujú (porov. *Zjv* 2 a 3). Dlhý vek a univerzálnosť Katolíckej cirkvi naznačuje jej božský pôvod. Neexistuje nijaké čisto prirodzené vysvetlenie, že Katolícka cirkev stále existuje po toľkých stáročiach - ale je tu nadprirodzené vysvetlenie. Ježiš prisľúbil, že uvedie svoju Cirkev do plnej pravdy a bude ju chrániť pred silami, ktoré ju chcú zničiť zvnútra i zvonka, dokonca aj pred pekelnými bránami. Vo svetle Ježišových jasných prisľúbení vieroučnej jednoty a časovej ustavičnosti Cirkvi (porov. *Mt* 7, 24-25; 16, 18-19; 18, 18; 28, 20; *Lk* 10, 16; *Jn* 14, 16-18; 14, 26; 16, 13) protestantské tvrdenie, že Cirkev bola tisícpäťsto rokov skazená a nepoznala cestu spásy, je absurdné a nebiblické. Keď niektorí protestanti cítia logiku týchto katolíckych argumentov, pokúšajú sa obísť Ježišove výroky a tvrdia, že

Cirkev, ktorú chráni, je „duchovná“ neviditeľná Cirkev, a nie konkrétna viditeľná Cirkev. Tento názor vyvracia Ježišovo učenie, že Cirkev je „mesto postavené na návrší, ktoré nemožno skryť“ (Mt 5, 14). To je príklad omylu „zduchovnenia“ biblických úryvkov, aby tak mohli zapadnúť do vymyslenej teológie. Slovo „cirkev“ (po grécky ekklesia) sa v Novom zákone vyskytuje viac než stokrát. Ani raz nemá význam „duchovnej“ cirkvi. Predstava duchovnej a neviditeľnej cirkvi, ktorú tvorí určitá beztvárá skupina „pravých veriacich“ z každej denominácie, ako to mnohí protestanti tvrdia, je úplne nebiblická. Ježiš založil len jednu Cirkev, nie skupinu súperiacich denominácií. Moji protestantskí priatelia boli veľmi hrdí na „biblické cirkvi“, ktorých členmi boli. Tvrdili, že väčšina ich členov sú úprimní „kresťania“, a popierali, že katolíci sú úprimnými kresťanmi. Je zaujímavé, že mnohé dnešné takzvané „biblické cirkvi“ sú staré len dve alebo tri generácie. Mnohé cirkvi sa vytvorili vtedy, keď sa skupina ľudí zhromaždila okolo prominentnej osoby, ktorá predstavila nový a „brilantný“ výklad Biblie. S nadšením zanechali svoju bývalú cirkev, ktorá sa už nepridžala „biblickej pravdy“, a vytvorili novú a údajne lepšiu cirkev. Ale napokon ich počiatočné nadšenie vyprchá, učenie sa začne meniť a ľudia opäť odchádzajú a niektorí si vytvoria ďalšiu sektu. Často cirkev tretej alebo štvrtej generácie sotva pripomína cirkev prvej generácie. Tento scenár sa opakoval tisíckrát v tých pár storočiach existencie protestantizmu. Tento syndróm drobenia je tragickým dedičstvom zmätku a nejednoty reformácie. Niektorí protestanti odpovedajú na túto kritiku tým, že vyčítajú Katolíckej cirkvi zmenu učenia, čo však nie je pravda. Praktický život a disciplína sa môžu meniť a menia sa v Katolíckej cirkvi, ale dogma sa nemení. Slávenie svätej omše v latinčine (v rímskom obrade), zdržiavanie sa mäsa v

piatok, celibát kňazov a iné starodávne praktiky sú dobré a užitočné pre život Cirkvi, ale nie sú to dogmy a môžu sa podľa potrieb meniť alebo zrušiť. Medzi katolícke dogmy patrí napríklad Trojica, Ježišovo vtelenie, inšpirácia a neomylnosť Svätého písma, očistec, Nepoškvrnené počatie Panny Márie a skutočná prítomnosť Ježiša v Eucharistii. Katolícka cirkev sa bezpečne spolieha na Ježišovo prisľúbenie, že zošle Ducha Svätého, aby uviedol svoju Cirkev do plnej pravdy (*Jn* 16, 12), že zviaže a rozviaže v nebi to, čo je *zviazané* a *rozviazané* na zemi (*Mt* 18, 18), a že ju bude chrániť pred zničením (*Mt* 16, 18). Ježiš ustanovil Cirkev, skrze ktorú sa chce dať poznať svetu (*Mt* 5,14-15; 28, 18-20; *Ef* 3, 10). Prostredníctvom autority Svätého písma, ústneho ohlasovania a neomylných rozhodnutí, ktoré prišli od Ježiša skrze jeho Cirkev (*Lk* 10, 16; *Sk* 15), Pán začal pomalý, ale istý proces pôsobenia prostredníctvom svojho Tela, ktorým je Cirkev (porov. *Rim* 12, 1-5; *1 Kor* 12,12-27; *Ef* 3, 4-6; 5,21-23; *Kol* 1, 18), aby všetko podriadil sebe (*2 Kor* 10, 5). Cirkev musí byť schopná vyučovať pravdu v každom čase, aby splnila toto poslanie Božieho milosrdenstva. Keby Cirkev nebola chránená pred učiteľským omylom, Boží ľud by nemal absolútne žiaden dôveryhodný základ, na ktorom by vybudoval svoju vieru. Protestanti tvrdia, že ich vieroučná istota je založená len na Biblii. Ale Sväté písmo nikde netvrdí, že postačuje pre túto úlohu. Varuje, že ho možno nesprávne vykladať (*2Pt* 1,20; 3, 15-16). Neomylnosť Cirkvi mi pomohol pochopiť úryvok z *Mt* 16, 18-19. Viac než stokrát som si prečítal tento úryvok, ale nikdy som nepochopil jeho význam. Vedel som, že katolíci hovoria, že Peter je tou „skalou“ (mnohí konzervatívni evanjelikálni odborníci teraz priznávajú, že je to pravda na základe kontextu a jazykových dôkazov v texte), ale uvedomil som si, že dynamický vzťah medzi zväzovaním a

rozväzovaním na zemi a v nebi jasne implikuje neomylnosť Cirkvi.

Pochopil som, že ak Boh rovnako zväzuje a rozväzuje v nebi, potom zväzovanie a rozväzovanie na zemi je nevyhnutné, aby sme sa uchránili omylu. Keby to tak nebolo, Boh by sa dostal do situácie, keď by potvrdzoval to, čo nie je pravdivé. Ako Cirkev vykonáva túto úlohu zväzovania a rozväzovania? Vedie ju Duch Svätý, aby urobila rozhodnutia bez omylu (*Jn 16, 13*), takže Ježiš Kristus môže schváliť tieto rozhodnutia. Keď som si to uvedomil, žasol som. Katolícke tvrdenie o neomylnosti nie je jednoducho drzou ľudskou nadutosťou, ale vyplýva zo samotného Písma.

Neodškriepiteľný príklad neomylnosti Katolíckej cirkvi som našiel, keď som začal uvažovať o otázke kánona Svätého písma - ako sa určovali knihy Biblie.

Protestanti túto otázku často ignorujú. Vo Svätom písme sa nenachádza „inšpirovaný obsah“. Rozhodnutie o tom, ktoré knihy sa majú zaradiť do Biblie a ktoré nie, urobila Katolícka cirkev na koncilocho v Hippo (393) a v Kartágu (397 a 419). Tieto rozhodnutia neskôr schválili a slávnostne vyhlásili ekumenické koncily v Nicei (787), Florencii (1440) a Tridente (1525-1546). Jedna z kníh, ktorá mi to pomohla pochopiť, bola kniha Henryho G. Grahama *Kde sme dostali Bibliu*. Keďže Biblia nenaznačuje, ktoré knihy do nej patria, a keďže protestanti neveria, že Cirkev má akúkoľvek autoritu neomylnne určovať, ktoré knihy patria do Biblie a ktoré tam nepatria, protestanti sú v epistemologickej dileme. (Epistemológia je časť filozofie skúmajúca proces poznania, jeho podstatu, vzťah poznania a skutočnosti, možnosť a pravdivosť poznania.) Preto musia urobiť logický, ale heretický záver, že môžu existovať inšpirované knihy, ktoré by mali byť v Biblii, ale omylom ich

vynechali, a naopak môžu existovať neinšpirované knihy, ktoré nemajú čo robiť v Biblii, ale omylom ich tam pridali. Napríklad Martin Luther chcel *vynechať Jakubov list, List Hebrejom, Druhý Petrov list a Knihu zjavenia*, lebo veril, že ich pridali omylom. Keby ho jeho súčasníci nepresvedčili, tieto knihy by sa možno vynechali v protestantských Bibliách.

Podľa tejto teórie o „omylnom kánone“ protestanti si nemôžu byť neomylné istí, že Biblia, ktorú majú v rukách, je skutočne Bibliou. Otázka kánonu je pre protestantov neriešiteľným epistemologickým problémom. Lebo ak si nemôžeme byť istí, ktoré knihy patria do Biblie, ako ju môžeme považovať za „jediného“ neomylného sprievodcu k spásanosnej viere v Boha? Je ironické, že hoci protestanti používajú teóriu *sola scriptura*, aby útočili na Katolícku cirkev, nemôžu neomylné vedieť, čo tvorí Písmo v prvom rade.² Ak je kánon omylný, neexistuje dôvod, prečo by budúce generácie protestantov nemohli odstrániť určité knihy z protestantského kánona alebo pridať nové. Nie je to nemožné, ako by sa mohlo zdať, keďže mnohí liberálni protestantskí teológovia a biblickí bádatelia už odporúčali odstrániť niekoľko novozákonných kníh (niektorí zašli až tak ďaleko, že spochybnili celý kánon). Nemohli by sme si byť ani celkom istí, či samotné slová Písma sú inšpirované. V seminári sme sa učili rôzne variácie teórie „omylného kánonu“. Hovorili nám, že Biblia „potvrzuje samu seba“. Inými slovami, Biblia svojou povahou jednoducho núti človeka prijať jej knihy ako inšpirované. To môže utešovať protestantov, ale vôbec sa to neodlišuje od Mormonovho tvrdenia, že jednoducho vie, že *Kniha Mormona* je inšpirovaným Božím slovom, pretože cíti, že *Kniha Mormona* je pravdivá. Sotva to je spoľahlivý spôsob ako určiť, ktoré knihy patria do Biblie. A nezabúdajme, že v Biblii je veľa kníh, napríklad *List Filemonovi, Tretí Jánov*

list a iné, ktoré sa čitateľovi nezdaajú ako zvlášť inšpirované (niekedy si ich prečítajte a urobte si názor).

Keby aj nejaká kniha tvrdila, že je inšpirovaná, ako by sme overili, či je to naozaj tak? V prvých storočiach Cirkvi bolo v obehu veľa kníh, ktoré buď tvrdili, že sú inšpirované, alebo sa zdali byť inšpirované. Nikdy sa však nedostali do kánonu (napríklad *Petrovo evanjelium*, *Barnabášov list*, *Skutky Pavla*, *List Klementa Korint'anom*). Medzi kanonickými knihami Biblie je na prvý pohľad veľa nezhôd a protirečení, takže keby sme ich neprijímali ako kanonické, pokladali by sme ich za podvrh.

Žiarivý príklad úplnej absencie biblických dôkazov pre sola scriptura a neschopnosti protestantských apológétov vyriešiť epistemologický problém kánonu v súvislosti so sola scriptura vidíme v diskusii medzi katolíckym apológétom Panickom Madridom a fundamentalistickým apológétom Jamesom Whiteom. Záznam tejto diskusie na kazete Učí Biblia o sola scriptura? je dostupný na adrese: Catholic Answers, P. O. Box 17490, San Diego, Kalifornia 92177, USA. K tejto téme sa vyjadruje P. Madrid aj v článku: Bre-meno bieleho človeka (This Rock, október 1993, 11-16).

Je pravda, že protestanti žijú z vypožičaného kapitálu Katolíckej cirkvi, lebo ona neomylné uznala kánon Svätého písma pod božským vedením Ducha Svätého. Vždy, keď protestanti citujú z Biblie, nevedomky uznávajú, že dôverujú v neomylné Božie vedenie, ktoré dostala Katolícka cirkev od Krista. Mnohí evanjelikáli a fundamentalisti tvrdia, že Katolícka cirkev nám nedala kánon, ale bol to Duch Svätý. V tom katolíci súhlasia s protestantmi a je im jasné, že kánon Biblie zjavil Duch Svätý. Skutočná otázka znie, ako ho zjavil. Keď protestant tvrdí, že Duch Svätý dal Cirkvi kánon, musí priznať, že Duch Svätý viedol Cirkev k tomu, aby urobila toto neomylné rozhodnutie. Jediné

východisko z tejto dilemy je takzvaná teória o „omylnom kánone“, ktorú už niektorí začali šíriť. Významný evanjelikálny teológ R. C. Sproul je dobrým príkladom tých, ktorí zastávajú hypotézu „omylnej zbierky neomylných kníh“.

Martin Luther sa snažil vyriešiť problém kánona tým, že prijal len tie knihy, ktoré sa do istej miery týkali jeho obľúbenej témy „ospravedlivenia vierou“ (*List Rimanom* a *Galatánom* v tomto teste obstál). Naopak, odmietol knihy, ktoré neobsahovali túto tému. Ale historické skutočnosti ma prinútili pochopiť, že rozhodnutie o kánone urobila Katolícka cirkev. A ak rozhodnutie Katolíckej cirkvi bolo neomylné, musel ju viesť Duch Svätý.

Uvedomil som si, že ak Duch Svätý naozaj inšpiroval Cirkev, aby napísala neomylné Písmo, ohlasovala neomylnú vierouku a neomylnne rozhodla o biblickom kánone, neexistuje absolútne nijaký racionálny základ, ktorý by bránil tvrdeniu, že Cirkev bola neomylnne vedená po stáročia až do súčasnosti. Ježiš prisľúbil, že uvedie svoju Cirkev do plnej pravdy (*Jn* 16, 13) a bude s ňou až do skončenia sveta (*Mt* 28, 19-20).

Protestanti, ktorí úprimne skúmajú túto otázku, stoja pred krízou viery. Ak uznajú, že Boh viedol Katolícku cirkev, aby neomylnne uznala a kodifikovala kánon, musia tiež uznať, že neexistuje žiaden racionálny alebo biblický základ, aby sme popierali, že Katolícku cirkev naďalej neomylnne vedie Duch Svätý. Samozrejme takýto záver by si vyžadoval, aby sa stali katolíkmi. Takáto kapitulácia je pre mnohých nemysliteľná. Po takmer piatich storočiach predsudkov je pre niektorých ľudí nesmierne ťažké vidieť veci inak. Mnohí dávajú prednosť neistote a nechcú uznať, že Katolícka cirkev je Kristovou Cirkvou.

Po celej tej antikatólickej propagande, s ktorou som sa stretával v mojich protestantských rokoch, v Katolíckej

cirkvi som našiel najrozumnejší a najdôveryhodnejší výklad Svätého písma. Práve táto vernosť Písmu spečatila moje rozhodnutie vstúpiť do Katolíckej cirkvi.

Odkedy som sa stal dospelým, zápasil som s otázkou, ako správne vykladať Bibliu. Prečítal som si nespočetné množstvo kníh o biblickej interpretácii, ktoré napísali evanjelikálni teológovia a biblickí bádatelia. Rozprával som sa o tejto téme s mnohými učiteľmi a priateľmi. Keď som pôsobil vo Family Radio, napísal som dvestostranovú knihu o biblickej interpretácii. Ale pre nesmiernu rôznorodosť protestantských výkladov sa každý vykladač Biblie snaží, aby jeho exegéza bola najpresvedčivejšia, pričom výklady iných odsudzuje ako „nebiblické“. Z toho vyplývalo, že chápanie akéhokoľvek úryvku z Biblie je vždy ľubovoľné.

Moje štúdium cirkevných otcov a biblických komentárov ďalších katolíckych teológov a exegetov ma naučilo, že najvernejší spôsob výkladu Svätého písma spočíva v tom, že ho budeme brať doslova. V protestantskej exegéze som prevracal a zduchovňoval mnohé úryvky, lebo keby som ich vykladal inak, zničilo by to teologickú infraštruktúru, ktorú sme museli zachovať.

Každá denominácia má svoj konkrétny súbor veršov, ktoré zdôrazňuje a na základe ktorých sa vykladá zvyšok Písma. Problém spočíva v tom, že každá denominácia zdôrazňuje iný súbor veršov a pridŕža sa svojho osobitého výkladu tohto súboru. Katolícka exegéza vykladá Sväté písmo podľa živej Tradície Cirkvi. Starí cirkevní otcovia to často nazývajú „analogiou viery“.

Existuje veľa príkladov úryvkov, ktoré ľahko pochopíme a sú v zhode so zvyškom Písma, keď ich vykladáme doslova. V Jn 3, 5 slovo „voda“ vo vete: „Ak sa človek nenarodí z vody a Ducha“ sa týka krstu vodou. Vtedy Duch vstupuje do nášho života a odpúšťajú sa nám hriechy. (Protestantské

výklady tohto verša sú dosť rôznorodé a slúžia sami sebe. Väčšina sa snaží zduchovniť vodu ako metaforu pre Božie slovo. Podobne sa vykladajú také jasné úryvky ako *1 Pt 3, 21; Ef 5, 26; 4, 5; Sk 2, 38* a *Rim 6, 1-4*. Niektorí dokonca tvrdia, že voda sa týka amniotickej tekutiny v maternici.) Ježišov výrok: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené“ (*Jn 20, 23*) sa týka odpustenia, ktoré udeľuje Kristus prostredníctvom svojich kňazov (porov. *2 Kor 5, 18-20*). Ježišov výrok: „Toto je moje telo“ (*Lk 22, 19*) sa doslova vykladá v tom zmysle, že veľkonočný chlieb sa stal Ježišovým skutočným telom. Výrok v *Jak 5, 14* ohľadom pomazania chorých olejom, takže sa odpúšťajú hriechy, sa berie doslova. *Genезis 1, 28* sa doslova vykladá ako argument proti antikoncepcii. (Pred rokom 1930 všetky protestantské denominácie bez výnimky pokladali antikoncepciu za hriech. Episkopálna cirkev ako prvá prestala odsudzovať antikoncepciu. Dnes ju dovoľujú všetky protestantské denominácie.)

*3 Možno najlepším príkladom tohto postoja je pápežovo odmietnutie udeliť Henrichovi VIII. rozvod. Od Reformácie protestantské výklady umožnili, aby cudzoložstvo a opustenie boli platnými dôvodmi pre rozvod a opätovné manželstvo. To sa potom rozvinulo do množstva výnimiek, ktoré sa teraz praktizujú úplne beztrešne. Katolícke výklady umožnili rozluku na základe cudzoložstva, ale tvrdia, že tento manželský pár je stále v Božích očiach manželským párom a nemôžu teda vstúpiť do druhého manželstva. To podporuje aj Pavlovo učenie v *Rim 7, 1-3* a *1 Kor 7, 10-11*. Pokiaľ ide o výnimku v *Mt 19, 9*, katolícka exegéza tvrdí, že táto výnimka sa týka len rozvodu, ale nie opätovného manželstva, pretože táto výnimka sa nachádza skôr medzi vetami „kto opustí svoju manželku“ a „vezme si inú, pácha cudzoložstvo“ než pred nimi alebo po nich. Keďže Ježiš zvlášť zakázal opätovné manželstvo a nazval ho hriechom*

cudzoložstva, potom „rozchod“ sa netýka legitímneho a legálneho rozvodu, ale len neurčitej odluky (pozri Pavlov výrok v 1 Kor 7, 11: „A ak by odišla, nech ostane nevydatá, alebo nech sa zmieri so svojím manželom.“ Dokonca aj po jej odchode Pavol stále uznáva muža za jej „manžela“.) Niektorí obviňujú Katolícku cirkev, že udeľuje anulovanie manželstva, keď sú dvaja ľudia nelegitímne zosobášení, čo však znamená, že to nie je manželstvo. Na druhej strane rozvod sa snaží rozpustiť zväzok medzi dvomi platne zosobášenými ľuďmi.

4 Por. Mt 6, 46; 7, 21-23; 19, 16-21; 25, 31-46; Sk 10, 34-35; Rim 2, 5-6; Gal 5, 4-6; Flp 2, 12-13; Jak 1, 22-25; 2, 4-26;

1 Jn 3, 7; 3, 19-24; 4, 17-21; 5, 2-4.

Ježišove slová v Mt 19, 1-9, ktoré zakazujú rozvod, sa prísne dodržiavajú v Katolíckej cirkvi, ktorá nikdy nedovolila rozvod alebo opätovné manželstvo.³ Jak 2, 24 hovorí, že Abrahám nebol ospravedlnený len vierou, ale aj svojimi skutkami. To znamená, že skutky láskyplnej poslušnosti, ovocie Božieho daru milosti zadarmo, ktorý pôsobí v každom kresťanovi,⁴ sú integrálnou súčasťou nášho ospravedlivenia pred Bohom.⁵ Hoci protestanti často tvrdia, že tieto úryvky sú buď symbolické alebo kultúrne zastarané, pochopil som, že katolícky výklad je na rozdiel od protestantských výkladov v súlade so zvyškom Svätého písma.

Aby Martin Luther odôvodnil svoje tvrdenia, že človek je ospravedlivený len vierou, úmyselne pridal slovo „len“ do svojho nemeckého prekladu Rim 3, 28. V skutočnosti slovo „len“ sa vyskytuje pri slove „viera“ len v gréckom texte v Jak 2, 24, kde sa hovorí, že nie sme „spasení len vierou“. Martin Luther bránil svoj nový dodatok slovami: „Hovoríte mi, že pápeženci robia veľký poplach, pretože slovo ‚len‘ nie

je v Pavlovom texte. Ak vaši pápeženci robia taký zbytočný rozruch okolo slova ,len', povedzte im: ,Dr. Martin Luther to bude mať takto,' a povedzte: ,Pápeženci a somári sú jedno a to isté.' Budem to mať takto a postarám sa, aby to tak bolo. Moja vôľa je dostatočným dôvodom. Veľmi dobre viem, že slovo ,len' nie je v latinskom alebo gréckom texte. Je zbytočné, aby ma to pápeženci učili. Je pravda, že tieto písmená tam nie sú. Na tieto písmená hlupáci pozerajú ako teľa na nové vráta... Oстане to v mojom Novom zákone a aj keby všetci pápežskí somári zošaleli, neodstránia to."
Citované v John Stoddard, Rebuilding a Lost Faith, (Rockford, IL : TAN Books), 136-137.

Ďalší dôležitý argument, ktorý ma presvedčil o pravde Katolíckej cirkvi, spočíval v tom, že som si uvedomil, že Cirkvi dal poslanie vyučovať pravdu Kristus (Mt 28, 18-20), a preto obyčajní ľudia nie sú schopní jej toto poslanie odobrať alebo zabrániť jej toto poslanie naplňať.

Protestantskí reformátori preto tvrdili, že Katolícka cirkev je beznádejne skazená a stratila svoju identitu Kristovej pravej Cirkvi. Aby posilnili toto tvrdenie, nazývali Katolícku cirkev „babylonskou neviestkou" a označovali určitých škandalózne hriešnych pápežov za „antikristov".

Mnohí protestanti tvrdia, že Cirkev prvých troch storočí bola „čistou" cirkvou a až po uzákonení kresťanskej viery rímskym cisárom Konštantínom (v roku 312) sa Cirkev stala „katolíckou" a skazenou. Ale po štúdiu tejto otázky som zistil, že dogmy pokonštantínovského katolicizmu sú tie isté dogmy, niektoré v pôvodnejšej forme, ktorým verili kresťania v predchádzajúcich troch storočiach.

Pri štúdiu spisov cirkevných otcov som zistil, že prvotná Cirkev verila v skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii, vo vyznanie hriechov kňazovi, v krstné znovuzrodenie, v spásu vierou a dobrými skutkami, ktoré vykonávame vďaka

milosti, verili, že môžeme odmietnuť Božiu milosť a zriecť sa spásy, že biskup Ríma je hlavou Cirkvi, že Mária je Božou Matkou a bola ustavične pannou, že môžeme prosieť o orodovanie svätých v nebi, že očistec je dočasným stavom očisťovania, ktorý niektorí kresťania podstupujú pred vstupom do neba. Okrem ustavičného panenstva a Božieho materstva Márie všetky tieto dogmy protestantskí reformátori zavrhnuli. Ak sa Katolícka cirkev mylí, keď sa pridŕža týchto dogiem, potom sa mylila už dávno predtým, než Konštantín legalizoval kresťanstvo. To by znamenalo, že Cirkev odpadla ešte pred koncom prvého storočia, keď ešte žili apoštoli! Túto absurdnú teóriu by nemohli prijať ani tí najväčší antikatólicki protestanti.

Keď som čítal cirkevných otcov, zistil som, že prví kresťania sa pridŕžali súčasného katolíckeho výkladu Písma. Tento výklad sa odovzdával v posvätnej Tradícii, zachovával sa a šíril tak starostlivo, ako sa zachovávalo a opisovalo Sväté písmo. Verše ohľadom „tradície“, ktoré som čítal stokrát, teraz dostali úplne nový význam. Konečne som pochopil hodnotu a nevyhnutnosť posvätnej Tradície. Tradícia neprotirečí Biblii. Skôr ju podporuje a objasňuje. Najdôležitejším veršom je 2 Sol 2, 15, kde Pavol špecifikoval, že ústna tradícia sa má zachovávať a počúvať rovnako ako písaná tradícia. Pre moju zdedenú protestantskú averziu voči „tradícii“ (v Mt 15, 3-9; Mk 7, 1-15 a Kol 2, 22 sa tradície ľudí odsudzujú) som si nikdy skutočne nevážil hodnotu dobrých a zdravých tradícií, zvlášť tých posvätných Tradícií, ktoré nám dal Boh a zachováva ich neomylné vedenie Ducha Svätého v Cirkvi. Tiež som sa dozvedel, že na miestach, kde Sväté písmo bolo nejednoznačné (napríklad krst detí), posvätná Tradícia nám pomáha pochopiť úmysel apoštolov.

Ako Boh rieši vzburu

Keď som uvažoval o fenoméne protestantskej reformácie, pýtal som sa, prečo Boh dovolil, aby vznikla a prekvitala takáto vzburá. Pozrel som sa teda, čo Biblia hovorí o takejto vzburе. Videl som, že namiesto toho, aby Boh okamžite zničil vzdorovitých ľudí, ako to bolo v prípade Koreho (porov. Nm 16, 1 a nasledujúce verše), niekedy dal tým, čo sa búrili, presne to, o čo žiadali, ale bol to skôr trest. Napríklad keď sa Židia sťažovali Bohu, lebo sa im zunovalo jesť mannu a chceli mäso, Boh vyriešil túto vzburu takto: „Teraz vám Pán dá mäso a najete sa. A nebudete ho jesť iba jeden deň, ani dva, päť, desať alebo dvadsať dní, ale celý mesiac, že ho nebudete môcť už ani cítiť, až pokým sa vám nesprieči." Boh spôsobil veľký mor, pravdepodobne pre skazené mäso, ktorý zabil mnohých na púšti (Nm 11, 18-20). Ľud spoznal, že je to trest za ich nevďačnosť a vzburu. Konal teda pokánie, ale o pár rokov sa opäť spreneveril Bohu.

Jedno zo znamení upadajúcej spoločnosti je vysoká rozvodovosť. Tak to bolo aj v starovekom Izraeli. Boh namiesto toho, aby ich neustále prehováral, dovolil, aby ich rozvody boli znamením ich tvrdohlavosti voči nemu (Mt 19, 8; Jn 12, 39-40). Chceli ísť svojou cestou. Boh im to dovolil a dovolil im dokonca odpadnúť od viery. Napokon Boh dal pocítiť Izraelitom dôsledky ich konania a použil ten istý rozvodový zákon, po ktorom túžili, aby sa „rozviedol" s týmto duchovne cudzoložným národom (porov. Iz 50, Jer 3, 8).

Keď Izraeliti nechceli, aby Boh bol ich kráľom a žiadali pozemského kráľa, Boh vedel, že ho odmietajú, preto ich podrobil zlým pozemským kráľom (porov. 1 Sam 8,1a nasledujúce verše). Až neskôr si uvedomili, že keď bol ich kráľom Boh, ušetril ich od zloby pozemských kráľov. Väčšina kráľov v Izraeli bola veľmi zlá. Viedli mnohých

ľudí k modloslužbe a záhube. Boh dovolil, aby sa tieto vzbury uberali svojím smerom, ale zároveň pracoval na svojom skrytom pláne.

Myslím si, že Boh podobne vyriešil protestantskú vzburu voči Katolíckej cirkvi. Keby Boh hovoril teraz tak, ako hovoril v 11. kapitole *Knihy Numeri*, možno by povedal: „Chcete inú cirkev? Dám vám inú cirkev. Vlastne dám vám toľko iných cirkví, že ich nedokážete spočítať.“ Nedeje sa práve toto? Boh dal protestujúcim to, čo chceli - a oveľa viac: jeden dlhý, neprerušený rad protestujúcich; protestujúcich, ktorí protestujú proti Katolíckej cirkvi, a protestujúcich, ktorí protestujú proti svojim protestujúcim kolegom. Tento mor „protestantizmu“ vytvoril tisíce hašteriacich sa siekt. Čas ukáže, že protestantizmus nie je Božím plánom pre jeho Cirkev, ale je to skôr smutné zlyhanie.

Ako katolík mám teraz pokoj. Som mimo kontroverzií protestantizmu. Som bezpečný v úteche pravdy. Zaujal som svoje miesto v armáde Krista Kráľa v tomto veľkom zápase o duše, ktorý sa vedie od staroveku. Musím pomáhať iným, zvlášť svojim bývalým protestantským bratom, aby pochopili, tak ako som pochopil ja, že Katolícka cirkev nie je len pravou Cirkvou, je domovom - kam všetci patríme.⁶ Po toľkých nesprávnych odbočkách a slepých uličkách teraz vidím a milujem Katolícku cirkev takú, aká je: starobylá, nezničiteľná Cirkev, ktorú založil Ježiš Kristus pred dvetisíc rokmi. Tak často sme slepí voči všetkým dobrým veciam, ktoré Boh naplánoval pre náš život. Obyčajne sú priamo pred nami, hoci my ich nevidíme (a niekedy ani neuvidíme). Ako antikatólicky protestant som bol ako ten slepý muž, ktorého Ježiš uzdravil tak, že mu blatom potrel oči (*Jn 9, 17*). Radujem sa z Božieho daru milosti zadarmo, ktorý mi otvoril oči, aby som videl pravdu. Hoci bola vždy zrejmá, celé tie roky som ju nevidel.

Môj nebeský Otec na mňa trpezlivo čakal, keď som utiekol ako márnratný syn, aby som našiel svoju cestu domov. Viem, že v deň, keď som sa vrátil domov do Katolíckej cirkvi, sa na mňa usmial a povedal: „Vesel' me sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa!" Inšpiroval ma svätý príklad protireformačného apologétu svätého Františka Saleského (1567 - 1622). Jeho kázne a apologetické spisy obrátili viac než 60 000 reformovaných protestantov do Katolíckej cirkvi v dôsledku jeho odvážneho ohlasovania biblickej pravdy. Príbeh o jeho službe medzi kalvínmi, ako aj biblické a patristické argumenty, ktoré použil proti herézam Kalvína a Luthera, možno nájsť v knihe *The Catholic Controversies*. Rockford, IL : TAN Books.

JÚLIE SWENSONOVÁ

Toto hľadám: Bývať v dome Pánovom

S nostalgickou úctou píšem o svojom obrátení na Slávnosť všetkých svätých. V tento deň 1. novembra 1992 som so svojou rodinou vstúpila do Katolíckej cirkvi. S vďačnosťou za milosrdenstvo nášho Pána, že mi otvoril oči pre pravdu Cirkvi, rozprávam o ceste, ktorá ma priviedla do Petrovej lodičky.

Cítim trpkú-sladkú iróniu, keď píšem toto svedectvo o svojej láske ku Katolíckej cirkvi na výročie začiatku protestantskej reformácie. Modlím sa, aby môj príbeh o obrátení pôsobil ako náprava mojich úmyselných i neúmyselných urážok voči Cirkvi z obdobia, keď som bola protestantkou. Dúfam tiež, že aspoň v malej miere napravím škodu, ktorú spôsobili moji protestantskí predkovia, keď narušili jednotu Cirkvi. Rozhodli sa riešiť problémy v Cirkvi 16. storočia, ale nešli cestou modlitby, pokory a kríža, ale cestou vzbury.

Je to dobrý pocit, písať príbeh o svojom obrátení. Uvoľňuje to mnohé emócie, ktoré sa vo mne nahromadili počas tej náročnej cesty. Ale nie je ľahké vysloviť všetky dôvody, prečo sa spokojná, pevná antikatólička, reformovaná kalvínka jedného dňa ocitla pri dverách Katolíckej cirkvi na kolenách a prosila, aby ju pustili dnu. Budem sa snažiť opísať sériu Božích činov, ktoré ma viedli zo Ženevy do Ríma.

Podobne ako mnohí iní protestanti, ktorí sa jedného dňa prebudia a zistia, že sú katolíci, obrátenie bolo to posledné, o čom som uvažovala. Peter Kreeft, známy autor a konvertita z kalvinizmu, kedysi poznamenal: „Nikto nečíta Bibliu ako mimozemšťan alebo ako anjel. Naše cirkevné spoločenstvo nám dáva farebné okuliare, cez ktoré ju

čítame, určuje rámec alebo horizont alebo obmedzenia, v rámci ktorých ju chápeme." Mojimi „okuliarmi" bola holandská reformovaná kalvínska budova s teologickým rámcom, ktorý bol veľmi vzdialený čomukoľvek „katolíckemu". Kreeftova poznámka bola v mojom prípade určite pravdivá.

Keďže môj kalvínsky rámec bol dosť obmedzujúci, pôsobenie milosti Ducha Svätého v mojom živote bolo tým pozoruhodnejšie. Vždy som sa pozerala na Katolícku cirkev okuliarmi, ktoré boli nielen tmavé, ale poškrabané nespočetnými nepochopeniami katolíckej viery a škandalom nesvätého života mnohých katolíkov, čo boli členmi Cirkvi, ktorá o sebe tvrdí, že je „jedna, svätá, katolícka a apoštolská" podľa Nicejského vyznania viery. Na začiatku musím upozorniť, že na svojej ceste obrátenia som neputovala sama - nestala som sa katolíčkou len ja (vďaka Pánovi), ale celá moja rodina: môj manžel Bob a naše deti Holly, Joel, Heather a Hannah. Hoci o tomto príbehu hovorím ja, pamätajte prosím, že to nie je môj príbeh. Je náš.

Dcéra reformácie

Narodila som sa vo fundamentalistickej baptistickej rodine a vyrastala som úplne spokojná s evanjelikálnou zbožnosťou a teológiou mojej výchovy. Rodičia mi dali silné presvedčenie a poznanie mojej evanjelikálnej viery. Ani oni, ani ja sme nikdy nesnívali o tom, že by sme nepoznali celý príbeh kresťanskej cirkvi. Matka a otec boli dobrí a láskyplní rodičia, ktorí ma vychovávali v solídnom kresťanskom prostredí. Vstúpili mi hlbokú lásku k Ježišovi a Biblii. Ako dospelá som sa neskôr vzdialila od baptistickej teológie a prijala som kalvinizmus. Ale nezmenila som len denomináciu. Ochotne som prijala teologický systém Jána Kalvína a považovala som sa za Reformovanú s veľkým R.

Keď sa pozerám na svoju protestantskú výchovu, som vďačná Bohu za dobré vyučovanie, ktoré som dostala: Trojica, božská prirodzenosť Krista, skutočnosť neba, pekla a hriechu, panenské narodenie, spása len skrze milosť a moja osobná potreba Krista ako Spasiteľa. Jediným skutočným problémom, hoci v tom čase som to nedokázala vyjadriť, bolo chápanie úlohy cirkvi v mojom živote. „Čo je vlastne cirkev?“ často som sa pýtala. „Aký je jej zmysel? A ak existuje niečo také, ako ‚pravá‘ cirkev, ktorá protestantská denominácia to je?“

Roku 1988, keď som chodila do ortodoxného presbyteriánskeho kostola v Berkeley, študovala som, čo hovorí Písmo o dôležitosti domova a rodiny, o úlohe žien v domácnosti. Fascinovali ma početné odkazy Biblie na „Boží dom“. Pýtala som sa, čo a kde je tento „Boží dom“. Myslím si, že táto otázka vznikla z mojej lásky k *Žalmu* 27, 4 (v mladosti som si ho vybrala ako svoje motto pre život): „O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som býval v dome Pánovom po všetky dni svojho života.“ Vždy som si predstavovala, že „Pánov dom“ je fyzické miesto, najpravdepodobnejšie nebo, ale nikdy mi nenapadlo, že by sa to mohlo vzťahovať na cirkev. Ako evanjelikálka som sa učila, že cirkev je neviditeľné, duchovné zhromaždenie veriacich. Myšlienka, že Kristova Cirkev je viditeľná a hmatateľná, sa mi vždy zdala ako príliš „katolícka“, aby som o nej vážne uvažovala.

Raz v nedeľu ráno, keď som sa pripravovala do kostola, počúvala som protestantský rozhlasový program. Rozhlasový kazateľ spomínal „Boží dom“ a citoval *1 Tim* 3, 15. V duchu som si to zapamätala a keď som prišla do kostola, otvorila som si Bibliu a pozrela sa na ten verš. Vzrušene som dúfala, že tento verš vysvetlí, čo je Pánovým „domom“. To, čo som zistila, ma znepokojilo.

V tomto úryvku Pavol dáva pastoračnú radu mladému biskupovi Timotejovi s podmienkou: „Ale ak sa omeškám, aby si vedel, ako si máš počínať v Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy." Zaujal ma Pavlov opis Cirkvi ako Božej „domácnosti" (porov. *Hebr 10, 21*). Pýtala som sa, ako by protestantizmus mohol zapadať do tohto opisu.

Tento úryvok vo mne spustil varovný zvonček. Moje inštinkty mi hovorili, že Pánova domácnosť musí byť domácnosť harmónie a jednoty. A hoci som bola oddaná evanjelikálka, nemohla som poprieť skutočnosť, že súbor denominácií, ktorý poznáme pod spoločným pomenovaním ako „protestantizmus", je poznačený rozdelením a vieroučnými nezhodami.

„Je protestantizmus stĺpom a oporou pravdy?" Jednoduchá otázka. Možno ju nespočetní evanjelikáli vypustia z hlavy bez premýšľania, ale mňa znepokojovala. Ako by mohli byť tisíce súťažiacich a protirečivých protestantských denominácií akosi dohromady stabilným „stĺpom a oporou" pravdy? Žiadna z nich úplne nesúhlasila s ďalšími, pokiaľ ide o to, čo je pravda. Ktorá mala pravdu?

So sklamaním som zavrela Bibliu. Nemohla som prijať a pochopiť tento verš, ktorý znázorňoval zjednotenú, stabilnú a viditeľnú Cirkev. Môj protestantský pohľad na cirkev bol taký, že je to neviditeľný, rozdrobený celok, ktorý sa skladá z individualistických členov. Týchto spája spoločné puto protestantského pravidla, že učiteľská autorita spočíva v tom, že každý kresťan skúma Bibliu a pri jej chápaní mu priamo pomáha Duch Svätý.

1 Tim 3, 15 ohrozil môjho istého a nezávislého ducha. Bola som sama sebe autoritou a rozhodovala som o pravde, pričom som ako svojho jediného sprievodcu používala Bibliu. Keď som ju so sklamaním zavrela, vylúčila som z mysle aj 1 Tim 3, 15. Keďže v teórii protestantizmu o

„neviditeľnej cirkvi" chýbala akákoľvek posledná autorita výkladu Biblie, vôbec som neuvažovala o autorite Katolíckej cirkvi. Pripomínala som si, že Katolícka cirkev je „babylonskou neviestkou". Vyučuje falošné evanjelium, ktoré hlása diabol, aby podvádzal a zatracoval. Uistovala som sa, že v skutočnosti nezáleží na tom, či nájdem pravú denomináciu alebo nie, pokiaľ mám osobný vzťah k Ježišovi. Kým som mu dôverovala ohľadom mojej spásy a čítala som Bibliu, bola som v poriadku. Uistovala som sa, že som „spasená" a že napriek svojim nedokonalostiam je reformované kresťanstvo dosť veľké na to, aby naplnilo moju myseľ a uspokojilo moje srdce. Keď sa začala bohoslužba, snažila som sa vylúčiť celú túto otázku z mysle a ponorila som sa do spevu úvodného hymnu. Tichý hlások v mojom vnútri sa ešte viac stíšil, ale nikdy sa celkom nestratil.

Pohľad na Rím zo Ženevy

Prijala som kalvinizmus a jeho „učenie o milosti" práve preto, lebo mi ponúkal uspokojivý, uzavretý systém teológie, ktorý mi dal všetky potrebné odpovede. Navyše aj istotu poznania, že mám pravdu a všetci ostatní sa mýlia. Moju samolúboosť posilnil Martin Luther. Mala som rada jeho bojovné spisy. Napísal celé hrubé zväzky o hrôzach odpadlickej Katolíckej cirkvi. Zvlášť som mala rada jeho antikatólicke polemiky.

Ako antikatólica som nebojovala proti katolíkom, ale proti ich učeniu. Verila som, že katolicizmus je nebiblický, a preto nepozná cestu spásy. Pridal ľudské tradície k Biblii. Nemohol ponúknuť istotu spásy a žil v neustálom strachu zo zatratenia. Môj pohľad na katolicizmus sa neodlišoval od pohľadu väčšiny evanjelikálov a fundamentalistických protestantov.

Na jar roku 1990 som s Bobom začala chodiť do or-

toodoxného presbyteriánskeho kostola v San Franciscu. V tom čase som prežívala fyzickú a duchovnú krízu. Teraz chápem, že Boh použil túto skúšku, aby ma zbavil vrstiev samolúbosti a uspokojenia, ktorými som sa izolovala počas toľkých rokov svojho kresťanského života. Boh ma priviedol na púšť emocionálneho, fyzického a duchovného utrpenia, ktoré sa začalo vtedy, keď som bola pre ťažkosti v tehotenstve pripútaná na lôžko. Keď som potratila svoje nenarodené dieťa, ktoré som milovala a do ktorého som vkladala veľké nádeje, moje utrpenie sa ešte zväčšilo. Ťažká operácia, ktorú som po potrate musela podstúpiť, moje utrpenie korunovala trnám.

Boh použil tento bolestivý čas, aby sa mi zjavil. Keď som ležala na lôžku pred potratom a počas rekonvalescencie po operácii, mala som dost' času, aby som premýšľala. Začala som opäť skúmať svoj vzťah ku Kristovi a aj svoje motívy, prečo som kresťankou. Pán mi ukazoval, akou duchovnou farizejkou som sa stala - aká pyšná a samolúba som bola. Hanbila som sa, keď Pán nastavil mojej duši zrkadlo a zazrela som v ňom samu seba. Prvýkrát som si uvedomila, aká nadradená som sa cítila v brnení svojho kalvinizmu a akí úbohí sa mi zdali všetci nereformovaní kresťania len preto, že nezdíeľali moje presvedčenie.

Táto konfrontácia so sebou samou spôsobila, že som zápasila s hlboko zakorenenou vierou v kalvínsku dogmu o úplnej skazenosti. Ako pevná duchovná dcéra Kalvína som verila, že neznovuzrodený človek je navždy v stave vzbury voči Bohu. Nie je schopný urobiť niečo správne a dobré v Božích očiach. Kresťania nie sú sami spravodliví. Sú len oblečení do rúcha Kristovej spravodlivosti - spravodlivosti, ktorá je im len pripísaná. Nie sú vnútorne ospravedlivení Božou zvrchovanou milosťou.

Verila som v Lutherov smutný výrok: „Sme hnojiskom,

ktorý prikrýva sneh." Bez ohľadu na to, akí čistí môžeme vyzerat' navonok, nie sme skutočne čistí - ostávame skazenými hriešnikmi. Nikdy som si neuvedomila, že tento názor veľmi narušil môj obraz o sebe a môj pohľad na iných. Bolo ľahké vidieť iných (zvlášť ne-evanjelikálov) ako patetických, stratených a skazených. Neboli vlastne aj tí najlepší z nás len snehom pokryté hnojiská? A je iróniou, že napriek svojej samolúbosti som sa v skutočnosti neodlišovala od iných. Všetko, čo som urobila, sa zdalo ako neúspech, pretože Luther učil, že všetko, čo som urobila, je znečistené pýchou, sebecktom alebo nejakým iným hriechom. Ale jeden rozdiel medzi mnou a „neznovzrodenými" zástupmi ľudí bol - ten, že som dôverovala Kristovi. Verila som, že jeho milosťou budem spasená bez ohľadu na ohavnosť mojich hriechov. Keď som ležala na svojom lôžku bolesti, Pán mi ukazoval, že tento názor je spleťou kombináciou pravdy a omylu. Je pravda, že zúfalo potrebujem Kristovu milosť, aby som prekonala sklony k hriechu, ktoré nás sťahujú do záhuby, ale tiež som si uvedomila, že Božiu milosť nemôžeme brať ako niečo samozrejmé. Boh ma stvoril ako zodpovedného, rozumného človeka, ktorý musí neustále hľadať jeho milosť a s jej pomocou sa odvracať od hriechu, aby bol spasený.

Počas tejto skúsenosti samoty ma veľmi znechucovalo aj to, že som nedokázala vziať do rúk Sväté písmo a prekonať depresiu. Táto neschopnosť nájsť útechu v Biblii vyvolala vo mne ďalšiu krízu. Vychovávali ma vo viere, že písané Božie slovo je mojím jediným istým sprievodcom do neba. Ale prvýkrát v živote mi čítanie Písma nestačilo, aby som sa dostala z tejto duchovnej púšte. Nikdy predtým sa mi nestalo, aby som sa pýtala, čo robili kresťania predtým, než mali Bibliu, hoci som vždy chcela pochopiť, ako tí, ktorých pre vieru prenasledovali počas komunizmu, dokázali byť

takí silní vo viere a svätosti bez Biblií.

Teraz som o tom začala uvažovať.

Boh mi počas toho smutného leta a jesene mojej liečby ponúkal milosti. Prosila som ho, aby mi odhalil korene mojej depresie a pochybovania o sebe. Odpovedal mi hudbou katolíckeho speváka. V tú nedeľu som ležala v posteli a počúvala kresťanskú hudbu v rozhlasovom programe jednej evanjelikálnej stanice, kde pracoval môj manžel Bob. Bol to pre mňa úvod do katolíckeho pohľadu na dôstojnosť človeka a nekonečnú hodnotu, ktorú Boh dáva každému jednotlivcovi. Počas celého svojho kresťanského života som sa nevedomky vyhýbala tomu, aby som pestovala dary, ktoré mi Boh dal v oblasti umenia, pretože protirečili mojej fundamentalistickej predstave o svätosti a službe Bohu. Ťažko som si predstavovala samu seba ako jedinečného človeka, ktorého Boh stvoril s veľkým potenciálom, aby použil talenty, ktoré do mňa vložil. Hoci ma manžel a deti milovali a podporovali, stále som sa cítila sama vo svojom žiali a depresii.

Milé melódie hudby Johna Michaela Talbota ma upokojovali a osviežovali. Jeho hudba ma okamžite zaujala. Odlišovala sa od toho, čo som počúvala predtým. Pieseň ma natoľko upokojila, že som sa dokázala sústrediť na jej text. Počula som o ňom. Žasla som, že tento katolík tak dobre poznal Písmo a že dokázal napísať také nádherné piesne a spievať ich tak, ako keby skutočne vedel, kto je Kristus. Čím viac som počúvala, tým väčšmi rástlo moje podozrenie, že pozná Krista tak, ako ho ja nepoznám. Nielenže spieval o Kristovi, ale zdalo sa, že spieva Kristovi a v piesni sa mu klania.

Keď som ležala a počúvala túto hudbu, zazrela som, že pri posteli leží Biblia. Vzala som ju, ale opäť som ju odložila, lebo som ju nedokázala čítať. Bola som duchovne príliš vyprahnutá na to, aby som našla útechu v jej slovách.

Žiarlila som na Talbotovu vrúcnu lásku ku Kristovi. Začala som túžiť po rovnakom vzťahu k Ježišovi.

V tom čase som si myslela, že uctievať Ježiša znamená čítať o ňom v Písme, spievať o ňom v kostole a počúvať kázne iných ľudí o ňom. Ale nič z toho nebolo skutočne o ňom.

Postupne som si uvedomila, že toľko rokov som mala vzťah k myšlienke, ku konceptu pod menom „Ježiš“, ale nemala som vzťah ku skutočnej osobe.

Už dávno som bola znovuzrodená „biblicky“ - ako protestanti označujú čin, keď odovzdáme svoj život Ježišovi Kristovi, prijmem ho ako svojho osobného Pána a Spasiteľa a dôverujeme, že len on nás spasí. Ale teraz som pochopila, že mi chýba vzťah k živému Kristovi. Usilovala som sa poznávať Písmo na úkor budovania hlbšieho vzťahu k autorovi Písma. (Bála som sa, že som sa tak trochu previnila zbožňovaním Biblie.)

John Michael Talbot naďalej spieval mojej duši. Spieval o tom, že sa pokorne skláňame pred Pánom, že sa mu klaníme a prosíme ho o milosrdenstvo a odpustenie. Spieval o hodnote svätej chudoby a jednoduchosti a o radości z toho, že sme v prítomnosti Pána. Keď som ho počúvala, začala som sa modliť podľa hudby.

Prišiel mi na um biblický úryvok: Kristus prikázal, aby sme zomreli sami sebe tak, že vezmeme na seba svoj kríž a budeme s ním trpieť. Pochopila som, že Ježiš nám svojím utrpením a ukrižovaním dal seba samého ako príklad, ktorý by som mala nasledovať vo svojom utrpení. 2 Tim 2, 11-12 hovorí: „Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť. Ak vytrváme, s ním budeme aj kľať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás.“

Málo som vedela o hlbkej úlohe utrpenia v živote kresťana. Ako pevná kalvínka typu „neboj sa, všetko som zariadil“ nikdy som necítila potrebu prijať utrpenie. Zaiste snažila by

som sa s utrpením vyrovnat', keby k tomu došlo, ale to bolo len obyčajné znášanie utrpenia. Bol to určitý kresťanský stoicizmus. Nikdy som si nemyslela, že musím niečo urobiť, aby som vytrvala na ceste ku konečnej spáse.

Moja mentalita mi hovorila, že Boh urobil pre moju spásu všetko a ja nemusím robiť nič. Myšlienka prijať utrpenie ako vykupiteľský čin lásky a zjednotenia s ukrižovaným Kristom bola pre mňa úplne nová. Ale vo svojom srdci som cítila, že som našla dôležitú pravdu.

Hudba Johna Michaela Talbota bola taká biblická! Zdalo sa, že jej posolstvo sa oveľa lepšie uplatňuje v praktickom kresťanskom živote než veľká časť kresťanskej hudby, na ktorú som bola zvyknutá. Keď som sa neskôr dozvedela, že on sám je konvertitom z fundamentalistického kresťanstva, bola som šokovaná.

Môj výstup cez očistec

Počas tejto rekonvalescencie som sa prvý raz pozrela na učenie o očistci. Intuitívne som začala veriť v očistec, hoci až o niekoľko mesiacov neskôr som biblicky a teologicky pochopila toto učenie. Zlomovým bodom v mojej púštnej skúsenosti bolo, že som začala uvažovať o charaktere a zmysle utrpenia a bolesti namiesto toho, aby som sa jednoducho snažila vydržať alebo toto utrpenie ignorovať. Pavlovo napomenutie dostalo pre mňa celkom nový zmysel: „Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele" (1 Kor 6, 20). Toto poučenie sa neobmedzuje len na tie obdobia, keď je naše telo zdravé a my sa cítime skvele. Uvedomila som si, že povinnosť oslavovať Boha v našom tele je večná bez ohľadu na stav tela. Čím viac som čítala Pavlove listy a hľadala som v nich niečo o utrpení, tým väčšmi som si uvedomovala, že kresťania sú povolani oslavovať Boha zvlášť vtedy, keď znášajú fyzické utrpenie. Táto biblická pravda ma zasiahla s takou silou, že ju

nedokážem primerane vyjadriť slovami. Pochopila som, že utrpenie je darom, nie prekliatím, ak ho prijmem ako dar a použijeme na oslavu Pána. Emocionálne potvrdenie tejto pravdy nasledovalo čoskoro po intelektuálnom. Jedného dňa počas modlitby som si uvedomila, že keď obetujem svoju bolesť Pánovi, cítim radosť. Nielenže som to vedela, ale cítila som pravdu, že moje obetovanie utrpenia Pánovi je vzácnym darom, ktorý ma obšťastňuje. Len oheň Božej lásky môže skutočne odstrániť hriechy s jeho ničivými účinkami a uzdraviť dušu. Tento proces očisťovania sa týka aj utrpenia, ale pochopila som, že utrpenia sa nemusím báť, ak ho s láskou vraciam Pánovi ako dar. A Pán ako milujúci Otec, ktorý rád rozdáva dary svojim deťom, neuspokojí sa len tým, že nás očistí - chce naplniť tento proces očisťovania radosťou, ak mu to dovoľíme. Keď som bola ochotná mu to dovoliť, Boh použil moje utrpenie, aby spálil tie roky duchovnej pýchy a samofúbi a brzdiace účinky úbohého obrazu o sebe, ktorý mal korene v suchej pôde Kalvínovho učenia o úplnej skazenosti. Pánov očisťujúci oheň spaľoval moje sebestvo a nahradil ho pokorou a vďačnosťou za jeho lásku, milosrdenstvo a zľutovanie. Boh chcel, aby som mu obetovala aj svoju bezútešnosť, aby ju mohol očistiť. Počas ďalších mesiacov po tom lete roku 1990 použil môj emocionálny a fyzický očistec, aby ma pripravil na teologické očisťovanie, ktoré pre mňa naplánoval. Viem, že by som nebola pripravená uvažovať o katolicizme, keby ma najprv neočistil utrpením. Katolicizmus Johna Michaela Talbota ma zaujímal. Musela som zistiť, či vie niečo, čo ja neviem. Rozhodla som sa zaobstarať si knihy, z ktorých by som mohla skúmať Katolícku cirkev. Urobila som to a Boh hneď strhol strechu môjho pekne usporiadaného teologického domu. Začal premiestňovať nábytok. Celá kalvínska výzdoba musela ísť preč.

Bolo to bolestné a ponížujúce, keď som musela uznať, že ma o určitých pravdách učili nesprávne. Ale ešte bolestivejšie bolo, že ma začali prenasledovať celé tie roky, keď som sa posmievala katolíkom a ich viere. Len štúdium katolíckeho učenia v jasnom svetle a s ochotou poznať pravdu ma očisťovalo. Táto skúsenosť bola ťažká, ale aj radostná. Cítila som slobodu veriť tak, ako Cirkev verí už dvetisíc rokov. Hoci moje predefinovanie dogiem nebolo príjemné, túžba milovať a byť milovaná živým Kristom bola silnejšia, a preto som sa nebála. Chcela som poznať pravdu o Ježišovi a jeho Cirkvi, nech to stojí čokoľvek.

Leonie Caldecottová, ďalšia konvertitka na katolicizmus, to opísala takto: „Ako človek nájde pravdu? V mojom prípade to nebola intelektuálna záležitosť. Musela som prejsť obrátením srdca, preorientovaním vôle skôr, než som mohla zmeniť svoj pohľad na Cirkev. Aby sa to stalo, moje srdce sa muselo zlomiť, moju vôľu museli zlomiť udalosti, ktoré som nemohla ovládať, udalosti, ktoré som ani nedokázala rozumovo pochopiť. Musela som vidieť, že potrebujem Boha a jeho Cirkev.“ Tak to bolo aj v mojom prípade. Už som sa nepokladala za jednotlivca, ktorý je mysticky zjednotený s Kristom tajomne a neurčito. Bola som skutočne jedno s Kristom, zjednotená s jeho Telom, ktorým je Cirkev.

Táto vnútorná zmena smeru sa stala vonkajšou v októbri roku 1990, keď sa môj brat Doug vrátil do Kalifornie po návšteve východného pobrežia. Pätnásť rokov zápasil so svojou túžbou žiť životom oddanej modlitby, keď pracoval ako pastor mládeže. Bol nespokojný. Chcel žiť úplne podľa viery, ale ustavične ho brzdili praktické skutočnosti. Musel si zarobiť na živobytie a niekedy sa podriaďoval prísny obmedzeniam evanjelikálnych zborov, v ktorých pôsobil. Teraz bol rozhodnutý, že počúvne Boha, ktorý ho volal k životu viery a modlitby bez ohľadu na názor iných ľudí.

V nedeľu po Dougovom návrate sme sa ako zvyčajne zúčastnili na bohoslužbe v ortodoxnom presbyteriánskom kostole v San Franciscu. V ten deň hosťujúci starší mal kázeň pod názvom: Čo je bohoslužba? Vo svojej kázni položil otázku: „Prečo chodíte do kostola? Pre spoločenstvo? Pre vzdelávanie? Slúžiť?“ Hneď si aj odpovedal: „Ak ste prišli z akéhokoľvek iného dôvodu než je uctievanie Boha, prišli ste z nesprávneho dôvodu.“ Pozorne som počúvala, keď ďalej rozprával, ako Biblia opisuje bohoslužbu, ktorá sa odohráva pred Božím trónom - myriady anjelov a svätých sa skláňajú v nekonečnej adorácii, klaňajú sa Pánovi a chvália ho. Volajú: „Svätý, svätý, svätý, Pán Boh všemohúci.“ Opísal kadidelnice a kadidlo, ktoré sa obetuje spolu s modlitbami svätých pri Pánovom zlatom oltári.

Všetko to bolo také vznešené. Vedela som, že nielen ja cítim prenikavú túžbu klaňať sa takto Bohu. Táto vynikajúca kázeň o nebeskej bohoslužbe, ktorá sa opisuje vo Svätom písme, mala vlastne opačný účinok, pretože som (a myslím si, že aj mnohí iní v tom kostole) celkom prirodzene musela porovnať trblietavú nádheru nebeskej liturgie so strohou presbyteriánskou „bohoslužbou“, na ktorej sme sa zúčastňovali.

Bob, Doug a ja sme diskutovali o tejto kázni cestou domov. So smútkom sme prišli k záveru, že budeme musieť čakať na nebo, aby sme sa skutočne klaňali Bohu tak, ako sa mu klaňajú blažení v nebi. Poznamenala som, že mám dojem, že naše protestantské bohoslužby v skutočnosti nie sú žiadnou bohoslužbou, ale sú to len stretnutia, kde spievame o Pánovi a počúvame kázne o Pánovi. „Myslím si, že takto to musí byť tu na zemi,“ povzdychla som si.

O týždeň sme porozprávali Dougovi, ako veľmi nám poslúžila hudba Johna Michaela Talbota. Poznamenala som položartom: „Aj ty by si mal byť mníchom! Vyzeráš tak.“

Smiali sme sa z toho, lebo nepredstaviteľnosť celej tejto záležitosti s katolíckym mníchom sa nám zdala veľmi smiešna. Nemala som ani tušenia, že moja poznámka mu tak hlboko prenikne do duše.

Na druhý deň sa na mňa vážne pozrel a povedal: „Vieš, možno si mala pravdu.“ Zatelefonoval do rímskokatolíckej diecézy v Oaklande, kde ho odkázali na Anglikánsku cirkev, keďže bol protestantom. Povedali mu, že anglikáni majú rehoľné rády. Otvoril telefónny zoznam a vybral si Episkopálnu cirkev. Zdalo sa, že táto cirkev je konzervatívna, keď používala *Knihu spoločnej modlitby* z roku 1928. Zatelefonoval tam a oni ho pozvali na bohoslužbu, aby zistil, či ich spiritualita je to, čo hľadá. Na ďalšiu nedeľu môj brat navštívil túto episkopálnu cirkev, ktorá bola súčasťou malej konzervatívnej anglikánskej diecézy, oddelenej od liberálnej episkopálnej cirkvi od konca 70. rokov 20. storočia. Popoludní sa vrátil domov a s nadšením rozprával o tom, že v tej anglikánskej farnosti videl model nebeskej bohoslužby, o ktorej sme počuli v kázni minulý týždeň. Bola to prvá cirkevná bohoslužba, v ktorej sa klaňal Bohu skrze liturgiu. O, tak veľmi som túžila ísť tam. Čím viac mi to vysvetľoval, tým väčší som bola hladná po liturgickej bohoslužbe. Myslím si, že moja reakcia prekvapila aj Boba. Nepovedala som mu podrobne o svojej duchovnej ceste (veľká časť tejto cesty sa podobala jeho ceste), takže si neuvedomil hĺbku mojej túžby poznať živého Krista a klaňať sa mu.

Miesto odpočinku

Pieseň Johna Michaela Talbota *Milujúci a milovaný* ma zoznámila so svätým Jánom z Kríža. Bol to španielsky mystik zo 16. storočia, ktorý hovoril o „temnej noci duše“. Ukázal mi, že kríž je zjednotením Krista s jeho milovanou, s Cirkvou. Keď bol Ježiš na kríži, vojak mu kopijou prebodol

bok a hneď vyšla krv a voda, čo je znamením Cirkvi. Tým sa naplnilo dielo znázornené na Adamovi, ktorý bol predobrazom Krista (porov. *Rim* 5, 14). Z Adamovho boku Pán vybral kosť, z ktorej utvoril Evu (porov. *Gn* 2, 21-24). Keď som počúvala Dougov opis anglikánskej bohoslužby, vedela som, že musím ísť a sama sa o tom presvedčiť! Aj Bob túžil zakúsiť liturgickú bohoslužbu. Najbližšiu nedeľu ma teda on a naše deti sprevádzali na anglikánsku bohoslužbu. Prekvapenie z toho, čo som videla, bolo zmenšené tým, čo mi môj brat predtým povedal o význame takých vonkajších liturgických znakov, ako je napríklad kríž, kadidlo, oltár, sviece, rúcha, Mária, liturgické modlitby, večné svetlo a svätostánok, ba dokonca aj telesné postoje kľačania a pokľaknutia.

To, čo som tam našla, ma veľmi potešilo, povzbudilo a naplnilo očakávaním.

Po prvej návšteve tohto kostola sme začali chodiť na bohoslužby pravidelne. Pochopila som niektoré súvislosti hneď v prvých mesiacoch, ako som spoznala katolícke dogmy, hoci boli filtrované anglikánskymi šošovkami. V prvom rade som si uvedomila, že prostredníctvom Ježišovho vtelenia je v Trojici ľudská prirodzenosť. Potom som pochopila, že pri svätom prijímaní cez svoje dielo na kríži a zmŕtvychvstanie chce Ježiš prebývať v našej ľudskej prirodzenosti svojím božským životom. Toto niektorí teológovia nazývajú „svätou výmenou“ života. Kristus je v nás nielen duchovne, ale pri svätom prijímaní k nám prichádza aj telesne.

Náš vzťah ku Kristovi nie je len duchovný, ale aj telesný. Kristovo vtelenie zavrášilo zjednotenie toho duchovného a telesného, čo je jedinečné u človeka. Kristus Bohočlovek sa stal dokonalým príkladom toho, ako sa Pán teší z ľudského spojenia ducha a tela. Teraz som začala chápať, že celý svoj

kresťanský život som posilňovala negatívny pohľad na telesný rozmer človeka pre kalvínske učenie o úplnej skazenosti človeka.

Ďalšie poznanie prišlo vtedy, keď som spoznala omyl vo výchove našich detí. Vždy som mala ťažkosti učiť ich o nekonečnej Božej láske a zároveň podľa našej reformovanej teológie ich učiť, že Kristus zomrel len pre vyvolených a odpustil len im. Zvyšnú časť ľudstva, pravdepodobne veľkú väčšinu „Boh nenávidel“, ako to Kalvín vyjadril, a títo ľudia boli odsúdení na večné odlúčenie od Boha. Keďže som nemohla s istotou vedieť, či moje deti sú medzi tými vyvolenými, ako som im mohla pravdivo povedať, že Boh je ich Otcom a že ich miluje a odpustil im hriechy? Naprávať ich a vyučovať prostredníctvom trestov bolo pre mňa veľmi nepríjemné.

Ale napriek tomu sme naďalej hovorili Bohu, že ho milujeme, a prosili sme ho, aby nám odpustil, a potom sme prosili o odpustenie toho, koho sme urazili. Deťom som vysvetľovala: „Keďže Biblia nám hovorí, že palica nápravy vyháňa zo srdca hriech a pretože ťa milujem, musím ťa potrestať.“ Niekedy sa ma deti pýtali, prečo ich trestám, ak im Boh už odpustil. Chcela som im povedať: „Pretože musíte zaplatiť za svoje hriechy. Je spravodlivé dať vynáhradu a zlo sa musí napraviť. Ak rozbijete susedovi okno, musíte ho nahradiť. Ak mi teda budete klamať alebo ma nebudete počúvať, musíte zaplatiť, aby ste to dali do poriadku.“ Ale v skutočnosti som to nedokázala povedať, pretože dočasné zaplatenie za hriechy nezapadalo do našej kalvínskej teológie.

V srdci som vedela, že nie som dôsledná, ale nikdy som nemohla prísť na to, ako sa tomu vyhnúť. Nechávala som túto otázku bokom, pokiaľ si nepreštudujem tento problém. Ale vždy ma to trápilo. Ak nám Boh odpustil, prečo

potrebujeme palicu nápravy? Môj zdravý rozum sa pýtal, prečo nestačia obyčajné slová pokánia. Prečo musíme trpieť za svoje hriechy? Reformovaná teológia, ktorú som zdedila, mi hovorila, že sa nikdy nebudem musieť zodpovedať za svoje hriechy na Kristovom súde, pretože Boh mi ich už všetky odpustil. Ale v Písme a v každodennom živote som videla, že za hriechy, ktoré sa už odpustili, sa vymeriavajú tresty. Čím viac som sa snažila nájsť zmysel v tomto nesúlade, tým väčšmi som sa trápila.

Môj brat v spoločenstve týchto anglo-katolíkov spoznal a preskúmal mníšsky život a spôsob, ako prežívať svoje povolanie k životu modlitby. Veľmi mu pomohli, poradili mu a nasmerovali ho, aby šiel za touto svojou túžbou po živote modlitby. Spoznal, že toto je povolanie od Boha.

Bola som šťastná, keď som videla brata spokojného. Začala som čítať o mníšskom živote, zvlášť skoršie diela Thomasa Mertona, napríklad jeho klasické dielo o mníšskom živote *Hora siedmich stupňov*. Bola to jeho autobiografia. Hovoril v nej o svojej ceste od neviery ku kresťanstvu, až napokon vstúpil do Katolíckej cirkvi a keď sa stal cisterciánskym mníchom, odišiel zo sveta do ústrania. Bola to jedna z najlepších kníh, ktoré som kedy čítala. Pomohla mi uvedomiť si, že ľudia prijímajú kresťanskú vieru ako katolíci a vedome si nevyberajú protestantskú denomináciu. To mi otvorilo oči. Tiež som sa dozvedala, že mnísi nie sú chorí stroskotanci, ktorí našli útočisko v kláštore, pretože sa im nedarilo v „skutočnom svete“ a snažili sa utiecť z neho. Nie, títo muži sú veľmi zdraví, inteligentní, dokonca brilantní muži, ktorí v rôznej miere opúšťajú svet pre svet, odopierajú si svetské dobré pre vyššie dobré a odovzdávajú samých seba, myseľ, dušu a telo modlitbe a službe pre spásu duší.

Zasvätený celibát a kláštorný život je praktickým naplnením

dobre známeho povzbudenie svätého Pavla k svätosti:

„Chcem, aby ste vy boli bez starostí. Kto je bez ženy, stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi. Ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke, a je rozdelený. Aj nevydatá žena a panna rozmýšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom. Ale vydatá myslí na svetské veci, ako sa páčiť mužovi. No toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušene pripútali k Pánovi" (1Kor 7, 32-35).

Rehoľné povolanie k životu zasvätenej čistoty, poslušnosti a chudoby je cudzie pre evanjelikálnu zbožnosť. Ale čím viac som sa učila o katolíckom asketizme, tým lepšie som videla, že je to praktická metóda, ako nasledovať Pánovu radu bohatému mladíkovi: „Tu k nemu ktosi pristúpil a pýtal sa ho: ‚Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?‘... On mu povedal: ‚Ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania!‘ ... Mladík mu povedal: ‚Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?‘ Ježiš mu vravel: ‚Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!‘" (Mt 19, 16-17. 20-21).

Prekročila som most

Začala som chápať, že anglikanizmus, hoci má veľa nádherných liturgických tradícií a „katolíckych" dogiem, nie je cieľom mojej púte. Hoci bol formou blízky katolicizmu, nie je skutočne katolícky. Vedela som, že hoci Anglikánska cirkev je príjemnou a poučnou zastávkou na odpočinok, nebol to domov.

Možno tým najdôležitejším faktorom na mojej ceste do Ríma bolo to, že som si čoraz väčšmi cenila liturgickú bohoslužbu - zamilovala som sa do nej. Nádherná a symbolika anglikánskej eucharistickej liturgie bola niečím, čo som túžila vidieť na verejnej bohoslužbe.

Aj môj manžel Bob si uvedomil nekonečnú hodnotu omše, keď sa mu náš Pán dal spoznať pri lámaní chleba. Teraz sa nesústredil len na Krista, ale na Trojicu. Oči duše hľadali a klaňali sa Otcovi skrze Syna v sile Ducha Svätého. Omša je modlitbou k Bohu Otcovi v mene Krista, nášho Veľkňaza, ktorý Otcovi neustále sprítomňuje svoju obetu, ktorú priniesol na Kalvárii raz za všetkých (porov. *Hebr 7, 24-25; 9, 24*). Pri omši zázrakom Kristovej nekonečnej milosti sme prítomní pod krížom, aby sme sa aj my mohli obetovať zjednotení s ním ako živá obeta nášmu nebeskému Otcovi. Keď som čítala katolícke knihy o Eucharistii, pochopila som hlbokú súvislosť medzi starozákonnou veľkonočnou obetou (porov. *Ex 12, 1-18*) a omšou. Veľkonočná obeta sa nepokladala za úplnú, ak ľudia nezjedli veľkonočného baránka. Krv tohto baránka, ktorou pokropili veraje domov, ich chránila pred anjelom smrti. Ježiš Kristus, náš Pán, pravý Boží Baránok (porov. *Jn 1, 29. 36*), nás rovnako pozýva, aby sme sa zúčastnili na obetnej eucharistickej hostine jeho vlastného tela a krvi. Prisľúbil tento dar svojim učeníkom (porov. *Jn 6, 22-71*) a svoj prísľub splnil tak, že ustanovil Eucharistiu pri Poslednej večeri, keď im dal svoje telo a krv za pokrm a nápoj ako pravý veľkonočný Baránok, ktorý sa obetuje. Svätý Pavol vysvetlil význam Poslednej večere a skutočnej prítomnosti Ježiša v Eucharistii: „Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele?" (*1 Kor 10, 16*) „Ved' ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, vzdával vďaky, lámal ho a povedal: 'Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku.' Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: 'Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku.' A tak vždy, keď budete jest'

tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde. Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie" (1 Kor 11, 23-29). Ako evanjelikálka som stovky krát čítala tieto úryvky, ale nikdy ma príliš nezaujali. Ale teraz, keď som spoznala teológiu omše, pravda katolíckeho výkladu týchto veršov bola očividná.

Zistila som, že aj svedectvo prvotnej Cirkvi je rovnaké. Prví kresťania jednomyseľne verili, že Eucharistia je skutočne telom a krvou Pána a verili, že omša je svätou obetnou hostinou, ktorou mohli mať účasť na Pánovom tele a krvi. Skutočná prítomnosť Krista Ježiša v eucharistickej obete a hostine je jadrom a stredom kresťanského života a bohoslužby, lebo každý deň dostávame úžasnú príležitosť obetovať samých seba a svoje úmysly ako živú obeť Otcovi skrze Ježiša Krista v spoločenstve s ním, zomierať s ním a prijať z jeho dokonalej obety pokrm, ktorým získavame nesmrteľnosť a podiel na samotnom Božom živote. Je to úžasná a najväčšia výsada, ktorú môžeme prežívať na zemi. Keď som usilovne študovala katolícke učenie a porovnávala ho so Svätým písmom, aby som sa uistila, že je „biblické“, môj brat na dobrú radu biskupa tejto novej anglo-katolíckej diecézy strávil niekoľko mesiacov v rímskokatolíckom cisterciánskom kláštore v severnej Kalifornii. Biskup si myslel, že mu to pomôže zistiť, či kláštorň život je jeho pravým povoláním, alebo nie. Bolo to poučné aj pre nás, keď nám potom rozprával o tom, čo sa dozvedel. Pamätám si na ten pocit hrôzy a zrady, ktorý som cítila z toho, že mi klamali o Katolíckej cirkvi. Nesprávne informácie, ktoré sme prijali, nám bez zlého úmyslu poskytovali úprimní, hoci neznalí protestantskí kazatelia a

spisovatelia. Ale, žiaľ, uvedomila som si, že tieto klamstvá úmyselne aj hlásali „profesionálni“ antikatólicki protestanti. Boli to väčšinou bývalí katolíci a dokonca aj bývalí kňazi. Zažila som obrovský šok, keď som si uvedomila, že môj pohľad na dejiny Cirkvi je pokrivený a je založený na nesprávnych domnienkach. Priemerný protestant sa jednoducho domnieva, že Cirkev, ktorú založil Kristus a apoštoli, zblúdila zo správnej cesty a veľmi rýchlo odpadla. Nikdy sa už nevrátila k vieroučnej čistote až do reformácie takmer o 1500 rokov neskôr. Mnohí jednoducho ignorujú alebo sa snažia vysvetliť po svojom Pánovo prisľúbenie ohľadom večnosti a vieroučnej jednoty jeho Cirkvi: „Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“ (Mt 16, 18) a „Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy...“ (Jn 16, 13).

Ak moje protestantské domnienky boli správne, pekelné brány premohli Cirkev krátko po apoštolskej dobe a Duch Svätý opustil Cirkev. Buď nás Kristus oklamal a podviedol, keď nás učil, že tu bude jeden Duch, jedna viera, jeden krst a jedna Cirkev, ktorá bude trvať do skončenia sveta (porov. Mt 28, 20), alebo moja antikatólicka zaujatosť a výklady Písma a dejín Cirkvi boli nesprávne a nebiblické. John Henry Newman, slávny evanjelikálny protestant, ktorý sa obrátil na katolícku vieru, povedal: „Poznanie dejín Cirkvi je smrťou protestantizmu.“ Mal pravdu. Keď som študovala ranú Cirkev, jasne som videla, že bola katolícka vo svojej vierouke a praktickom živote - začala sa nazývať „katolíckou“ už koncom prvého storočia. Napriek mojim ťažkostiam s prijatím katolíckeho učenia som zistila, že Katolícka cirkev vždy učila a ohlasovala (jasnejšie a horlivejšie než ktorákoľvek protestantská denominácia) kľúčové biblické dogmy, akými sú napríklad inšpirácia a neomylnosť Svätého písma, zmierná obeta

Krista, spása len z milosti a potreba starať sa o svätosť. Prišla som k záveru, že katolíci sú skutoční kresťania. John Michael Talbot nebol podvodník.

Na jeseň roku 1991 nám brat dal kazetu Scotta Hahna, kde hovoril o svojom obrátení z presbyteriánskeho duchovného na katolíka. Mnohé naše teologické a emocionálne ťažkosti s katolíckou vierou prestali, keď sme sa dozvedeli, že nie sme sami. Veľmi nás povzbudilo, keď sme si vypočuli príbeh ďalšieho evanjelikála, ktorý bol tvrdým antikatólikom a prežíval podobné problémy ako my. Ďalší reformovaný evanjelikál sa obrátil! Toto vzrušujúce svedectvo o obrátení bolo pre nás emocionálnym a biblickým povzbudením, ktoré sme potrebovali, aby sme dokončili svoju cestu do Ríma. Hahnovo vysvetlenie otázky ospravedlivenia a spásy (možno to bola pre mňa tá najťažšia otázka, keď išlo o Katolícku cirkev) nám pomohlo pochopiť, že Katolícka cirkev sa vždy pridržala biblického učenia v tejto oblasti.

Uvedomili sme si, že Martin Luther sa veľmi odchyľil od historickej kresťanskej ortodoxie, keď zaviedol svoju nebiblickú teóriu *sola fide* (ospravedlivenie len skrze vieru nezávisle od skutkov poslušnosti, ktoré vykonávame vďaka Božej milosti, danej zadarmo). Bolo jasné, že Božia milosť je nekonečne silnejšia než naše hriechy. Keď prosíme o odpustenie a uzdravenie, nielenže nás vyhlasuje za spravodlivých (ako si myslel Luther), ale robí nás spravodlivými. A vďaka milosti jeho Syna Ježiša Krista sa skutočne stávame objektívne krásnymi a príjemnými v jeho očiach. Ako hovorí Biblia: „Ako z neba padá dážď a sneh a nevracia sa späť, lež napojí zem a zúrodní ju, aby z nej klíčilo, aby obdarovala rozsievачa semenom a dala chlieb hladnému, tak bude so slovom, ktoré vychádza z mojich úst: nevráti sa ku mne naprázdno, ale vykoná všetko, čo chcem,

a vydarí sa jeho poslanie" (Iz 55, 10-11).

Pochopila som, že skrze Pánov dar milosti zadarmo kresťania sa skutočne stávajú synmi a dcérami Božími. Táto zmena je vnútornou skutočnosťou, nielen vonkajšou formalitou - nie je to právna fikcia, ktorú mal Luther na mysli.

Bob a ja sme naďalej celú jeseň chodili do anglikánskeho kostola, ale v noci, keď už deti boli v posteli, zapálili sme nočné lampky a študovali sme katolícke knihy, články v časopisoch a kazety. Začala som čítať *Katolícky katechizmus* od pátra Johna Hardona, ktorý som si požičala z miestnej knižnice. Postupne mi dávali zmysel dogmy o Božej zvrchovanosti, slobodnej vôli, milosti, viere, Písme a Tradícii, Cirkvi ako neustálom vtelení Kristovej prítomnosti vo svete a mariánske dogmy. Pomocou jasných spisov tohto svätého jezuitského kňaza som sa presvedčila, že učenie Katolíckej cirkvi je pravdivé. Moju dušu vyživoval a posilňoval bohatý, zrelý a časom overený systém viery a morálky Cirkvi. Ako keby som našla drahocennú perlu. Čoraz väčšmi som sa zamilovávala do Katolíckej cirkvi, keď som videla veľa príkladov tichej bezhraničnej dobročinnej lásky v živote katolíkov, s ktorými som sa stretávala. Nikdy som takúto slobodu lásky nenašla v evanjelikálnom prostredí, ktoré som poznala. Pýtala som sa, prečo je to tak. Potom som jedného dňa pri čítaní dokumentov II. vatikánskeho koncilu našla veľmi dôležitý výrok ohľadom ekumenizmu: „Ak hovoríme, že sme nezhrešili, jeho robíme luhárom a nie je v nás jeho slovo' (1 Jn 1, 10). To sa týka aj hriechov voči jednote. V pokornej modlitbe teda prosíme o odpustenie Boha a našich oddelených bratov tak, ako odpúšťame tým, ktorí sa previnili voči nám." Nie div, že som od začiatku cítila vo svojom rastúcom vzťahu k Cirkvi ducha pokory a lásky voči

oddeleným bratom. To bolo skutočne ovocím pokánia. Keď sme Bob a ja rástli v láske voči Cirkvi, zaujímalo ma, prečo my ako anglo-katolíci nie sme súčasťou Katolíckej cirkvi. Keď sme skúmali ich teórie o „vetve“ a o „via media“ (prvá teória spočíva v anglikánskej predstave, že „katolícka cirkev“ sa platne prejavuje v troch vetvách: rímskokatolíckej, anglikánskej a pravoslávnej; druhá teória hovorí, že Anglikánska cirkev je životaschopnou „strednou cestou“ medzi protestantizmom a katolicizmom), videli sme, že hoci anglikáni boli navonok „katolíkmi“, vnútorne boli protestantmi - žili de facto v stave „protestu“ voči Cirkvi Ríma, lebo sa úplne nepodriadili jej učeniu a autorite. Podstatná otázka znela: Zanechal Kristus omylnú Cirkev, ktorá môže hlásať aj blud? Ak áno, ostali sme ako siroty. Nie sme v bezpečí, sme bez ochrany a bojujeme medzi sebou. Ale tento názor protirečí Ježišovmu jasnému príslubu: „Nenechám vás ako siroty“ (Jn 14, 18). Čoraz viac som sa chcela stotožniť so „svätou Matkou Cirkvou“, ako ju láskavo nazývajú jej deti. Túžila som „ísť domov“ a prihlásiť sa k úžasnému duchovnému dedičstvu a vieroučnej istote - k plnosti kresťanskej viery, ktorá bola mojou už dávno.

Po desiatich mesiacoch v Anglikánskej cirkvi sme sa ako rodina chceli stať členmi Katolíckej cirkvi. Keď sme vstúpili do Anglikánskej cirkvi, mysleli sme si, že vstupujeme do Katolíckej cirkvi alebo aspoň do jej živej vetvy. Ale v lete roku 1991 sme si so smútkom uvedomili, že ešte nie sme v Katolíckej cirkvi. Zvlášť ma zaujal jeden výrok vo vynikajúcom trojzväzkovom apologetickom diele *Rádio odpovedá*, kde autori odpovedajú na otázku jednoty Cirkvi: „Ak veríte, že Anglikánska cirkev by mala byť v spoločenstve s Rímom, a ona nie je, ako môžete ostávať tam, kde by ste nemali byť, a odmietate urobiť osobne ten krok, ktorý Anglikánska cirkev ako celok nemôže a nechce

urobiť?" Keď som si to s Bobom prečítala, nikdy sme už nepochybovali o tom, že naša cesta smeruje do Katolíckej cirkvi.

Koncom augusta sme formálne opustili Anglikánsku cirkev a začali sa pripravovať na vstup do Katolíckej cirkvi. Prešli sme všetky hlavné katolícke dogmy, nepoškvrnené počatie Márie bola posledná z nich, ale jedna z najkrajších a duchovne najpoučnejších dogiem pre kresťana. Raz v noci v septembri som si uvedomila úlohu Máriinho orodovania v našom obrátení, dôležitosť jej príhovoru. Bola som veľmi vdáčna a pokorná, keď som si uvedomila, že Boh nás privádza do svojej Cirkvi.

Cítila som, že som Božím dieťaťom a on ma nesie nežne do náručia Matky Cirkvi. Začala som chváliť Boha, môjho Otca, za jeho nežnú a láskyplnú starostlivosť o mňa počas uplynulého roka, ale vedela som, že tento konkrétny rozmer starostlivosti nebol od Boha Otca. On ma láskyplne, ale rozhodne pokoril. Boh Syn bol mojím Pánom, mojím Majstrom, mojou láskou, mojím Bratom. Spočiatku som si myslela, že to môže byť len dielo Ducha Svätého. Ale to nebola úplne pravda. Jeho darom bolo svetlo a oheň očisťovania. Ale starostlivosť, ktorú som dostala a ktorá ma priviedla do Cirkvi, keď som bola otvorená pre pravdu, bola nežná starostlivosť matky, ktorá nežne miluje svoje dieťa a chráni ho pred každou ujmom. Preblahoslavená Matka Mária! Veľmi jasne som cítila jej materskú prítomnosť v tú noc a jej silné orodovanie za mňa, ako aj orodovanie Syna pred samotným Otcom.

V posledný októbrový týždeň roku 1991 môj manžel Bob, naše dve staršie deti a ja sme prvý raz prijali sviatosť zmierenia a celú rodinu podmiennečne pokrstili. A napokon na druhý deň, na Slávnosť všetkých svätých pri tradičnej latinskej omši nás formálne prijali do Katolíckej cirkvi. Bol

to aj deň nášho prvého svätého prijímania. Slovamí nemožno opísať radosť a pokoj, ktorý som cítila na konci svojej dlhej a často bolestnej cesty domov. Keď sme prijali pomazanie svätým olejom a sväté prijímanie, už sme neboli mimo Cirkvi ako pozorovatelia, ktorí nemajú životodarnú a milostiplnú silu sviatostí.

Počas celého dovtedajšieho kresťanského života som odmietala to, akú ma Boh stvoril - s telom (predstúpiť pred Boha so zmyslovým vnímaním) aj s dušou (mystickým alebo duchovným vnímaním Boha). Sedem sviatostí sú vonkajšie, viditeľné znamenia vnútorného neviditeľného udelenia milostí, pričom sa rešpektuje naše fyzické telo a duchovná duša. Ak teda poprieme jeden alebo druhý rozmer, telesný alebo duchovný, nie sme vyvážení v prístupe ku Kristovi a jeho Cirkvi na tomto svete. Zdá sa, že všetky protestantské nesprávne predstavy (o spoločenstve svätých, pápežstve, sviatostiach, uctievaní relikvií, obrazoch, liturgii a ľudskej prirodzenosti Krista) sa točia okolo toho, že odmietajú uznať vonkajšie, fyzické prejavy kresťanského náboženstva.

Doma sme potom mali hostinu. Počas osláv som v tichosti premýšľala o pôsobení Ducha Svätého v mojej duši počas minulého roka. Pôsobil vo mne trojako pre tri ciele. Po prvé, aby ma prenikol, očistil a pokoril na začiatku môjho obrátenia. Po druhé, aby ma pozdvihol, posilnil a umožnil mi nasledovať jeho vedenie. A po tretie, aby upokojil moje nepokojné srdce, aby som mohla počuť, ako ma učí pravdu. Z vďačnosti som len mohla volať k Pánovi slovami 131. žalmu: „Pane, moje srdce sa nevystatuje, moje oči nehladia povýšené. Neženien sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnutelnými. Ale ja som svoju dušu upokojil a utíšil. Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne." Veľmi túžim vrátiť Bohu

skrze jeho Cirkev aspoň desatinu toho, čo mi skrze ňu dal. Väčšina našich priateľov, fundamentalistov, evanjelikálov a reformovaných protestantov, ktorých sme poznali a mali radi, bola zhrozená (a v mnohých prípadoch sa aj hnevali) z nášho obrátenia. Vôbec nechceli vedieť, prečo sme sa rozhodli pre Katolícku cirkev. Ich ľahostajnosť niekedy spôsobila, že sme sa cítili osamelí a nespokojní. Bolelo nás, keď sme si uvedomili, že len zopár našich bývalých priateľov sa nás spýtalo na radosti a bolesti nášho hľadania „plnosti kresťanskej viery“. Ale od môjho obrátenia sa ma mnohí protestanti pýtajú: „Prečo katolicizmus?“

Odpovedám: „Pretože to je pravda - plnosť kresťanskej viery a pretože v ňom môžem prijímať sviatosti, Kristove prostriedky na udelenie milosti službou jeho Cirkvi.“ Pýtam sa ich: „Ako by som mohla nebyť katolíčkou?“

Keď som si vybrala *Žalm 27*, 4 ako motto svojho života, nikdy som úplne nechápala jeho význam pre môj život. Teraz už chápem. „O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám.“ Ako katolíčka teraz bývam v dome Pánovom - v jeho Cirkvi, v jeho rodine. Vždy, keď sa zúčastním na omši, tam v jeho dome „pociťujem nehu Pánovu a obdivujem jeho chrám“.

Božie dielo milosti, ktoré spočívalo v tom, že priviedol mňa i moju rodinu do Katolíckej cirkvi, bolo slovami autorky a spolukonvertitky z evanjelikálneho protestantizmu Sheldon Vanaukenovej „búrliwym milosrdenstvom“. Ako novoadoptovaná dcéra Cirkvi vzdávam vďaky Pánovi, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

RICK CONASON

Ach jaj!

Skôr než pochopíte, prečo som sa stal katolíkom, treba, aby ste trocha spoznali židovskú rodinu, v ktorej som vyrastal. A skôr než zistíte, v akej židovskej rodine som vyrastal, bude dobré, aby ste niečo vedeli o mojich starých rodičoch Emilovi a Cel.

Obaja sa narodili židovským rodičom krátko po prelome storočí - Emil v Poľsku a Cel v Amerike. Bola najstaršou dcérou jedinej židovskej rodiny v Iowe (aspoň tak mi to hovorili). Emilovi rodičia emigrovali do USA, keď mal asi dva roky. Usadili sa v Trentone v štáte New Jersey. Keď mal Emil dvadsať rokov, vybral sa do New Yorku, aby tam hľadal politickú a sociálnu stimuláciu.

New York bol v búrlivých dvadsiatych rokoch 20. storočia tak ako teraz magnetom pre všetky prúdy liberalizmu, od avantgardných umelcov a básnikov po ľavicových intelektuálov, politických radikálov a ateistov. Emil a Cel sa celkom udomácnili v politickom a sociálnom chaose okolo nich. Boli blízko známym postavám tej doby, akým bol napríklad Henry Miller (autor takých kontroverzných diel ako napríklad *Obratník kozorožca* a *Obratník raka*), s ktorým istý čas bývali. Emil vstúpil do komunistickej strany, ale čoskoro z nej odišiel. Bol sklamaný, lebo strana sa stala na jeho vkus príliš „stalinistickou“. Istým dôsledkom jeho krátkeho komunistického obdobia bolo upevnenie jeho ateizmu. Emil sa vždy pokladal za Žida, ale neveril v Boha. Cel bola podobne silná Židovka v kultúrnom zmysle, ale aj ona bola horlivou ateistkou.

Emil počas svojho krátkeho flirtovania s komunizmom stretol Cel, ktorú poslali do New Yorku rodičia, aby dokončila štúdiá. Zamilovali sa a čoskoro sa zosobášili. On

mal 23 rokov, ona 18. Usadili sa a založili rodinu v brooklynskej židovskej štvrti. Emil študoval medicínu a stal sa lekárom. Počas svojej kariéry mal svoju ambulanciu v centre Greenwich Village, ktoré už vtedy bolo srdcom newyorského progresívneho liberalizmu. Cel, nadaná umelkyňa, sa stala učiteľkou v štátnej škole.

Moji starí rodičia nikdy nestratili kontakt s ľavicovými prúdmi a politikou. Vlastne určujúcou črtou ich sociálnej a politickej filozofie bol liberalizmus (pozrite sa na slovo „liberál" v slovníku a urobíte si obraz o Emilovi a Cel). Ich bratia a sestry, moji prastrýkovia a pratety, sa tiež presťahovali do New Yorku za šťastným a liberálnym životom. Medzi týmito prastrýkmi a pratetami boli odborári, komunisti a prví zástancovia plánovaného rodičovstva. Môj otec vyrastal v tejto bašte liberalizmu. Zdedil ideológie svojich rodičov. Stretol sa s mamou, zosobášili sa, a tak sa začala tretia etapa liberalizmu rodiny Conasonovcov.

V plnosti času som sa narodil a vyrastal som v Brooklyne. Chodil som do miestnej štátnej základnej školy, navštevoval som hodiny umenia v Brooklynskom múzeu a pestoval som zeleninu na detskej hriadke v brooklynskej botanickej záhrade. Šantil som s hlučnou skupinkou detí z našej ulice. Vo voľnom čase sme hrávali loptové hry, bicyklovali sme sa a potulovali sa po uliciach ako mačky. Moje najkrajšie spomienky z detstva sa týkajú mnohých víkendov, ktoré som s rodinou strávil na ostrove Coney.

Náš byt bol tri poschodia nad bytom Emila a Cel (samozrejme nikdy som ich nevolal dedko a babka, na to boli príliš pokrokoví). Tu som s nimi a ostatnými príbuznými ich generácie trávil veľa času. Nasiakol som liberálnou vôňou mojej rodiny. Naučil som sa mať pochopenie pre robotníka, vysmievať sa z náboženského pokrytectva a prijímať politické i sociálne názory rodičov či príbuzných.

Typické rodinné stretnutie u Conasonovcov prebiehalo takto: My deti sme behali po byte a hrali sme sa, pričom dospelí sa v obývačke rozprávali. Nuž, „rozprávali sa“ nevystihuje celkom ich spôsob rozhovoru. Celé hodiny z plných pľúc diskutovali o politike, práve, psychológii, náboženstve, umení, a podobne. Ak to bolo niečo kontroverzné, s obľubou sa hádali. Nebolo dôležité zhodnúť sa niečom, šlo o hádku. Niektorá z mojich pratieť alebo niektorý z mojich prastrýkov často predložili nejaký názor, s ktorým sami nesúhlasili. Urobili to len preto, aby vyvolali hádku. Ale pri týchto rozhovoroch platilo jedno základné pravidlo: keďže tieto hádky boli vždy a len medzi extrémnymi ľavicovými názormi a radikálnymi ľavicovými názormi, jediné možné závery mohli byť liberálne. Náboženstvo v našom rodinnom živote nemalo miesto. Nikdy sme sa nemodlili ani sme nečítali Tóru. Nezachovávali sme sobotu ani žiaden iný židovský sviatok okrem Veľkej noci. Aj tento sviatok bol podľa možnosti zosvetštený. Paschálna večera (Seder) v rodine Conasonovcov spočívala v tom, že prastrýko recitoval po hebrejsky úvodnú modlitbu nad vínom. Potom nasledovali nevyhnutné debaty o politike a inom, pričom sa jedli tradičné jedlá. Veľká noc bola pre nás istým spôsobom príležitosť, ako vyjadriť solidaritu s našimi kultúrnymi koreňmi - naším židovstvom -, ale nikdy sa nepokladala za náboženský sviatok. Nikdy sme nechodili do chrámu a so židovským náboženstvom som mal možnosť oboznámiť sa len vtedy, keď som chodil do hebrejskej školy. Svoj prvý rok v hebrejskej škole som strávil v malej, chudobnej ortodoxnej ješive. Na druhý rok som prešiel do veľkej, bohatej reformnej ješivy (reformný znamená, že to bol teologicky liberálny smer judaizmu). Urobil som to hlavne preto, lebo táto škola mala dobre vybavenú telocvičňu a bazén, a čo bolo ešte dôležitejšie, zmenil som

školu, lebo všetci moji priatelia sa mi smiali, že chodím do ortodoxnej hebrejskej školy. Živo si spomínam na lásku a radosť v ortodoxnej ješive, ako aj na vrúcnosť ich náboženských slávení. Tiež si spomínam, že som bol znechutený chladným judaizmom reformného spoločenstva, ako aj povrchnosťou a pokrytectvom vo viere, ktoré som tam pozoroval. V porovnaní s vrúcnou zbožnosťou ortodoxného judaizmu reformný judaizmus sa zdal ľahostajný a prázdny. V treťom ročníku ješivy som sa vzbúril. Moji rodičia chceli, aby som pokračoval, ale moja náboženská výchova nebola pre nich dôležitá, takže na tom netrvali. Žiaľ, hebrejskú školu som nikdy nedokončil. Emil náhle zomrel 1. apríla 1966. V júli sa rodina presťahovala z Brooklynu do Great Necku, na newyorské predmestie pre zámožnejšiu strednú vrstvu. Toto sťahovanie tak skoro po strate človeka, ktorého som nikdy nevolal starým otcom, bolo pre mňa veľmi ťažké. Stal som sa osamelým, zmäteným dospievajúcim. Jedinými priateľmi, ktorých som mal, bolo zopár ďalších spoločenských stroskotancov ako ja. Čím som bol starší, tým som bol ustráchanejší, neistejší, nešikovnejší a tučnejší. Ako mnohí osamelí a introvertní mladí ľudia aj ja som našiel útočisko v knihách. Mnoho popoludní, ktoré moji rovesníci trávili činnosťami normálnych stredoškolákov, som bol zavretý v tichu svojej spálne a čítal som jednu knihu za druhou. Zaiste som bol čudák, ale aspoň vzdelaný čudák.

Na konci 70. rokov 20. storočia, v období drog, pálenia povolávacích rozkazov a psychodelického hnutia hippies som šiel cestou všetkých mladých: vzbúril som sa proti morálke a mravom generácie svojich rodičov. A skutočne zvláštne na celej tejto veci bolo to, že pre ľavicovú orientáciu svojich rodičov a ich priateľov som mohol rebelovať len ako pravičiar.

Stal som sa konzervatívcom (ó, ako veľmi som to predhadzoval otcovi do tváre, keď sme sa hádali). Robil som si žarty zo zvláštneho radikalizmu svojej rodiny. Nenávidel som ich socialistické sklony. Hneval som ich svojím novým nadšením pre vietnamskú vojnu. Moja vzburá nepoznala medze. Otvorene som podporoval Richarda Nixona, vstúpil som do civilnej vzdušnej stráže a vážne som premýšľal, že sa zapíšem na americkú leteckú akadémiu. Ale toto flirtovanie s pravitou bolo krátkodobé.

Moje postoje sa zmenili počas prvých rokov na strednej škole. Začal som cvičiť a chudnúť. Našiel som si viac priateľov a dokonca sa mi podarilo nájsť si dievča. Zdrojom tejto premeny bolo objavenie rozkoší zo sexu, drog a rokenrolu. Nebolo potrebné vyvíjať na mňa tlak, aby som odhodil svoj odznak s nápisom „Podporujem Nixona“, aby som hodil cez palubu svoje konzervatívne názory a spadol s rovesníkmi do bahna drog a nemorálnosti.

Nechcel som, aby ma moji noví priatelia odmietli - chcel som „zapadnúť“ -, takže som musel urobiť isté kompromisy. Musel som sa zriecť svojich „pocitových“ hodnôt. Môj odpor voči užívaniu drog musel ísť bokom (bolo to ľahké, lebo som zistil, že mám rád drogy). Hoci som nikdy nezašiel tak ďaleko, ako moji príbuzní, prijal som svoje dedičstvo ako progresívny, liberálny newyorský Žid. Nepredvídaným vedľajším účinkom tejto premeny bolo to, že som sa stal bezohľadnou a krčovitou osobnosťou. Neprekvapilo ma to, lebo tento druh osobnosti je v mojej rodine bežný!

Okrem toho, čo som sa naučil v ješive, môj jediný kontakt s náboženstvom bolo občasné sledovanie televízneho programu Billyho Grahama. Niekedy som si želal, aby to, čo hovoril o Bohu, bola pravda, ale bol som presvedčený, že je to všetko len výmysel. Nemal som čas pre Krista ani pre jeho znovuzrodených nasledovníkov a ich nálepky „Ježiš ťa

miluje!" K viere som sa najviac priblížil, keď som podporoval sionizmus. Hoci je zvláštne, že som nemal rád mnohých Židov, ktorých som osobne poznal, bol som presvedčený, že Židia sú zvláštnym národom - „vyvoleným", ako som sa v ješive učil - a že štát Izrael si zaslúži zvláštnu podporu.

Na konci strednej školy som chcel odísť z New Yorku a spoznať, čo sa skrýva za hranicami ľavicového, ateistického judaizmu, ktorý obmedzoval moju existenciu. Podarilo sa mi dostať čo najďalej z betónovej džungle, keď som sa zapísal na Miamskú univerzitu v Oxforde v štáte Ohio. Bolo to 64 km od najbližšieho mesta. Miamská univerzita mala 14 000 študentov a ja som tam poznal len jedného „newyorského Žida". Spočiatku som sa ťažko prispôboval kultúrnemu šoku, ale vydržal som a v druhom ročníku som si to dokonca obľúbil.

Na Miamskej univerzite som mal skúsenosť s univerzitnou skupinkou „Ježišových bláznov". Väčšina z nich patrila buď do Campus Crusade for Christ alebo Inter-Varsity Christian Fellowship. Hoci som už čítal o „Ježišových bláznoch", pred príchodom do Ohia som sa s nijakým nestretol. Títo uhladení študenti ma oslovili: „Prijal si už Ježiša Krista ako svojho osobného Pána a Spasiteľa?" Na základe svojej mestskej židovskej minulosti som pokladal týchto ľudí s ich otázkami za naivných a hlúpych, ale zdali sa mi aj milí. Na rozdiel od mnohých študentov, ktorí sa ich striasli výsmechom, rád som sa rozprával so znovuzrozenými kresťanmi zvlášť preto, lebo som sa rád pohrával s ich myslením. Dokázal som odmietnuť ich tvrdenia o Kristovom božstve a mesiášstve (alebo som si to myslel) a moja bezohľadnosť sa s radosťou pokúšala zasievať do ich mysle pochybnosti o ich kresťanskom presvedčení. Keďže moji rodičia a starí rodičia ma poučili o náboženstve, zabával som sa, keď som poučal týchto Ježišových

nasledovníkov, ktorí mali podľa mňa vymyté mozgy. V druhom ročníku som sa stretol s Tomom, znovuzrodeným kresťanom, ktorý ma hneď zaujal ako dobrý a úprimný človek. Študoval teológiu a to ma zaujímalo. Diskutovali sme o existencii Boha, Ježiša a o kresťanstve. Hral som s ním svoje zvyčajné myšlienkové hry, ale stalo sa niečo nezvyčajné. Vždy, keď som s Tomom diskutoval o náboženstve, bol som stratený. Mal presvedčivé odpovede na ateistické argumenty. Oboznámil ma s takými pravdami, ktoré som nedokázal vyvrátiť. Naše diskusie niekedy trvali celé hodiny. Stretávali sme sa niekoľkokrát v týždni. Postupne sa môj postoj voči kresťanstvu zmenil z ľahostajného odmietania na zvedavosť. Zvlášť ma fascinovali biblické proroctvá ohľadom apokalyptického druhého Kristovho príchodu, ktoré spopularizoval evanjelikálny autor Hal Lindsey vo svojom bestselleri *Nebohá veľká planéta Zem*. Tom bol veľmi šťastný, že mi mohol dať takéto knihy, ktoré vo mne vyvolali chuť spoznávať kresťanstvo.

Raz večer som s Tomom ostal dlho do noci v internátnej izbe a diskutovali sme o druhom Kristovom príchode. Neveril som v Ježiša, ale zaujali ma kresťanské tvrdenia o jeho návrate na zem, ktorý sa bude vyznačovať obrovskými prírodnými zmenami, ktoré sú známe ako súženie. Keď Tom odišiel, šiel som do postele, ale nemohol som spať. Stále som premýšľal o našom rozhovore a začal som si klásť otázky. „Čo ak existuje Mesiáš? A čo ak je Ježiš skutočne Mesiášom? A čo ak skutočne príde čoskoro súdiť svet - aj mňa?" V tej chvíli som počul vo svojej mysli hlas, ktorý jasne hovoril: „14. kapitola *Knihy proroka Zachariáša*“ „Čo?“ pýtal som sa prekvapene sám seba. Vedel som, že Zachariáš je prorocká kniha z Biblie, ale nikdy som ju nečítal.

„14. kapitola *Knihy proroka Zachariáša*“ opäť sa mi ozývalo v hlave.

„Je už jedna hodina po polnoci. Prečítam si to zajtra,“ zamrmľal som si pre seba s hnevom a trochu nervózny. Hlas bol dôrazný. „Nie. Teraz.“

„Ha!“ pomyslel som si s úľavou. „Nemám ani Bibliu. Prečítam si to niekedy inokedy.“ Obrátil som sa a snažil som sa pustiť celú tú vec z hlavy a spať. Potom som si spomenul, že Tom náhodou nechal svoju Bibliu v ten večer na mojom stole. (Bola to náhoda?) Keď som si uvedomil, že tak či tak nezaspím, vstal som, vzal som Tomovu Bibliu do kúpeľne (nechcel som, aby sa môj spolubývajúci zobudil a prichytil ma pri čítaní Biblie) a začal som hľadať Zachariáša. Našiel som ho a nalistoval 14. kapitolu. Na stránke som čítal toto: „Hľa, prichádza Pánov deň... Lebo Pán vyrazí a bude bojovať proti tým národom... V ten deň zastanú jeho nohy na Olivovej hore...Príde Pán, môj Boh, a s ním všetci svätí. V ten deň nebude svetlo, ale zima a mraz... V ten deň vyrazia z Jeruzalema živé vody... Pán bude kráľom nad celou zemou. V ten deň bude Pán jediný a jeho meno bude jediné“ (*Zach 14, 1-9*).

Niekoľkokrát som si prečítal tento úryvok a začal som sa triasť. Bolo to proroctvo o príchode Mesiáša. Snažil som sa zachovať pokoj, zavrel som Bibliu a šiel do postele. Povedal som hlasu: „Neviem, či si skutočný, a neviem, čo sa práve stalo, ale skutočne mi to trápi myseľ. Teraz si s tým neporadím. Prosím, dovoľ mi ísť spať.“ Okamžite som zaspal.

Unavený z behu

Počas niekoľkých ďalších týždňov som premýšľal o príhode so 14. kapitolou Zachariáša, ale necítil som sa šťastný alebo pokojný - bol som zhrozený! To posledné, čo som hľadal, bol vzťah k Bohu. Netúžil som sa s ním stretnúť. Proroctvá

v *Knihe zjavenia* a myšlienka na Ježiša boli samozrejme fascinujúce, ale určite som nemal v úmysle zmeniť svoj život, aby som vyhovel jeho požiadavkám - príliš dobre som sa bavil. Nevedel som si ani predstaviť, že by som sa vzdal svojej slobody, keby som sa stal kresťanom.

Nehľadal som Ježiša. On hľadal mňa. A veci sa rýchlo začali meniť. Začal sa mi zjavovať v malých, náhodných, ale nespochybniteľných udalostiach. Zvlášť som si uvedomoval Ježišovu prítomnosť všade okolo seba.

Pri rozhovoroch s Tomom som sa snažil nájsť chyby v tvrdeniach o Ježišovi, ale zbytočne. Hoci som to nechcel pred nikým priznať, a už vôbec nie pred sebou, keď sa na to spätne pozerám, vidím, že som si postupne uvedomoval, že ateizmus je klam. Jeho filozofické „dôkazy“ proti Božej existencii sa nevyrovnali logike a jasnosti kresťanstva. Pochopil som tiež, že judaizmus sa skutočne naplnil v Ježišovi Mesiášovi.

Pre svoju výchovu som nikdy nebol schopný byť zbožným Židom. Teraz som cítil, že som vždy nosil v sebe hlbokú nevyslovenú túžbu po Bohu a jeho Tóre, ale nikdy sa mi nenaplnila. Keď mi Tom vysvetľoval Starý a Nový zákon, začal som chápať, že Ježiš nezrušil judaizmus, ale ho naplnil. Navyše mi ponúka večný život a šťastie, ak ho prijmem ako svojho Pána a Spasiteľa. Vedel som, že už nemôžem dlhšie odolávať, a ani som nechcel. Bol som unavený z utekania pred Ježišom.

V jeden krásny jarný deň, keď som sa vracal na internát, cítil som jemné, ale neodolateľné nutkanie sadnúť si pod veľký košatý strom. Pozrel som sa cez listy na oblaky a modrú oblohu a povedal som: „Myslím si, že existuješ.“ Potom som jednoducho a v tichosti poprosil Ježiša, aby prišiel do môjho života ako môj osobný Pán a Spasiteľ. To celé netrvalo viac než dve minúty a keď sa to skončilo, vstal

som a vrátil sa do svojej izby.

Aké tajomné sú Božie cesty! Cítil som, že som sa konečne dostal na koniec svojho hľadania. Zmenil som svoj študijný odbor z medicíny na teológiu, aby som sa mohol dozvedieť viac o svojej novej viere. Povedal som svojim priateľom a rodine o svojom obrátení a pokúšal som sa ich evanjelizovať. Chodil som na evanjelikálne biblické štúdiá a bohoslužby. Odvtedy som sa nazýval kresťanom. Ale moje srdce sa nezmenilo. Moje obrátenie bolo hlavne intelektuálne. Keby som vtedy poznal urážky, ktorými onedlho zahrniem Boha, alebo keby som predvídal vnútorný hnev, ktorý som mal podstúpiť, nikdy by som sa neodvážil odpovedať na toto volanie. Mnohí „noví kresťania" sa po počiatočnom stretnutí s Kristom vrátia späť a ja som nebol iný. Hneď som sa začal vracat'.

V lete som šiel do Talianska na jazykový študijný program. Svoj voľný čas som trávil ako väčšina spolužiakov, ktorí v tom čase chodili po Európe: na večierkoch. Keď som sa vrátil do Ohia, všetko sa ešte zhoršilo. Prestaľoval som sa z univerzitnej pôdy do „domu večierkov", stratil som kontakt s Tomom a ostatnými kresťanmi, ktorých som poznal.

Prestal som chodiť na kresťanské podujatia. Stále som sa nazýval kresťanom a veril som v Krista. Ale nežil som pre Krista - uspokojoval som svoje zmyslové chůťky. Nevedel som dôvod, prečo by mal Kristus zasahovať do mojej zábavy. Nevedel som nič zlé na tom, keď som sa opil alebo nadrogoval a rozprával som o Kristovi alebo dokonca „evanjelizoval" iných v takomto stave! Mal som z toho radosť a zdalo sa mi, že keď som nadrogovaný, dostávam jedinečné teologické myšlienky.

Keď som získal akademický titul z teológie, nevedel som, čo robiť so svojím životom. Bol som väčšinou opitý alebo nadrogovaný. Nedokázal som jasne premýšľať, aby som si načrtol cestu vpred. Dokázal som si nájsť len cestu do

chladničky po ďalšie pivo. Keď mi otec navrhol, aby som sa prihlásil na právo, využil som túto príležitosť, lebo som tak na niekoľko rokov oddialil rozhodnutie, čo mám so sebou robiť. Prijali ma na právnický študijný program Právnickej fakulty Newyorskej univerzity.

Bolo zvláštne presťahovať sa opäť do New Yorku. Po štyroch rokoch kukuričných polí a prasačích fariem som si oblúbil pokojnú, vidiecku atmosféru v Ohio. Ťažko som si opäť zvykal na hlučný, bláznivý, nebezpečný chaos, ktorým bol New York. Snažil som sa aklimatizovať tak, že som sa priamo ponoril do drogového a hudobného prostredia. Môj vzťah k Ježišovi bol ešte napätejší. Prestal som o ňom rozprávať alebo sa k nemu modliť. Myslel som si, že som šťastný, ale vnútorne som vlastne umieral. Deň čo deň som bol čoraz bezohľadnejší, nepriateľskejší a bojovnejší. Iní ľudia videli to, čo som ja nevidel. V prvom ročníku na právnickej fakulte mi spolužiačka povedala, že moji spolužiaci nie sú so mnou radi pre hnev a napätie, ktoré je viditeľné v mojom živote. Na konci ročníka som s ňou dokázal súhlasiť.

Keď som si konečne priznal hĺbku svojho nešťastia, dostal som milosť, aby som si uvedomil, že problémom je konflikt medzi mojou vierou v Krista a mojim hriešnym životným štýlom. Vedel som, že musím vyriešiť tento problém, lebo inak zomriem. Samozrejme najľahšie by bolo hodiť cez palubu svoju poverčivú vieru v Boha. Ale čo ak je naozaj skutočný? Vo svojej veľkodušnosti som sa rozhodol dať Bohu ešte jednu šancu. Vyskúšam ho tak, že pôjdem na duchovné cvičenia, aby som zistil, či sa bude so mnou opäť rozprávať. Ak sa mi Boh nezjaví na svojom vlastnom ihrisku, budem vedieť, že je falošný a môžem ho pustiť z hlavy. Jediný problém bol v tom, kam mám ísť na duchovné

cvičenia. Nepoznal som nijakého evanjelikála, ktorého by som mohol požiadať o radu, ale poznal som istého katolíka. O svojom záujme vykonať si duchovné cvičenia som povedal otcovi Josephovi Malagrecovi, môjmu priateľovi a spolužiakovi z právnickej fakulty, ktorý bol kňazom v brooklynskej diecéze. Spoznali sme sa a často sme sa stretávali v miestnej kaviarni v Greenwich Village a rozprávali sme sa o náboženstve. Hoci som sa už štyri roky nazýval kresťanom, bolo ešte veľa základných kresťanských dogiem, ktoré som neprijal, napríklad učenie o Trojici. Otec Joe trpezlivo a láskavo počúval moje reči, obhajoval svoje presvedčenie a vyzval ma, aby som uvažoval o katolíckom postoji k týmto otázkam.

Keď som ho požiadal, aby mi odporúčil dobré miesto na duchovné cvičenia, nasmeroval ma do spoločenstva „Ľudí nádeje“, katolíckeho charizmatického zmluvného spoločenstva v New Jersey. Hoci táto skupina sa neskôr stala kontroverznou, v tom čase to bolo spoločenstvo živej viery pod vedením otca Jamesa Ferryho. Napísal som tomuto spoločenstvu a prijali ma na týždňové duchovné cvičenia v júli v ich dome pre mladých mužov, ktorý sa nachádzal vo farnosti chudobnej štvrte Newarku. Nič som nevedel o letničnom kresťanstve. Jedinú skúsenosť s charizmatickými darmi som mal vtedy, keď som bol svedkom hovorenia v jazykoch na stretnutí Campus Crusade for Christ na vysokej škole. Reagovali podobne ako „Ježišovi blázni“, takže som to takmer zrušil. Nie je možné opísať, akými nenápadnými, ale početnými spôsobmi sa mi diabol snažil zabrániť, aby som šiel na duchovné cvičenia. Svetské starosti a finančné potreby ohrozovali moju možnosť vybrať si dovolenku. Moja vtedajšia priateľka sa mi vyhrážala rozchodom, ak pôjdem na duchovné cvičenia. Náhle sa predom mnou zjavili

možnosti nepoznaných rozkoší, o akých som len sníval. Napríklad krátko pred duchovnými cvičeniami som sa stretol s priateľom, ktorého som poznal len krátko. Mal prístup k drogám, ktoré som nikdy predtým nevyskúšal. Jedného dňa počas jeho návštevy zazvonil telefón. Bola to mladá žena, s ktorou som sa stretol pred šiestimi rokmi, ale odvtedy som sa s ňou nerozprával. Požiadala ma, či môže prísť do môjho bytu. Keď prišla, jej menej než čisté úmysly boli také očividné, že sa môj priateľ ospravedlnil, „aby nechal voľný priebeh prírode“.

Nikdy som takýmto zábavám a pokušeniam nepovedal „nie“. Bol som ochotný odložiť duchovné cvičenia, keby som v tom čase mal nejakú potrebu alebo potešenie. Ale je záhadné, že napriek svojej slabej vôli som sa v určený deň ocitol pred dverami farnosti svätého Antona. Asi desať minút po mojom príchode celá skupina mladých mužov (okrem mňa) stála v jedálni s rukami vo vzduchu a chválila Boha v angličtine a v jazykoch. Chcel som odísť, ale niečo ma prinútilo zostať, aby som videl, čo sa bude diať ďalej. Hoci som nebol pokrstený, zúčastnil som sa na omši a prijal sväté prijímanie. V ten večer ma jeden z kňazov vzal nabok a požiadaval ma, aby som v budúcnosti nechodil na prijímanie. Reagoval som nahnevane. Použil som celé svoje právnické vzdelanie, aby som zaútočil na kňaza a Cirkev. „Dokázal som“ bez akýchkoľvek pochybností, že cirkevná prax ohľadom prijímania je chybná. A najhoršia sa mi na tom zdala nespravodlivosť, lebo som chcel prijať prijímanie a toto hlúpe nariadenie ma brzdilo pri hľadaní Boha! Kňaz krotil svoj hnev a bol so mnou tpezlivý, ale neustúpil. (Využívam túto príležitosť, aby som sa ospravedlnil tomuto kňazovi, ktorý viedol dom pre mužov, za svoje správanie v tom týždni. Nemal som pravdu. Celá tá bezohľadnosť a nepriateľstvo, ktoré sa za tie roky vo mne nahromadili, začali vychádzať na povrch. Zakúsil som aj výnimočné

chvíle šťastia a kamarátstva s inými účastníkmi duchovných cvičení. No predovšetkým som žiarlil na radosť a pokoj, ktorý som videl v ich živote. Veľmi som chcel tento pokoj a radosť, ale nedokázal som prijať ich vieru, ak nie je skutočne pravdivá - samotné šťastie mi nestačilo.) Nahnevaný som šiel do kaplnky, kde som sa pred oltárom hodil na zem a v slzách som vylieval Bohu svoj hnev, strach a úbohosť. Po chvíli som si otvoril Bibliu na 12. kapitole *Matúšovho evanjelia* a čítal som: „Hadie plemeno, ako môžete hovoriť dobre, keď ste zlí?" Bol som zhrozený. Uvedomil som si, že sa mýlim a že sa musím kňazovi ospravedlniť. Tiež som si uvedomil, že Boh sa na mňa hnevá.

V tom týždni sa stalo veľa dobrých i zlých udalostí. Na konci týždňa som bol emocionálne na dne. Vedel som, že nie som pripravený vrátiť sa domov. Poprosil som teda jedného z kňazov a on láskavo zariadil, aby som strávil ďalší týždeň v hlavnom exercičnom dome, ktorý sa nachádza na nádhernom pozemku Kolégia svätej Alžbety Anny Setonovej v Convent Station. Počas môjho pobytu tam Boh nestrácal čas. Stále znova sa mi zjavoval pôsobivo a nečakane.

Prvou významnou udalosťou bol dar ďalšieho biblického úryvku, *Micheáš 7, 9*: „Znášam Pánov hnev, lebo som zhrešil proti nemu, kým sa neujme mojej veci a neprisúdi mi právo." To ma napokon prinútilo priznať si skutočnú povahu svojho života počas predchádzajúcich štyroch rokov. Bol to život hriechu, rúhania a zla. Jasne som si uvedomil, že moja večná spása je vo vážnom ohrození, ak sa nebudem úprimne kajať zo svojich hriechov. Veľmi som potreboval pokánie, ale nedokázal som sa kajať. Neľutoval som to, čo som urobil. Bolo to príjemné a ja som nechcel skoncovať s touto

zábavou. Chcel som mať aj Boha, aj zábavu.

Niekoľko nocí som zaspával s hnevom, pretože som necítil ľútosť nad svojimi činmi. Napokon raz v noci som si uvedomil určitú stopu ľútosti vo svojej duši a ponúkol som ju Bohu. To zatiaľ stačilo.

Na druhý deň počas omše som cítil jemné nutkanie padnúť na kolená a modliť sa. Ostal som kľáčať a plakal som v tichosti až do konca omše. Keď sa omša skončila, niekoľko ľudí sa ma spýtalo, či sa cítim dobre. Dokázal som len povedať: „Viete, aké to je, keď vám Boh povie, že ste ho urazili, a potom vám povie, že vám odpustil?" Nikdy úplne nepochopím, ako som to vedel, ale vedel som, že *Mich* 7, 9 je teraz za mnou. Cítil som, že Boh a ja môžeme začať odznova. Moja duchovná vyprahnutosť bola preč a opäť som vnímal jeho prítomnosť.

Raz večer som šiel na prechádzku. Keď som sa pozrel na hodinky a vedel som, že dvere budovy čoskoro zamknú, ponáhľal som sa späť. Náhle som počul Pánov hlas, ktorý ma oslovil. Veľmi zreteľne a rozhodne povedal: „Ľahni si." Poslúchol som. Napriek sile, ktorú som cítil, vedel som, že sa môžem rozhodnúť. Mohol som povedať „áno", alebo som mohol vstať a odísť. Ostal som.

Hlas mi opäť povedal: „Uvoľni sa a dovoľ mi uzdraviť ťa."

Trochu som si robil starosti pre dvere, ktoré čoskoro zamknú, ale hlas opakoval:

„Uvoľni sa a dovoľ mi uzdraviť ťa." –

„Áno," povedal som a stratil som vedomie. Prebral som sa o pár minút neskôr a vrátil som sa do budovy práve vtedy, keď sestra zamykala dvere. Otvorila mi, pozrela sa na mňa a povedala: „Rick, čo sa vám stalo?"

„Čo máte na mysli?" odpovedal som.

„Vyzeráte iný," povedala.

Nerozumel som. „Ako iný?"

„Už nevyzeráte utrápený."

A mala pravdu.

Počas celého týždňa Boh naďalej vylieval na mňa svoje požehnania a začal ma pripravovať na návrat do bežného života, kde na mňa čakali nebezpečenstvá, staré zvyky a pokušenia. Vedel som, že sa s nimi budem musieť stretnúť a trochu som sa bál, ale na konci druhého týždňa som vedel, že je čas.

V nedeľu ráno som sa vrátil domov. Ako prvé som „vyčistil“ svoj byt. Roztrhal som, kladivom rozbil a vyhodil každú vec, ktorá mohla mať niečo spoločné s mojím bývalým životným štýlom sexuálneho a drogového pôžitkárstva. Vďaka milosti nášho Pána som sa nikdy nevrátil k tým najhorším hriechom, hoci som sa musel vysporiadať s inými hriechmi, ktoré zanechali stopy v mojom živote a s ktorými som musel zápasiť.

Začal som sa modliť a čítať doma Sväté písmo. Dôsledne som sa vyhýbal pokušeniu vrátiť sa k dievčaťu, s ktorým som sa rozišiel, a nedovolil som, aby sa vrátili isté ďalšie morálne nebezpečné priateľstvá. A čo je najdôležitejšie, uvedomil som si, že sa musím dostať do kresťanského spoločenstva, ktoré by ma podporovalo. Začal som ho hľadať. Jediné spoločenstvo, ktoré som poznal, boli „Ľudia nádeje“. Každý týždeň som si teda urobil dlhý výlet do Newarku, aby som sa zúčastnil na ich modlitbovom stretnutí, pričom som hľadal spoločenstvo, ktoré je bližšie môjmu domu.

Bol som nesmierne vďačný týmto ľuďom za to, že mi ukázali, že Boh existuje a že je prítomný v Katolíckej cirkvi. Ale stále som si myslel, že katolicizmus je len jednou z mnohých ciest k Bohu a možno nie tá najlepšia. Rímsky katolicizmus mal všetky tie zvláštne praktiky a dogmy, ktoré som nedokázal prijať. A hoci Katolícka cirkev mala v istom zmysle prvé miesto v mojom hľadaní, neobmedzoval som svoje hľadanie len na túto Cirkev. Obdivoval som

evanjelikálny a letničný protestantizmus v jeho rôznorodosti (a zbožne som sledoval niekoľko dobre známych televíznych evanjelizátorov, zvlášť Jimmyho Swaggarta, čo ľutujem).

Pri svojom hľadaní som navštívil niekoľko cirkevných spoločenstiev. Ani jedno z nich sa nezdalo to správne. Bez ohľadu na to, aký dobrý bol spev alebo kázeň a aké milé bolo spoločenstvo, v hĺbke svojho srdca som cítil, že niečo v protestantských cirkvách chýba. Hoci ľudia boli nesmierne láskaví a duchovní, až na katolíckych zhromaždeniach som mal pocit úplnosti. Začal som sa teda orientovať na Katolícku cirkev. Keby ste sa ma spýtali prečo, odpovedal by som: „Snažím sa ísť tam, kam ma vedie Duch Svätý.“ Až keď sa na to spätne pozerám, vidím vieroučné faktory, ktoré boli také dôležité na mojej ceste.

Najdôležitejším z týchto faktorov bolo katolícke učenie o apoštolskej postupnosti. Pochopil som, že neprerušená apoštolská autorita v Cirkvi bola istým znamením Božieho vedenia. Keby táto postupnosť chýbala, znamenalo by to, že Ježiš zanechal svoj ľud bez pastiera, ale vedel som, že to tak nebolo. Na základe mocného Božieho vedenia, ktoré som zakúsil, som nemohol prijať myšlienku, že by neposkytol alebo neposkytne to isté priame vedenie svojej Cirkvi.

Presvedčila ma tiež svätosť, ktorú som našiel v živote katolíckych svätých, o ktorých som čítal. Mnohí protestanti, ktorých som poznal alebo o ktorých som čítal, boli dobrí zbožní kresťania, ale ich spiritualita a hrdinské čnosti sa nemohli porovnať s Františkom z Assisi, Teréziou z Avily alebo Augustínom. A hoci katolícki svätí sa od seba veľmi odlišovali temperamentom, vzdelaním a spiritualitou, mali jedno spoločné. Boli úplne presvedčení, že Katolícka cirkev je jedinou pravou Cirkvou. Uvažoval som, že ak títo veľkí kresťanskí mužovia a ženy tomu verili, veľmi

pravdepodobne je to pravda.

Pochopenie charakteru Kristovej Cirkvi bolo pre mňa tiež dôležité. Protestantizmus pokladá Cirkev za beztvárú, neviditeľnú, „tajomnú“ skupinu veriacich. Na druhej strane katolicizmus učí, že Kristova Cirkev je naozaj tajomná - keďže je to mystické Kristovo telo (porov. *Rim* 12, 3-8; *1 Kor* 12, 12-26) ale je tiež viditeľná a rozpoznateľná ako mesto na vrchu, o ktorom hovoril Ježiš (*Mt* 5, 14). Na základe svojich skúseností s Bohom som už nedokázal prijať myšlienku prísne neviditeľnej Cirkvi podobne, ako som nemohol prijať myšlienku, že Cirkev prežije bez vedenia učiteľského úradu založeného na apoštolskej postupnosti.

Bolo tu ešte veľa katolíckych praktík a dogiem, ktoré som nedokázal prijať alebo pochopiť. Nadalej som teda študoval katolícke učenie a postupne sa moje námietky strácali. Moje duchovné presvedčenie čoraz väčšmi rástlo a navyše som získal intelektuálnu istotu, že Katolícka cirkev je pravá. Predovšetkým som sa modlil. Keď som sa modlil o radu ohľadom formálneho vstupu do Cirkvi prijatím krstu, cítil som, že Pán mi hovorí: „Nie teraz. Ešte nie si pripravený.“ Bol som pokojný, hoci som si nebol istý v tom, čo musím urobiť, aby som bol „pripravený“ stať sa katolíkom. Veril som dogmám a chcel som byť katolíkom a prijímať sviatosti, ale niečo mi v tom bránilo. Vedel som, že musím najprv niečo dokončiť.

Cítil som hlbokú túžbu a potrebu zúčastniť sa na pôstnej kajúcej pobožnosti za svoje hriechy. Myslel som si, že skôr, než vstúpim do Cirkvi, musím chvíľu stáť pred bránou v stave modlitbovej a kajúcej prípravy na svoje stretnutie s Ježišom a jeho Cirkvou. Pripomínal som si, že je to správne. Nechával som Boha toľko rokov čakať, takže teraz bolo správne, aby som aj ja trochu počkal.

Na jeseň roku 1979 som sa modlil pred Najsvätejšou

sviatosťou v kostole Panny Márie Guadalupskej na Manhattane. Hneval som sa vtedy na istého člena mojej rodiny, lebo som ho obviňoval z niečoho, čo nebola jeho chyba. Keď som sa modlil, vedome som sa rozhodol odpustiť mu. V tej chvíli sa niečo vo mne zmenilo - nie, uzdravilo.

Zaplavil ma pokoj. Nielenže som odpustil svojmu príbuznému, ale bol som presvedčený, že Pán mi odpustil všetky moje hriechy. Na myseľ mi prišiel úryvok z modlitby Otče náš: „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.“ Cítil som sa slobodný, oslobodený! A vedel som, že je čas, aby som formálne vstúpil do Katolíckej cirkvi.

Po krátkej príprave som sa stal katolíkom v roku 1980 počas Veľkonočnej vigílie v kostole Panny Márie Guadalupskej. Pokrstili ma, pobirmovali a prijal som prvé sväté prijímanie. Moju radosť z toho, že som konečne prišiel domov, vôbec nezmenšila skutočnosť, že väčšina omše sa slávila v španielčine (ktorej som nerozumel).

Veľa sa udialo od toho radostného veľkonočného večera. Roku 1980 som ukončil právnickú fakultu, po promócii som začal svoju advokátsku prax. Najdôležitejší bol deň, keď som sa oženil s Edwinou, nádhernou episkopálnou ženou (osem rokov po našej svadbe tiež konvertovala do Katolíckej cirkvi). Roku 1987 sa narodil náš syn James. Je to úžasný chlapec, zrenička nášho oka (zvyčajne).

Cel zomrela roku 1990 po dlhej chorobe. Hoci som nemal na to žiadne dôkazy, Boh uistil môjho ducha, že ona a Ježiš dali pred smrťou do poriadku svoje záležitosti, a to bola pre mňa veľká útecha. Moje vzťahy k ostatným členom rodiny ostali srdečné, ale trochu napäté. Všetko je v poriadku, pokiaľ nediskutujeme o náboženstve alebo politike - čo je v našej rodine takmer nemožné.

Možno najťažšia lekcia, ktorú som sa ako katolík musel

naučiť, spočívala v tom, že hoci nám Pán dáva nespočetné pomôcky, aby sme sa vyhýbali pádu do hriechu, neodstraňuje našu hriešnu prirodzenosť (čo teológovia nazývajú žiadostivosťou). Podobne ako každý, aj ja musím zápasiť s pokušeniami k hriechu a musím znášať aj dôsledky svojho predošlého hriešneho života, ale ako katolík mám teraz prístup k sviatostiam - čo je najlepší arzenál zbrani proti hriechu, ktorý má ľudstvo k dispozícii.

Ako katolík viem, že Ježiš je so mnou v každodennom zápase so sebeckom a ľudskou slabosťou. Myslím si, že toto je podstata krásy a sily Katolíckej cirkvi a dôvod, prečo priťahovala a bude vždy priťahovať ľudí k sebe. Len v nej môžu muži a ženy nájsť sviatostné dary, ktoré nám Ježiš chce dať na zdokonalenie nášho života a na spásu našich duší. Tu môžem skutočne žiť rodinnú zmluvu milosti, ktorú Pán Boh uzavrel s mojím otcom Abrahámom. Skrze Kristovu milosť, ktorá sa v plnosti nachádza v Katolíckej cirkvi, sa môj judaizmus naplňa a zdokonaľuje.

Ježiš ma neustále vyzýva, vlastne nás všetkých, aby sme kráčali vpred. „Zázrak v Convent Station“ bol len začiatok. Boh mi zmenil život, ale nezmenil moju povahu. Každé obdobie rastu prebieha podľa známeho modelu:

ľahostajnosť, odpor voči zmene, odkladanie, prijatie zmeny s reptaním, pád do starého spôsobu života a pokánie.

Svätý Pavol to vo svojom liste dokonale vystihuje: „Chcieť dobro, to mi je blízko, ale robiť dobro nie. Veď nerobím dobro, ktoré chcem, ale robím zlo, ktoré nechcem... Badám teda taký zákon, že keď chcem robiť dobro, je mi blízko zlo.

Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch“ (*Rim 7, 18-19. 21-23*).

Často som premýšľal nad týmto úryvkom a o tom, že veľmi dobre vystihuje môj život. Aj dnes niekedy odporujem

Božiemu pobádaniu rásť v čnostiach a svätosti, hoci viem, že rast bude pre mňa dobrý a že budem šťastnejší. Je veľké tajomstvo, prečo ma Ježiš znáša. Jediným dôvodom môže byť len jeho láska - nekonečná láska, ktorú si vôbec nezaslúžim. Pán sa mi zjavil, keď som ho nehládal a dokonca keď som pred ním utekal. Hoci som sa snažil ignorovať ho, zahrnul ma svojou milosťou. Keď som odkladal rozhodnutie, jemne, ale pevne ma posunul správnym smerom. Rešpektoval moju slobodnú vôľu a nechal ma ísť, keď som sa od neho odvrátil a vzbúrili sa. Ale keď som narazil na dno, čakal ma tam s milosrdenstvom a odpustením. Bol pripravený priviesť ma opäť domov. Uvedomujem si nekonečné Božie milosrdenstvo a trepezlivosť s mojou hriešnosťou a tvrdohlavosťou, a preto hovorím spolu s iným Židom, svätým Pavlom: Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohto tela smrti? Ale nech je Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána!" (*Rim 7, 24-25*).

T. L. FRAZIER

Do krvavočerveného svetla

Veľkonočná vigília je dosť pôsobivá udalosť, zvlášť pre nekatolíka. Pre nervózneho katechumena, ktorý očakával plné spoločenstvo s Katolíckou cirkvou ako ja v ten večer, je to absolútne úžasné. Môj nos napĺňala vôňa kadidla a jemný dym zahaľoval svetielka mnohých sviec vo svätyni. Účinok bol povznášajúci.

Svoju pozornosť som upriamil na ambonu, pri ktorej sa týčila zvláštna svieca a zdala sa väčšia, než v skutočnosti bola. Na nej žiarili dve písmená: alfa a omega, prvé a posledné písmeno gréckej abecedy. Táto svieca mala zrejme predstavovať Krista, ktorého Nový zákon opisuje ako Alfú a Omegu, počiatok a koniec, ale aj ako svetlo sveta. V týchto dvoch gréckych písmenách som rozpoznal aj ďalší vhodný symbol. V ten večer som totiž začínal nový život ako katolík a zároveň som končil svoj starý život „znovuzrodeného" fundamentalistu. Uvažoval som o svojej minulosti a okolnostiach, ktoré ma priviedli k tejto Veľkonočnej vigílii. Bol som skutočne dieťaťom svojej doby. Podobne ako u mnohých iných detí, ktoré sa narodili vo veku Vodnára, moji rodičia sa rozviedli a mňa pohadzovali medzi rodinou môjho otca a mojej matky. Mal som o štyri roky staršieho brata, ktorý väčšinou býval u matky. Možno preto, že sa rodičia rozviedli počas môjho dospievania, otec mi chýbal viac než môjmu bratovi.

To, že som neustále pendloval medzi matkou a otcom, vplývalo, samozrejme, na moju psychiku. Často som menil školu a myšlienka na normálne dlhodobé vzťahy bola pre mňa nepredstaviteľným ideálom. Na druhej strane som sa ale vedel presadiť.

Uprostred chaosu, nepokoja a občasného násillia v rodine som mal jedno zvláštne útočisko, kam som sa uchýľoval:

verejnú knižnicu. Podobne ako je to u väčšiny malých detí, aj ja som mal veľmi rád, keď mi mama čítala. Zakaždým som ju prosil, aby neprestávala. Bola unavená a vyčerpaná mojou vytrvalosťou. Povedala mi, že keď pôjdem do školy, naučím sa čítať a potom už budem môcť čítať knihy stále, ak budem chcieť. A ja som chcel.

Knihy sú úžasné. V knihe môžeme cestovať do ďalekých krajín a rôznych období. Môžeme jazdiť na bojovom poli v Persepolise, skúmať chladné končiny vesmíru alebo najvnútornejšie zákutia ľudskej psychiky. To všetko je nám odrazu prístupné. V knihe sa nemusíme zaoberať bezprostrednou prítomnosťou svojho života. V puberte som to považoval za najzaujímavejšiu vlastnosť kníh.

Tak ako väčšina tínedžerov, aj ja som najviac túžil utiecť pred drsnou realitou. Moji rovesníci si vybrali alkohol, marihuanu a kokaín. Na strednej škole som aj ja vyskúšal tieto únikové cesty. Stalo sa, že som prišiel do školy nadrogovaný alebo priotrávený. Ale zavčas som sa rozhodol, že nechcem brať drogy, a namiesto nich som siahol po literatúre ako alternatívnej forme úniku. Kniha sa stala mojim Mefistofelom, akoby bola blízkym človekom, ktorému som zapredal svoju dušu. Chcel som vlastniť literárnu „realitu“, ktorá je taká klamlivá ako Faustova Helena. Ale ani tento Mefistofeles mi nakoniec nedal nič trvalejšie alebo hodnotnejšie než peklo. Namiesto LSD, obľúbenej drogy tej doby, som zapredal svoju dušu múzam. Morálna výchova, ktorú som dostal, bola dosť popletená. Spočívala hlavne v protirečivých frázach liberálneho mravného základu, ktorý prevládal v 70. a 80. rokoch 20. storočia. Dva takéto paradoxné výroky sú: „Všetky hodnoty sú relatívne, neexistujú absolútne hodnoty,“ čiže: „Je absolútne nesprávne vnucovať hodnoty iným.“ Je jasné, že vo mne bola hlboká duchovná prázdnota pre toto nerozumné morálne presvedčenie, ktoré som zdedil. V puberte som

začal hľadať konečné meradlo dobra a zla. Hľadal som meradlo, ktoré je dané raz a navždy, lebo všetko okolo mňa sa zdalo byť náhodné a meniteľné. Hľadal som niečo, čo by presahovalo mňa a svet okolo mňa a dalo mi možnosť vidieť všetko ako zmysluplný súvislý celok. Skrátka, hoci som si to v tom čase neuvedomoval, hľadal som Boha.

Na konci strednej školy som býval so svojím otcom. Potom, čo sa znova oženil a založil si rodinu, stal sa pre mňa cudzím človekom. V tom roku všetko išlo dobre. Pracoval som v nemocnici, kde som spoznal isté dievča, ktoré študovalo na vysokej škole. Bolo to dobré, lebo som mal rozumný dôvod, aby som sa aj ja zapísal na vysokú školu. Ale šťastie netrvalo dlho. Na Vianoce som sa s otcom pobil pre nejakú malichernosť. Silno krvácal z nosa a musel vyhľadať lekársku pomoc. A navyše ma vyhodil z domu. Násilie nebolo v našej rodine cudzie. Môj otec bol však prekvapený, že som mu vrátil jeho údery, lebo on nikdy neudrel svojho otca. Hoci mám zlé spomienky na otcovo násilnícke správanie v našej rodine a nič mi v mojom pokrivenom svedomí nebránilo vrátiť mu údery, predsa som cítil výčitky pri mojich 183 cm a 77 kg. Žiaľ, tento spôsob riešenia konfliktov som sa naučil od neho.

Bitka s otcom ma veľmi poznačila. Bol som nútený zanechať svoju prácu, školu, kamarátov a priateľku, lebo som sa presťahoval do domu svojej matky v inom meste. Ale moja bolesť bola veľmi sebecká. Zavrel som sa do spálne na poschodí v matkinom dome a napriek vianočnej radosti niekoľko dní som ľutoval sám seba. Urobil som to, čo v takejto situácii bolo pre mňa prirodzené: našiel som si knihu. A ktorá kniha bola náhodou po ruke? Žiadna iná než samotná Kniha kníh, svätá Biblia.

Biblia mi nebola úplne neznáma. Keď som mal trinásť rokov, raz som sa pokúšal prečítať si *Matúšovo evanjelium*,

ale prestal som pri Reči na hore. Ježišovo moralizovanie sa mi zdalo nepokrokové a nereálne. Bol som produktom svetskej kultúry a oslavovanej sexuálnej revolúcie, takže moje vnímanie sveta vo veľkej miere protirečilo svetonázoru, ktorý som našiel v evanjeliu. Učili ma, že „čnosť“ je bezpečný sex a pod „šľachetnosťou“ som si predstavoval napríklad pomoc utrápenej žene, aby podstúpila potrat.

Humanizmus a morálny naturalizmus, ktorý som dostal od rodičov a učiteľov, ma viedol k tomu, že som dával prednosť pohanskej múdrosti Homéra, Ovídia a Vergília pred kresťanskou pravdou, ako o nej hovoril Ježiš v Reči na hore. Pohanstvo uprednostňovalo prirodzené pred nadprirodzeným. Bohovia boli stvorení na obraz a podobu človeka, nie naopak. Kresťanstvo zdôrazňuje nadprirodzené a tvrdí, že človek je stvorený na Boží obraz a podobu. Preto sa mi zdalo, že to má všetko prevrátené.

Ale v ten Advent, keď ma vyhodili z otcovho domu, bol som v takom stave mysle, že som zanechal svoj pohanský pohľad a s otvorenou myslou som bol ochotný pristúpiť k Biblii. Prežíval som sklamanie zo všetkého, čo ma učila rodina a svetská spoločnosť. Mal som množstvo otázok a bol som ochotný radikálne zmeniť všetko, čo som predtým pokladal za pravdivé, ak mi Biblia poskytne odpovede. S týmto postojom som vzal knihu a začal som čítať (z dôvodov, na ktoré si nespomínam) nie *Matúšovo*, ale *Lukášovo evanjelium*, ktoré ukazuje trochu inú stránku Ježišovej osobnosti.

Kristov príbeh ma okamžite zaujal. Bol som prekvapený, že Ježiša často nesprávne chápali dokonca aj tí, ktorí mu boli najbližšie. Žasol som, že ľudia sa vždy pokúšali využiť ho na svoje vlastné ciele a že Ježiš prejavoval lásku a prijímal každého, hoci sám sa často stretával s odmietnutím a

dokonca nenávisťou. Prišiel medzi svojich, ale vlastní ho neprijali. Ktorý tínedžer by sa s ním nestotožnil v pocite nepochopenia, využívania, odmietnutia a nelásky? Všimol som si, že Ježiš zvlášť miloval vydedencov tohto sveta, spodinu spoločnosti, tých, ktorí v živote stroskotali. Napadlo mi, že Ježiš by mohol milovať aj mňa.

Zlomový bod nastal, keď Ježiš šiel do Jeruzalema na istú smrť. Prejavil lásku aj svojim vrahom, keď sa blížil k mestu a zvolal: „Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní, koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste. Hľa, váš dom vám ostáva pustý. A hovorím vám: Už ma nevidíte, kým nepríde čas, keď budete hovoriť: „Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.“

Cítil som Ježišovu bolesť a hnev pri tomto poslednom odmietnutí, ktoré povedie na kríž. Plakal som s ním. V tej chvíli som urobil slávnostnú zmluvu, že budem naveky jeho priateľom a nasledovníkom. Prijal som jeho požiadavky voči mne a spásu som čakal len od neho. Našiel som priateľa, od ktorého ma nemohli odlúčiť.

Nosil som gideonský Nový zákon všade, kam som šiel a ustavične som ho čítal. Za púhych šesť mesiacov som prečítal celú Bibliu od začiatku do konca okrem Žalmov. Biblia sa stala mojou sviatosťou. Skrze ňu sa mi sprítomňoval Kristus a ja som mohol mať s ním spoločenstvo. Bolo to prijímanie neeucharistického druhu, ale veľmi intenzívne.

Keďže vo svojej formálnej kresťanskej rodine som predtým získal skromné náboženské vzdelanie v liberálnej presbyteriánskej cirkvi (mám dosť pekné spomienky na mládežnícke skupiny a iné spoločenské činnosti), vyhľadal som v okolí miestnu presbyteriánsku cirkev. Chcel som sa viac dozvedieť o Ježišovi, Biblii a náboženskom obrátení, ktoré som zažil. Chcel som vnieť do cirkvi celú svoju

novonájdenu horlivosť a energiu. Čoskoro som však zistil, že som horlivejší než zvyšok zboru, a rýchlo som stratil záujem.

Keď som sa snažil mať otvorenú myseľ voči tomu, čo každý hovoril o náboženských otázkach, ktoré som sa snažil riešiť, čoraz väčšmi som inklinoval k fundamentalizmu. Urobil som si záver, že liberálny protestantizmus je založený väčšmi na subjektívnom emocionálnom vnuknutí než na objektívnej pravde. Bolo to priberčivé kresťanstvo, kde to, čo nebolo stráviteľné pre západné chůťky 20. storočia, sa mohlo rozumovo vysvetliť malým teologickým hókuspokusom. V istom zmysle liberál vo svojom úsilí vyhnúť sa ortodoxii sa v mojej mysli spájal s dieťaťom, ktoré skrýva svoje jedlo pod rohožkou, aby oklamalo svojich rodičov, že skutočne všetko zjedlo. Keďže som bol dokonale ochotný jesť to, čo mi Otec predložil, odmietol som liberálny protestantizmus a šiel k evanjelikálnym kvázi cirkevným organizáciám ako napríklad Mladý život, Campus Crusade for Christ a skupiny biblických štúdií.

Po strednej škole som sa rozhodol vstúpiť do letectva a to mi dalo príležitosť cestovať po krajine a stretávať sa s rôznymi kresťanmi. Fundamentalizmus bol v armáde na začiatku 90. rokov 20. storočia takmer všadeprítomný a to ma napokon utvrdilo v smere, ktorým som kráčal. Práve v letectve som si utváral prvé názory na katolicizmus. Nepochyboval som o tom, že Katolícka cirkev ako historická inštitúcia zapustila svoje korene v Jeruzaleme v deň Turíc, ako je to zaznamenané v druhej kapitole *Skutkov apoštolov*. Ale väčšina katolíkov, ktorých som poznal, bola skôr neznovuzrozenými pohanmi než tými prvými kresťanmi, ktorí obrátili svet hore nohami pre Ježiša. Zdalo sa mi, že niekde na historickej ceste sa kresťanská Cirkev odklonila od priamej a úzkej cesty a smerovala k pohanstvu.

Konečným výsledkom bol katolicizmus, pokrivená forma kresťanstva. Vedel som, že Kristus sľúbil, že ani pekelné brány nepremôžu jeho Cirkv (porov. *Mt 16, 18*), že ostane s Cirkvou do skončenia času (porov. *Mt 28,20*) a že Duch Svätý ju uvedie do celej pravdy (porov. *Jn 16, 13*). Ale to nenarušilo moje presvedčenie, že Ducha Svätého akosi premohlo pohanstvo a že fundamentalisti nejako vyšli z tohto Božieho neúspechu ako „verný zvyšok“.

Určite som bol antikatólikom, ale nebol som neférovým ničomníkom, ktorý sa spája s týmto výrazom. Nebol som antikatólikom v tom zmysle, že som prenasledoval katolíkov alebo útočil na katolicizmus. Bol som skôr pasívnym antikatólikom, lebo som sa veľmi trápil, či moji katolícki priatelia budú spasení. Ak som niečo nenávidel, tak potom to, čo som pokladal za omyly katolicizmu. Myslel som si, že tieto omyly v mnohých prípadoch, napríklad mariánske dogmy, sú priam bohorúhaním.

Pamätám sa na prvú návštevu v katolíckom kostole, keď som bol na leteckej základni v Denveri. Raz popoludní som s priateľkou šiel po meste a na druhej strane ulice som si všimol nádherný katolícky kostol. Pripomínal mi anglikánske katedrály, ktoré som videl v Anglicku. Neskôr sme sa popoludní opäť dostali k tomuto kostolu na spiatočnej ceste na základňu. Rozhodol som sa vojsť do kostola, aby som zistil, ako to vyzerá vnútri. Keď som prešiel cez veľké dvere, pripadalo mi to ako vstup do cudzieho sveta. Všade boli zvláštne katolícke predmety: pokladničky na dary, sviece, sväteničky a veci, ktoré slúžili účelom, ktoré som si mohol len domýšľať. Pred nami boli dvere, ktoré podľa môjho predpokladu viedli do svätyne. Opatrne som pristúpil a ich otvoril.

Prekvapila nás hustá tma. Hoci sme sa báli, rozhodli sme sa ísť ďalej. Jednou rukou som držal za ruku priateľku a druhou som hmatol po stene. Takto som vošiel do tohto

údajného Chrámu posledného súdu. Keď si oči privykli na tmu, vnímal som, že sa na nás hrozivo pozerajú akoby pohanské modly z výklenkov v stenách nad nami. Keď som sa pozeral do prednej časti chrámu, zaujal ma slabý krvavočervený plamienok, ktorý mi z nejakého dôvodu pripomínal deň Turíc, keď Duch Svätý zostúpil na Cirkev v podobe ohnivých jazykov. Rozhodol som sa priblížiť k tomu plameňu. Šli sme ďalej pozdĺž steny a videl som, že týmto červeným svetlom je ožiarený vyvýšený oltár, o ktorom som si myslel, že slúži na vykonávanie primitívnych obiet.

Pristúpili sme k oltáru a začali ho obchádzať. Pamätám sa, že som sa veľmi bál a v duchu som sa pýtal: „Aké obscénne obrady sa tu asi môžu vykonávať?“ Potom sa zrazu za nami z tmy ozval hlas: „Chod'te preč od oltára!“ Chvíľu sme si mysleli, že sme sa stretli s diablom. Myslím si, že nás vystrašil nielen zvláštny jazyk, ale aj zistenie, že nie sme sami. Nikdy predtým som v kostole nepočul taký jazyk! Obrátili sme sa a uvideli sme muža, ktorý vystúpil z tmy. Možno to bol kostolník. Potom nás bez okolkov vyhodil. Z tejto krátkej návštevy katolíckeho kostola som samozrejme odišiel s dosť pokrivenými názormi na katolicizmus.

Napokon som sa stal baptistom. Život sa skladal z nedeľnej školy o 10.00, bohoslužby o 11.00 a rôznych biblických štúdií počas týždňa. V stredu večer o siedmej sme mali modlitbu. Odporúčali nám na ňu chodiť. V sobotu sme od dverí k dverám šíрили radostnú zvesť protestantského fundamentalizmu. Všetci tí skutočne spasení si nevedeli predstaviť, že by vynechali sobotnú evanjelizáciu alebo „svedčenie“, ako sme to nazývali. Bez nej by sa mohlo zdať, že človek odpadá od viery. Naznačovalo by to, že vlastne nikdy nebol kresťanom napriek všetkým uisteniam pri „oltárnej výzve“, že je naozaj naveky spasený. Podľa tohto

predpokladu je kresťan „raz spasený - navždy spasený“, čiže je večne zabezpečený, lebo prijal Krista vierou skrze čin vôle, keď sa úprimne pomodlil tzv. modlitbu hriešnika. Podľa tejto fundamentalistickej dogmy nijaký hriech, ktorý človek spácha, odkedy je „spasený“, nech by bol akokoľvek ohyzdný, neuprie človeku prístup do neba po smrti. Vlastne ak je človek skutočne spasený, nikdy nespácha takéto činy. Kresťan môže upadnúť do hriechu, ale bude sa kajať. Ak to neurobí, nebol vôbec kresťanom - aj keby bol celý život pastorom alebo duchovným poradcom.

Ale mnohí „znovuzrodení“ fundamentalisti, ľudia, ktorí úprimne uverili, že sú naveky spasení a prijali slávnostné uistenie od svojho pastora, sa neskôr od toho istého pastora dozvedeli, že nikdy neboli spasení! Mne samému to raz povedal v živom rozhlasovom vysielaní baptistický pastor, keď som sa stal katolíkom. Keby som bol skutočne spasený, povedal, nikdy by som sa nestal katolíkom. Ako vedel, že som jednoducho neupadol do starého spôsobu života? Nevedel to. Skutočne neexistuje spôsob, ako rozlíšiť medzi „odpadlým“ kresťanom a absolútnym nekresťanom, dokonca ani vtedy, keď sa zblúdilý člen vráti do ovčince.

Veľmi osobný a subjektívny charakter tejto predstavy spásy vedie chytrých fundamentalistov k tomu, že posudzujú, či človek, ktorý sedí vedľa nich v kostolnej lavici, možno ich starý priateľ, je skutočne „kresťanom“, alebo nie. Jeden nikdy nevie, ten človek sa raz možno stane katolíkom! Nie je ani možné, aby sme si boli istí, či sme my spasení. Nielenže je tu možný sebaklam, ale ľudia sa tiež počas života menia a to, čomu úprimne a dokonca horlivo veríme v jednom období, môžeme neskôr spochybňovať. Môj priateľ, ktorý aktívne svedčil a každý deň čítal Bibliu, mal vo svojom živote osobné problémy a vzdal sa týchto činností. V tej chvíli mu chýbala viera, preto pochyboval, či mal skutočne pravú vieru, keď prijal Krista, a preto nebol

ani schopný posúdiť, či upadol alebo či vôbec bol spasený. Je iróniou, že učenie, ktoré nám má dávať večné uistenie, môže v ťažkom období života, keď zvlášť potrebujeme kresťanskú vieru, spochybniť naše kresťanstvo. Toto „uistenie“ hovorí, že vyvolení zaiste pôjdu do neba, ale nemôže potvrdiť, či naša skúsenosť „znovuzrodenia“ bola autentická, a teda či patríme medzi spasených. Táto skutočnosť, ale aj to, že ju veľa biblických úryvkov popiera¹ (tieto biblické úryvky hovoria, že len tí, ktorí vytrvajú do konca, budú spasení²), možno pomohlo vytvoriť všeobecné vnímanie fundamentalizmu ako náboženstva chytrákov.

Porov. ĀH» 11, 22; 1 Kor U, 32; 15,2; Kol 1,21-23; 1 Tim A, 16; 2 Tim 2, 11.13; Hebr 1, 12-14; 6,4-6; Jak 1, 12. Porov. Mt 10,22;/» 15, 6; Zjv 2, 10-11. 26.

Ako fundamentalistu ma pastor vždy povzbudzoval, aby som všetko od vierouky po osobné záujmy porovnával so Svätým písmom. Ako knihomol som to pokladal za príjemnú úlohu. Podobne ako Berejčania, ktorých evanjelizoval svätý Pavol, aj ja som každý deň skúmal Písmo. Myslím si, že práve tento zvyk napokon podkopal moju vieru v „znovuzrodené“ náboženstvo.

Keď som navštívil rôzne protestantské cirkvi a snažil sa pochopiť to, čo ich navzájom rozdeľuje, uvedomil som si, že čestní a úprimní ľudia môžu skutočne vykladať Bibliu rôzne. Je pravda, že nie všetky doktríny, ktoré vychádzajú z Písma, by obstáli v podrobnom skúmaní, ale je rovnako nesprávne povedať, že to, čo tvorí „biblické kresťanstvo“, je zjavné. Napríklad Presbyteriánska cirkev krstí deti, pričom baptisti krst detí pokladajú za bláznovstvo. Ja a moji fundamentalistickí rovesníci by sme namietali, že každý vzdelaný človek vidí, že Nový zákon nič nehovorí o krste detí. Ale kládol som si otázku, či je pravda, že presbyteriáni

a všetky ostatné protestantské denominácie, ktoré krstia deti, sú skutočne takými hlupákmi, ktorí to nedokážu pochopiť pri čítaní Biblie? Pochyboval som o tom. A keď som hľadal biblické dôkazy pre krst detí, zistil som, že sú dostatočne silné, a napokon som zmenil svoj postoj v tejto otázke. Ale riešenie tejto otázky nebolo v Biblii také očividné.

Uvedomil som si, že je to asi preto, lebo Biblia nie je učebnicou systematickej teológie, v ktorej by sme ľahko našli časť pod názvom Krst.

Fundamentalisti si myslia, že krst by sa nemal vysluhovať tým, ktorí ešte nedosiahli užívanie rozumu. Táto myšlienka pochádza skôr z fundamentalistického chápania spásy a krstu než z biblického textu, ktorý by explicitne hovoril:

„Budete krstiť len dospelých." Vehementne však trváme na „krste veriaceho", z čoho by sa dalo usudzovať, že o tom vieme oveľa viac. Ak je krst prostriedkom pre vstup do Novej zmluvy, ako obriezka bola prostriedkom pre vstup do Starého zákona (porov. *Kol* 2, 11-12), a ak pamätáme na to, že v Starom zákone sa malé dieťa malo obrezať ako bábätko (porov. *Gn* 17, 12-14), potom k otázke krstu detí musíme pristupovať komplexne.

Krstná zmluva Izraelitov a ich detí (porov. *Sk* 2, 38-39) nemala mať menší záber než Starý zákon, ktorý sa týkal celého ich života vrátane detí (porov. *Lk* 18, 15-17). Ak by Cirkev zmenila starozákonnú prax a začala vylučovať deti, ktoré ešte nedosiahli teoretický „vek rozumu", to by vytvorilo spor, ktorý sa podobá sporu o obriezke pohanských konvertitov. Ale Nový zákon vôbec nenaznačuje, že sa táto téma niekedy predniesla, a už vôbec nie, že by sa o nej diskutovalo.

V pohanskej spoločnosti sa náboženstvo pána domu obyčajne prijímalo ako náboženstvo celej domácnosti vrátane detí. Cirkev to nikdy nespochybňovala a krstila malé deti bez ohľadu na nebiblické pravidlo o „veku rozumu".

Keď sa evanjelium prvýkrát ohlasovalo pohanom, vieme, že sa dali pokrstiť celé domácnosti, v ktorých boli aj malé deti, a ak tam boli aj sluhovia, tak aj deti sluhov (porov. Sk 16, 15, 31-34; 1 Kor 1, 16).

V ranej Cirkvi teda neexistoval spor ohľadom krstu detí až do tretieho storočia, keď koncil v Kartágu (roku 252) odsúdil nový návrh, aby sa krst odložil až na ôsmy deň po narodení. Svätý Cyprián z Kartága a jeho kolegovia na tomto koncile napísali list Fidiovi: „Pokiaľ ide o otázku detí: povedali ste, že by sa nemali krstiť na druhý alebo tretí deň po narodení... Na našom koncile sa nám to zdalo inak. Nikto nesúhlasil so smerovaním, ktoré by sme mali prijať podľa vášho názoru. Všetci sme skôr usúdili, že milosrdenstvo a milosť Božia by sa nemali upierať žiadnemu narodenému človekovi." Teda koncil zachoval starobylú prax a v podstate potvrdil to, čo povedal Origenes (185-253): „Cirkev prijala od apoštolov tradíciu udeľovania krstu aj malým deťom." 3 3 Komentáre k *Listu Rimanom* 5, 9.

Mal som ťažkosti s mnohými baptistickými dogmami. Prišiel som k záveru, že v Novom zákone neexistuje dôkaz baptistického pojmu oltárnych výziev a „modlitby hriešnika", ktorá človeka naveky zachráni pred zatratením. V Biblii nie je zapísaná žiadna takáto modlitba ako normatívna súčasť cirkevného života. Ale videl som, že prví kresťania „sa zúčastňovali na učení apoštolov a na spoločnom živote, na lámaní chleba a na modlitbách" (Sk 2, 42). Samozrejme „lámanie chleba a modlitby" (po grécky: *tai klasei tou artou kai tais proseuchais*) bolo niečo iné než tradičné baptistické pohostenie po bohoslužbe. Tento verš spolu so Sk 20, 7 hovorí, že Večera Pánova alebo *Eucharistia* po grécky (doslova „vd'akyvzdávanie" ako u Jn 6, 23) bola ústrednou súčasťou kresťanskej nedeľnej bohoslužby, ktorá sa opisuje v Novom zákone. Kládol som

si otázku: „Prečo nie je súčasťou našej bohoslužby?" To ma skutočne trápilo.

Raz popoludní som čítal *Jánovo evanjelium* a vtedy ma prvý raz zaujalo niečo, čo Ježiš povedal. Bol to obrazný eucharistický jazyk: „Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta. ... Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je (po grécky: *trogon*) moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je (po grécky: *trogon*) moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je (po grécky: *trogon*), bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky" (*Jn* 6, 48-58). Zvyčajné grécke sloveso *phagon* vo význame „jesť", ktoré sa používa v tomto úryvku, sa zrazu nahrádza slovesom *trogon*, čo doslova znamená drviť, hrýzť. Zrejme sa zdôrazňuje skutočná, telesná funkcia jedenia. Aj čas slovesa *trogon* naznačuje neustále konzumovanie Kristovho tela a krvi.

Teda tak, ako smrť prišla na tento svet po zjedení zakázaného ovocia, život sa obnovuje zjedením „chleba života", čiže Kristovho tela. Vedel som, že Katolícka cirkev učí, že chlieb a víno, ktoré sa používa pri slávení Poslednej večere, sa stáva skutočným Kristovým telom a krvou. Profesionálny antikatólik Jack Chick mi to odhalil vo svojich komických knihách, v ktorých zosmiešňuje Eucharistiu ako „zákuskového Krista". Hoci je ľahké zosmiešňovať Eucharistiu, pochopil som, že tento úryvok

Jánovho evanjelia je jasne zrozumiteľný vo svetle starobylého katolíckeho presvedčenia.

Spomenul som si na *1 Kor* 5, 7-8, kde Pavol hovorí: „Veď bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus. Preto slávme sviatky.“ Keďže Pánova večera je jediným „sviatkom“, ktorý kresťania slávili, naznačuje to pravidelné slávenie Eucharistie ako novozákonnej Paschy. Pascha je obradné jedlo, ktoré Izraeliti museli zjesť, aby sa zachránili pred „ničiteľom“, ktorý zabíjal prvorodených medzi Egypťanmi (*Ex* 12, 1-42). Keď som si spomenul, že v *Sk* 2, 42; 20, 7 a v *1 Kor* 11, 20-21 kresťania slávili „lámanie chleba a modlitby“ vždy, keď sa stretli, ešte viac ma to znepokojilo. Mohli mať katolíci pravdu? Mohla by byť Eucharistia normatívnou kresťanskou bohoslužbou, kde sa deje to, čo Ježiš povedal: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život...” a ktorá nás zachráni pred „ničiteľom“? Pochopil som význam *1 Kor* 11, 27-32, že tí, ktorí nerozlišujú „telo a krv Pána“ v Eucharistii, si budú jesť a piť odsúdenie. Tento význam vyvracia baptistickú dogmu, že v Eucharistii nie je skutočné telo a krv Pána. Keby bola Eucharistia len „symbolom“ bez účinnosti, Pavlovo prísne varovanie Korint'anom ohľadom nesprávneho dodržiavania tohto obradu by bolo nepochopiteľné: „Preto sú mnohí medzi vami chorí a slabí a veľký počet zomiera.“ Aký iný kresťanský „symbol“ by priniesol rozsudok smrti pre svoje nesprávne používanie?

1 Kor 10, 16-17 navyše hovorí, že naše spoločenstvo alebo účasť (po grécky: koinonia) na Kristovom tele a krvi v Eucharistii je základom koinonie Cirkvi - každý člen Kristovho tela je jedno s druhými (porov. *Rim* 12, 4-5 a *1 Kor* 12, 12-26). Naša účasť na Kristovom tele a krvi v Eucharistii by určite nemohla byť menej skutočná než naše spoločenstvo navzájom, zvlášť ak je Eucharistia samotným základom pre spoločenstvo Cirkvi, ako hovorí svätý Pavol v

tomto úryvku.

Ak Cirkev ako Kristovo telo nie je len symbolická koinonia, potom ani Eucharistia ako Kristovo telo nemôže byť len symbolická koinonia. Keby niekto podporoval fundamentalistický postoj, musí tvrdiť, že samotná Cirkev je len symbolická tak ako Eucharistia. Ale mohla by byť symbolická Cirkev soľou zeme a svetlom sveta (porov. Mt 5, 13-16)? Táto myšlienka bola absurdná.

Otcovia to vedia najlepšie

Postupom času som pomaly začal strácať vieru, že fundamentalistický náboženský systém objektívne vykladá Písmo. Začal som hľadať alternatívnu vykladačskú autoritu mimo fundamentalistických pastora, ktorým som tak dôveroval. Musel som začať premýšľať nezávisle. Zdalo sa, že musím vykladať Bibliu nie ako Američan 20. storočia, ale ako obyvateľ Východu v prvom storočí v Galácii alebo Sýrskej Antiochii. Pamätám sa, že som chcel mať komentár ranej Cirkvi, aby som vedel, ako mám chápať Bibliu. Ale bola to len rozmarná myšlienka.

V knižnici som však jedného dňa našiel knihu starovekej kresťanskej literatúry. Bol som nadšený. Chcel som vidieť ranokresťanské spisy, aby mi pomohli získať staroveký kresťanský pohľad, na základe ktorého som chcel študovať Božie slovo. Začal som študovať listy svätého Ignáca, ktorý sa obrátil pod vedením apoštola Jána a bol druhým biskupom v Antiochii. V roku 110 rímski vojaci priviedli Ignáca do Ríma, kde ho dali zožrať levom. Cestou napísal niekoľko listov cirkvám a povzbudzoval ich vo viere. Tieto listy si ranokresťanské spoločenstvo veľmi vážilo, lebo svedčia o apoštolskej viere. Mnohí ich dokonca pokladali za súčasť Nového zákona a často ich spájali s apoštolskými spismi.

Keď Ignác písal cirkvi v Smyrne, hlavnom kresťanskom

centre v Malej Ázii, odsúdil heretikov, ktorí popierali, že Kristus mal skutočné fyzické telo. Pravdepodobne narážal na doketizmus. (Bola to istá forma gnostickej herézy. Apoštol Ján mal možno na mysli tých istých ľudí, keď písal 1 Jn 1, 1-4.) Aby vyvrátil ich učenie, Ignác napísal: „Oni (heretici) sa dokonca nezúčastňujú na Eucharistii a verejných modlitbách (porov. Sk 2, 42), pretože nepripustia, že Eucharistia je telom nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý trpel za naše hriechy a ktorého Otec vo svojej добрote potom vzkriesil" (7, 1).

Takmer som dostal infarkt. Bol to biskup v Antiochii, v meste, kde Ježišových nasledovníkov po prvýkrát nazvali kresťanmi (Sk 11, 26) a v hlavnom centre kresťanstva. Bol to muž, ktorý počul radostnú zvesť z úst samotného apoštola Jána, ktorý napísal ten priam plastický eucharistický úryvok vo svojom *Evanjeliu* (Jn 6, 48-58). Keď Ignác písal len asi desať alebo pätnásť rokov po smrti svätého Jána, hovorí o „skutočnej prítomnosti" Krista v Eucharistii, ako keby to bola bežná informácia v Cirkvi! Keby Kristus nebol skutočne prítomný v Eucharistii, celý Ignácov apologetický argument by nemal zmysel. Ignác cirkvi do Efezu napísal, že majú „poslúchať biskupa a klérus s nerozdelenou mysl'ou a zúčastňovať sa na spoločnom lámaní chleba - čo je liek nesmrteľnosti a zvrchovaný prostriedok, ktorým unikneme smrti a budeme žiť v Ježišovi Kristovi naveky" (20, 3). Učili ma, že spása spočíva v takzvanej modlitbe hriešnika, ale prví kresťania učili, že „žijeme v Ježišovi Kristovi naveky" v Eucharistii, ktorá sa nazýva „liekom nesmrteľnosti". To bolo neznesiteľné pre moju fundamentalistickú povahu. Ale potom Ignác vysvetlil: „Nech sa pokladá za platnú len tá Eucharistia, ktorá sa koná pod predsedníctvom biskupa alebo toho, koho on poveril. Kam má prísť biskup, tam nech sú všetci ľudia, lebo kde je Ježiš Kristus, tam je Katolícka cirkev." (List Smyrňanom, 8, 1-2.) To, že Ignác nazval

Cirkev „katolíckou“, malo hlboký psychologický dosah na takého antikatólika, akým som bol ja.

Mal som podozrenie, že nejaký diabolský zlý čin chce podkopať pravú evanjelikálnu vieru. Rozhodol som sa podrobne študovať celú ranokresťanskú literatúru, ktorú som mohol nájsť. Na moje prekvapenie ani jeden kresťanský spis v ranej Cirkvi nepovažoval Pánovu večeru za obyčajný symbol, ktorému sa nepodarilo vykonať to, čo symbolizoval. Prví kresťania mali veľmi „katolícku“ sviatostnú teológiu.

Čítal som *Didaché*, príručku prvotnej sýrskej kresťanskej cirkvi (60-140), alegóriu pod názvom *Pastier*, ktorú napísal rímsky kresťan Hermas (148), *List pápeža Klementa cirkvi v Korinte*, v ktorom im prikazuje, aby opäť ustanovili presbyterov, ktorých vyhodili (96) pravdepodobne keď bol apoštol Ján blízko v Efeze), ako aj dve apologetické diela mučeníka Justína a jeho *Dialóg s Tryfónom* (155). Napokon som si prečítal dva poklady Ireneja *Proti herézam* a *Dôkaz apoštolského ohlasovania*. Irenej bol biskupom v Lyone a oslavovaným žiakom Polykarpa (biskupa v Smyrne, ktorý podľa Ireneja poznal apoštola Jána a iných, ktorí videli Pána).

Keď som si prečítal všetky dokumenty z ranej Cirkvi, ktoré som mohol získať, a zvlášť som sa sústredil na druhé storočie, začal som rozvíjať teológiu, ktorá sa väčšmi podobala na tradičný katolicizmus alebo východné pravoslávie. Keď som čítal knihu o dejinách Cirkvi, pamätám sa, že ma zaujala autoritatívna úloha pápeža Viktora I. (189-198), ktorú zohral v druhom storočí počas sporu o dátume slávenia Veľkej noci.

Tiež ma zaujala skutočnosť, že počas raných trojičných a kristologických sporov, keď patriarchovia Alexandrie, Jeruzalema, Antiochie a Konštantínopolu upadli do nejakej herézy, len pápežstvo naďalej svedčilo o ortodoxnej viere.

Toto a význačná úloha zverená v Novom zákone svätému Petrovi, ktorého nástupcom je pápež, ma pritiahli ku katolicizmu.

Keď som sa stal baptistom, môj pastor kázal o Mt 16, 13-19. Tu Ježiš urobil zo Šimona Petra - skalu, na ktorej vybuduje svoju Cirkev: „Keď potom Ježiš prišiel do okolia Cézarey Filipovej, pýtal sa svojich učeníkov: ‚Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?‘... Odpovedal Šimon Peter: ‚Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.‘ Ježiš mu povedal: ‚Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. A ja ti (jednotné číslo) hovorím: Ty si Peter (po grécky: *petros*) a na tejto skale (po grécky: *petra*) postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.‘” Môj pastor mi povedal, že toto je kľúčový úryvok, na ktorom katolíci zakladajú pápežstvo: Peter sa stal pozemským pastierom univerzálnej Cirkvi a pápeži, Petrovi nástupcovia, pokračujú v tejto službe.

Podľa môjho pastora, ktorý sa snažil vyvrátiť tento katolícky postoj, „táto skala“ (*petra*) sa netýka Petra, ktorý sa nazýva petros, ale samotného Krista (porov. Rim 9, 33; 1 Kor 10, 4; 1 Pt 2, 8). Teda podľa neho tu stoja proti sebe slová *petros*, kameň alebo kamienok v gréčtine, a *petra*, ktoré znamená balvan alebo masívna skala, na ktorej sa budovali veľké pevnosti.

V Cézarei Filipovej bola takáto petra, veľká skala asi 60 metrov vysoká a 150 metrov široká. Namiesto Kristovej Cirkvi tam bol mramorový chrám zasvätený cisárovi a na úpätí skaly boli Pánove svätyne.⁵ V kázni sa tiež hovorilo o tom, že v Starom zákone sa „skalou“ nazýval len Boh. Môj pastor vtipne odmietol výklad, že „táto skala“ sa vzťahuje na Petrovo vyznanie viery, ktoré sa nachádza dva verše

predtým. Z gramatického hľadiska „táto skala" sa musí vzťahovať na najbližšie podstatné meno, ktorým bolo Peter, a nie jeho vyznanie viery.

Prvý problém, ktorý som si všimol, spočíva v tom, že nie je úplne pravda, že len Boh sa v Starom zákone nazýval „skalou". Keď som sa pozrel do konkordancie, videl som, že v Iz 51, 1-2 sa Abrahám nazýva skalou, z ktorej vznikol starozákonný Boží ľud. Zaujalo ma porovnanie medzi Abrahámom, skalou, ktorého meno Boh tiež zmenil (Gn 17, 5) a Šimonom Petrom, skalou, na ktorej sa má vybudovať nový, duchovný Izrael. Toto porovnanie ma priviedlo k myšlienke, že Ježiš možno úmyselne použil tento Izaiášov výrok a z Petra urobil nového patriarchu novozákonného Božieho ľudu. Ale môj pastor sa pri vysvetľovaní textu Mt 16, 18 dopustil ešte ďalších chýb.

Vynikajúca biblická a archeologická analýza spojitosti medzi týmito skalným útesom v Cézarei Filipovej a Kristovými slovami Petrovi v Mt 16, 18-19 sa nachádza v Stanly Jaki: And On This Rock. Manassas : Trinity Communications, 1987.

Hlavný problém bol Jn 1, 42: „A (Ondrej) priviedol (Šimona Petra) k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: ‚Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas,' čo v preklade znamená Peter." Šimona, syna Jánovho, vôbec nepremenovali na *Petros*, ale na *Kephas* (niekedy sa používa *Kepha* [porov. 1 Kor 1, 12; 3, 22; 9, 5; 15, 5; Gal2, 9]). V tej dobe bola aramejčina bežným jazykom Palestíny a *kepha* bolo aramejské slovo pre „skalú", ktoré znamená obyčajný kamienok a aj výnimočne veľký kameň. Teda Ježiš, ktorý sa takmer určite rozprával s dvanástimi apoštolmi po aramejsky, a nie po grécky, povedal Šimonovi Petrovi v Mt 16, 18, 9: „Ty si *Kepha* a na tejto *Kepha* postavím svoju cirkev." Správny preklad slova *kepha* do

gréčtiny by bol obyčajne *petra*, ale *petra* je ženským podstatným menom a nemôže sa používať pre muža. Teda keď hovoríme o Šimonovi Petrovi, musíme namiesto toho použiť mužské zakončenie „os“, čím dostaneme *Petros*.⁶ V tomto prípade rozdiel medzi *petra* a *petros* je v gréčtine len otázkou rodu, a nie významu.

Keby chcel evanjelista porovnať Petra „kameň“ s Ježišom „Skalou“, mal by použiť pre Šimona Petra slovo *lithos*, čo je bežnejšie grécke slovo pre kameň alebo kamienok. To by tiež vylúčilo akýkoľvek možný zmätok medzi Petrom a Ježišom. Na druhej strane úmyselné použitie slov *petros* a *petra* poukazuje na úsilie preložiť túto aramejskú slovnú hračku do gréčtiny, čo vlastne tvrdia katolíci. Je zaujímavé, že sám Ježiš sa nazýva *lithos* (napríklad Mt 21, 42. 44) štyrikrát častejšie, než sa nazýva *petra* (12 ku 3, táto skutočnosť však neodrádza Petra, aby všetkých veriacich charakterizoval ako „kamene“ [*lithoi*] v 1Pt 2, 5).

Ako Ján jasne hovorí v Jn 1, 42, grécky text znie: „*Su ei Šimon ho huios Ioannou, su klethese Kephas (ho hermeneuetai Petros) - „Ty si Šimon, syn Jánov, budeš sa volať Kephas (čo v preklade znamená Peter).“*

V tej dobe som však prirodzene chcel veriť svojmu pastorovi, a tak som začal skúmať Mt 16, 18. Predpokladal som, že napokon prídem k tým istým záverom ako on. Ale to, čo som zistil, vôbec neodstránilo moje pochybnosti.

Baptista dokazuje, že Peter bol prvým pápežom

Takmer každý hlavný protestantský komentár k Matúšovmu evanjeliu, ktorý bol napísaný v poslednom polstoročí, hovorí, že Šimon Peter je skalou, na ktorej Kristus podľa prislúbenia v Mt 16, 18 vybuduje svoju Cirkev.⁷

7 Napríklad Craig L. Blomberg: New American

Commentary, R. T. France: Tyndale New Testament

Commentaries, W. F. Albright a C. S. Mann: The Anchor

Bible, David Hill: The New Century Bible Commentary, Howard Clark Kee: Interpreter's One Volume Commentary on the Bible a H. N. Ridderbos: Bible Students' Commentary.

Zvlášť mi pomohli komentáre baptistického biblického bádateľa D. A. Carsona, ktorý napísal komentár k *Matúšovmu evanjeliu* v teologicky konzervatívnom diele *Expositors Bible Commentary* Carson podáva päť dôvodov, prečo výklad Mt 16, 18, ktorý uvádza môj pastor, nemôže byť správny. *Grand Rapids : Zondervan, 1984, Frank E. Gabelein, ed. zv.*

Hovorí: „Nebyť protestantských reakcií proti extrémom katolíckeho výkladu, pochybujem, či by mnohí ľudia považovali ‚skalú‘ za niečo alebo niekoho iného než za Petra.”

Tamže, 368.

Carson dodáva krátky odstavce o „extrémoch“ v katolíckom chápaní Petrovej úlohy v Novom zákone, napríklad neomylnosť. Nanešťastie neuvažoval o Lk 22, 32, kde Kristus povedal, že sa zvlášť modlil za Petra, a po Petrovom obrátení ho Kristus poveril, aby posilňoval svojich bratov vo viere. Na základe skutočnosti, že Peter dostal „kľúče od nebeského kráľovstva“ v Mt 16, 19, ako aj rabínsku funkciu zväzovania a rozväzovania, ktorá sa nazýva *halaka* (rabínske vyhlásenia vrátane exorcizmu, legislatívy, disciplíny a exkomunikácie), bolo by nedôsledné, keby sme popierali Petrov zvláštny učiteľský úrad hlavného rabína. Peter dostal od Krista túto autoritu zväzovania a rozväzovania osobitne a pred ostatnými učeníkmi (porov. Mt 16, 18 s Mt 18, 18). Len on spomedzi učeníkov dostal kľúče od kráľovstva. Tieto kľúče v starovekom svete znamenali absolútnu moc nad domom, mestom alebo kráľovstvom. V pohanskej mytológii kľúče dostal Plutón,

Persefona, Eache, Anúbis a Hekate, aby strážili vstup do podsvetia.

Prorok Izaiáš použil metaforu kľúčov v súvislosti s autoritou mocného úradu v starovekom Izraeli: majstra paláca (po hebrejsky: *asher alhabbayith*), čo bol najvyšší úrad v krajine: „Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu, keď otvorí, nikto nezavrie, a keď zavrie, nikto neotvorí" (*Iz* 22,22). Ozvena tohto verša je v *Mt* 16, 19. Pochopil som pápežskú neomylnosť, keď som uznal, že Ježiš prisľúbil zoslať Ducha Svätého, aby nás viedol „do plnej pravdy" (*Jn* 16, 13). Ak toto prisľúbenie niečo znamená, tak je to prisľúbenie neomylnosti v otázkach duchovnej pravdy. Nástupca svätého Petra ako „hlavný rabín", ktorý má kľúče všeobecnej Cirkvi, nad ktorou peklo nezvíťazí, vlastní túto konkrétnu charizmu Ducha v jej plnosti. Cirkev si teda môže byť istá, že to, čo učí v otázkach viery a morálky, je pravdivé. To neznamená, že pápež si môže „vymyslieť" svoju dogmu, čo bol kedysi môj dojem, ale že za určitých okolností Duch Svätý vedie (nie „inšpiruje") pápeža, aby definoval „vieru raz navždy odovzdanú svätým" (*Júd* 3). Práve toto sa stalo v Cézarei Filipovej, keď sa nikto nevedel zhodnúť na Ježišovej identite a Peter dostal „nie z tela a krvi", ale od Otca definitívne kristologické vyznanie. Dávalo mi to zmysel, že náš Pán nezanechal svoje stádo napospas každému vlkovi, ktorý prichádza s herézou na svojich perách a s biblickým veršom, aby osladil jej chuť. Preto Ježiš urobil z Petra pastiera svojich oviec (porov. *Jn* 21, 15-17).

Carson si dával pozor, aby nezašiel príliš ďaleko v ústrety katolíckemu postoju a dodal: „Text (*Mt* 16,18) nehovorí nič o Petrových nástupcoch."10 *10 Tamže*, 368.

Ale poznal som iné úryvky, ktoré naznačujú postupnosť v Petrovom úrade. *Mt* 16, 18-19 má svoj vzor v *Iz* 22, 20-25, kde Eliakim dostáva „kľúče od Dávidovho domu", aby bol

prvým ministrom v Izraeli, „otcom tých, ktorí bývajú v Jeruzaleme a v Júdovom dome". Tento úrad, ktorý niektorí porovnávajú s úradom vezíra, ktorý mal Jozef v Egypte (*Gn* 41, 40, porov. *2 Kr* 15, 5; 18, 18; *1 Kr* 18, 3), bol v poradí druhým úradom v právomociach a autorite po samotnom monarchovi a bol dedičný (čiže boli tu nástupcovia). Keby bol Petrov apoštolský úrad naplnením tohto starozákonného vzoru, potom by tu nebola otázka, či Petrov úrad mal tiež nástupcov.

Jeden z prvých pápežov Cirkvi, svätý Klement, ktorý okolo roku 96 po Kristovi napísal *List cirkvi v Korinte*, utvrdil moje presvedčenie, že staroveká Cirkev pokladala postupnosť biskupov od apoštolov za veľmi dôležitú. Klement sa odvoláva na pamiatku dvoch mučeníkov Petra a Pavla 11 a otvorene hovorí, že apoštoli pomazali biskupov a vytvorili podmienky pre ich nástupcov. Dodáva, že „náš hriech nie je malý, ak odmietame z biskupského úradu tých, ktorí bezúhonné a sväto obetovali svoje obety (teda Eucharistiu)" (44, 4). Potom povzbudzuje Korint'anov, aby opäť ustanovili klérus, ktorý odmietli, a to na základe toho, že kňazstvo podobne ako samotné evanjelium ustanovil Kristus a odovzdali nám ho apoštoli.

V tom istom liste Klement používa Petrovu autoritu, keď robí poriadok v korintskej cirkvi: „Ale ak niektorí neposlúchajú slová, ktoré povedal on (Kristus) skrze nás, nech vie, že pácha hriech a je v nemalom nebezpečenstve... Teda urobíte nám veľkú radosť a budeme šťastní, ak poslúchate to, čo sme napísali skrze Ducha Svätého" (59, 1; 63, 2). Klement si nárokuje určitú božskú autoritu, ale napriek trochu veliteľskému tónu a nárokovaniu božskej autority Korint'ania privítali tento „pápežský zásah". Nielenže ho privítali, ale veľký cirkevný historik a biskup v Cézarei, Euzébius (260-339) píše: „Mám dôkazy, že v mnohých cirkvách sa tento list nahlas čítal zhromaždeným

veriacim v raných časoch, tak ako aj dnes."12

Cirkev v Ríme mala nepochybne jedinečné postavenie v Cirkvi druhého storočia. Ignác Antiochijský (zomrel roku 110) ju v liste, ktorý jej adresoval, chváli ako „hodnú cti, hodnú požehnania, hodnú chvály, hodnú úspechu, hodnú vo svojej svätosti a predsedajúcu v láske, pomenovanú po Kristovi, pomenovanú po Otcovi,... tí, ktorí sú zjednotení v tele a duchu v každom prikázaní a naplnení Božou milosťou, bez kolísania a očistení od každej poškvyny". *List Korint'anom* 5,3-7. *Cirkevné dejiny*, kniha 3, 16.

A toto je len súčasťou pozdravu! Hoci Ignác nikdy neváhal použiť svoj pastoračný vplyv na iné cirkvi, ktorým písal, v tomto prípade to nerobí a jednoducho hovorí:

„Neprikazujem vám ako Peter a Pavol."13

Skôr hovorí: „Nikdy ste nikomu nezávideli. Učili ste iných. Ale túžim, aby to, čo prikazujete, sa neporušovalo."14 Na začiatku druhého storočia teda cirkev v Ríme „predsedala v láske" nad Cirkvou.

Okolo roku 182-188 Irenej z Lyonu napísal klasické dielo pod názvom *Proti herézam*. V úryvku, o ktorom odborníci veľmi diskutujú, tvrdí, že cirkev v Ríme je najlepším meradlom pravovernosti: „Keďže by však bolo veľmi nudné v takomto zväzku zhodnotiť postupnosti všetkých cirkví, uvádzame do zmätku všetkých tých, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom... zhromažďujú na neoprávnených stretnutiach; (hovorím, že to robíme tak), že sa odvolávame na tradíciu, ktorá pochádza od apoštolov, od veľmi veľkej, veľmi starobylej a všeobecne známej cirkvi, ktorú založili a usporiadali v Ríme dvaja najslávnejší apoštoli Peter a Pavol. Tiež (poukazujeme) na vieru, ktorá sa ohlasuje ľuďom a ktorá sa dostala do našej doby prostredníctvom postupnosti biskupov. Lebo je nevyhnutné, aby každá cirkev, to jest všetci veriaci súhlasili s touto cirkvou pre jej výsadnú autoritu, pretože apoštolská tradícia v nej bola nepretržite

zachovaná."15

List Rimanom, 4,3. Tamže, 3, 1. Tamže, 3, 3, 2.

Irenej potom podáva zoznam postupnosti biskupov Ríma až do jeho doby a dodáva: „V tomto poriadku a podľa tejto postupnosti sme dostali cirkevnú tradíciu a ohlasovanie pravdy od apoštolov . Toto je najúplnejší dôkaz jednoty a identity životodarnej viery, ktorá sa zachováva v Cirkvi od apoštolov až doteraz a odovzdáva sa v pravde."

Tamže, 3, 3, 3.

Sotva by sme tu nevideli význam, ktorý sa pripisuje postupnosti pápežov.

Začal som navštevovať katolícke farnosti, aby som sa porozprával s kňazmi. Katolícky kňaz na leteckej základni v Novom Mexiku, kde som pôsobil, mi chcel viac pomôcť v mojich otázkach než kňaz v meste, ktorý namiesto vyučovania ma chcel zapísať do programu pod názvom OICA (*Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života*). Tento kňaz bol statočný a každý deň znášal moje úprimné, ale ostré otázky. (Boli to otázky typu: „Bola Mária vždy panna? A čo bratia a sestry Pánove, ktoré sa spomínajú v *Mk* 6, 3? A čo odpustky? A čo...?“) Napokon ma pozval, aby som sa zúčastnil na svätej omši v jeho malej kaplnke. Nikdy predtým som nebol na omši, prijal som túto ponuku.

V to ráno na omši bolo presne šesť ľudí. Bola tu atmosféra dôvernosti, ktorá mi ako nezasvätenému človekovi trochu naháňala strach, hoci sa každý snažil, aby som sa cítil vítaný. Opäť som videl krvavočervené svetlo nad oltárom. Povedali mi, že toto svetlo znamená, že Eucharistia, Kristova sviatostná prítomnosť, je za oltárom v schránke, ktorá sa nazýva bohostánkom. Svetlo bolo krvavočervené, lebo znamenalo Kristovu výkupnú obeť, skrze ktorú sme boli vyslobodení z tmy do pokoja jeho kráľovstva „pre jeho krv na kríži" (*Kol* 1, 13. 20).

Kňaz potom vstúpil a začala sa liturgia. Akosi sa mi to

všetko zdalo dôverne známe, ako keby som to predtým počul. Bol som rád, že katolíci naozaj spievajú žalmy (tak ako to robili starovekí Židia) a nielen o nich rozprávajú ako na baptistických bohoslužbách. Potom prišlo slávenie Eucharistie. Zo štúdia Nového zákona a od cirkevných otcov z druhého storočia som vedel, že Eucharistia je skutočne telom, krvou, dušou a božstvom Krista. Bol som vo veľkom očakávaní toho, že táto pravda už nebude niečím, o čom čítam v knihe, ale uskutoční sa len pár metrov odo mňa.

Spievali sme Sanctus: „Svätý, svätý, svätý Pán Boh všemohúci, nebo a zem sú plné tvojej slávy. Hosana na výsostiach. Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach," a potom sme pokľakli. Opäť som to dôverne poznal. Kde som to predtým počul? Potom mi to došlo: bola to nebeská liturgia, ako sa o nej píše v 6. kapitole *Knihy proroka Izaiáša* a 4. kapitole *Knihy zjavenia*. Nikdy predtým som nebol v cirkvi, ktorá berie Písmo tak vážne, že svoju bohoslužbu vykonáva podľa nebeskej liturgie, o ktorej sa píše v Božom slove.

Ale to nebolo všetko. Sanctus mi pripomenul ten dávny deň, keď som prvýkrát čítal slová: „Hovorím vám, už ma neuvidíte, pokým nepoviete: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom." Ježiš opäť prichádzal ku mne tak ako v ten deň, keď ma svätý Lukáš prvý raz oboznámil s Ježišom v jeho slove. Ale tentoraz prichádzal vo sviatosti. Ježiš ma teraz osobne pozýval na Baránkovu svadobnú hostinu (porov. Zjv 19, 9).

Po omši som mal dojem, že som sa prvý raz klaňal Bohu. Jedna moja časť chcela hneď vylomiť dvere, aby som sa dostal do Katolíckej cirkvi. Namiesto toho som sa však zapísal do dvojročného programu OICA, ktorý ma mal hlbšie oboznámiť s katolíckou vierou. Ale v tomto obdivuhodnom cieli zlyhal. Bol som sklamaný a napokon

som zanechal tento kurz a učil som sa o katolicizme sám. Čítal som katolícke knihy o dejinách Cirkvi, liturgii, patristike, Svätom písme, spiritualite a teológii. Veľmi užitočná kniha bola kniha Dr. Ludwiga Otta *Fundamentals of Catholic Dogma*.¹⁷ 17 Rockford, IL : TAN, 1974.

Liturgia a Kristova prítomnosť v Eucharistii boli skutočnosťami, ktoré mi neschádzali z mysle. Vlastne som bol katolíkom už od chvíle, keď som sa zúčastnil spomínanej prvej omše. Po ďalších rokoch štúdia som usúdil, že som skutočne pripravený vstúpiť do Katolíckej cirkvi. Nebolo ľahké vzdať sa niektorých svojich fundamentalistických dogiem. *Sola scriptura*, dogma, že len Písmo je autoritou v porovnaní s katolíckym učením o autorite Písma a Tradície,¹⁸ bola dogmou, ktorej som sa vzdal len so strachom a chvením. Keď som však zanechal tento nebiblický výmysel, opäť som získal dvetisíc rokov autentického kresťanského učenia. Keď o tom premýšľam, nie je to zlá výmena. Po tom, ako som odišiel z letectva, presťahoval som sa do Kalifornie a začal som študovať na vysokej škole. Našiel som miestny katolícky kostol a opäť som sa zapísal do kurzu OICA. Tentoraz som sa rozhodol vydržať v zmysle pokánia za svoje minulé hriechy. Vedúci kurzu mi milosrdne dovolil vstúpiť do Cirkvi na Veľkú noc, do ktorej chýbalo už len pár mesiacov. Keď si spomínam na svoj sľub nasledovať Krista, kamkoľvek ma povedie, zisťujem, že ma viedol do Katolíckej cirkvi. Počas Veľkonočnej vigílie ma podmienené pokrstili (porov. Jn 3, 5; Sk 22, 16), pobirmovali (porov. Sk 8, 14-17; 19, 1-6; Hebr 6, 2) a dostal som prvé sväté prijímanie, po čom som túžil (porov. Jn 6, 22-61; 1 Kor 11, 23-29). Pokrstili ma už ako baptistu, ale necítil som sa

prijemne, keby som mal do večnosti vstupovať s krstom, ktorý vykonal niekto, kto nazýva Kristovu Nevestu „neviestkou Babylona" a Kristovho zástupcu nazýva šelmou, ktorej číslo je 666. Myslel som si, že zakryjem svoje základy a požiadal som, aby ma podmiennečne pokrstili.

Veľkonočná vigília, počas ktorej som meditoval o tej obrovskej svieci, bola vlastne naplnením mojej dlhej cesty. V ten večer som zistil, že milujem svetlo, ktoré žiari z veľkonočnej sviece. Keď som si spomínal na strach, ktorý som cítil pri pohľade na krvavočervené svetlo v istom tmavom kostole v Denveri, myslel som si, aká je to ironia, že to, čo ma tak veľmi naľakalo, bolo v skutočnosti znamením Kristovej skutočnej prítomnosti v jeho Cirkvi. Keď som tak zúfalo chcel uniknúť tme, ktorá ma v mladosti obklopovala, Otec ma viedol svojím slovom do svetla, ktoré naveky svieti nad jeho oltárom v Katolíckej cirkvi.

Protestanti sa ma často pýtajú, prečo som sa stal katolíkom.

Odpovedám, že Písmo hovorí, že Cirkev je tajomné Kristovo telo a Kristus je jeho hlavou (porov. *Ef* 1, 22-23;

Kol 1, 18). Nemôžeme mať osobný vzťah k hlave ako

Pánovi a Spasiteľovi v plnosti, ak neprijmeme aj telo.

Nemôžeme oddeliť Ježiša od tela a očakávať, že budeme

mať „osobný" vzťah len s oddelenou hlavou. Toto Ježiš

nechcel (porov. *Jn* 17, 20-23). V *Skutkoch apoštolov* čítame

o usporiadanom kresťanskom spoločenstve, ktoré vedie

Duch Svätý, o viditeľnej Cirkvi, ktorú Pavol mohol nazvať

„stĺpom a oporou pravdy" (*1Tim* 3, 15). Nebola to len

skupina jednotlivcov, ktorí chodia s gideonskými Bibliami a

majú postoj typu „len ja a Ježiš". Ako fundamentalista som

nemohol tvrdiť, že patrím do viditeľnej Cirkvi, ktorá je

„stĺpom a oporou pravdy". Ako katolík to môžem povedať.

Svojím fundamentalistickým priateľom hovorím toto:

Katolícka cirkev je Kristovou nevestou. Je spojená s Pánom

zväzkom Ducha Svätého. Počúvajte: „A Duch
i nevesta volajú: ‚Príd!’ Aj ten, čo počúva, nech volá: ‚Príd!’
Kto je smädný, nech príde a kto chce, nech si naberie
zadarmo vody života" (Zjv 22, 17). Tu nájdete vieru raz
danú svätým. Tu nájdete jedného Pána, jednu vieru, jeden
krst, jedného Boha a Otca všetkých - jednu, svätú, katolícku
a apoštolskú Cirkev.

TIM STAPLES

Biblia ma prinútila urobiť to

Keď som mal desať rokov, chcel som byť kazateľom ako Billy Graham a môj baptistický pastor. Sníval som o tom, že budem v nedeľu ráno kázať na kazateľnici a viesť ľudí k Ježišovi Kristovi. Iné deti chceli byť požiarnikmi a policajtmí. Ja som chcel byť kazateľom.

Hoci som v puberte zanechal svoju vieru, lebo prišli večierky a dievčatá, ako je to v prípade mnohých mladých ľudí, vrátil som sa ku Kristovi skrze Božie zhromaždenia, keď som mal osemnásť rokov, a opäť som objavil svoju chlapčenskú túžbu byť kazateľom.

Po strednej škole som odovzdal svoj život Kristovi a rozhodol som sa vstúpiť k vojenskému námorníctvu, aby som si našetril peniaze na vysokú školu a získal veľmi potrebnú disciplínu. Toto rozhodnutie sa ukázalo ako požehnanie. Keďže som pôsobil v rôznych častiach USA, mohol som sa vo voľnom čase stretávať s mnohými protestantskými cirkvami a službami. Pôsobil som v pouličnej evanjelizácii a viedol som biblické štúdiá. Viedol som skupinky mladých kresťanských slobodných ľudí a pôsobil som aj v misiách vo väzení.

Potom sa mi splnil sen. Keď som zanechal armádu, požiadali ma, aby som slúžil ako mládežnícky pastor na polovičný úväzok v kostole Cirkvi Božích zhromaždení, kam som chodieval. Po šiestich mesiacoch mi starší zboru ponúkli, že môžem vykonávať túto prácu na plný úväzok. Dokonca sľúbili, že mi budú platiť biblickú vysokú školu počas tejto mojej služby. Bol som nadšený!

Bol tu však jeden problém. V poslednom roku v námorníctve som sa stretol s Mattom Dulom, katolíkom, ktorý skutočne poznal svoju vieru. Nevedel som veľa o

katolíkoch, ale myslel som si toto: ich presvedčenie nie je biblické a nie sú to kresťania. Antikatolicizmus je hlavným chodom v jedálničku mnohých cirkví Božích zhromaždení a keď som vyrastal, hltal som mnohé hororové príbehy o omyloch „romanizmu“, ktoré som počul.

Keď som sa prvý raz stretol s Mattom a začali sme sa rozprávať o náboženstve, myslel som si, že to bude ďalší úbohý katolík, ktorému môžem pomôcť, aby „bol spasený biblicky“. Ale čakalo ma prekvapenie. Začali sme diskusiu, ktorá trvala počas celého posledného roka v námorníctve. Napriek sporom sme sa stali dobrými priateľmi. Ale keď prišlo na náboženstvo, kresťanská láska často išla nabok. Ďakujem Bohu, že Matt mal dostatočné znalosti a lásku k svojej viere, aby mi podával inteligentné odpovede o katolicizme. Keby ho nebolo, nebol by som dnes katolíkom. Modlím sa, aby moje svedectvo povzbudilo katolíkov brániť vieru, keď ich na to vyzvú nekatolíci. Ďakujem Bohu, že mi dovolil stretnúť sa s katolíkom, ktorý bol ochotný a schopný dosvedčiť svoju vieru.

Nanešťastie ešte pred stretnutím s Mattom som sa stretol s mnohými katolíkami, ktorí nepoznali svoju vieru a často boli ľahostajní voči Cirkvi. Ich apatia bola pre mňa len ďalším znamením, že Katolícka cirkev nie je pravá Cirkev Ježiša Krista.

Nikdy som sa nehanbil za svoju vieru v Ježiša Krista. Keď som sa stretol s Mattom, okamžite som sa ho spýtal, či je kresťanom. Povedal, že je katolíkom. „Ha!“ pousmial som sa. „Uvediem ho na správnu mieru.“ A začala sa diskusia. Matt sa mi nevyrovnal v citovaní Písma (fundamentalistov povzbudzujú, aby sa naučili naspamäť čo najviac biblických veršov), ale na katolíka podal veľmi dobrý výkon! Keď som predložil nejakú námietku voči katolicizmu, jeho odpovede boli zakaždým rozumné a často presvedčivé. Prekvapilo ma, že jeho vysvetlenia sa zakladali na Písme.

Útočne som napádal katolícke učenie a úbohý Matt sa sotva mohol dostať k slovu. Vystreľoval som jeden biblický granát za druhým, kým ho neprekvapilo množstvo mojich námietok. (Mnohí protestanti vedia podávať krátke biblické verše, ktoré vyvracajú katolícke presvedčenie. Nanešťastie tieto stručné argumenty si často vyžadujú dlhšiu odpoveď. Pre katolíkov je dôležité, aby sa naučili podávať krátke, biblické odpovede na fundamentalistické námietky. To pritiahne pozornosť.)

Musel som vyzerat' ako tvrdohlavá mulica, ale nechcel som byť vedome tvrdohlavý. Jednoducho som vedel, že mám pravdu a on sa mýli. Nemal som úctu voči katolíkom, lebo nemali biblické znalosti a mali dogmy, ktoré podľa toho, čo ma učili, boli nebiblické.

Myšlienka, že Katolícka cirkev môže mať v niečom pravdu, jednoducho neprichádzala do úvahy. Nie.

Fundamentalistický protestantizmus bol pravdou, o ktorej som bol presvedčený. Všetko som si naplánoval: keď odídem z námorníctva, pôjdem do kazateľskej služby.

Nechcel som zničiť tento plán a bol som si istý, že mi ho dal Pán. Ale Boh mal pre mňa iné plány.

Keď som napadol katolícke modlitbové formulky pre Pánov výrok: „Nehovorte veľa ako pohanovia" (Mt 6, 7), Matt sa ma spýtal, či si myslím, že by manželka namietala, keby jej manžel opakoval slová: „Milujem ťa." Spýtal sa ma: „Bolo to by zbytočné opakovanie? Rovnako my katolíci stále znovu hovoríme v našich modlitbách Boh u, že ho milujeme." Ostal som ticho. Musel som si priznať, že hymny, ktoré spievame na našich bohoslužbách, sú často len opakovaním slov „chváľme Boha" alebo iných modlitbových viet. Prečo sú tieto opakovania akosi prípustné pre Božie zhromaždenia? Prečo katolíci nemohli robiť to isté?

Matt mi pripomenul, že aj anjeli, o ktorých sa píše v Zjv 4,

8, sú večne pred Bohom a opakujú modlitbu: „Svätý, svätý, svätý, Pán." Bol som nútený uznať, že toto opakovanie nie je „zbytočným opakovaním". Je to biblické opakovanie. Keď som namietal proti katolíckemu učeniu o večnom panenstve Márie, Matt mal odpoveď, ktorá vyvrátila môj argument. Spýtal som sa, ako si vysvetľuje skutočnosť, že *Mt 13, 55* uvádza ako Ježišových „bratov" Jakuba, Jozefa, Šimona a Jedu (toto bol môj obľúbený verš, aby som pokoril katolíkov). Poukázal mi na to, že *Lk 6, 15-16* hovorí, že Jakub a Jozef, hoci na inom mieste sa nazývajú Ježišovými „bratmi", tu sa uvádzajú ako Alfejovi synovia (porov. *Mt 10, 3; 27, 56*). Jeho manželka Mária bola vlastne sestrou Panny Márie alebo možno jej sesternicou (porov. *Jn 19, 25*). Títo „bratia" boli vlastne Ježišovými bratancami. Termín „brat" v Písme často znamenal „bratanec" alebo iný druh príbuzného. Priviedlo ma to do rozpakov, keď mi tieto verše ukázal katolík, ktorý citoval Bibliu!

Ale myslel som si, že aj keby títo muži boli Ježišovými bratancami, Písmo hovorí, že Ježiš bol Máriiným „prvorodeným", čo znamená, že potom mala ďalšie deti (porov. *Mt 1, 25*). Matt mi pripomenul, že tento text nehovorí o Máriinom manželskom živote - to bol jednoducho len môj výklad. A „prvorodený" je slávnostný titul, ktorý sa dáva prvorodenému chlapčekomu, ktorý od svojho otca zdedil výnimočné právo prvorodenstva (porov. *Gn 25, 33*). Jedináčik mohol mať tento titul rovnako ako prvorodený spomedzi mnohých bratov.

Tiež ma trápilo slovíčko „kým" v *Mt 1, 25*. Ale Matt poukázal na to, že slovo „kým" (po grécky *heos*) nenaznačuje nič o tom, čo sa stalo po opísanej udalosti. Citoval *1 Kor 15, 25*, kde sa hovorí, že Kristus „musí kľať, kým mu všetkých nepriateľov nepoloží pod nohy". Samozrejme to neznamena, že Ježiš prestane kľať, keď mu všetkých nepriateľov položí pod nohy (pozri *Lk 1, 33*).

Odkiaľ máš autoritu?

Počas našej diskusie som namietal proti mnohým katolíckym dogmám, ale raz popoludní Matt obrátil karty a vyzval ma obrániť moju ekleziológiu. „Ak každý v Cirkvi má rovnakú autoritu, ako tvrdíš," spýtal sa, „kto má poslednú autoritu na riešenie nezhôd pri správnom výklade Písma? Nie je to úloha Cirkvi?"

Odpovedal som tým, že som bránil protestantskú doktrínu *sola scriptura*, ktorá tvrdí, že len Písmo je Božím neomylným záväzným zjavením pre jeho Cirkev. „Písmo je naším učiteľom!" namietal som Mattovi, „nie nejaký pápež alebo koncil." Citoval som 1 Jn 2, 26-27: „Toto som vám napísal o tých, čo vás zvádzajú. A pomazanie, ktoré ste od neho dostali, ostáva vo vás a nepotrebuje, aby vás niekto poučal. Ale ako jeho pomazanie vás poučá o všetkom - a je pravdivé, nie je lžou - teda ako vás poučilo, ostávate v ňom" a Mt 18, 19-20: „Ak budú dvaja z vás na zemi jednomysleľne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi." Na základe týchto a podobných veršov som veril, že všetci kresťania majú tú istú autoritu, ktorú im dal Kristus skrze Ducha Svätého a pravá Cirkev je tam, kde sa dvaja alebo viacerí títo kresťania zhromažďujú.

Matt sa pousmial. Čakal, že to poviem. V odpovedi nahlas prečítal celý úryvok 18. kapitoly *Matúšovho evanjelia* (nielen dva verše, ktoré som chcel zdôrazniť - 19. a 20.). Ježiš v tomto texte vysvetľuje, ako sa zachovať voči kresťanovi, ktorý upadne do hriechu alebo omylu. Ak nebude počúvať napomenutie jedného človeka, mali by ho upozorniť dvaja alebo traja, „aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov". Ak ich odmietne poslúchnuť, majú to povedať Cirkvi. „A keby ani

cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik" (Mt 18, 16-17). Inými slovami, Cirkev má posledné slovo.

Má vlastne autoritu, ktorú jej dal Kristus, aby exkomunikovala niekoho pre hriech alebo herézu.

Hneď po tomto učení o poslednej autorite Cirkvi pri riešení týchto otázok Ježiš vyslovuje ďalšie prislúbenie ohľadom

autority Cirkvi: „Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude

rozviazané v nebi" (18. verš). Matt ma požiadal, aby som vysvetlil, ako by Cirkev mohla splniť Pánov príkaz

autoritatívne rozhodovať o otázkach, ak nie je neomylná.

Keď videl, že som v pomykove, pokračoval: „A okrem toho, keď vidíš všetky tie protirečivé názory medzi protestantmi

na podstatné vieroučné otázky, ako môžeš povedať, že

Biblia je najvyššou autoritou, keď sa Biblia nedokáže

vykladať sama? Podľa ktorého výkladu sa máme riadiť?"

Matt pokračoval a citoval *Hebr 13, 17*: „Poslúchajte svojich predstavených a podriaďujte sa im, lebo oni bdejú nad vašimi dušami..."

Táto biblická definícia autoritatívnej cirkevnej hierarchie ma skutočne šokovala! Po prvýkrát som nemal poruke

odpoveď. Bol som bez slov. Logika jeho otázky ma zaskočila.

Matt mi navrhol, aby som sa pozrel na 15. a 16. kapitolu *Skutkov apoštolov*, kde sa opisuje vieroučný a pastoračný

spor. Hrozilo, že tento spor rozdelí prvotnú Cirkev. Otázky

o Mojžišovom zákone a o pripustení pohanov do Cirkvi boli také pálčivé, že apoštoli a starší Cirkvi zvolali koncil, aby

uvažovali o týchto otázkach. „Tu prišli niektorí z Judey a poučali bratov: „Ak sa nedáte obrezať podľa Mojžišovho

predpisu, nemôžete byť spasení.' Keď sa s nimi Pavol a

Barnabáš dostali do sporu a nie malej hádky, rozhodli, že

Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší z nich pôjdu s touto

spornou otázkou k apoštolom a starším do Jeruzalema" (*Sk*

15, 1-2).

Matt poukázal na to, že tento koncil sa neodvolával len na Písmo pri riešení tohto problému (bolo by ťažké odvolať sa len na Starý zákon, keďže Nový ešte nebol napísaný): „Nie je pravdou, že Cirkev rozhodla o tejto záležitosti, ako to Pán prikázal v 18. kapitole *Matúšovho evanjelia*? A táto učiteľská autorita vari nenapĺňa to, čo Ježiš prisľúbil svojim učeníkom a Cirkvi: „Kto vás počúva, mňa počúva a kto vás odmieta, mňa odmieta?“ (pórov. *Lk 10, 16* a *Mt 10, 40*).“ Poukázal aj na Júdovo varovanie Cirkvi (*Júd 11*), kde Júda odsudzuje tých votrelcov, ktorí idú v šľapajach Koreho vzbury (pozri *Júd 3-11*). Aká to bola vzbura? Pozrel som sa na 16. kapitolu *Knihy Numeri*, o ktorej hovorí Júda. Zistil som, že Koreho a jeho nasledovníkov Boh odsúdil a potrestal za ich vzburu voči kňazom, ktorí boli pomazaní, aby viedli ľud Izraela. Matt ma požiadal, aby som vysvetlil skutočnosť, že Júda varoval Cirkev pred tými, ktorí odmietli autoritu novozákonnej cirkevnej hierarchie, ak novozákonná cirkev nemala žiadnu autoritatívnu hierarchiu.

Bol som v rozpakoch.

Samozrejme mal pravdu. Neprišiel mi na um ani jeden argument, ktorý by podlomil biblické dôkazy, že novozákonná cirkevná hierarchia mala autoritu hovoriť v Ježišovom mene vo vieroučných a pastoračných otázkach. A navyše Júdovo varovanie sa zhodovalo s Ježišovým varovaním cirkvám v malej Ázii, ktoré odmietli rozhodnutia jeruzalemského koncilu (pórov. *Sk 15*): „Preto rob pokánie. Ak nie, prídem na teba čoskoro a budem s nimi bojovať mečom svojich úst“

(*Zjv 2, 16*; porov. *Sk 16, 1-8*).

O niekoľko dní neskôr som sa snažil použiť *1 Jn 2,27*, kde sa hovorí, že nás nemusí učiť žiaden človek, ale Duch Svätý nás bude učiť. „Vari tento verš neznamená, že nepotrebujeme Cirkev, aby nám hovorila, čomu máme veriť“

a ako máme konať?" spýtal som sa. Vedel som pritom, že tento argument je slabý. Matt vysvetlil, že Duch Svätý hovorí v prvom rade skrze Cirkev. Keď teda Cirkev učí oficiálne, nie je to len ľudské učenie, ale Duch Svätý, ktorý vedie Cirkev.

Potom mi pripomenul Sk 15, 28: „Lebo Duch Svätý a my sme usúdili, že nebudeme na vás klásť nijaké iné bremeno okrem toho nevyhnutného." Apoštoli potom vyslali Pavla a Sílasa, ktorí „im odovzdávali učenie, ktoré vyhlásili apoštoli a starší v Jeruzaleme" (16, 4). Poukázal na to, že tieto cirkevné dogmy boli „tým nevyhnutným", čo zaväzovalo vo svedomí všetkých kresťanov. Nemohli odmietnuť to, čo Cirkev učí, bez toho, aby pritom neodmietli samotného Krista (porov. Lk 10, 16). Matt tiež citoval Pavlov výrok: „Hoci sme ako Kristovi apoštoli mohli zaväziť, boli sme medzi vami malí" (1 Sol 2, 7).

Hneval som sa, že katolík dokázal použiť práve tie úryvky, ktoré som citoval, aby dokázal svoj postoj. Katolík ma prekonal biblicky! Keďže Matt vedel o mojich plánoch pôsobiť ako protestantský duchovný, spýtal sa ma, či si myslím, že môj výklad Písma bude neomylný. „Samozrejme nie," odpovedal som. „Som omylný, hriešny človek. Jediná neomylná autorita, ktorú máme, je Biblia."

„Ak je to tak," odpovedal, „ako môže tvoj výklad Písma zaväzovať vo svedomí členov tvojho zboru? Ak nemáš záruku, že tvoj výklad je správny, prečo by ti mali dôverovať? A ak tvoj výklad je len čisto ľudský podstatou i pôvodom, nie sú to potom len tradície ľudí? Ježiš odsúdil tradície ľudí, ktoré rušia Božie slovo. Ak je možné, ako to priznávaš, že tvoj výklad môže byť nesprávny - a nemáš neomylný spôsob, ako to s istotou vedieť -, potom je možné, že ruší Božie slovo."

„Počkaj chvíľu!" povedal som si. „To ja by som mal útočiť na ‚tradície ľudí'. Ja by som mal odhaľovať nebiblické

tradície Katolíckej cirkvi." Problém spočíval v tom, že som nedokázal argumentovať voči tomuto katolíckemu stanovisku. Čím viac som sa rozprával s Mattom, tým lepšie som videl, že Katolícka cirkev si nevymyslela svoje dogmy z ničoho - mala pre ne biblický základ. Mohol som nesúhlasiť s katolíckym modelom authority, ale nevedel som argumentovať proti skutočnosti, že to má veľmi silný biblický základ.

Najviac ma zarážalo, že v našich diskusiách sa Matt nikdy neodvolával na cirkevnú tradíciu alebo pápežské učenie. Striktne sa pridržiaval Svätého písma. Nemusel sa spoliehať len na Bibliu. Mohol predložiť horu dôkazov pre katolicizmus z dejín Cirkvi, ale on bol ochotný stretnúť sa so mnou na mojej úrovni a používal len Písmo.

Táto výmena ma prinútila študovať protestantských odborníkov v otázke úlohy Cirkvi. Komentár Williama Barclaya k Mt 18, 15-18 mi dal príklad zmätku a nedostatku konsenzu, ktorý som tu našiel. Tento úryvok protestanti najt'azšie dávajú do súladu so *sola scriptura*. Ježišovo udelenie zvláštnej moci cirkevnej hierarchii dokonale zapadalo do katolíckeho modelu, ale nie do protestantského. Bol som prekvapený, keď sa Barclay snažil vyhnúť sile tohto úryvku: „Nie je možné, aby to Ježiš presne takto povedal. Ježiš nemohol povedať svojim učeníkom, aby tieto veci predkladali Cirkvi, lebo Cirkev neexistovala, a tento úryvok naznačuje plne rozvinutú a organizovanú Cirkev so systémom cirkevnej disciplíny... A zdá sa, že posledný verš dáva Cirkvi moc zadržať a odpúšťať hriechy. Hoci tento úryvok určite nie je presným záznamom toho, čo Ježiš povedal, rovnako je isté, že vychádza z toho, čo skutočne povedal. Môžeme obísť tento úryvok a dostať sa k vlastnému Ježišovmu prikázaniu?" (*Daily Study Bible, Matthew*, zv. 2, 186-187).

Barclayho argument naznačuje víry, cez ktoré musia mnohí

evanjelikálni odborníci prejsť, aby dali tieto problémové texty o „autorite Cirkvi“ do súladu s dogmou *sola scriptura*. Je tu celá škála takýchto pokusov od absurdne neprijateľných výkladov až po rozumnejšie, ale úplne heretické „riešenia“ (ako Barclayovo), ktoré popierajú, že Ježiš a apoštoli skutočne povedali to, čo sa im pripisuje v tomto texte. Čím viac som študoval túto otázku, tým väčší som bol znepokojený. Začal som pochybovať, či moja denominácia - Božie zhromaždenia - by mohla o sebe tvrdiť, že je autoritatívnou cirkvou, ktorú opisuje Nový zákon. Jedného dňa sa Matt spýtal: „Tim, prečo veriš v inšpiráciu Svätého písma?“ Odpovedal som: „Pretože Biblia hovorí, že je inšpirovaná. 2 Tim 3,16 hovorí: ‚Celé Písmo je Bohom vnuknuté...‘“ Potom mi Matt ukázal omylnosť uvažovania v uzavretom kruhu, ktorá vyvracala moju odpoveď. Samozrejme mal som pravdu. Písmo je inšpirované, ale nedokázal som to citovaním 2 Tim 3, 16. Skutočnosť, že Biblia tvrdí, že je inšpirovaná, nedokazuje, že je inšpirovaná. Mnohé iné „sväté knihy“ o sebe tvrdia, že sú „vnuknuté“: *Korán*, *Kniha Mormona*, hinduistické *Védy*, aby sme menovali aspoň tri.

Matt mi vysvetlil, že katolíci a protestanti prijali svedectvo Cirkvi, že Sväté písmo je vnuknuté. Cirkev, samozrejme, neurobila knihy Biblie inšpirovanými, ale je to dôveryhodné svedectvo, ktoré Boh používa, aby dosvedčil autenticitu a inšpiráciu Písma.

Ako letničný kresťan som nemal rád kalvínsky názor, že Písmo „sa potvrdzuje“ ako inšpirované v srdciach tých, ktorí ho čítajú s úprimným srdcom. Bolo to príliš subjektívne, aby to bol správny test. Pripomenulo mi to metódu dokazovania božského pôvodu *Knihy Mormon*, ktorý spočíva v „pálení v lone“.

Jediný ďalší argument, ktorý mi napadol, spočíval v poukázaní na to, že starozákonné proroctvá sa splnili v

Ježišovi Kristovi. Vari táto historická a prorocká spoľahlivosť nedokazuje inšpiráciu Svätého písma? Nie, nedokazuje. Aby sme tomu uverili, stále musíme dôverovať Novému zákonu v tom, čo nám hovorí o Ježišovi. Za menej než rok som prešiel od úplnej istoty, že obrátim ďalšieho omylného katolíka ku Kristovi, k tomu, že som sa chcel dostať z námorníctva čo najďalej od Matta, aby som zachránil svoje sny, že budem pastorm v Božích zhromaždeniach! Začínal som byť nervózny. Moje najlepšie argumenty na „vyvrátenie“ katolíckych dogiem sa postupne zdiskreditovali.

Nikoho nenazývajte otcom

Vždy som si myslel, že keď katolíci nazývajú svojich kňazov „otec“, porušujú tým Pánov príkaz: „Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský“ (Mt 23, 9). Matt mi poukázal na to, že v tomto kontexte Ježiš hovorí, že nemáme dávať ľuďom poctu, ktorá patrí len Bohu, a žiaden človek nesmie zaujať miesto nášho Otca v nebesiach. Ukázal mi, že môj protestantský odpor voči katolíckemu zvyku nazývať kňazov „otec“ je biblicky neudržateľný. Ukázal mi, že Ježiš nazýva Abraháma „otcom Abrahámom“ v Lk 16, 24, ako to Pavol opakovane robí v 4. kapitole *Listu Rimanom*.

Pavol vlastne prekvapivo povedal: „Ved' keby ste mali hoc aj desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemáte mnoho, lebo v Kristovi Ježišovi ja som vás splodil skrze evanjelium“ (1 Kor 4, 14-15). Matt mi vysvetlil, že tento úryvok je zhrnutím teologického dôvodu, prečo katolíci nazývajú kňazov „otec“. Aj diakon Štefan inšpirovaný Duchom Svätým oslovil židovských kňazov a zákonníkov ako „otcovia“ (Sk 6, 12-15; 7, 1-2). A ďalší novozákonní pisatelia oslovovali mužov ako „otec“ (porov. Rim 4, 17-18; 1 Sol 2, 11; 1 Jn 2, 13-14). Musel som uznať, že táto

katolícka prax v žiadnom prípade neprotirečí Biblii, ale protirečí môjmu hrubému doslovnému chápaniu Svätého písma.

Nikto nemôže odpúšťať hriechy, iba Boh!

Katolícka vierouka o sviatosti zmierenia a vyznávanie hriechov kňazovi ma vždy dráždili. Hovoril som im: „Len Boh môže odpúšťať hriechy. Nikto nemusí chodiť k hriešnemu človeku, aby sa mu odpustili hriechy. Môžeme ísť priamo k Bohu!" Matt citoval Ježišove slová: „„Pokoľ vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.' Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené a komu ich zadržíte, budú zadržané" (Jn 20, 21-23). Ježiš dal túto moc odpúšťať hriechy mužom, ktorí konajú v jeho mene. Právnickou terminológiou by sme mohli povedať, že im dal právomoc sudcu.

V 2Kor 2, 10 Pavol povedal: „Komu vy niečo odpustíte, tomu odpustím aj ja. Lebo čo som aj ja odpustil, ak som niečo odpustil, potom kvôli vám v zastúpení Krista." Pavol tiež povedal: „Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia... Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás" (2 Kor 5, 18-20). Pochopil som, že nemám nijaký biblický základ, aby som odmietol katolícke učenie o vyznávaní hriechov kňazovi.

Moja námietka bola založená na tom, čo som vnímal skôr ako absurditu katolíckeho tvrdenia, no nebola založená na nejakých biblických základoch: „Ako by Ježiš mohol povedať, že obyčajný človek môže odpúšťať hriechy? Je to smiešne, len Boh môže odpúšťať hriechy!" Matt povedal, že tomu verí, lebo to hovorí Biblia. „Čo je na tom také ťažké?" vysmial sa mi. (Nebolo príjemné, keď mi katolík kradol moje slová.)

Bud'te plodní a množte sa

Matt a ja sme sa mohli zhodnúť v jednej otázke, a tou bol potrat. Keď už išlo do tuhého, vždy sme sa mohli utiahnuť na toto spoločné miesto. Jedného dňa sme sa z témy potratu dostali k antikoncepcii, ktorú som nikdy nepovažoval za problém. Moja cirkev mala kurzy o tom, ktoré druhy antikoncepcie sa majú používať, a veľmi som o tom nepremýšľal.

Matt citoval Gn 38, 6-10: „Júda potom vzal svojmu prvorodenému Herovi za manželku Tamaru. Ale Her, Júdov prvorodený, sa znepáčil Pánovi a Pán mu dal zomrieť.

Vtedy Júda povedal Onanovi: „Obcuj so ženou svojho brata, vezmi si ju za ženu a zaisti potomstvo svojmu bratovi!"

Keďže Onan vedel, že potomstvo nebude jeho, kedykoľvek obcoval so ženou svojho brata, zakaždým vylieval semeno na zem, len aby neposkytol potomstvo svojmu bratovi.

Pánovi sa však znepáčilo, čo robil, a dal zomrieť aj jemu."

Kládol som si otázku, prečo Boh zabil Onana. Spočiatku som uvažoval o možnosti, že ho zabil pre neposlušnosť voči zákonu, ktorý hovorí, že musí „poskytnúť potomstvo" svojmu bratovi, ale Matt účinne zničil túto možnosť, keď mi ukázal, že v 26. verši Júda bol vinný za to, že nechcel „poskytnúť potomstvo" inému, ale nebol zabitý. Onanov hriech musel spočívať v tom, že „vylieval semeno".

Matt citoval Rim 1, 26, kde sa uvádzajú dôvody, prečo je antikoncepcia podobne ako homosexualita hriešna. Tieto činy menia „prirodzené použitie na to, čo je proti prírode". Bolo mi jasné, že cieľ a charakter manželskej lásky je zjednocujúci a plodivý.

Bolo mi tiež jasné, že homosexualita vylučuje plodivý rozmer manželského pohlavného styku (aj keď neprirodzený pohlavný styk sa nemôže oprávnene nazývať „manželským pohlavným stykom"). Ale teraz som pochopil aj to, že tento princíp sa týka aj antikoncepcie. Antikoncepčný manželský

pohlavný styk je hriešny práve preto, lebo nie je otvorený voči možnosti nového života, narušuje a zneužíva Pánov dar manželskej lásky, robí ho neplodným a neschopným splniť svoj hlavný cieľ.

Po štúdiu Písma a čítaní iných katolíckych diel o tejto téme som prijal katolícky postoj. Našli sme ďalšiu tému, na ktorej sme sa mohli zhodnúť. *Ef 5, 32* učí, že manželská láska je živým symbolom láskyplného, snúbeneckého vzťahu, ktorý vždy plodí a vždy zjednocuje. Spomenul som si, že Starý zákon nám opakovane pripomína, že deti sú vzácnym požehnaním od Pána (*Ž 127, 3-5*) a že to Boh otvára lono matky (*Gn 30, 22*).

Keď ide o vrtochy morálnej teológie a jej praktické každodenné aplikovanie v živote kresťanských mužov a žien, protestantskí pastori sú často nútení povedať, že Biblia nič nehovorí na túto tému, takže „každý človek musí urobiť to, čo je podľa neho správne“. Kristus však nemal v úmysle, aby jeho ovčincu chýbala vieroučná istota.

Tento nedostatok jasnej a autoritatívnej učiteľskej zdatnosti medzi protestantskými pastormi a teológmi podľa mňa predstavuje ďalší príklad toho, že princíp *sola scriptura* zlyháva ako istý vodca k pravde. Protestantské denominácie mi čoraz menej pripomínali Cirkev, ktorá vyučuje s mocou a ktorá je opísaná v 15. kapitole *Skutkov apoštolov*.

Tradície Božie proti tradíciám ľudí

Matt mi často hovoril, o koľko autentickej kresťanskej pravdy prichádzam, pretože som popieral Tradíciu Cirkvi, ktorá mi mohla veľmi obohatiť Sväté písmo. Povedal mi, že moje názory ostanú neúplné bez tohto Božieho daru. Pre mňa ako fundamentalistu slovo tradícia malo vždy negatívne asociácie. Spájal som si ho s Ježišovým príslym odsúdením „ľudských tradícií“, ktoré rušia Božie slovo (porov. *Mt 15, 9*).

Pokým som s Mattom nezačal spochybňovať princíp *sola scriptura*, nevšimol som si, že Biblia pozitívne hovorí o tradíciách. Napríklad Pavol prikázal prvým kresťanom: „... stojte pevne a držte sa učenia, ktoré ste prijali či už slovom a či naším listom" (2 Sol 2, 15). Tu Pavol hovorí, že Božie zjavenie k nám prichádza v písomnej i ústnej forme a oboje rovnako zaväzuje. Všimol som si aj to, že tento text vyjadruje, že písané slovo je podmnožinou celej Tradície. Iné úryvky, ktoré sa týkajú Tradície, mi pomohli zhodnotiť biblickú úlohu Božieho zjavenia, ktoré sa zachovalo v ústnej Tradícii Cirkvi. Napríklad Pavol povedal: „Chválím vás, že vo všetkom na mňa pamätáte a zachováate moje učenie, ako som vám ho odovzdal" (1 Kor 11, 2 a porov. Lk 10, 16; 1 Sol 2, 13; 2 Tim 2, 1-2).

Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?

Katolícke učenie o Eucharistii ma zvlášť trápilo. V minulosti som útočil hlavne na absurditu Eucharistie práve tak, ako som útočil na spoveď. Ale v minulosti to fungovalo!

„Vy katolíci si myslíte, že budete jesť Boha?

Neuvedomujete si, že je to smiešne?" Vlažní alebo neznalí katolíci nevedeli, ako reagovať na moje otázky; v niektorých prípadoch to bolo preto, lebo v skutočnosti tomu sami neverili. Ale Matt tomu veril a bol pripravený použiť Bibliu, aby mi ukázal prečo.

Moja námietka bola založená na jednom úryvku (vlastne bol to jediný úryvok, na ktorom som mohol založiť svoju námietku): „Duch oživuje, telo nič neosoží. Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život" (Jn 6, 63). Z tohto úryvku som argumentoval, že Pán hovoril obrazne, a nie doslova, keď povedal „toto je moje telo" a „ak nebudete jesť moje telo a piť moju krv, nebudete mať v sebe život". Ako by Ježiš mohol mať na mysli, aby sme jedli jeho skutočné telo a krv? Matt ma vyzval, aby som mu ukázal jeden

príklad v Písme, kde „duchovný“ znamená obrazný alebo symbolický. Nemohol som ukázať taký príklad. Matt mi vysvetlil: „To, že Ježiš povedal, že jeho slová v 6. kapitole *Jánovho evanjelia* sú ‚Duch a život‘, neznamená, že hovoril symbolicky.“ Keď Ježiš reagoval na šomranie Židov na jeho slová „jedzte moje telo a pite moju krv“, povedal: „Veru, veru, hovorím vám... moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj“ (*Jn* 6, 53. 55).

Tento text hovorí, že jeho učenie bolo pre niektorých také ťažké, že „ho mnohí z jeho učeníkov opustili a viac s ním nechodili“ (*Jn* 6, 66). Keď sa to stalo, Ježiš nepovedal: „Počkajte, ľudia! Nesprávne ste to pochopili. Len som mal na mysli, že musíte prísť ku mne a uveriť vo mňa ako svojho osobného Pána a Spasiteľa. Nemyslíte si, že som skutočne mal na mysli, že musíte jesť moje telo a piť moju krv, však?“ Nie. Ježiš ich nechal odísť a potom sa obrátil k svojim učeníkom a povedal: „Aj vy chcete odísť?“ (*Jn* 6, 67). Peter odpovedá za všetkých, ktorí veria v Pánovo eucharistické učenie, hoci tomu úplne nerozumejú alebo im to nie je úplne príjemné: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý“ (*Jn* 6, 68-69).

Aby sme pochopili, prečo katolíci berú 6. kapitolu *Jánovho evanjelia* doslova, a nie obrazne, musíme uvažovať o kontexte. Predtým v tejto kapitole Ježiš hovorí: „Nik nemôže prísť ku mne, ak mu to nedá Otec“ (*Jn* 6, 65). Môžete pochopiť túto pravdu len vtedy, keď vám bola nadprirodzene zjavená, pretože „živočíšny človek neprijíma veci Božieho Ducha, sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať“ (1 Kor 2, 14). Slová Ducha a života možno pochopiť len v Duchu. A čo apoštoli? Keby tu Ježiš hovoril obrazne, Pavol by určite neobjasnil túto záležitosť, keď hovoril toto: „Hovorím vám ako rozumným. Posúďte sami, čo hovorím: Nie je

kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele?... Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi" (1 Kor 10, 15-16; 11, 27. 29). Pavol určite bral Ježišove slová doslova! Prvý raz som videl, že Katolícka cirkev má silný - veľmi silný - biblický základ pre svoje učenie o Eucharistii. O pravde katolíckych tvrdení ma neskôr presvedčila skutočnosť, že otcovia prvotnej Cirkvi jednomyselne učili o doslovnej skutočnej Kristovej prítomnosti v eucharistických prvkoch. Ich svedectvo ma presvedčilo.

Keď som riešil tieto a iné otázky, začal som byť nervózny. Zistil som, že Katolícka cirkev má presvedčivé biblické dôvody pre svoje učenie, a to ma vyľakalo. Všetko išlo príliš rýchlo. Dokonca som uvažoval o možnosti, že Katolícka cirkev má pravdu. S chvením som si povedal, že musím spomaliť a nájsť odpovede u evanjelikálov, ktorí mi ukážu omyly v katolíckom myslení, ktoré som akosi prehliadol.

Prinajmenšom vždy, keď som dostal tieto mučivé „katolícke“ myšlienky, ubezpečoval som sa, že romanisti sa úplne mýlia v mariánskych dogmách. Táto téma mi znemožní, aby som sa niekedy stal katolíkom. Ale bez ohľadu na to, ako veľmi som si to nahováral, nemohol som sa zbaviť rastúceho strachu zo zistenia, že Katolícka cirkev má pravdu vo všetkom.

Zúfalo som nechcel, aby to bola pravda, ale nevedel som prísť na to, ako sa vyhnúť presvedčivým biblickým a logickým argumentom v prospech Katolíckej cirkvi. Cítil som sa ako v príslovečnom kanoe bez vesla, ktoré by mi pomohlo dostať sa cez dravý prúd. Keď som cítil, že čoraz rýchlejšie smerujem k neznámemu cieľu, počul som hukot veľkého vodopádu kdesi v diaľke. A tento hukot bol čoraz silnejší. „Prosím, Bože," modlil som sa. „Ukáž mi pravdu,

ale nech táto pravda nie je katolícka!"

Hľadanie svetla na konci tunela

Na moje potešenie a úľavu práve vtedy, keď som si myslel, že sa zbláznim zo všetkých tých myšlienok typu „čo ak" o Katolíckej cirkvi, počul som, že Dr. Walter Martin, jeden z mojich obľúbených evanjelikálnych apologetov, bude diskutovať s jezuitským kňazom v *Show Johna Ankerberga* (bol to televízny fundamentalistický apologetický program). „Hurá!" vykrikol som. Walter Martin bol vynikajúcim diskutérom a horlivým obrancom klasického protestantizmu. Veľmi som obdivoval (a stále obdivujem) jeho schopnosť poplieť svojich oponentov svojou znalosťou Písma a silnou, agresívnou osobnosťou. Nikdy predtým som nepočul Mitchella Pacwu, ale bol som si istý, že Dr. Martin ho zničí, a tým ma privedie k zdravému rozumu. S nadšením som očakával ten diskusný večer.

Sedel som pred televízorom. V jednej ruke som mal Bibliu a v druhej poznámkový blok. Diskusia bola živá a chvíľami vtipná. Martin bol vo svojej zvyčajnej agresívnej nálade, ale rýchlo som pochopil, že koniec nebude taký, aký som očakával. Škriepili sa v mnohých kontroverzných otázkach: ospravedlivenie, sviatosti, mariánske dogmy, pápežská neomylnosť, oslovenie kňazov „otec" a *sola scriptura*. Na konci diskusie som bol šokovaný. Nielenže Pacwa vyvrátil všetky Martinove argumenty, ale v mnohých otázkach pritlačil Martina k múru. Bolo jasné, že Martin nevie odpovedať.

Stalo sa niečo nemysliteľné. Najlepší hovorca evanjelikálneho „biblického" kresťanstva sa postavil proti priemernému jezuitskému kňazovi a prehrál. A čo je ešte horšie, Pacwove biblické a historické argumenty opäť podporili všetky Mattove vysvetlenia. Táto diskusia ma vôbec neoslobodila od vábenia katolicizmu, ale potvrdila

všetky moje obavy, že protestantizmus sa mýli a katolicizmus má pravdu. Hrozil som sa dôsledkov, ktoré som si v mysli predstavil.

Krátko po diskusii Pacwu a Martina sa moje pôsobenie v námorníctve skončilo. Konečne som sa nemusel každý deň stretávať s Mattom a všetkými jeho katolíckymi argumentmi, ktoré ma prenasledovali. Bolo iróniou, že keď som sa prvý raz stretol s Mattom, nemohol som sa dočkať, keby sa budem s ním škriepiť o náboženstve. Bol som si istý, že mám pravdu a on sa mýli. Keď sme sa rozchádzali, obával som sa takýchto diskusií s ním.

A navyše som sa musel vyrovnáť s argumentmi otca Pacwu. Keďže som si chcel vyčistiť hlavu, vrhol som sa do práce v mojej domácej cirkvi. V tom čase ma požiadali, aby som bol mládežníckym pastorom, a navonok všetko išlo skvele. Bolo to naplnenie môjho sna z detstva. Ale netešil som sa z toho. Katolícka cirkev všetko pokazila!

Pomaly, takmer nebadane, sa katolícka viera stala pre mňa tým najdôležitejším. Ale keď som si to uvedomil, bol som nepokojný. Osamelo a bolestne som zápasil v duši. Komu som mohol povedať o svojich pochybnostiach a podozreniach? Nikto v mojom zbore alebo v mojom okruhu priateľov by nepochopil ani neprijal moje rozpaky. Bol som rozdelený medzi hlbokou láskou k ľuďom a zbožnosťou Božích zhromaždení a rastúcim presvedčením, že Katolícka cirkev je plnosťou pravdy. Stál som pred rozhodnutím, ktoré som nemohol odložiť na neurčito: ako by som mohol viesť svoju cirkev, keď viac neviem, čomu verím?

Stále znova som si pozeral kazety s diskusiou Martina a Pacwu. Starostlivo som študoval argumenty každej strany. Hľadal som niekde trhlínu v katolíckom brnení. Veľmi som chcel súhlasiť s Dr. Martinom, ale čím viac som sa na to pozeral, tým väčší som musel súhlasiť s katolíckym

postojom. Otec Pacwa ma presvedčil o biblickom základe katolíckeho učenia o spoločenstve svätých a ospravedlivení. A keď Martin predkladal mnohé mýty a nesprávne chápanie katolíckych mariánskych dogiem, Pacwa ich postupne vyvracal.

Vysvetlil učenie o spoločenstve svätých pomocou 12. kapitoly *Prvého listu Korint'anom*, kde Pavol opisuje Cirkev ako Kristovo telo. Povedal, že ako kresťania sme viac spojení jeden s druhým skrze Krista, než je prst spojený s rukou. Sám Kristus nás robí jedným telom. Vždy som vedel, že je to pravda, ale otec Pacwa mi otvoril úplne nové chápanie tejto pravdy. Urobil to niekoľkými krokmi.

Po prvé, ukázal mi v Biblii, že kresťania si majú navzájom pomáhať a milovať jeden druhého ako členovia rodiny a majú vidieť svoju vzájomnú závislosť ako údy jedného tela. Pavol povedal: „Lebo ako je jedno telo a má mnoho údov, ale všetky údy tela sú jedno telo, hoci je ich mnoho, tak aj Kristus... Boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo... Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy. Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy" (1 Kor 12, 12-13. 26-27).

Po druhé, kresťania smrťou neprestávajú byť členmi Kristovho tela. Ako protestanta ma učili, že pri smrti dochádza k určitému odlúčeniu medzi kresťanmi. „Nemôžeme sa k nim alebo za nich modliť, pretože sú s Ježišom," uisťovali ma. Prečo „byť s Ježišom" znamená, že sú od nás odlúčení? Ani jeden biblický verš to nehovorí. Keď kresťan ide domov do neba, je ešte hlbšie spojený s Bohom, a preto je ešte hlbšie spojený s ostatnými členmi Kristovho tela. Je oslobodený od obmedzení hriechu. Jeho viera ustúpila dokonalému poznaniu. Je dokonale schopný milovať a modliť sa za iných členov Kristovho tela. A čo je najdôležitejšie, keďže v nebi je zdokonalený v spravodlivosti Kristovou krvou, jeho modlitby sú veľmi

mocné. Sú oveľa mocnejšie než by mohli byť, keď bol tu na zemi. Keď túto skutočnosť vidíme vo svetle *Jak 5, 16* - „Veľa zmôže modlitba spravodlivého" -, katolícke učenie o tom, že máme prosieť svätých, aby za nás orodovali, je nepopierateľné biblickým učením.

2 *Mach* ukazuje, že už dávno pred Kristom sa Židia modlili za mŕtvych a vedeli, že tí, ktorí zomreli v stave priateľstva s Pánom, môžu sa za nich modliť (porov. 2 *Mach* 12, 42-46; 15, 12-15). Hoci som vtedy neprijímal kánonickosť *Prvej a Druhej knihy Machabejcov*, musel som uznať ich historickosť. Ortodoxní Židia sa stále modlia za odpočinok duší svojich zosnulých priateľov a príbuzných. Otec Pacwa mi otvoril oči, aby som pochopil, že duše v nebi nie sú mŕtve. Žijú (porov. *Lk* 10, 38) a starajú sa o naše duchovné dobro (porov. *Hebr* 12, 1). Písmo to stále znova potvrdzuje. Na vrchu premenenia v *Lk* 9, 30-31 sa Mojžiš a Eliáš zjavili s Kristom a rozprávali sa o našej spáse. *Zjv* 5, 8 ukazuje svätých v nebi, ktorí orodujú u Boha za nás a Boh odpovedá na ich modlitby. *Zjv* 8, 5 opisuje anjelov, ktorí robia to isté. *Hebr* 12, 22-24 nám hovorí, že keď sa v modlitbe „priblížime k vrchu Sion", neprichádzame len k Bohu, ale tiež k „duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť". To sú členovia našej „rodiny v nebi" (porov. *Ef* 3, 15).

Požehnaná si medzi ženami

Najťažšie som prijímal katolícke učenie o Máriinej úlohe v Cirkvi. Vždy ma učili, že katolíci sa klaňajú Márii a svätým. V diskusii s Dr. Martinom otec Pacwa musel stále znova vyvracať toto tvrdenie. Vysvetlil, že katolíci sa klaňajú len Bohu, ale uctievať si a vážia si svojich starších bratov a sestry, ktorí slúžili Kristovi a teraz sú s ním v nebi. Cirkev nás povzbudzuje, aby sme prosili Máriu a svätých o orodovanie za nás. Rovnako aby sme prosili o modlitbu svojich kresťanských bratov na zemi.

Vždy som veril, že prosiť Máriu, aby sa za nás prihovárala, protirečí biblickému učeniu, že Kristus je „jediným prostredníkom medzi Bohom a človekom“ (porov. 1 Tim 2, 5). Keď Martin predložil túto námietku, otec Pacwa odpovedal, že opak je pravdou. Nič to neuberá na Kristovej autorite a sláve, keď kresťania ohlasujú evanjelium tým, ktorí nikdy nepočuli o radostnej zvesti. „A ako počujú bez kazateľa?“ (Rim 10, 14). To znamená, že pôsobíme ako prostredníci. Alebo čo keď sa modlíme jeden za druhého, aby sme vyvolali zmenu, ktorá by sa nestala, keby sme sa nemodlili? Biblia jasne hovorí, že Boh udeľuje dary „zásluhou mnohých“ (2 Kor 1, 11). Biblia vlastne hovorí, že keď kresťania obetujú „prosby, modlitby, orodovania a vzdávajú vďaky za všetkých ľudí“, to je dobré a milé pred Bohom, naším Spasiteľom“ (1 Tim 2, 1. 3). Pochopil som, že Máriina úloha ako nebeskej „modlitbovej bojovníčky“ je úplne biblická.¹

Keď som videl Cirkev ako telo - ako ju svätý Pavol opakovane opisuje -, ako keby mi z očí spadli šupiny. Už som nemal problém s uctievaním svojich bratov a sestier v Kristovi. Keď si ich uctievam, uctievam si vlastne Krista a úžasnú krásu, ktorú v nich vytvoril! Videl som, že keď katolíci uctievať Božie dielo milosti a krásy v Márii, plnia tým biblické proroctvo, ktoré vyslovila: „Blahoslaviť ma budú všetky pokolenia. Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný“ (Lk 1, 48-49). Najväčšiu poctu, ktorú Boh vzdal človeku, vzdal Márii, keď ju pozval, aby sa stala Ježišovou matkou, matkou druhej osoby Najsvätejšej Trojice. Ani jeden katolík by si nemohol viac uctiť a zvelebiť Máriu, než to urobil Pán.

Podrobné vysvetlenie biblických dôvodov, aby sme sa modlili k Márii a svätým, sa nachádza v článku Patricka Madrida: Akýkoľvek Boží priateľ je mojím priateľom. Časopis This Rock, september 1992, 7-13.

Tiež som nesprávne chápal učenie o nepoškvrnenom počatí, mysliac si, že katolíci ním popierajú Máriinu potrebu Spasiteľa. Otec Pacwa uviedol Waltera Martina a mňa na správnu mieru, keď citoval Máriine vlastné slová v *Lk 1, 47*: „Môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi." Mária naozaj potrebovala Krista ako svojho Spasiteľa. Od chvíle jej počatia ju Pán spasil milosťou Kristovej smrti na kríži. Chránil ju pred útokmi hriechu. Bolo vhodné, aby to pre ňu urobil vo svetle jej poslania, že bude matkou Ježiša, archou novej zmluvy, ktorá je vyvolená niesť Božie slovo v tele vo svojom materskom lone.

Ak starozákonná archa musela byť čistá, o koľko viac novozákonná archa (porov. *Lk 1, 43, 2 Sam 6, 9*). Ak Ján Krstiteľ bol „plný Ducha Svätého už v lone svojej matky" (*Lk 1, 15*), aby ho uschopnil na jeho poslanie pripraviť cestu Pánovi, o koľko viac Mária potrebovala milosť, aby pripravila svoje telo a dušu na vznešenú úlohu niesť v sebe samotného Boha! Nielen odkaz na to, že je Božou archou, naznačuje jej bezhriešnosť, ale aj anjel Gabriel ju nazýva „milostiplnou" (*Lk 1, 28*).

Tiež som pochyboval o titule „Božia Matka". Argumentoval som tým, že Mária dala Ježišovi len jeho ľudskú prirodzenosť, a preto je jeho matkou len „podľa tela". Ale Alžbeta ju oslovila ako „matka môjho Pána", nie „matka tela môjho Pána". Je pravda, že Mária dala Ježišovi len jeho ľudskú prirodzenosť, ale to platí u každého ľudského otca alebo matky - dávajú nám len naše telá; stvoriteľom duše je Boh. Matka rodí človeka, nie prirodzenosť. Mária porodila božskú Osobu, nie ľudskú prirodzenosť.

Lebo milosťou sme spasení skrze vieru... nie je to zo skutkov
Mnohí protestanti obviňujú Katolícku cirkev, že učí systém spásy, ktorý je založený na ľudských skutkoch nezávisle od

Božej milosti. To nie je pravda.

Cirkev skutočne učí, že skutky sú nevyhnutné, ale tak to učí aj Sväté písmo. Cirkev odsudzuje myšlienku, že spásu môžeme dosiahnuť „len skrze skutky“. Nič, či už viera, alebo skutky, bez Božej milosti nás nemôže spasit'. Skutky milosti vykonávame v dôsledku Božej milosti, ktorá nás pobáda konať a pomáha nám, aby sme vykonávali záslužné skutky.

Otec Pacwa to pekne zhrnul, keď vysvetlil, že sme spasení milosťou skrze vieru, ktorá pôsobí láskou (porov. *Gal 5, 6*). Ale Božej milosti musíme umožniť, aby skrze nás pôsobila. Nenúti nás „vytrvať v milosti“ (porov. *Sk 13, 43*). To mi dávalo zmysel, ale stále som bol zmätený, lebo Pavol zdôrazňuje spásu ako dokončenú udalosť: „Lebo spasení ste milosťou..." (*Ef 2, 8*). A bol tu *1 Jn 5, 13*: „Toto som vám napísal, aby ste vedeli, že máte večný život vy, čo veríte v meno Božieho Syna."

Otec Pacwa vysvetlil tieto problémy. Súhlasil, že spása je v istom zmysle dokončeným dejom v živote všetkých, ktorí sú pokrstení (*Mt 16, 16; Rim 6, 3; Gal3, 27*). Ale o spáse sa hovorí aj ako o prebiehajúcej. Napríklad Pavol hovorí: „Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou" (*1 Kor 1, 18*). Spása sa opisuje aj ako budúca udalosť: „Ale kto vytrvá do konca, bude spasený" (*Mt 10, 22*).

Podstúpil som vyčerpávajúce štúdium gréckych termínov, ktoré sa vzťahujú na slovo „ospravedlivenie“, a zistil som, že toto slovo úzko súvisí nielen s otázkou posväcovania (tieto dva pojmy sú vlastne jedno a to isté), ale Biblia hovorí o ospravedlnení aj v minulom, prítomnom a budúcom čase. Naznačuje tým, že je to neustály proces posväcovania v živote každého veriaceho: „A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista"

(Rim 5, 1); „... (sme) ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi" (Rim 3,24) a „Ak sme aj my, čo hľadáme ospravedlnenie v Kristovi, hriešnici, je vari Kristus služobníkom hriechu? Vonkoncom nie!" (Gal2, 17).

Čo nás môže odlúčiť od Kristovej lásky?

Fundamentalisti tvrdia, že majú absolútnu istotu o svojej spáse. Ale otec Pacwa v diskusii ukázal, že hoci kresťania majú morálne uistenie o spáse - čo znamená, že Boh bude vždy verný svojmu sľubu večného života pre tých, ktorí ho milujú a poslúchajú -, Biblia otvorene hovorí, že kresťania nemajú absolútne uistenie o spáse.

Pavol povedal: „No mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdím, lebo nie som si ničoho vedomý, ale to ma neospravedľňuje. Pán je môj sudca. Preto nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjaví úmysly srdc. Vtedy každý dostane pochvalu od Boha" (1 Kor4, 3-5). Iné verše, ktoré tiež na to poukazujú, sú Rim 11, 22; Hebr 10, 26-29 a 2Pt 2, 20-21.

Ježiš nám v Mt 5, 19-30 hovorí, že existujú „najmenšie prikázania", ktoré človek môže porušiť, a stále pôjde do neba, hoci bude „v nebeskom kráľovstve najmenší". A potom nám hovorí o hriechoch, ktoré nechávajú človeka „v nebezpečenstve pekelného ohňa". Svätý Pavol nám podáva zoznamy smrteľných hriechov, o ktorých hovorí: „Tí, čo robia takéto veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo" (Gal5,21; pozri tiež Ef5, 5-7 a 1 Kor 6, 9-10).

Do levovej jamy

V tomto bode svojho štúdia som uvidel rukou napísané na stene, že musím odmietnuť ponuku práce mládežníckeho pastora na plný úväzok v Cirkvi Božích zhromaždení. Stále som bol oficiálne protestantom, ale bol som čoraz väčšmi

presvedčený, že Katolícka cirkev má pravdu.

To, čo som sa rozhodol urobiť, by niekto mohol pokladať za nebezpečný čin „pokúšania Pána“: rozhodol som sa ešte raz vyskúšať Katolícku cirkev na mieste, o ktorom som vedel, že bude miestom tých najtvrdších otázok. V roku 1987 som sa zapísal na jednoročné štúdium na Biblické kolégium Jimmyho Swaggarta (TSBC). Nevzdal som sa úplne svojho sna, že budem kazateľom. Bol tu slabý záblesk nádeje, že na tomto kolégiu mi ukážu omyly katolicizmu. Myslel som si, že ak ľudia na kolégiu Jimmyho Swaggarta nezničia tvrdenia Ríma, nedokáže to nikto.

Pre svoje predchádzajúce štúdium som sa stal známym svojimi vedomosťami v apologetike. Sám som študoval koncily prvotnej Cirkvi, ktoré definovali ortodoxnú kristológiu a dogmy o Trojici, takže keď na vysokej škole vzniklo sabeliánske hnutie typu „len Ježiš“, veľa mojich spolužiakov prišlo za mnou, aby som im pomohol. Zistil som, že dokážem vyvrátiť tieto protitrojičné argumenty, pretože som študoval, ako raní katolícki apologeti vyvracali tieto argumenty v prvých piatich storočiach Cirkvi. Nemusel som „opäť vynájsť koleso“. Jednoducho som im dával dávku dobrej starej katolíckej teológie - a oni to mali radi! Žasol som, keď som sa ocitol v dvoch triedach, ktoré učili úplne odlišné názory na Trojicu. V prvej sa vyučovala ortodoxná trojičná teológia. V druhej sme sa dozvedeli, že Boh Otec má telo a aj Boh Duch Svätý má telo. Prvá trieda učila, že Ježiš je večným Synom Otca. Druhá učila, že je večným Slovom, ktoré sa stalo „Synom“ len pri vtelení. Pamätám sa, že som šiel jedného dňa na obed s mladou ženou, ktorá bola v rozpakoch. Povedala mi v zúfalstve: „Myslela som si, že viem, čo o Bohu verím, ale teraz si nie som istá.“

Zmätok na JSBC v porovnaní s katolíckym učením, ktoré som študoval, spôsobil, že Rím vyzeral oveľa prítťažlivejšie.

Zintenzívnil som svoje štúdium raných cirkevných otcov. Ak by Katolícka cirkev bola synkretickým vynálezom cisára Konštantína vo štvrtom storočí, ako učil Jimmy Swaggart a ja som tomu vždy veril, možno spisy tých prvých kresťanských teológov a apológov by objasnili katolícke podvody. Toto bola moja posledná nádej.

Prijal som výzvu Jimmyho Swaggarta: „Chceli by sme vyzvať Katolícku cirkev, aby dokázala, že svätí a mučeníci prvých troch storočí prijali vierouku a prax Katolíckej cirkvi v takej forme, v akej existuje dnes... Všetci raní cirkevní otcovia boli evanjelikámi a letničnými a nemali žiadne spojenie s tým, čo sa teraz uznáva za Katolícku cirkev.”

Zaobstaral som si knihu J. B. Lightfoota *Apoštolskí otcovia* a hneď som si ju prečítal. Šiel som do vysokoškolskej knižnice a začal som študovať životopisy a diela iných otcov Cirkvi. Skúmal som ich spisy a ich teologické argumenty som porovnával s tým, čo hovorí grécky text Pisma.

Preskúmal som všetky rané koncily Cirkvi. Na svoje prekvapenie všetko, čo som zistil, bola katolícka pravda. Nemohol som uveriť tomu, že brat Jimmy si prečítal to, čo som si prečítal ja, a uverejnil svoju „výzvu”.

Spisy cirkevných otcov jasne ukazujú, že raná Cirkev bola katolícka už dávno pred dobou cisára Konštantína. Svätý Ignác, biskup v Antiochii, ktorý poznal svätého Jána a písal v roku 110, hovorí, že Cirkev v Ríme má primát. Povedal, že rímska Cirkev má „predsedníctvo lásky”. Mráz mi prebehol po chrbte, keď som si prečítal tieto Ignácove slová: „Platná je len tá Eucharistia, ktorú slávi biskup alebo ten, koho poverí. Kdekoľvek sa biskup objaví, nech sú tam aj ľudia. Lebo tam, kde je Ježiš, tam je Katolícka cirkev.”

Keď som si čítal knihu Williama Eerdmana *Príručka o dejinách kresťanstva*, ktorú som si kúpil vo Swaggartovom kníhkupectve, dúfal som, že nájdem presnejšiu (alebo protestantskejšiu) verziu týchto dejín, ale aj on uvádza, že

Irenej uznáva primát Ríma. Nesúhlasí s Irenejom, ale podáva nám historické fakty. Hovorí aj o Viktorovi L, ktorý bol veľmi mocným pápežom v druhom stočí. Otvorene nehovorí, že Viktor vykonával pastoračnú autoritu nad celou Cirkvou ako biskup Ríma, ale tento záver je ukrytý v jeho výroku, že Viktor „hrozil exkomunikáciou ázijským cirkvám pre spor o Veľkú noc“.

Hovorí, že Štefan, biskup Ríma v 50. rokoch 3. storočia, tvrdil, že jeho autorita pochádza z Ježišovho prisľúbenia Petrovi v Mt 16, 18. Okolo roku 250 Cyprián, biskup Kartága, napísal: „A opäť (Ježiš) hovorí (Petrovi) po vzkriesení: 'Pas moje ovce.' *Na ňom* vybuduje Cirkev a *jemu* dáva príkaz pásť ovce a hoci podobnú právomoc udeľuje všetkým apoštolom, predsa založil len jednu stolicu a ustanovil svojou mocou prameň... pre túto jednotu... Ak sa niekto nepridíža tejto jednoty s Petrom, môže si myslieť, že má ešte vieru? Ak opustí Petrovu stolicu, na ktorej je postavená Cirkev, môže si stále myslieť, že je v Cirkvi?" Pod váhou Písma a cirkevných otcov som už viac nemohol argumentovať proti autorite Katolíckej cirkvi. Uvedomil som si, že sa musím stať katolíkom. Ostávali len otázky „kedy“ a „ako“.

Predstavte si, aké by to bolo, keby som vyšiel na verejnosť s plánom, že sa stanem katolíkom na Biblickom kolégiu Jimmyho Swaggarta. Moji priatelia videli, kam smerujem, a obávali sa o mňa. Pri každom jedle ma „spracovávali“. Profesori ma prehovárali. Takmer ma pozvali na stretnutie so samotným Jimmom Swaggartom. Ale namiesto toho som sa stretol s „odborníkom“ fakulty na rímsky katolicizmus: Andrew Caradagasom, bývalým katolíckym kňazom, ktorý na JSBC vyučoval dejiny Cirkvi.

Naša diskusia bola dosť dobrodružná. Nemal ani poňatia o mojom štúdiu. Snažil sa ma presvedčiť o omyloch

katolicizmu tvrdiac, že do štvrtého storočia pápeži neexistovali. Jeho tvár menila farby, keď som začal sypať citáty cirkevných otcov už dávno pred piatym storočím, ktoré hovorili o autorite rímskeho biskupa. Tvrdil, že Eucharistia je stredovekým výmyslom. Citoval som spisy otcov z 1. a 2. storočia, napríklad spisy Ignáca, Justína a Ireneja na tému skutočnej prítomnosti Krista v Eucharistii. Bolo to smutné, keďže som vedel, že on to všetko pozná. Keď sme prechádzali jednu dogmu za druhou, bolo zrejmé, že Cirkev neopustil pre vieroučné dôvody. Priznal sa, že mal nejaké „zlé skúsenosti“ s Cirkvou a to ho viedlo k tomu, aby odišiel.

Náš rozhovor sa skončil na ostrí noža, keď mi povedal, že Katolícka cirkev, o ktorej som čítal, „existovala len na papieri“. Varoval ma, že budem veľmi sklamaný „skutočnou Katolíckou cirkvou“. Keď sme sa rozchádzali, pozrel sa na mňa a zašomral: „Vy sa nestanete katolíkom, vy ste katolíkom!“ Odišiel som z jeho kancelárie so zmiešanými pocitmi smútku a úľavy. Nemohol som preňho nič urobiť a on určite nič nemohol urobiť pre mňa.

Na JSBC nebol nikto, kto by mohol odpovedať na moje námietky, a myslím si, že práve vtedy mi došlo, že sa musím stať katolíkom. Nikdy v živote som sa necítil taký osamelý. Vedel som, že sa musím rozísť so svojou prísne protestantskou priateľkou. Odcudzím sa svojej protestantskej rodine, z ktorej som mnohých „priviedol ku Kristovi“. Odlúčim sa od svojich priateľov v škole a doma. Ale to najbolestnejšie bolo vedomie, že keď sa stanem katolíkom, naveky sa vzdám svojho celoživotného sna stať sa pastorm.

Bol som extrémne deprimovaný. Pamätám sa, že som sa raz v noci vrátil na internát. Bol som vyčerpaný z celodenných diskusií o katolicizme so svojimi priateľmi. Hodil som sa na posteľ, potom som si kľakol a hľadel do stropu so slzami v

očiach. „Pane! Pomôž mi!“ volal som v žiali.

Po istej chvíli som cítil silné nutkanie poprosiť Máriu, aby sa za mňa modlila. „Neviem, či to budem robiť správne, Mária. Neviem, čo sa stane, ale prosím, pomôž mi! Prosím, modli sa za mňa!“ V tej chvíli mi srdce zaplavil Kristov pokoj a radosť. Takmer som cítil, že modlitby vystupujú k Bohu od Márie, mojej novo nájdenej matky. Ako keby mi Ježiš dával svoju matku tak, ako ju dal Jánovi pod krížom. Od toho dňa som už nikdy nepochyboval o katolíckej viere. Táto púť sa nestala ľahšou, ale vedel som, že už nie som sám. Pán a jeho Matka mi pomáhali na tejto ceste.

Keď som odišiel zo školy a vrátil som sa domov, povedal som rodine a členom cirkvi, že konvertujem do Katolíckej cirkvi. V prvý večer, keď som bol doma, rozprával som sa so svojou matkou a bratom asi od desiatej večer do ôsmej ráno. Spočiatku moje rozhodnutie prijímali ťažko, ale naďalej sme diskutovali o mojich dôvodoch, prečo som sa stal katolíkom.

Vďaka Božej milosti tieto diskusie s členmi mojej prísne protestantskej rodiny priniesli veľa ovocia. Som naveky vďačný, že Boh mi umožnil pomôcť mojej matke, môjmu otcovi a mojím dvom bratom (jeden z nich teraz študuje za kňaza v seminári svätého Karola Boromejského vo Philadelphii), aby sa stali katolíckymi veriacimi.

Pán ma požiadal, aby som sa vzdal všetkého a nasledoval ho bez otázok. Ale tiež bol verný svojmu sľubu, že vynahradí „stonásobne“ tým, ktorí sa pre neho vzdajú všetkého.

Radosť a pokoj, ktorý teraz prežívam, vieroučná istota, ktorú teraz mám, a úžasné milosti, ktoré dostávam vo sviatosťiach, zvlášť v najsvätejšej Eucharistii, sú bohatstvá, ktoré ďaleko presahujú všetko, čo som očakával.

Keď sa obzerám na svoju cestu do Katolíckej cirkvi, niekedy nemôžem uveriť tomu, čo sa skutočne stalo. Táto púť bola ťažká a bolestná. A žasnem nad Božou

húževnatosťou a trpezlivosťou, keď ma viedol do Katolíckej cirkvi - bojoval som proti nej počas celej cesty. Tak dlho som nenávidel katolícke učenie o Máriinom orodovaní. Ale keď som konečne počúvol jej láskyplné volanie, aby som nasledoval Krista, jej Syna, kamkoľvek ma povedie, vedel som, že mi hovorí: „Urobte všetko, čo vám povie" (*Jn 2, 5*). Keď som už bol doma v Cirkvi, cítil som sladkú útechu pravdy, ktorú museli cítiť kresťania v Antiochii, keď apoštoli čítali dekréty prvého cirkevného koncilu. „Radovali sa z tejto útechy" (*Sk 15, 31*), lebo vedeli, že Cirkev prehovorila. Spor sa skončil.

A ja môžem povedať, že ten bývalý kňaz v Biblickom kolégiu Jimmyho Swaggarta sa mýlil. Milujem skutočnú Katolícku cirkev z celého svojho srdca, duše a sily.

DAVE ARMSTRONG

Vyznania Ježišovho blázna z 90. rokov 20. storočia

Do Katolíckej cirkvi ma prijal vo februári 1991 otec John Hardon. Len rok predtým by niečo také bolo celkom nemysliteľné. Moja minulosť vôbec nenaznačovala takýto prevrätujúci obrat v udalostiach, ale takáto je cesta Božieho nepreskúmateľného milosrdenstva a prozreteľnosti.

Prvýkrát som sa s kresťanstvom stretol v Zjednotenej metodistickej cirkvi. V tejto denominácii som vyrastal. Zdalo sa mi, že cirkev, ktorú sme navštevovali v robotníckej štvrti Detroitu, bola na úpadku. Taký dojem som mal už ako dieťa na začiatku 70. rokov 20. storočia. Najočividnejším dôkazom bola skutočnosť, že v tom zbore bolo veľmi málo detí a dospelujúcich. Priemerný vek bol okolo päťdesiatky. (Neskôr som sa na štúdiách ako evanjelikál dozvedel, že zmenšujúce sa a starnúce zbory sú jedným zo znakov úpadku hlavných moderných protestantských denominácií.)

Roku 1968 sa náš zbor rozpadol. Namiesto toho, aby som hľadal nový zbor, stal som sa ľahostajným a počas ďalších deviatich rokov som zriedka chodil do kostola.

Moja náboženská výchova v detstve nebola úplne bez úžitku. Moji rodičia mi vštepili úctu k Bohu, ktorej som sa nikdy nezriekol. Vážil som si jeho lásku voči mne a mal som zmysel pre posvätné a základné morálne predpisy.

Ale z nejakého dôvodu som v tom čase nemal záujem o kresťanstvo. Roku 1969, keď som mal jedenásť rokov, som sa prvý raz stretol s oltárnou výzvou fundamentalistického kresťanstva v baptistickom kostole, ktorú sme navštívili dva alebo trikrát. Šiel som dopredu, aby som bol „spasený“. Bol som veľmi úprimný, ale nemal som vedomosti alebo silu vôle, ktorá bola potrebná (aspoň nie podľa typického evanjelikálneho meradla) na vykonanie tohto dočasného

rozhodnutia nasledovať Ježiša Krista.

Počas tohto obdobia ma fascinovalo nadprirodzeno, ale nanešťastie zaujímal som sa o zahmlený všeobecný okultizmus. S veľkou vážnosťou som sa namočil do ESP (mimozmyslové vnímanie), telepatie, Oujia Board (tabuľka používaná pri veštení), astrálnej projekcie, dokonca aj vúdú (so spomienkou na nepríjemného učiteľa telocviku). Čítal som okrem iných o Houdinim a Uri Gellerovi.

Môj brat Gerry, ktorý je odo mňa o desať rokov starší, roku 1971 konvertoval na evanjelikalizmus typu Ježišových bláznov". V tej dobe to bol módný trend. Prešiel dosť pozoruhodnou premenou od kultúry rockovej skupiny, ktorá užívala drogy, cez osobné problémy po horlivú evanjelizáciu našej rodiny. Bolo to pre mňa niečo nové. Už ma ovplyvnila antikultúra hippies a tak trochu som bol večným nespokojencom, takže „Ježišovo hnutie" ma fascinovalo, hoci som nemal v úmysle vstúpiť doň. Bol som hrdý, že v náboženských otázkach som „umiernený". Ako väčšina formálnych kresťanov a otvorených neveriacich som na akékoľvek prejavy úprimného a zbožného kresťanstva reagoval so strachom, údivom a povýšenosťou. Myslel som si, že takéto správanie je „nevhodné", fanatické a mimo hlavného prúdu americkej kultúry.

Na začiatku 80. rokov 20. storočia som príležitostne navštevoval Mesiášsku luteránsku cirkev v Detroite, kam chodil môj brat spolu so svojimi dlhovlasými priateľmi z hnutia „Ježišových bláznov". Vrtel som sa na stoličke, keď ma usvedčovali pôsobivé kázne pastora Dicka Biebera. Takéto kázne som nikdy nepočul. Pamätám sa, že som si myslel, že to, čo hovorí, je nepopierateľné pravdivé, a že ak chcem „byť spasený", nemôžem ísť strednou cestou alebo sedieť na okraji. Zdráhal som sa, lebo som si myslel, že to

znamená koniec zábavy s mojimi priateľmi. Pre moju vzdorovitosť a pýchu Boh musel použiť drastickjšie metódy, aby ma prebudil.

Roku 1977 som šesť mesiacov prežíval krutú depresiu, ktorá vôbec nebola príznačná pre môj temperament ani predtým, ani potom. Bezprostrednými príčinami boli tlaky neskorej puberty, ale keď sa na to spätne pozerám, je jasné, že Boh mi dal pocítiť nezmyselnosť môjho života - vzduchoprázdne a neplodné individualistické hľadanie šťastia bez cieľa alebo vzťahu k Bohu. Prišiel som až na koniec seba samého. Bola to strašná existenčná kríza, v ktorej som nemal na výber a musel som volať k Bohu. On mi rýchlo odpovedal.

Stalo sa, že na Veľkú noc roku 1977 v televízii vysielali úžasný film Franka Zeffireliho *Ježiš Nazaretský* (stále je to môj obľúbený kresťanský film). Vždy som mal rád biblické filmy, napríklad *Desatoro*. Oživovali biblické postavy a určitý prvok drámy (ako umeleckej formy) hovoril jedinečne a účinne o živosti kresťanstva. Ježiš, ako bol zobrazený v tomto filme, ma mimoriadne zaujal a načasovanie nemohlo byť lepšie. Zdalo sa mi, že je veľkým novátorom. Naozaj ma veľmi zaujal. Žasol som, ako pristupoval k ľuďom, a mal som pocit, že nikdy nemôžem predvídať, čo povie alebo urobí - vždy to bol nový pohľad alebo skutok.

Prvý raz som začal s pomocou svojho brata chápať podstatu evanjelia: čo znamená kríž a utrpenie a niektoré základné body teológie a soteriológie (teológie spásy), o ktorých som nikdy predtým neuvažoval. Tiež som sa naučil, že Ježiš nebol len Božím Synom, ale Bohom Synom, druhou osobou Trojice. Je neuveriteľné, že som o tom nikdy predtým nepočul alebo ak som to počul, nikdy som to nepochopil. Prvý raz vo svojom živote som začal seriózne čítať Bibliu (preklad Živej Biblie, ktorý je najneformálnejším

parafrázovaním).

Moja depresia a novo nájdené poznanie kresťanstva spôsobili, že som sa v júli 1977 rozhodol nasledovať Ježiša ako svojho Pána a Spasiteľa oveľa vážnejšie - stále to vnímam ako svoje obrátenie ku Kristovi, niečo, čo evanjelikáli považujú za skúsenosť „znovuzrodenia" alebo „spasenia". Bol to dôležitý a nevyhnutný duchovný krok, hoci ako katolík by som si ho vysvetľoval trochu inak ako vtedy. Napriek môjmu počiatočnému zápalu som bol tri roky vlažný. Až v auguste 1980 som konečne podriadil celé svoje bytie Bohu a zažil som hlbokú obnovu vo svojom duchovnom živote.

Počas 90. rokov 20. storočia som chodieval do Luteránskej cirkvi, Božích zhromaždení a nenedominačných cirkví, ktoré mali silné väzby s Ježišovým hnutím". Vyznačovali sa mladosťou, spontánnosťou bohoslužby, modernou hudbou a vrúcnyim spoločenstvom. Mnohí moji priatelia boli niekdajší katolíci. Až do 90. rokov 20. storočia som o Katolíckej cirkvi vedel málo. Považoval som ju za exotickú, tvrdú a zbytočne rituálnu „denomináciu", ktorá ma príliš nepriťahovala.

Už povahou ma liturgia nepriťahovala a vôbec som neveril vo sviatosti, hoci som mal vždy veľkú úctu k „Pánovej večeri" a veril som, že v nej je niečo skutočné.

Na druhej strane som nikdy nebol otvoreným antikatólikom. Keď som bol aktívny v apologetike a v práci proti sektám (zameriaval som sa na Svedkov Jehovových), rýchlo som si uvedomil, že Katolícka cirkev je úplne odlišná od siekt. Má správne „hlavné dogmy", napríklad o Trojici a telesnom zmŕtvychvstaní Krista, ako aj obdivuhodnú historickú hodnovernosť: bola to plne kresťanská cirkev, hoci bola cudzia evanjelikalizmu.

Mohli by ste povedať, že som bol typickým evanjelikálom svojho druhu, ktorý mal nadpriemerné amatérske teologické

záujmy. Spoznal som diela mnohých „veľkých mien": C. S. Lewisa, Francisa Schaeffera, Josha McDowella, A. W. Tozera, Billyho Grahama, Hal Lindseyovej, Johna Stotta, Chucka Colsona, časopis Christianity Today, Keitha Greena a organizáciu Last Days, Ježišových ľudí v Chicagu, časopis Cornerstone, InterVarsity Christian Fellowship (vysokoškolskú organizáciu), ako aj kresťanskú hudobnú scénu. To všetko malo na mňa blahodarný vplyv a vôbec to neľutujem.

Môj veľký záujem o evanjelizáciu a apologetiku ma priviedol k tomu, že som sa s povolením cirkvi stal na dobu štyroch rokov misionárom na vysokých školách. Tiež som sa zapojil do hnutia pro-life a napokon som pôsobil v organizácii Operation Rescue. Čoskoro som si uvedomil, že katolícki „záchranári" sú rovnako odovzdaní Kristovi a zbožní ako evanjelikáli. Keď sa na to spätne pozerám, nič nenahradí pozorovanie zbožných katolíkov zblízka. Stretol som sa s mnohými evanjelikálmi, ktorí podľa môjho názoru dôsledne žili s Kristom, ale zriedka som sa stretol s katolíkmi, ktorí by boli rovnako zbožní. Začal som sa stretávať so svojimi katolíckymi bratmi v organizácii Rescue a niekedy vo väzení. Boli medzi nimi kňazi aj rehoľníčky. Hoci ma teologicky nepresvedčili, môj osobný obdiv voči ortodoxným katolíkom veľmi vzrástol.

V januári 1990 som založil ekumenickú diskusnú skupinu, ktorú som moderoval. Začali tam chodiť traja inteligentní katolícki priatelia z organizácie Operation Rescue, John McAlpine, Leno Poli a Don McSween. Ich tvrdenia o Cirkvi, zvlášť o pápežskej a koncilovej neomylnosti, ma podnietili k tomu, aby som uskutočnil veľký bádateľský projekt na túto tému. Myslel som si, že som v dejinách našiel mnohé omyly a protirečenia. Neskôr som si uvedomil, že mnohé moje „príklady" ani nezapadali do kategórie neomylných výrokov, ako ich definoval Vatikánsky koncil z

roku 1870. Bol som aj trochu nepoctivý, pretože som úmyselne prehliadal silné historické skutočnosti, ktoré potvrdzovali katolícky postoj, napríklad veľmi rozšírené prijatie skutočnej prítomnosti Ježiša Krista v Eucharistii už v raných dobách, autoritu biskupa a spoločenstvo svätých. Začal som čítať katolícke apologetické knihy a mnohé traktáty a brožúrky, ktoré vydala organizácia Catholic Answers (Katolícke odpovede). Mal som otvorenú myseľ a poučiteľné srdce, keď som študoval Sväté písmo spolu s týmito katolíckymi dielami. Niekedy som sa pozeral aj na evanjelikálne komentáre a apologetické diela, aby som zistil, ako reagujú na katolícke tvrdenia. Žasol som, že biblické a historické dôkazy pre katolicizmus boli veľmi presvedčivé. A aké nevyvrátiteľné boli ich tvrdenia! Ako som čoraz lepšie chápal katolicizmus, tak rástla moja úcta voči nemu. Božou prozreteľnosťou som svoje štúdium začal knihou Karla Adama *The Spirit of Catholicism (Duch katolicizmu)*. Je to príliš mimoriadna kniha, aby som ju tu náležite zhrnul. Myslím si, že je to takmer dokonalá kniha o katolicizme ako svetonázore a spôsobe života zvlášť pre človeka, ktorý pozná základnú katolícku teológiu. Čítal som knihy Christophera Dawsona, veľkého kultúrneho historika, Joan Andrewsovej, hrdinky v hnutí Rescue, a Thomasa Mertona, známeho trapistického mnícha. Každý ma veľmi zaujal.

Moji traja priatelia v našej diskusnej skupine naďalej pokojne odpovedali na takmer všetky moje početné otázky. Žasol som. Zdalo sa, že Katolícka cirkev má všetko premyslené - bol to úžasne komplexný a dôsledný vieroučný systém, ktorému sa nevyrovná nič, s čím som sa stretol v evanjelikalizme. Ale samotná komplexnosť ma nepritiahla do Ríma. Mnohí evanjelikáli (a v tej dobe aj ja) sa pýšia tým, že ich evanjelium je také jednoduché. Ale čím viac som študoval teologické podrobnosti kresťanskej viery, ako

ich napríklad vyjadrujú raní cirkevní otcovia prvých piatich storočí, tým mi bolo jasnejšie, že evanjelium je zložené a jednoduché zároveň.

Princípy evanjelia - napríklad Trojica, božská prirodzenosť Krista, spása len skrze milosť a krstné znovuzrodenie - možno vyjadriť veľmi jednoduchými slovami, ale vysvetliť a preskúmať ich už nie je také jednoduché. (Presvedčte sa o tom sami, keď si zoberiete spisy takých teológov, akými boli Atanáž, Augustín a Tomáš Akvinský, a uvidíte úžasné podrobnosti, do akých šli, keď sa snažili vysvetliť dogmu o Trojici: o *jednom Bohu v troch osobách*. Napísali celé hrubé zväzky, kde vysvetľovali význam tejto zdanlivej jednoduchej, päťslovnej formuly - najzákladnejšej dogmy katolíckej viery.)

Čím hlbšie som študoval katolícke učenie vo svetle Písma, tým viac problémov sa pred mnou otváralo. Trápilo ma, že protestanti vo všeobecnosti prijímajú antikoncepciu, keď som zistil, že antikoncepcia je úplne nebiblická. V súlade s Cirkvou som si uvedomoval, že keď niekto pokladá sexuálnu rozkoš za cieľ sám osebe, potom logicky nie je od toho ďaleko takzvané „právo“ na potrat. Moji protestantskí pro-life priatelia to vedeli rozlíšiť, ale tí menej duchovne zameraní to neurobili, čoho dôkazom bola sexuálna revolúcia, ktorá vypukla v plnej sile okolo roku 1960, keď sa začala vo veľkom používať antikoncepčná pilulka.

Keď si manželský pár myslí, že môže narušiť dokonca aj Božiu vôľu vo veci možného počatia, potom myšlienka ukončenia tehotenstva je dôsledkom určitej diabolskej logiky, ktorej chýba duchovné vedenie Cirkvi. V tejto a iných oblastiach, napríklad v otázke rozvodu, je Cirkev neomylné múdra a skutočne pokroková.

Bol som prekvapený, keď som sa dozvedel, že ani jedna protestantská denominácia do roku 1930 nedovoľovala

antikoncepciu. Roku 1930 na konferencii v Lambeth Anglikánska cirkev vyhlásila, že antikoncepciu už nepokladá za hriešnu. Odvtedy každá protestantská denominácia pokračuje týmto smerom. V dôsledku toho došlo k nevyhnutnému posunu od dovolenia antikoncepcie k dovoleniu potratu. Moje rastúce presvedčenie, že umelé bránenie počatiu je nesprávne, sa zmenilo na istotu, keď som si prečítal knihu Johna Forda a Germain Grisezovej *Učenie Humanae vitae*. Presvedčila ma o morálnom rozlišovaní medzi antikoncepciou a prirodzeným plánovaním rodiny. Takto som prijal katolícky postoj v otázkach sexuality.

Keď som odmietol antikoncepciu, prijal som veľmi „neprotestantský“ postoj, ale ešte som mal ďaleko k tomu, aby som sa stal katolíkom. Napriek mnohým iným prekážkam, ktoré pretrvávali, podľať som Chestertonovu princípu obrátenia: nikto nemôže skúmať katolicizmus bez toho, aby ho čoraz viac neobdivoval - a tento obdiv takmer nevyhnutne vedie k presvedčeniu o jeho pravde.

Moja manželka Judy, ktorú vychovali ako katolíčku a stala sa protestantkou ešte skôr, než sme začali spolu chodiť, sa tiež presvedčila o nesprávnosti antikoncepcie nezávisle od mojich štúdií. V júli 1990 som teda uveril, že katolicizmus má najlepšiu morálnu teológiu spomedzi kresťanských cirkví, a veľmi som si vážil jeho zmysel pre spoločenstvo, zbožnosť a kontempláciu.

Múry padajú

To, že ma priťahovala krása morálnej a mystickej teológie Cirkvi, uľahčilo môj proces obrátenia. Čím viac som čítal o učení Cirkvi, tým väčší som ho obdivoval. V mojej duši som ho považoval za pravdu. Toto učenie prevyšovalo racionálne kalkulácie mojej mysle, ale neprotirečilo im.

Môj katolícky priateľ John bol už unavený mojím neustálym rečením o katolíckych omyloch a nebiblických dodatkoch počas stáročí. Navrhol mi, aby som si prečítal knihu Johna Henryho Newmana *Essay on the Development of Christian Doctrine* (*Esej o vývine kresťanského učenia*). Táto kniha rozvrátila celú schému dejín Cirkvi, ktorú som si vytvoril. Až dovtedy som si myslel (bez akéhokoľvek dôkazu), že rané kresťanstvo bolo „protestantské“ a že katolicizmus bol neskorším narušením systému. Myslel som si, že táto skazenosť dosiahla svoj vrchol na konci stredoveku, a nie v dobe Konštantína vo štvrtom storočí, čo je bežnejší názor evanjelikálov.

Martin Luther, ako som sa nazdával, našiel v učení *sola scriptura* prostriedok, ako vyhodiť nahromadené katolícke prítáče z pôvodnej čistej a uhladenej kresťanskej „lode“. Newman naopak rozbil túto myšlienku lode bez prítáče. Lode mali vždy prítáče. Skutočná otázka znela, či loď príde do svojho cieľa. Tradícia podľa Newmana bola ako kormidlo a smerovka. Bola absolútne nevyhnutná pre vedenie a usmernenie. Newman brilantne ukázal charakteristické črty skutočného vývinu v rámci viditeľnej a historicky kontinuálnej Cirkvi, ktorú založil Kristus. Nemohol som a nechcel som vyvracať jeho myslenie. Dôležitý kusok skladačky sa dostal na svoje miesto - Tradícia bola teraz pre mňa prijateľná a samozrejmalá.

Tak sa začalo to, čo niektorí nazývajú „posunom paradigmy“. Keď som čítal knihu *Esej*, zažil som zvláštny intenzívny a nevyjadriteľne mystický pocit úcty voči myšlienke, že Cirkev je „jedna, svätá, katolícka a apoštolská“. Katolicizmus už nebol vylúčený a ja som sa odrazu dostal do intenzívnej krízy. Teraz som veril vo viditeľnú Cirkev a mal som dojem, že je neomylná. Keď som prijal katolícku ekleziológiu, samozrejme po nej nasledovala aj

teológia, ktorú som prijal bez ťažkostí (dokonca aj mariánske dogmy).

Moji katolícki priatelia obrábali skalnatú pôdu mojej tvrdohlavej mysle a vôle takmer jeden rok. Sadili „katolícke semená“, ktoré teraz rýchlo zapustili korene a na ich veľké prekvapenie začali rásť. Najťažšie boje som podstúpil ešte pred čítaním Newmana. Zúfalo som sa snažil zachrániť svoj protestantizmus ako topiaci sa muž skôr, než sa celkom ponorím!

Nadalej som študoval a teraz som sa aktívne snažil presvedčiť samého seba o katolicizme. Preštudoval som Newmanovu autobiografiu, knihu Toma Howarda *Evanjelikál nestačí*, ktorá mi pomohla po prvýkrát oceniť genialitu liturgie a dve knihy o katolicizme od Chestertona. Asi v tom čase som sa rozprával so svojím starým priateľom Alom Krestom, ktorý bol niekoľko rokov mojím pastorom. Veľmi som si vážil jeho teologické názory. Priznal som sa mu, že ma vážne trápia určité prvky protestantizmu a možno (vtedy to ešte bola vzdialená predstava) sa stanem katolíkom. Na moje počudovanie mi povedal, že aj on ide tým istým smerom. Zvlášť uviedol problém, ktorý predstavuje pre protestantov a ich predpoklad „len Biblia“ formulácia a vyhlásenie kánonu Písma. Tieto nezvyčajné „potvrdzujúce“ udalosti mi pomohli uvedomiť si zvláštnosť tohto zmäteného obdobia pred mojím obrátením. Al bol v takej teologickej kríze (ako ja), že dva mesiace po našom rozhovore sa vzdal pastoračnej služby.

V tom čase som mal veľkú výsadu, že som sa stretol s otcom Johnom Hardonom, vynikajúcim jezuitským katechetom. Navštívil som jeho neformálny kurz o spiritualite. Tak som dostal príležitosť osobne sa učiť od uznávaného katolíckeho kňaza, ktorý bol zároveň prijemným a pokorným človekom.

Po siedmich napätých týždňoch pochybovania o svojom

zdravom rozume a za stáleho výskytu nových vzrušujúcich objavov prišiel posledný úder v takej forme, akú som očakával. Vedel som, že ak mám odmietnuť protestantizmus, musím preskúmať jeho historické korene: takzvanú protestantskú reformáciu. Čítal som o Martinovi Lutherovi a pokladal som ho za jedného zo svojich najväčších hrdinov. Prijal som štandardný protestantský učebnicový mýtus o Martinovi Lutherovi ako odvážnom, spravodlivom rebelovi, ktorý sa postavil voči tme „rímskej tyranie, poverčivého ritualizmu a nebiblických ľudských tradícií“, ktoré sa pridali k pôvodnému, „čistému“ kresťanstvu, opísanému v knihe *Skutky apoštolov*.

Ale keď som študoval šesťzväzkový Lutherov životopis z pera nemeckého jezuitu Hartmanna Grisara, môj názor na Luthera sa úplne zmenil. Grisar ma presvedčil, že základné princípy protestantskej revolúcie sú veľmi slabé. Vždy som odmietal Lutherovu myšlienku absolútneho predurčenia a úplnej skazenosti ľudstva. Teraz som si uvedomil, že ak má človek slobodnú vôľu, nemusí byť v právnom, abstraktnom zmysle úplne spravodlivý, ale môže sa aktívne zúčastňovať na svojom vykúpení a vlastne Boh ho ospravedlivuje. Toto je v kocke klasická diskusia o ospravedlivení.

Dozvedel som sa veľa znepokojivých skutočností o Lutherovi. Napríklad som sa dozvedel o jeho radikálne subjektívnej existenčnej metodológii, o tom, že pohrdal rozumom a historickým precedensom a diktátorský netoleroval opačné názory, dokonca aj názory svojich spolubratov protestantov. Tieto zistenia ma prekvapili a presvedčili, že v skutočnosti nebol „reformátorom čistej“, prednicejskej Cirkvi, ale skôr revolucionárom, ktorý vytvoril novú teológiu v mnohých, hoci nie všetkých rozmeroch. Mýtus sa rozplynul. Nebol som presvedčený o štandardnej protestantskej predstave neviditeľnej, „znovuobjavenej“ cirkvi. Moja vrodená láska k dejinám

zohrala dôležitú úlohu pri zanechaní protestantizmu, ktorý venuje veľmi malú pozornosť dejinám.

Podľa môjho názoru bolo mojou intelektuálnou a morálnou povinnosťou zanechať protestantizmus v jeho evanjelikálnej podobe. Nebolo to však ľahké. Staré návyky a vnímanie zomierali ťažko, ale nedopustil som, aby pocity a zaujatosť zasahovali do úžasného procesu osvietenia, ktoré mi vďaka Božej milosti dávalo silu. Čakal som na posledný podnet, aby som sa úplne podvolil. Nepredvídateľný proces obrátenia sa dovŕšil 6. decembra 1990, keď som čítal meditáciu kardinála Newmana *Nádej v Bohu Stvoriteľovi*. Vtedy som si konečne uvedomil, že už nemám odpor voči Katolíckej cirkvi. Väčšina konvertitov nakoniec zažíva určitý mrazivý strach, ktorý sa podobá studeným nohám pred svadbou. Táto posledná prekážka sa hneď rozplynula a zvíťazil hmatateľný „emocionálny a teologický pokoj“.

Do troch rokov po obrátení sa v mojom okruhu priateľov stalo niekoľko prekvapujúcich vecí. Nepripisujem si nijaké zásluhy, že sa to stalo. Možno som mal malý vplyv, ale skôr žasnem nad tým, ako Boh pobáda ľudské srdcia. Štyria ľudia sa vrátili do Cirkvi svojho detstva a viacerí tak ako ja konvertovali z celoživotného protestantizmu. Medzi nich patrí môj bývalý pastor Al a jeho manželka Sally, jeden z mojich najlepších priateľov a častý partner v evanjelizácii Dan Grajek a jeho manželka Lori, Danov dlhoročný priateľ Joe Polgar, ktorý bol celé roky pohanom, ďalší priateľ Terri Navarra a Jennifer, dcéra priateľa Toma McGlynnu. Okrem toho ďalší pár, ktorý poznáme, konvertoval do pravoslávnej cirkvi, druhý pár uvažuje o tom istom a tretí pár, ako sa zdá, konvertuje na katolicizmus.

Mnohí naši spoloční protestantskí priatelia sa pozerajú na tieto udalosti so znepokojením. Môj bývalý pastor ma pri jednom veľmi búrlivom stretnutí nazval „rúhačom“, lebo verím, že kresťanská tradícia je niečo viac než len to, čo

obsahuje Biblia. Další dobrý priateľ, baptistický kazateľ, povedal, že hoci som urobil nesmiernu chybu, som spasený pre svoju vieru vo večnú istotu. Ale som vd'ačný, že moje vzťahy s našimi evanjelikálnymi protestantskými priateľmi sú pokojné. Mnohí si vôbec nevšímajú náš katolicizmus. Myslím si, že všetci katolíci majú podobné skúsenosti ako ja v tom zmysle, že každý nový objav určitej katolíckej pravdy ich potešuje. Keď všetci rastieme vo viere, radujeme sa z prehojných prameňov potešenia, ako aj poučných období utrpenia, ktoré nám Boh dáva vo svojom tele, čo sa naplno prejavuje v Katolíckej cirkvi. Cítim sa v ňom ako doma. Tak, ako to možno očakávať na tejto strane neba.

AL KRESTA

Všetky obchádzky vedú do Ríma

Hovorí sa, že všetky cesty vedú do Ríma. Musel som prejsť každú z nich, aby som sa tam dostal. Pán mi dovolil, aby som blúdil cestou formálneho katolicizmu, pubertálneho hedonizmu, psychodelického mysticizmu, okultných praktík, evanjelikálneho protestantizmu a napokon sa dostal do plnosti katolíckej pravdy. Na ceste bolo veľa obchádzok, ale teraz som doma.

Odmietol som evanjelikálny protestantizmus pre biblické a historické príčiny a prijal som Katolícku cirkev, ale za veľa vďačím evanjelizmu. Jeho vynaliezavosť, živosť a silné zviditeľnenie kresťanstva je v mnohých rozmeroch neporovnateľné s Katolíckou cirkvou v USA. My katolíci sa máme čo učiť od našich evanjelikálnych priateľov. Ale musíme sa za nich aj usilovne modliť.

Je tragické, že evanjelikalizmus je reformné hnutie, ktoré zabudlo na Katolícku cirkev, ktorú chcelo reformovať. Vytvára skvelé víno, ale rozlieva ho, lebo mu chýbajú sudy. Vytvára oheň, ale spáli sa, pretože nemôže vytvoriť ohnisko. Dokáže obrátiť mnoho vlkov na ovce, ale necháva ich blúdiť bez pastierov, ktorých im ustanovil Ježiš.

Narodil som sa v katolíckej rodine roku 1951 v New Haven v štáte Connecticut. Bol som najstarším z piatich detí.

Nepamätám sa, že by rodičia niekedy diskutovali o posvätných veciach. Mali veľa čo povedať, hovorili o všeobecnej morálke, ktorú predstavuje Desatoro, ale nehovorili nám o posvätných veciach.

To neznamená, že som bol ochudobnený v mladosti o transcendentno. Po svojej prvej spovedi ma tak ohromila Božia láska a odpustenie, pocit čistoty srdca a radosti, že som kráčať po kostole a myslel som si, že budem vyzdvihnutý od zeme a poletím do neba. Jeden priateľ mi

povedal, že som pravdepodobne len bol rád, že už je po tom. Nie. Kedy vykonanie povinnosti pozdvihne človeka do neba?

Pubertálne pochybnosti - „spoločný osud“, ako to nazval Melville - ma prepadli a ja som sa obrátil k rozkošiam vína, žien a piesní (čo moja generácia poznala ako „drogy, sex a rokenrol“). Puberta začala, keď ma spolužiaci zvolili za predsedu triedy a „bol som najpravdepodobnejším adeptom na úspech“. Roky puberty sa skončili na súde, ktorý ma odsúdil na dva roky podmienene za prechovávanie heroínu. Keď som so slabým priemerom skončil strednú školu, môj hedonizmus a intelektuálna lenivosť si vybrali krutú daň z môjho kresťanstva: nemal som náboženstvo, nemal som záujem o Boha a katolícku vieru, ktorú som zdedil od rodičov, som považoval za úplne zbytočnú.

Tento morálny a duchovný posun pokračoval asi rok, ale vďaka milosti sa môj zmysel pre posvätné veci prebudil v roku 1969 počas troch skúseností s LSD. Opäť som si uvedomil Boha a to ma znervózňovalo. Cítil som, že má volá. Zanechal som teda drogy a stal som sa metafyzickým tulákom, teologickým bezdomovcom. Žobral som s natiahnutým plechovým hrnčekom svojej mysle. Dúfal som, že niekto tam hodí nejakú pravdu.

Stopoval som po krajine. Vrhla som sa k nohám akéhokoľvek guru alebo šarlatána, ktorý by mi ponúkol odpovede na veľké otázky života. V Miami som sa stretol so Swihartom, „mimozemšťanom z Venuše“, ktorý mal kníhkupectvo so sci-fi literatúrou a vyučoval o návrate minulého života. V malom michiganskom meste som sedel pri nohách Beulahy, veľmi tučnej starej matky mnohých detí. Keď bola v tranze, diktovala kozmické zjavenia, ktoré sa vždy začínali pripomienkou: „Ja som Kráľovná života.“ V Kalamazoo v Michigane som stretol stúpencov Hare Krišnu, ktorí boli oblečení v oranžovom odeve a páchli

olejom a kadidlom. Tancovali za mnou a vnucovali mi Bhagavad-Gítu. V Memphise kultová skupina Božích detí prorokovala, že roku 1974 Zem zasiahne Kohoutkova kométa a zničí ľudstvo (na krátky čas som sa zaujímal o túto skupinu, ale keď rok 1974 prišiel a odišiel bez kozmickej zrážky, šiel som ďalej). V Catschil Mountains ma zaujal časopis *Strážna veža* Svedkov Jehovových, ktorý ma varoval, aby som sa pripravil na Armageddon v roku 1975. Ale 1. januára 1976 sa môj záujem o túto skupinu rozplynul. Pre nedostatok priestoru nemôžem hovoriť o všetkých zákrutách po bizarnej duchovnej džungli tých rokov: o peniazoch, ktoré padali z neba vo Woodstocku, o agresívnej scientologickej kampani na uliciach New Yorku, o snoch a predpovediach Edgara Caycea, O astrálnej projekcii, o videní anjelov na prázdnych televíznych obrazovkách, o kurzoch analýzy snov a vegetariánskom stravovaní.

Roku 1971 som sa presťahoval do Michiganu, aby som žil s komunitou, ktorá mala dosť nešťastný názov

1 Am Religious Activity (IARA) („Ja som" náboženské aktivity). Boli sme prísnymi vegetariánmi, celibátikmi, abstinentmi, nebrali sme drogy, odmietali sme očkovanie, cibuľu a cesnak (nežiadajte ma, aby som vysvetlil tie dve posledné položky; malo to niečo spoločné s tým, aby sme priťahovali „netelesné bytosti").

Keď sme praktizovali prísnu okultnú disciplínu, dúfali sme, že očistíme svoje telo a vystúpime zo zeme ako Ježiš. Učili sme sa, že Ježiš bol len jeden zo stoviek úplne očistených, „vyvýšených majstrov". Títo majstri z výhodnej pozície svojej vyššej úrovne vedomia usmerňovali duchovný vývin ľudstva. Diktovali pokyny pre nás učeníkov pomocou „akreditovaných poslov" v Chicagu, čiže vyšších bytostí v IARA.

Onedlho som narazil na prekážky. Nebol som schopný žiť

podľa prísnych zákonov skupiny. Očakávalo sa od nás, že zachováme dokonalú harmóniu vo svojich pocitoch. Mysleli sme si, že keď to urobíme, načerpáme životnú energiu, ktorá cez nás prúdi s pozitívnymi vlastnosťami, a teda urýchlíme očisťovanie svojho tela a duše.

Ale hnev, žiadostivosť a znechutenie sa pravidelne striedali so šľachetnejšími pocitmi. Občas som sa cítil frustrovaný a odsúdený na neúspech, lebo som sa chcel stať vyvýšeným majstrom.

Jedného dňa som sa zastavil vo verejnej knižnici v Kalamazoo. Chcel som nájsť nejakú duchovnú knihu, ktorá by mi pomohla. Našiel som *Nasledovanie Krista* od Tomáša Kempenského. „To je ono," myslel som si. „Dvetisíc rokov sa kresťanská cirkev snaží vytvoriť takých ľudí, ako bol vyvýšený majster Ježiš. Určite musia mať niekoľko tipov, ktoré mi pomôžu." Sadol som si za stôl, čítal som a meditoval.

Za pár minút prešiel okolo mňa neupravený muž, ktorý mal okolo päťdesiatky. Obišiel môj stôl raz, dvakrát, trikrát (možno si myslel, že je to múr Jericha). Napokon povedal:

„Nikdy to nedokázate."

„Čo nikdy nedokážem?" prekvapene som sa spýtal.

„Nikdy nebudete ako Ježiš."

Začal som sa s ním hádať. Jeho arogancia ma nahnevala, ale po chvíli som si uvedomil, že nie je arogantný. Napriek svojmu neupravenému vzhľadu bol láskavý a pokorný, keď mi vysvetľoval, že človek nemôže dosiahnuť pokoj s Bohom svojím vlastným úsilím. Povedal mi, že sa musím stať dieťaťom. Musím vzývať Ježiša a on ma spasí. Hoci ma nepopierateľné oslovil v správnom čase, jeho tvrdenie mnou hneď nepohlo.

Druhou prekážkou na mojej ceste k Bohu bolo to, že som si uvedomil nadbytok vyvýšených majstrov. Rôzne podivuhodné skupiny tvrdili, že ich založil ten alebo onen

majster. Také skupiny boli všade. Všetky učili zhruba podobný svetonázor (všetko je jedno, všetko je boh, ty si boh a uvedomíš si to v novom veku, ktorý prichádza, ak si kúpiš tento kurz na kazetách len za 499 dolárov), ale všetky si navzájom protirečili. Skupiny sa nedokázali zhodnúť na tom, kedy a kde sa majstri zjavia alebo komu dali poverenie alebo ktorý majster je legitímny a ktorý je len podvodníkom. Aj posolstvá boli veľmi odlišné. Väčšina posolstiev bola o ničom, sentimentálna, popletená alebo jednoducho hlúpa. Tretí problém spočíval v tom, že som sa začal obávať, či nie som na zlej ceste. Roku 1973, keď som sa zapísal na Michiganskú štátnu univerzitu, som začal čítať Bibliu. Trápili ma všetky varovania pred falošnými bohmi, falošnými prorokmi, falošnými učiteľmi, falošnými snármami, anjelmi, ktorí zanechali svoj prvý stav a stali sa démonmi, falošnými videniami, falošnými apoštolmi, diablom, ktorý sa zjavuje ako anjel svetla, falošnými výkladmi Písma a najviac ma znepokojovalo varovanie pred falošnými Kristami. Hoci môj mozog bol zahmlený tým, čo teraz poznáme ako filozofiu New Age, pochopil som, že nie je možné veriť, že všetky náboženstvá sa zhodujú, a zároveň nazývať niektorých prívržencov náboženstva „falošnými prorokmi“. Ale Biblia, jedna z najstarších a uctievaných náboženských kníh tvrdila, že niektoré náboženstvá sú falošné.

Istý večer som sa zastavil v študentskej menze Michiganskej štátnej univerzity, kde vegetariánsky študent s finančnými ťažkosťami mohol dostať misu brokolice za 35 centov, rožok za 5 centov a toľko príloh zadarmo, koľko vládala zjesť („rožky“ boli pravidelnou súčasťou môjho stravovania v tej dobe). Mal som depresiu z toho, že sa neviem vymotať zo svojich problémov. Sadol som si k stolu v rohu. Chcel som byť sám. No nie dlho.

Keď som bol asi v polovici svojej skromnej večere, všimol

som si mladých ľudí v štýle hippies, ktorí vošli do jedálne. Nepříjemný pocit mi signalizoval, že sa s nimi hneď stretnem. Sklopil som zrak k brokolici a snažil som sa byť nenápadný. Ale bez úspechu. O niekoľko minút neskôr sa tri páry špinavých topánok objavili pred mojím stolom. Pozrel som sa hore a moje oči prechádzali po zaplátaných džínsoch, farbených tričkách, odznakoch s nápisom „Ježiš ťa miluje!“ a dlhých, neupravených vlasoch. „Stretli ste sa s Ježišom?“ spýtal sa ma jeden z nich.

„Ó áno,“ dokázal som povedať falošne pokojným hlasom, za ktorým sa skrýval hnev v srdci. „On je mojím majstrom a vedie ma životom skrze prítomnosť Ja som!“

Chvíľu bolo ticho. Zrejme nevedeli, čo znamená prítomnosť „Ja som“. Ďalší povedal: „Ale boli ste umytí v jeho krvi? Je vaším Pánom?“

„Ježišovi blázni“ ma evanjelizovali. Hovorili mi, že nepoznám skutočného Ježiša, že som hriešnik a že potrebujem Ježiša, ak chcem byť skutočne šťastný a nechcem sa dostať do ohnivého jazera, ktoré je vyhradené pre diablov a tých, ktorí neprijímajú Ježiša. Predstieral som, že skutočne verím v to isté, ak sa na to pozeráme z výhodnej pozície vyvýšených majstrov. Keď som sa vrátil do svojho bytu a dúfal som, že nájdem božské „posolstvo“, ktoré by utišilo moje znepokojenie zo stretnutia, otvoril som Bibliu a rozhodol som sa, že nájdem posolstvo na strane, ktorá sa mi náhodne otvorí.

Bol to chybný krok. Bibliu som otvoril na Iz 47,8-10: „A teraz počuj, rozkošnica, čo si bývaš v bezpečí a vravíš si v srdci: Ja a okrem mňa niet nikoho!“ ... Príde na teba oboje... znenazdania ťa zasiahnu napriek množstvu tvojich čarov a napriek sile tvojich zaklínaní... Tvoja múdrosť a tvoja vedomosť ťa podviedli. V srdci si si vravela: Ja a okrem mňa niet nikoho!“

Na chvíľu som stuhol a začal som sa chvieť. Tento úryvok ma opisoval - nie, oslovoval ma! Vedel som, že to nie je náhoda. „Ježišovi blázni" mali pravdu.

V sobotu 9. marca 1974 som šiel do MayFlower Bookshop, okultného knihkupectva v East Lansingu. Snažil som sa striasť pocitu viny, ktorý som cítil od toho stretnutia s Iz 47, ale bez úspechu. Chcel som si vybrať nejaké knihy New Age. Dúfal som, že môžu dať do súladu kresťanstvo Biblie a moju osobnú filozofiu.

Prežíval som úzkosti, keď som šiel po Grand River Avenue do centra mesta. Je iróniou, že hoci som utekal od Ježiša, zároveň som sa k nemu modlil. „Ježišu, Ježišu, Ježišu," hovoril som, „Čo znamená Biblia? Ukáž mi, ktoré knihy si mám vziať, aby som ju mohol lepšie pochopiť. Pomôž mi urobiť správnu vec."

Nádherný jarný deň vylákal tisíce študentov z internátnych izieb von na ulice, kde ich bolo plno. Pred sebou som uvidel mladého muža, ktorý stál pri obchode a rozdával podľa môjho názoru kresťanské letáky. Naďalej som sa modlil a chcel som sa mu vyhnúť. Rokmi som sa už naučil vyhýbať sa horlivým, zvyčajne bojovným kresťanom, ktorí rozdávali letáky na verejných miestach.

Dostal som sa na roh ulice a čakal som na zelenú. Keď naskočila, pocítil som úľavu. Myslel som si, že som sa vyhol stretnutiu s ďalším jednoduchým a nudným kresťanom, ktorý by mi vôbec nevedel pomôcť, aby som hlbšie vstúpil do štúdia Biblie. Odrazu som však pocítil ruku na pleci. S grimasou som sa obrátil a uvidel som ho: naširoko sa usmial, podal mi ruku a strčil leták. „Hej, potrebujete toto," povedal, keď mi do rúk vložil kus papiera. Ani som nespomalil. Vložil som si leták do vrecka a ponáhlal sa ďalej. Nechal som ho so skupinkou chodcov. O pár minút neskôr ma premohla zvedavosť. Vybral som si leták a prečítal názov: „Chcete vedieť, prečo niektorí ľudia

nedokážu pochopiť Bibliu?" Tento úvod letáku Pacific Garden Mission bol ako úder kladivom na čelo. Cítil som sa ako omráčený. Niektorí ľudia sa tešia z takýchto Božích zásahov, mne bolo na vracanie.

Sadol som si na lavičku na zastávke autobusu a čítal som leták. Akosi som cítil, že prekonávam určitú dôležitú prekážku. Po jeho prečítaní som vedel, čo musím urobiť. Hneď ako som prišiel domov, vyhodil som všetku okultnú literatúru a veci, ktoré súviseli s okultizmom. Evanjelikáli by mohli povedať, že som mal skúsenosť „znovuzrodenia". Katolíci by mohli povedať, že som sa vrátil k viere svojho detstva. V tej chvíli som však na tej lavičke vedel len to, že odmietam hnutie New Age a celú jeho prázdnu filozofiu a stávam sa nasledovníkom biblického Ježiša Krista.

Niektorí sa ma pýtajú, prečo som sa v tom čase nevrátil do Katolíckej cirkvi. Neprechovával som žiadne nepriateľstvo voči nej a nechcem byť teraz tvrdý, ale vtedy sa stala mojou autoritou Biblia a v Katolíckej cirkvi som nepočul to, čo som pokladal za „biblické" kázanie. Zdalo sa mi, že katolíci, s ktorými som sa stretol, sa báli naplno prejavieť svoju vieru. Biblia hovorila o kresťanoch, ktorí boli ochotní riskovať mučenícku smrť za svoju vieru v Krista. Katolíci, s ktorými som sa stretol, nechceli riskovať ani ťažkosti pre svoju vieru. Znepokojovalo ma aj to, že toľkí boli vlastne duchovnými bábätkami. Ustavične hovorili o učení Cirkvi v otázkach antikoncepcie, rozvodu a opätovného manželstva, alebo potratu. Iní katolíci, s ktorými som sa stretol, zdôrazňovali, ako veľmi sa ich Cirkev zmenila, ako keby sa hanbili za jej minulosť. Chcel som niečo vieroučne solídne a stále. Zdalo sa mi, že Katolícka cirkev v tých rokoch po II. vatikánskom koncile nevyhovovala tejto podmienke.

Opäť som sa stal kresťanom a ako to už býva u mnohých nových nadšených konvertitov, hneď som sa zapojil do „služby". Za niekoľko mesiacov som spolu s priateľmi

založil nezávislé spoločenstvo pod názvom Cirkev Slova. Biblia, ktorú sme vykladali v pôvodných jazykoch, bola našou jedinou autoritou. Nemali sme členstvo, naše dogmy boli minimálne. Bol to istý druh „obyčajného kresťanstva“ C. S. Lewisa (alebo tak sme si to mysleli). Cirkev sme pokladali za dobrovoľné združenie duchovne podobne zmýšľajúcich kresťanov. Jadro nášho „kréda“ bola osoba a dielo Krista, jeho božská prirodzenosť, zmierenie, vzkriesenie, nanebovstúpenie, Duch Svätý a naša potreba ako hriešnikov osobne si vierou privlastniť Kristovo dielo na kríži - všetko ostatné bolo druhoradé. Tento vieroučný minimalizmus spôsobil, že evanjelizácia bola ľahká. Čím menej ste verili, tým menej ste museli vysvetľovať a obraňovať.

Veľmi ma pritáhovala Sally Morrisová, jedna z mojich konvertítiek, s ktorou sme sa po nejakom čase zosobášili. Niekoľko rokov pred mojím opätovným odovzdaním sa Kristovi jeden zo Salliných bratancov vstúpil do organizácie The Way International. Zakladateľ tejto organizácie napísal knihu *Ježiš Kristus nie je Boh*. Asi dva roky po našej svadbe roku 1977 ma Sallina rodina požiadala, aby som napísal kritiku tejto skupiny. Práve vtedy som prvý raz vážne zapochyboval o kresťanstve typu „len Biblia“.

Keď som skúmal vierouku prvotnej Cirkvi, všimol som si, že cirkevní otcovia neváhali odvolávať sa na autoritu Biblie, ale nikdy sa nesnažili dokázať svoje tvrdenia len Bibliou. Odvolávali sa aj na spoľahlivú tradíciu Cirkvi, ktorá sa odovzdáva postupnosťou biskupov a vedie až k samotným apoštolom. Rozhodol som sa preskúmať evanjelikálne komentáre spisov raných cirkevných otcov. V spise protestantského teológa Louisa Berkhofa sa hovorí: „Často si všímame, že keď prechádzame od štúdia Nového zákona k štúdiu apoštolských otcov, uvedomujeme si veľkú zmenu. Nie je tu tá istá sviežosť a originalita, hĺbka a jasnosť.“

History of Christian Doctrine. Grand Rapids : Baker, 1975, 38.

Podľa Berkhofovho názoru otcovia neboli novátormi, ale konzervátormi. Táto myšlienka ma veľmi trápila. Pýtal som sa, ako je možné, že všade v spisoch raných cirkevných otcov sú katolicke, a nie protestantské dogmy. Tieto dogmy vyučovali samotní apoštoli, alebo sa podvodom zaviedli po smrti apoštolov?

Tiež som videl, ako sa dogmy vyvíjali v ranej Cirkvi.

Trojica a božská prirodzenosť Krista boli dogmy, ktoré sú jasne zakorenené vo Svätom písme, ale neboli také samozrejmé, ako ma to učili. Úplná forma týchto dogiem, ako ich dnes poznáme, nepochádza priamo z Písma, ale je výsledkom storočí hlbokých úvah o Svätom písme, ale i tradície vykladania Písma, ktorú odovzdali Cirkvi apoštoli. Konvertita z 19. storočia John Henry Newman sa stal katolíkom hlavne preto, lebo pochopil tento bod.

Prečítal som si knihy Newmana a rôznych iných katolíckych a pravoslávnych autorov. Keby sa ma v tom čase niekto spýtal, čo si myslím o katolicizme, odpovedal by som ako Gándhí, keď sa ho spýtali, čo si myslí o západnej civilizácii: „Je to skvelá myšlienka. Niekto by to mal vyskúšať.“

Myšlienka katolicizmu ma opájala a keď som začal premýšľať o tom, že má možno pravdu, stačilo ísť na omšu s nudnými kázňami a sotva počutelným spevom ľudu, aby som vytriezvel. Zdalo sa, že ľudia v laviciach kostola sa nudia a sú bez života.

Oáza na púšti

Predo mnou stál ešte väčší problém. Od roku 1982 do roku 1985 som prežíval klinickú depresiu, ktorá obrala môj svet o zmysel. Viera v Boha sa vyparila. Láska bola preludom. Moju nádej v blažené videnie nahradilo úbohé videnie. Po troch rokoch tohto existenčného mučenia, keď som sa

pohyboval na pokraji zúfalstva, mi jeden priateľ navrhol, aby som ešte naposledy hľadal Boha v trapistickom opátstve v Getsemani, kde žil kedysi Thomas Merton. Tento nádherný kláštor učupený pod horami severného Kentucky bol pre mňa dokonalým prostredím, aby som opäť objavil a opäť prijal svoju vieru v Krista. Tichý liturgický rytmus tohto miesta bol balzamom na moju dušu.

Počas môjho pobytu v opátstve Boh dal dokopy opotrebované laná duchovnej bolesti a zmätku, ktorý som prežíval počas niekoľkých rokov, a naplnil toto utrpenie svojou vykupiteľskou očisťujúcou milosťou. Mnohé hodiny, ktoré som strávil v tichej modlitbovej samote s Pánom, mi umožnili, aby som sa stíšil v jeho prítomnosti a vstúpil do tajomstva opustenosti toho, ktorý kedysi volal: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?" Uvedomil som si, že Boh ma neopustil - on bol tam. Postupne ma viedol z tmy do svetla svojej pravdy. Keď som ukončil duchovné cvičenia, cítil som sa osviežený a dokázal som jasne premýšľať o tom, akú formu kresťanstva mám prijať. Katolícka cirkev ma čoraz väčšmi priťahovala, ale mal som ešte veľa typických evanjelikálnych vieroučných predsudkov. Hoci som ešte musel veľa študovať skôr, než by som mohol uvažovať o vstupe do Katolíckej cirkvi, stalo sa niečo, čo ma povzbudilo. Posun smerom do Ríma prišiel ironicky z prísne evanjelikálneho časopisu *Christianity Today*. Čítal som článok, ktorý napadol Dr. Thomasa Howarda za to, že konvertoval na katolícku vieru. Howard bol najtalentovanejším a rozhladeným autorom v americkom evanjelikalizme. Bol to obľúbený profesor na Gordon College na predmestí Bostonu. Jeho študenti si ho veľmi vážili a bol dobre známy svojimi spismi o teologických otázkach, zvlášť o liturgických a sviatostných záležitostiach. *Christianity Today* napadol Howarda, lebo „naivne" prijal tvrdenie Katolíckej cirkvi, že má neomylnú autoritu. Autor

článku hovoril, že je absurdné uznávať poškpinené dejiny Katolíckej cirkvi a zároveň veriť, že má neomylnú učiteľskú autoritu. Tento útok ma nahneval. Poznal som totiž Toma a vedel som, že je to dôsledný muž, ktorý je odovzdaný Kristovi a evanjeliu. A navyše som sa hneval pre intelektuálne pokrytectvo časopisu *Christianity Today*, ktoré sa prejavilo v tomto článku.

Len pred niekoľkými rokmi bývalý redaktor *Christianity Today* Harold Lindsell odštartoval takzvaný *Zápas o Bibliu*. Zišla sa Medzinárodná rada o biblickej neomylnosti, ktorá mala medzi iným odpovedať na liberálne obvinenie, že v Biblii sú nezmieriteľné protirečenia. Ako dal časopis *Christianity Today* tieto údajné protirečenia do súladu so svojim tvrdením, že Biblia je neomylná? Rovnako, ako Tom Howard dal do súladu problémy v katolíckych dejinách, ktoré priznával, s tým, že prijal tvrdenie Katolíckej cirkvi, že je neomylná. Jeho argumenty pre spoľahlivosť svedectva Katolíckej cirkvi boli tými istými argumentmi, ktoré Lindsell použil, aby zdôvodnil inšpiráciu a neomylnosť Biblie.

Ale Lindsell mal ďalší problém. Pravdepodobne si ho neuvedomoval. Nemal by kánon Nového zákona, keby vnútorne nedôveroval učiteľskej autorite Katolíckej cirkvi. Vlastne Katolícka cirkev uznala a usporiadala kánon Nového zákona a Lindsell aj tí v jeho tábore tento kánon prijímajú.²

Pre podrobnú diskusiu o tom, ako môžeme ukázať neomylnosť Katolíckej cirkvi a Biblie bez toho, aby sme sa dostali do uvažovania v zamotanom kruhu, pozri Karl Keating: Catholicism and Fundamentalism. San Francisco : Ignatius, 1988, 121-133.

Keď *Christianity Today* uverejnil môj list redaktorovi, v ktorom som protestoval proti útokom na Toma Howarda,

takpovediac som vyšiel s pravdou na povrch. Po mnohých modlitbách a štúdiu som už nemohol prijímať protestantskú dogmu *sola scriptura* na žiadnom inom, než čisto pragmatickom základe. Smerodajná úloha Katolíckej cirkvi pri formovaní kánonu Svätého písma spolu s nedostatkom biblických dôkazov pre *sola scriptura* boli slabými ohnivkami v protestantskej reťazi, ktorá ma už neviazala. Nadalej som bol tak trochu polovičným protestantom, ale špekuloval som nad otázkou: „Môžem nasledovať Krista, a ostať protestantom?"

Roku 1985 ma nezávislá charizmatická cirkev, kde som príležitostne vyučoval, poctila tým, že mi ponúkli miesto pastora. Prijal som to s váhaním, lebo som bol v stave teologickej neistoty. Je nepochopiteľné, že moje rozhodnutie byť pastorom tejto cirkvi ma priviedlo do Katolíckej cirkvi. „Obyčajné kresťanstvo" ma nepripravilo dobre na pastoračnú službu. Vlastne ako dospelý som nikdy nebol formálnym členom cirkvi, pokiaľ ma nepožiadali, aby som sa stal pastorom v jednej z nich.

Aký význam by teda mala Cirkev, keby mal každý písané Božie slovo pre seba? Človek, ktorého stále považujem za svojho učiteľa, zosnulý apologéta a evanjelizátor Francis Schaeffer hovorieval, že reformácia nám ukázala, že dôležitý je jedine Boží človek (porov. 2 Tim 3, 17) a jedine Biblia pod vedením Ducha Svätého. Ale keď som študoval Sväté písmo, nikde som to nenašiel, lebo Boží človek sa nikdy neopisuje (ani to nemožno očakávať) len pomocou Biblie. Kristus ho povoláva, aby pôsobil s mocou vo svojej učiteľskej službe, ale len v rámci širšieho kontextu vieroučnej jednoty magistéria učiacej Cirkvi.

3 Porov. Mt 18, 15-17; Flp 1, 27-28; 2, 2; 1 Tim 3, 15; 4, 11-16;

6,2-1; 2 Tim 4, 1-5; Tít 1, 7-11. 13-14; 2, 15; 3, 8-10.

Kresťania sa nikdy v Písme neopisujú ako „samotári“, ktorí sa musia sami rozhodnúť, ako vykladať Sväté písmo (porov. 2 Pt 1, 20-21). Bez učiteľského vedenia Cirkvi môžu vzniknúť rôzne vymyslené a pomýlené výklady Biblie (2 Pt 3, 15). Preto Pavol napomínal prvých kresťanov, aby sa vždy pridŕžali jednoty učenia: „Prosím vás, bratia, pre meno nášho Pána Ježiša Krista, všetci hovorte to isté, aby neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli dokonalí v rovnakom zmýšľaní a v rovnakom úsudku“ (1 Kor 1, 10).

Evanjelikálna predstava cirkvi ako neviditeľného spoločenstva tých, ktorí skutočne dôverujú Kristovi, bola duchovná. Bola to istá forma doketizmu. Docketisti verili, že Slovo sa v skutočnosti nestalo telom, ale len sa zdalo telom. Podobne invisibilisti popierali hmotný charakter Kristovho tela, Cirkvi. Keď protestantizmus odmietol prijať viditeľnú Cirkev, poprel tým dôsledky vtelenia.

Ef 4, 4 nám prikazuje, aby sme sa snažili zachovať jednotu Ducha vo zväzku pokoja. Pavol to zdôrazňuje zvolaniami: „Jedno telo! Jeden Duch! Jedna nádej! Jeden Pán! Jedna viera! Jeden krst! Jeden Boh a Otec všetkých!“ (porov. Ef 4, 7-13). V 15. kapitole *Skutkov apoštolov* sa apoštoli tak obávali o jednotu, že zvolali všeobecný cirkevný koncil, aby sa roztržky nestali trvalými. Pavol napomína Korint'anov, že sa nazývajú podľa svojich obľúbených kazateľov: „Keď jeden hovorí: Ja som Pavlov,' a druhý: Ja Apollov,' ... to nie ste telesní a nežijete len po ľudsky?“ (1 Kor 3, 4. 3).

Nový zákon zaznamenáva konflikt medzi veriacimi: ostré hádky o obriezke, požívaní mäsa, ktoré bolo obetované modlám, o Kristovej osobe. Opisuje tiež hriech a skazenosť rôznych členov Cirkvi. Ale veriaci nikdy nedostávajú možnosť rozdeliť sa do nezávislých skupín. Vlastne jeden z niekoľkých hriechov, ktoré nám dávajú dôvod, aby sme vylúčili brata, je hriech nejednoty: „Prosím vás, bratia,

dávajte si pozor na tých, čo vyvolávajú rozbroje. Vyhýbajte sa im" (*Rim 16, 17*). Bez viditeľne zjednotenej Cirkvi exkomunikácia nemôže dosiahnuť svoj cieľ: pokánie a uzdravenie hriešnika (porov. *Mt 18, 15-20*; *1 Kor 5, 1-13*; *2 Kor 2, 1-11*). Pýtal som sa, či protestantizmus, ktorý sa rozdelil na viac než 20 000 denominácií po celom svete, je to, čo mal Ježiš na mysli v *Jn 17, 21*, keď povedal, že na základe jednoty jeho učeníkov svet spozná, že Otec poslal Syna. Pýtal som sa: „Kde je viditeľný prejav jednoty a univerzálnosti protestantizmu?"

Keď naša nezávislá cirkev rástla a presťahovali sme sa do väčších priestorov, mal som pred sebou otázku: „Keď Biblia zdôrazňuje viditeľnú jednotu Kristovho tela, aké je opodstatnenie nášho oddeleného cirkevného života?"

Nevedel som, do ktorej denominácie by sme mali vstúpiť - oplakával som však nejednotu Cirkvi a zároveň som viedol „nezávislý" zbor. Mal som pocit, ako keby som zabil matku a potom sa sťažoval, že som sirotou.

Dogmy „obyčajného kresťanstva", božská prirodzenosť Krista, Trojica, zmierenie krvou, autorita Písma a iné vás privedú len po určitý bod a potom sa musia aplikovať na otázky riadenia cirkvi, sviatostí, cirkevnej disciplíny, štýlu bohoslužby, na pastoračné otázky typu: „Je Operation Rescue biblická? Je umelé oplodnenie v poriadku? Môže človek stratiť spásu? Kto určuje, čo je podstatné a čo je nepodstatné? Na základe akej authority?" Keď začnete odpovedať na tieto nevyhnutné otázky, už nie ste len kresťanom, ste baptistom alebo letničným alebo nazarénskym alebo presbyteriánom.

Tým, ktorí sú „mimo Krista", protestanti zdôrazňujú, že tieto druhotné identifikačné znaky (odvážim sa povedať tradície) - nazarénsky, baptista, reformovaný, letničný, luterán, anglikán - v skutočnosti nie sú dôležité. Protestanti hovoria, že dôležité je „obyčajné kresťanstvo". Ale pre

veriacich práve tieto druhotné rozlišovacie znaky tvoria sociálny a teologický lep, ktorý spája spoločenstvo a odlišuje ich od iných. Diskutujú o týchto znakoch a rozdeľujú sa. Aby cirkev zachovala svoju identitu, musí vyjadriť dôvod pre svoju existenciu. Pýtal som sa ľudí, aký je dôvod nezávislosti našej cirkvi? Prečo sa jednoducho nespojíme s baptistickou alebo presbyteriánskou cirkvou na našej ulici?

Nikto, ani ja, nemal postačujúcu odpoveď.

Tiež som sa pýtal, ako je možné, že Ježiš prikázal viditeľnú jednotu, ale zanechal svoju Cirkev bez nevyhnutne neomylných prostriedkov na riešenie vieroučných hádok pre zachovanie tejto jednoty? Prikázal niečo nemožné? A ak Ježiš nedal takúto neomylnú učiteľskú autoritu duchovným svojej Cirkvi, nie je opovážlivé, aby nejaký duchovný alebo skupina duchovných trvala na tej alebo inej forme krstu, na tom alebo inom riadení Cirkvi alebo na nejakej inej dogme? Toto vlastne Ježiš vyčítal farizejom. Zavádzali praktiky, ľudské tradície (porov. Mk 7, 6-13), pre ktoré neboli žiadne božské dôvody.

Bol som v rozpakoch. Kde sa nachádza tá učiteľská autorita, ktorú Nový zákon tak často opisuje? Protestantizmus reformácie tvrdil, že len Biblia je jediným neomylným pravidlom viery a praxe. Ale je iróniou, že práve tento dôraz na princíp *sola scriptura* spôsobil v protestantizme celý ten zmätok a rozdelenie.

Okrem svojej pastoračnej služby som tri roky moderoval každodennú talkshow vo veľkej evanjelikálnej rozhlasovej stanici v Detroite. Mal som výsadu, že som sa mohol rozprávať s poprednými teológmi, pastormi a vedúcimi osobnosťami evanjelikalizmu. Mnohí mi súkromne povedali, že sa im nepáči večné delenie v protestantizme pre malicherné spory, ambície a vieroučné hádky. A ja som cítil to isté.

23. mája 1990 som sa rozprával s otcom Petrom Stravinskasom. Vedel som, že mám veľa katolíckych poslucháčov, ktorí sa obyčajne v evanjelickom programe prehliadajú. Požiadal som ho preto, aby prišiel do štúdia na hodinový program, ktorý som nazval *Katolícke odpovede na katolícke otázky*. Nahnevaný poslucháč zavolať do rádia a obvinil katolíkov, že „opäť obetujú“ Krista pri omši, čo protirečí *Hebr 7, 27* a *9, 28*, kde sa hovorí, že Kristova obeta na Kalvárii bola „raz pre všetkých“. Otec Stravinkas majstrovsky priamo z *Listu Hebrejom* vysvetlil, že omša nie je opätovným obetovaním Krista. Je to opätovné sprítomnenie jeho obety na Kalvárii raz za všetkých. Nie je možné citovať tu celý jeho výklad, ale pochopil som, že katolícky pohľad bol biblickým pohľadom.⁴ Podrobná štúdia *Listu Hebrejom*, ktorá sa okrem iných kľúčových otázok zaoberá aj obetou omše, sa nachádza v biblickej štúdii Scotta Hahna na ôsmich audiokazetách *List sv. Pavla Hebrejom* (na adrese St. Joseph's Communications, P. O. Box 720, West Covina, CA 91793).

Mráz mi prebehol telom, keď som v duchu vyriekol vetu: „Môj Bože, ja som katolík!“ Cítil som sa trochu hlúpo a predstavoval som si, že Pán sa usmieva: „Nepýtaj sa, pre koho je tento program, Kresta, je to pre teba.“ Bol som vzrušený aj znepokojený, ako keby som už dlho kráčal v tme a potom niekto zapol svetlá. Bol som prichytený na lane vysoko nad zemou a stále som bol v polovici cesty. Na jednej strane som bol hrdý na to, že som sa v tme dostal tak ďaleko, ale triasol som sa, pretože som si nebol istý, či sa vôbec dostanem na druhú stranu. Stále som za vážne prekážky pokladal mariánske dogmy, očistec, antikoncepciu a iné vieroučné otázky. A to nehovorím o tom, že keby som sa stal katolíkom, veľmi pravdepodobne by som prišiel o prácu pastora a zanechal by som svoj

rozhlasový program. Mal som manželku a rodinu a potreboval som zamestnanie.

Ale je čas viesť a je čas odísť. Dodnes mi chýba pastoračná služba pre mužov a ženy, ktorí mi povedali o toľkých svojich zápasoch a radoostiach. Vedel som však, že sa stanem katolíkom. Odkedy som to vedel, stal som sa neistým a rozpačitým kazateľom. Rozhodol som sa, že jedinou poctivou možnosťou je vzdať sa svojej pastoračnej služby. Urobil som to v decembri 1990.

Potom šlo všetko veľmi rýchlo. Po období intenzívnej modlitby a štúdia Svätého písma, dejín Cirkvi, katolíckych apologetických diel a dokonca aj poburujúcich evanjelikálnych antikatólických diel, ku ktorým som mal prístup, som urobil formálne rozhodnutie opäť vstúpiť do Katolíckej cirkvi.

Vo Farnosti svätej Zuzany v Detroite ma opäť prijali do Cirkvi na Zelený štvrtok roku 1992 počas svätej omše, na ktorej sa zúčastnila moja rodina a priatelia (niektorí priatelia, ktorí boli v tom čase evanjelikámi, potom tiež konvertovali na katolícku vieru). O dva dni neskôr počas Veľkonočnej vigílie Sally a naše deti Alexis, Nicholas, James a Evan vstúpili do Cirkvi ako konvertiti. Mali sme z toho veľkú radosť.

Každý sa usmieval, keď po krste James tancoval od šťastia a vzrušenia. Aj ja som vo svojom srdci tancoval. Moje dni blúdenia sa skončili.

OBSAH

Predhovor.....	7
Úvod.....	11
Paul Thigpen	
<i>Jeho otvorená náruč ma privítala.....</i>	15
Marcus Grodi	
<i>Čo je pravda?.....</i>	33
James Akin	
<i>Triumf a tragédia.....</i>	59
Steve Wood	
<i>Cesta márnotrpného syna.....</i>	81
Bob Sungenis	
<i>Od kontroverzie k úteche.....</i>	107
Júlie Swensonová	
<i>Toto hľadám: Bývať v dome Pánovom.....</i>	141
Riek Conason	
<i>Ach jaj!.....</i>	169
T. L. Frazier	
<i>Do krvavočerveného svetla.....</i>	191
Tim Staples	
<i>Biblia ma prinútila urobiť to_.....</i>	221
Dave Armstrong <i>Vyznania Ježišovho blázna</i>	
<i>Z 80. rokov 20. storočia.....</i>	253
Al Kresta	
<i>Všetky obchádzky vedú do Ríma.....</i>	267